

ΣΗΜΕΡΑ

ΖΗΤΗΣΤΕ ΤΟ ΣΤΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ €2.00

ΠΛΗΡΗΣ ΕΚΔΟΣΗ €3.90

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΓΙΑΛΗΣ

Η κατοχύρωση του χαλλουμιού ενοχλεί πολλούς

Στα οικονομικά συμφέροντα αποδίδει ο υπουργός Γεωργίας τα περί «ζημιάς» στην παραγωγή και τις εξαγωγές με το χαλλούμι ως ΠΟΠ. Μέχρι τον Μάιο η οριστική απόφαση από το Κολλέγιο των Επιτρόπων. **Σελ. 15**

ΜΑΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

Η Eurogate υπερτίμησε την ετοιμότητά της

Ο υπουργός Μεταφορών σκιαγραφεί τι δεν πήγε καλά με την είσοδο των ιδιωτών στο λιμάνι Λεμεσού, κατά πόσο η Eurogate έχει ευθύνες αλλά και διευκρινίζει αν υπέβαλε την παραίτησή του στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. **Οικονομική, σελ. 6**

ΕΙΡΕΝΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

Μονόδρομος η εξυγίανση του χαρτοφυλακίου

Σε γρηγορότερες λύσεις εξυγίανσης των ΜΕΔ προσβλέπει η Ελληνική Τράπεζα σύμφωνα με την πρόεδρο του Δ.Σ., από τη συνεργασία με την APS Global, ενώ πιθανότατα εντός του 2017, να υπάρξει κάποιο Σχέδιο Εθελούσιας Εξόδου. **Οικονομική, σελ. 4**

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- ✓ **ΧΡΗΣΤΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ** **Σελ. 6**
Προεδρική ευθύνη και υπουργικό ασυμβίβαστο
- ✓ **ΝΙΚΟΣ ΚΑΤΣΟΥΡΙΑΔΗΣ** **Σελ. 16**
Συλλογικότητα και άμεση δράση
- ✓ **ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ** **Οικ. σελ. 6**
Ζημιόγonos δογματισμός

Το Κέντρο να εκλέξει Πρόεδρο

Συνέντευξη του προέδρου του ΔΗΚΟ κ. Νικόλα Παπαδόπουλου στην «Κ»

Ο **κεντρώος** χώρος να εκλέξει Πρόεδρο είναι και απαίτηση των ψηφοφόρων των κομμάτων του Κέντρου αλλά και ενός μεγάλου πλειοψηφικού ρεύματος πολιτών, που διαπιστώνουν ότι ο Πρόεδρος Αναστασιάδης και οι ηγεσίες ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ μάς οδήγησαν σε αδιέξοδο. Αυτό τονίζει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ κ. Νικόλας Παπαδόπουλος, ο οποίος μιλάει επίσης για την ανάγκη χάραξης νέας στρατηγικής

Θα μιλήσω όταν έρθει η ώρα για το αν θα είμαι υποψήφιος για τις προεδρικές του 2018

στο Κυπριακό, αφήνοντας ανοικτό το ενδεχόμενο υποψηφιότητάς του το 2018. Εξαπολύει δριμύεια επίθεση σε Νίκο Αναστασιάδη, ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ ενώ για το ζήτημα

του ενωτικού δημοψηφίσματος, χαρακτηρίζει σωστή και νόμιμη την απόφαση της βουλής και προσθέτει πως αν «ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και οι ηγεσίες ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ δεν προκαλούσαν τον τεχνητό πανικό επί του θέματος και δεν χαρακτήριζαν λανθασμένα την απόφαση της Βουλής, τότε εύκολα θα μπορούσε η πλευρά μας να ζητήσει από τα Ηνωμένα Έθνη να επιρρίψουν ευθύνη στον κ. Ακιντζι. **Σελ. 8**

Απειλή ιστορικού διαζυγίου Ε.Ε. - Τραμπ

Το **ΝΑΤΟ** είναι «παρωχημένο», το Brexit «φανταστικό», η Ε.Ε. «όχημα της Γερμανίας». Οι καταγιστικές δηλώσεις του νέου Αμερικανού Προέδρου ερμηνεύτηκαν στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες ως προανάκρουσμα εμπορικού πολέμου και πολιτικής αποξένωσης. Η απειλή ενός ιστορικού διαζυγίου ανάμεσα στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ευρωπαϊκή Ένωση πραγματική. **Σελ. 21**

Δεν βλέπει φόρους ο υπ. Οικονομικών

Διαφωνεί με την Κομισιόν

Ο **Χάρης** Γεωργιάδης δεν υιοθετεί τη στάση της Κομισιόν για επιβολή φόρων το 2018. Τονίζει ότι το ζήτημα αυτό τίθεται σχεδόν κάθε χρόνο και πάντοτε διαφεύδεται από τα θετικά αποτελέσματα της οικονομίας. Λειτουργούμε, είπε, με ισοσκελισμένο προϋπολογισμό και αυτό θα διατηρηθεί και το 2017, αλλά και το 2018. **Οικονομική, σελ. 3**

Ξαναζωντανεύει το θρίλερ του 2015

Αγωνία Αθίνas για αξιολόγηση

Οι **φρετινές** συνεδριάσεις του Eurogroup δεν είναι εξίσου ταραχώδεις όσο εκείνες επί ημερών Βαρουφάκη. Ωστόσο, οι μνήμες του 2015 στοιχειώνουν τις σκέψεις όσων βλέπουν να παρατείνεται η αγωνία της αξιολόγησης. Εκπνέματα ότι δεν θα κλείσει πριν από το τέλος Μαΐου. **Σελ. 19**

Χωρίς «τελωνείο» οι ανησυχίες

Ερωτήματα και έλεγχος για τις συμφωνίες στο λιμάνι της Λεμεσού

Η **εμπλοκή** της βουλής για την ανωμαλία στο λιμάνι Λεμεσού έφερε στην επιφάνεια δύο σημαντικά ζητήματα τα οποία θα τύχουν εξονυχιστικού ελέγχου από τον γενικό ελεγκτή. Πρόκειται για τον διαμοιρασμό των κερσαίων εγκαταστάσεων και τυχόν επηρεασμό των εταιρειών που πραγματοποιούν

έρευνες εντός της ΑΟΖ. Ένα τρίτο ζήτημα είναι αυτό με τις χρεώσεις σε κάποιες κατηγορίες. Σε συγκεκριμένες κατηγορίες εργασιών τα τέλη παρουσιάζουν μεγάλη αύξηση που ενδεχομένως να επιδράσει αρνητικά στο εμπόριο αλλά και την τοπική οικονομία της Λεμεσού. **Οικονομική, σελ. 5**

Κερδίζει συνεχώς έδαφος η Λεπέν

Σε δημοσκοπήση της προηγούμενης εβδομάδας, η ηγέτις του ακροδεξιού κόμματος είχε ανέβει στο 28%, ενώ οι βασικοί αντίπαλοί της, Φρανσουά Φιγιόν και Εμανουέλ Μακρόν, βρίσκονταν αρκετά πιο πίσω με 20% και 18,5% αντίστοιχα, ενώ ακολουθούσαν οι σοσιαλιστές Μπενουά Αμόν και Ζαν-Λικ Μελανσόν με 13% έκαστος. **Σελ. 22**

ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΚΗΝΙΚΟ

ΔΗΣΥ: Ο φόβος για τον β' γύρο λέγεται Νικόλας

ΑΚΕΛ: Οι γρίφοι των Λιλλήκα και Κατσουρίδη

ΕΔΕΚ: Συνέντευξη Διομήδους για την υποψηφιότητά του

Σελ. 10, 11

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

Κυπριακό και ελληνοτουρκικά

Ενώ η **Λευκωσία** στρέφει την προσοχή της προς την Ουάσιγκτον για Κυπριακό και ενεργειακά, για καυτό δίμηνο στο Αιγαίο που, προετοιμάζεται η Αθήνα σε πολιτικό, διπλωματικό και στρατιωτικό επίπεδο.

- **Διεργασίες** για συνάντηση Αναστασιάδη-Τραμπ το καλοκαίρι
- **Προχωρούν** τα ενεργειακά παρά τις τουρκικές βολές
- **«Καυτό»** Αιγαίο μέχρι τις τουρκικές κάλπες και ίσως πάρα πέρα
- **Πώς βλέπει** η Ουάσιγκτον την κρίση στις συνομιλίες
- **Εφιαλτικό** σενάριο για Τ/κ και Άγκυρα ενδεχόμενο ναυάγιο

Σελ. 3-7, 9, 16

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Κάθε κίνηση μετρά διπλά

Θα ήταν πολιτική μαρία να επιδεικνύεται ευφορία από οποιαδήποτε πολιτική δύναμη για το γεγονός ότι οι συνομιλίες για το Κυπριακό έχουν μερικώς αποτελεσματωθεί. Κυρίως διότι όσο το πρόβλημα παραμένει αλυτο αποβαίνει εις βάρος της Κύπρου ως σύνολο και δευτερευόντως επειδή στη συγκεκριμένη συγκυρία η Τουρκία είναι αυτή που θα πρέπει να τοποθετηθεί στο κυρίαρχο ζήτημα που είναι η Ασφάλεια και οι Εγγυήσεις. Και δυστυχώς της δόθηκαν αφορμές μετά την απόφαση της Βουλής για το ενωτικό δημοψήφισμα να επιμένει στην παρουσία στρατευμάτων επί μακρόν μετά από ενδεχόμενη λύση. Είναι σημαντικό οι πολιτικές δυνάμεις στο σύνολό τους να μη λησμονούν ότι δεν είμαστε μόνοι μας στο τραπέζι των συνομιλιών και πως οι διεθνείς συγκυρίες καθημερινά αλλάζουν με μια Τουρκία σε κρίση μεν αλλά και με ιδιαίτερο γεωπολιτικό βάρος στην περιοχή δε. Κάθε κίνηση μετρά διπλά και πληρώνεται ακριβά.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΕΚΘΕΣΗ

Γκίκας, Craxton, Fermor στη Λεβέντειο

Τρεις δημιουργοί και φίλοι σε μία post mortem συνάντηση στη Λεβέντειο Πινakoθήκη. Η Έκθεση «Ghikas, Craxton Leigh Fermor: Η γοητεία της ζωής στην Ελλάδα» εγκαινιάστηκε την περασμένη Πέμπτη κι εμείς παρακολουθήσαμε το στήσιμό της.

ΠΡΟΣΩΠΟ

Η πορεία του Λάνθιμου προς τα Οσκαρ

Ο **έλληνας** σκηνοθέτης Γ. Λάνθιμος μαζί με τον Ε. Φιλίππου είναι υποψήφιοι για Όσκαρ πρωτότυπου σεναρίου για τον «Αστακό». Ο σκηνοθέτης ήταν υποψήφιος για Όσκαρ ξενόγλωσσας ταινίας «Κυνόδοντας» και πέρσι.

ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ

Το γυμνό επιστρέφει

Το περιοδικό Playboy μετά από έναν χρόνο αποχής από το γυμνό επιστρέφει στην παλιά του τέχνη, την παρουσίαση γυμνού όπως μόνο αυτό ξέρει.

ΚΡΙΤΙΚΗ Θέατρο, μουσική, βιβλίο, τηλεόραση, κινηματογράφος

bet365

100%

ΜΠΟΝΟΥΣ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ

Όροι και Προϋποθέσεις Ισχύουν

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΩΝ Στοιχηματίστε Υπεύθυνα 18+

LOUNIC LTD

Αφοσίωση στην ποιότητα!

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Τι θα γίνει τώρα;

Το ερώτημα αυτό ακούω πλέον καθημερινά μετά την κρίση που δημιουργήθηκε στις συνομιλίες με αφορμή τη λανθασμένη απόφαση της Βουλής για το ενωτικό δημοψήφισμα. Θεωρώ ότι η απάντηση είναι ενώπιον όσων δεν περιορίζονται στην ομφαλοσκόπηση αλλά βλέπουν τη μεγάλη εικόνα.

Στις 22/1/2017 γράφαμε σε αυτή τη στήλη ότι «η θεσμοθετημένη Διάσκεψη της Γενεύης έχει να λύσει τα δυσκολότερα ζητήματα του Κυπριακού και αν αποτύχει, τότε θα φανεί καθαρά ποιοι δεν θέλουν λύση στη βάση της παρούσας διαδικασίας» και προσθέταμε ότι είμαστε στο τέλος μιας εποχής (συνομιλίες κυπριακής ιδιοκτησίας) οπότε και θα προκύψει το ερώτημα: Τι ακολουθεί; Χρρίζει λοιπόν σκοπιμότητας να βλέπουμε τη μεγαλύτερη εικόνα γι' αυτό επαναλαμβάνω, όπως έγραφα στις 5/2/2017, μετά τη συνάντηση με την Τερέζα Μέι, ότι «ο Τούρκος Πρόεδρος έστειλε σαφή μηνύματα πως για την Άγκυρα, προηγείται όλων των άλλων ζητημάτων το δημοψήφισμα του Απριλίου. Πρόσθετα δε πως «ο Ερντογάν δεν επειγεται για λύση στην Κύπρο», με την υποσημείωση ότι η ένταση στο ελληνοτουρκικό, εκτός από τη σκοπιμότητα Ερντογάν να εξάψει τα εθνικιστικά αντανακλαστικά, φτάνοντας μέχρι και σε μικρής κλίμακας θερμό επεισόδιο, για κερδίσει το δημοψήφισμα, στην ουσία της έχει και το μέγα ζήτημα που λέγεται ΑΟΖ. Την Άγκυρα ενδιαφέρει άμεσα το ενεργειακό τοπίο της ανατολικής Μεσογείου και οι δυνατότητες που δίνουνται στην Τουρκία να καταστεί ενεργειακός κόμβος στην περιοχή. Δεν είναι τυχαίο που ο Μεβλούτ Τσαβούσογλου στη κοινή συνέντευξη με τον Μουσταφά Ακιντζί την Τρίτη, μιλώντας για τις εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή, ενέταξε κι αυτές που έπονται με τις προγραμματισμένες για το καλοκαίρι γεωτρήσεις στην κυπριακή ΑΟΖ, προειδοποιώντας: «Η υπομονή μας έχει τα όριά της». Εκτιμούμε ότι η απειλή εντάσσεται στο πλαίσιο της πολιτικής ερεθισμού των εθνικιστικών αντανακλαστικών ενόψει δημοψηφίσματος και όχι στους πραγματικούς στόχους της Άγκυρας, οι οποίοι θα εκδηλωθούν μετά το δημοψήφισμα. Στη λογική αυτή εντάσσεται και το πάγωμα των συνομιλιών γι' αυτό και όπως είπε ο Ιωάννης Κασουλίδης την Πέμπτη στο ΡΙΚ, «δεν υπάρχει κίνηση πουθενά, ούτε καν θέλουν να συζητήσουν».

Έχει γίνει αγνώριστη τον τελευταίο καιρό η τ/κ πλευρά, μετά από τον Ιανουάριο στη Γενεύη. Θυμίζουμε ότι στη Γενεύη η Άγκυρα βρέθηκε, για πρώτη φορά μετά το 1974, ενώπιον του κεφαλαίου «ασφάλεια-εγγυήσεις», με το εμφανές ζήτημα του αναχρονισμού να αναγνωρίζεται από όλους τους εμπλεκόμενους – ακόμα και παραδοσιακούς συμμάχους της Τουρκίας – ως μη αποδεκτό. Τι θα έκανε, λοιπόν, πηγαίνοντας στη Γενεύη στα μέσα Μαρτίου η τουρκική πλευρά; Να καθόταν ξανά στο τραπέζι με την Ελλάδα και τη Βρετανία, πριν από το δημοψήφισμα με κίνδυνο να χάσει τους εθνικιστές Γκρίζους Λύκους; Η πρώτη προληπτική κίνηση ήταν να ανοίξει ξανά το ζήτημα των τεσσάρων ελευθεριών, ρίχνοντας μελάνι στο νερό των συνομιλιών, σαν το χταπόδι που αμύνεται. Η δεύτερη ήταν η αφορμή που ανέλπιστα της δόθηκε στο πατό από τη Βουλή με το ζήτημα του «ενωτικού δημοψηφίσματος». Αν ο κ. Ακιντζί ήθελε απλώς διόρθωση του λάθους, όπως διακηρύττει, για να πάει ξανά στο τραπέζι, δεν θα πάγωνε και τις εργασίες των τεχνικών επιτροπών. Τώρα όλοι θα πρέπει να αναμένουν το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος και αν είναι θετικό, (αν δεν είναι μιλάμε για εμφύλιο), το Κυπριακό θα μπει στο τραπέζι ξανά σαν τη γλάστρα που πίνει νερό για χάρη του βασιλικού, που είναι το φυσικό αέριο. Μόνο που στο ζήτημα των Εγγυήσεων «λόγω ενωτικού δημοψηφίσματος» θα πρέπει να αναμένεται πιο σκληρή τουρκική στάση. Έτσι λοιπόν στο ερώτημα αν θα επαναληφθούν οι συνομιλίες και τότε, εκτιμούμε ότι απάντηση υπάρχει.

paraschos@kathimerini.com.cy

Το μουλάρωμα του Μουσταφά και το πένθος του Νίκαρου

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / Γράφει ο ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ

Πολλή η ένταση που έζησε την περασμένη βδομάδα το Μέγαρο. Όπως μου ανέφερε ο αξιόπιστος κύριος Πάμπος ο οποίος γνωρίζει σχεδόν όσα και ο Νίκαρος, δεν ήταν μόνο η γενική αναστάτωση για τη διακοπή των συνομιλιών ύστερα από το μουλάρωμα του Ακιντζί. Ούτε τα νεύρα του Νίκαρου (το «έχει και η υπομονή τα όριά της» το επιβεβαίωσε πλήρως...), ούτε το κουραστικό πηγαίνελα συμβούλων, παρασυμβούλων, πολιτικών και ξένων αξιωματούχων που προκάλεσε την ένταση. Ήταν, όπως μου ανέφερε και το θλιβερό νέο της απώλειας του Λίο. «Ο Νίκαρος πραγματικά στεναχωρήθηκε, λες και είχε χάσει κάποιο δικό του άνθρωπο. Και σας διαβεβαιώνω ότι τον πένθησε τον Λίο με τον δικό του τρόπο», μου είπε χωρίς άλλες λεπτομέρειες.

Ο κ. Πάμπος, πάντως, υποστηρίζει πως ο Νίκαρος όσο είναι ενοχλημένος με τον Μουσταφά, άλλο τόσο είναι ενοχλημένος και με κάποιους δικούς μας οι οποίοι εξισώνουν τους δύο και τους ρίχνουν ίσες ευθύνες. «Ενώ είναι ξεκάθαρο ποιος έφυγε από τον διάλογο, ποιος αρνήθηκε να επιστρέψει και ενώ γνωρίζαμε ότι έψαχναν αφορμή για να το πράξουν και ενώ βλέπουμε πόση επίδραση ασκεί η Τουρκία και οι εσωτερικές της εξελίξεις στον Ακιντζί, ξαφνικά τα παραγνωρίζουμε και λέμε ότι φταίει και οι δύο εξίσου» ανέφερε άτομο πολύ κοντά στον Νίκαρο, εκφράζοντας την απογοήτευσή του. Ο κύριος Πάμπος μου είπε πως ο Νίκαρος ακούστηκε να αντιστρέψει το επιχείρημα του ΑΚΕΛ και του Ακιντζί ότι ασχολείται πια με τις προεδρικές και όχι με το Κυπριακό. Φέρεται μάλιστα να είχε πως «Κάποιοι άλλοι ασχολούνται ήδη με τις προεδρικές και δεν βάζουν ούτε όρια στην κριτική τους προκειμένου να με πλήξουν».

Το σίγουρο είναι πως σε όλα σχεδόν τα κόμματα οι προεργασίες για τον προεκλογικό έχουν αρχίσει κανονικά. Σε κάποια μάλιστα, όπως η ΕΔΕΚ και η Αλληλεγγύη έχουν διπλό προεκλογικό, αφού εκλέγουν και αρχηγό και ηγεσία. Η εκκλήξη των εκπλήξεων υπήρξε η υποψηφιότητα

του Διομήδη Διομήδους ως ανθυποψηφίου του Σιζό στην ΕΔΕΚ. Όπως μαθαίνω από πηγή μου στο κόμμα, ο Διομήδης φέρεται να εξομολογήθηκε σε συντρόφους του πως «όπως έχει διαμορφωθεί η κατάσταση στο κόμμα ευνοεί μια υποψηφιότητα σαν τη δική του και εκεί κυρίως ποντάει»... Ωστόσο φαρμακόγλωσσος ΕΔΕΚίτης διερωτήθηκε, μετά την ανακοίνωση της υποψηφιότητας του Διομήδη «Για να δούμε μετά και τις νέες εκκαθαρίσεις ποιοι και πόσοι θα μείνουμε για να ψηφίσουμε», υπονοώντας ότι ενδεχομένως να υπάρξει νέο κύμα φυγής...

Στη Συμμαχία του Λιλλήκα, όπως ακούω από στέλεχος που βλέπει κριτικά την κατάσταση, «επικρατεί μια ανήσυχη ηρεμία». Όπως μου είπε «ενώ υπάρχει ακόμα το φλερτ Λιλλήκα-Άντρου συνεχίζονται και οι εκατέρωθεν έντονες αντιδράσεις για τον γάμο. Μάλιστα από την πλευρά του ΑΚΕΛ φαίνεται να κτιζούν επικειρήματα στα αποτελέσματα μιας δημοσκοπήσης που επι-

καλούνται η οποία είναι δική τους, μυστική»...

Στην πριγκιπική αυλή τα πράγματα δεν είναι πολύ καλύτερα. Ενώ ο πρίγκιπας Νικόλαος φριγουράρει σχεδόν ως εκλεγμένος πρόεδρος υπάρχουν ακόμα υπολείμματα εσωκομματικής αντιπολίτευσης που βλέπουν με σκεπτικισμό τη βιασύνη που, υποστηρίζοντας ότι μπορεί να στοιχίσει και στον ίδιο και στο κόμμα, αφού σίγουρα θα χρειαστούν συνεργασίες. «Προς το παρόν εκτός από τον Σιζό δεν έχουμε κανένα άλλο σίγουρο» όπως είπε.

Στο μεγάλο κόμμα του Φούλη η κατάσταση είναι περισσότερο ξεκάθαρη αλλά όχι λιγότερο ψυχοθόρα. Η Μάνταμ του Φούλη με πληροφορεί ότι ο μεγάλος αρχηγός τονίζει σε κάθε ευκαιρία με το γνωστό του ύφος ότι «ο ΔΗΣΥ έχει υποψήφιος». «Είναι δυστυχώς πραγματικότητα ότι ο ΔΗΣΥ έχει και πατριές, όπως και κάθε άλλο κόμμα. Και μπορεί η τεράστια πλειοψηφία να υποστηρίζει

ανεπιφύλακτα την υποψηφιότητα του Νίκαρου αλλά σε άλλα θέματα το κόμμα παραμένει διχοτομημένο ή και τριχοτομημένο. Από την τακτική που ακολουθούμε στο Κυπριακό μέχρι και τα πιο μικρά όπως πρόσφατα ο νόμος για το κάπνισμα» μου ανέφερε σημειώνοντας: «Η υπόθεση με την πρόταση του ΕΛΑΜ για το ενωτικό δημοψήφισμα και η διακήρυξη της τόσο πριν όσο και μετά την ψηφοφορία, δοκίμασε ξανά και τις αντοχές της κοινοβουλευτικής ομάδας αλλά και του ίδιου του Φούλη. Το αποτέλεσμα ήταν ο Πάφιος να στείλει ξεκάθαρο και στενότεριο το μήνυμα πως αυτός είναι ο αρχηγός και αυτός θα δίνει γραμμή στα μεγάλα θέματα». «Μπορώ να σας πω ότι κάποιοι το ευχαριστήθηκαν πολύ. Για έναν όμως μπορώ να σας βεβαιώσω ότι κατούρισε με την επανάκαμψη του Φούλη. Και μάλιστα πολύ».

Κονίζ: Ποιον υπουργό έχουν βάλει στο στόχαστρο δύο βουλευτές και ψάχνουν σε σελίδες και... ιστοσελίδες για... πληροφορίες και υλικό;

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογί: ΜΙΧΑΗΛΗΣ Ν. ΚΑΤΕΙΓΕΡΑΣ

80 χρόνια πριν στην «Κ»

26.11.1937

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΑΙΘΙΟΠΟΣ ΗΓΕΤΟΥ: Λονδίνον, 25.- Κατά πληροφορία του πρακτορείου Ρούτερ εκ Ρώμης ο Ρας Ντέστα, Αβησσυνός φύλαρχος (φωτογραφία), ο οποίος δεν είχαν υποταγή εις τας ιταλικάς αρχάς συνελήφθη υπό στρατιωτικού αποσπάσματος και ετυφεκίσθη. Ο Ραν Ντέστα εκρίντο απ' ης εποχής ηγμένη υπό του στρατάρχου Γκρατσιάνι. Προηγουμένως είχε δοθή εις αυτόν προθεσμία μιας εβδομάδος διά να παραδοθή, αλλά ο Ρας ηγήθη. [...] Ο «Μαντσεστριανός Φύλαξ» [The Manchester Guardian] εξ άλλου ισχυρίζεται ότι η ιταλική κατοχή εν Αιθιοπία δεν εκτείνεται πλέον ωρισμένων ζωνών του αιθιοπικού εδάφους και ότι παν άλλο ή δύναται να χαρακτηρισθή ως ασφαλής. [...] Ο Στρατάρχος Γκρατσιάνι, προσθέτει ο «Μαντσεστριανός Φύλαξ», χρησιμοποιεί τας ιδίας τρομοκρατικές μεθόδους τας οποίας εχρησιμοποίησε άλλοτε εις την Λιβύην, αλλά είναι αμφίβολον αν αύται έχουν αποτέλεσμα εις μίαν χώραν με δεκατρία έως δεκαπέντε εκατομμύρια κατοίκων.

ΙΣΠΑΝΙΚΟΣ ΕΜΦΥΛΙΟΣ! Λονδίνον, 25.- Κατά τηλεγραφήματα εκ Μαδρίτης, Βόμβαι τοποθετηθείσαι υπογείως εξεργάγησαν προ των χαρακωμάτων των [πολιορκούντων την ισπανικήν πρωτεύουσαν] εθνικών στρατευμάτων. Αι περί την Μαδρίτην επιχειρήσεις εξακολούθουν αλλά με χαλαρωμένην ορμητικότητα. Επίσης και εις το νότιον μέτωπον παρατηρείται χαλάρωσις της προελάσεως των εθνικιστών προς Αλμέρια.

ΛΕΟΝΤΕΓΚΡΕΑ: Λονδίνον, 25.- Αγγέλλεται εκ Βουξέλλων ότι ο ηγής των Ρεξιστών κ. Ντεγχαέλ συνελήφθη την εσπέραν εις Γάνδην ενώ διέκοπτε τον πρωθυπουργόν κ. Βαν Ζέλαντ όστις ωμίλει κατά τινα εκεί συγκέντρωσιν.

Με άριστα
το 10

1 Στην αναπάντη. Δάντης και Παπαρίζου στις «αναπάντητες κλήσεις» την είδε ο Γιούνκερ και δεν απαντάει στη Healthy επιστολή για τις τέσσερις ελευθερίες; Πόσο αντέχουν οι πόρτες στην Κομισιόν;

2 Στο ανοικτό τέλος. Μετά που Αναστασιάδης και Ακιντζί έστρεψαν το βλέμμα εντός, η μόνη ανοικτού τέλους διαδικασία είναι το τέλος της πλατείας Ελευθερίας. Δεν θυμάμαι αν είχε κάτι ο Κοτζιάς περί αυτού, αλλά μάλλον όχι.

3 Στην κούραση. Εμφανώς κουρασμένος και με έντονες ενοχλήσεις φάνηκε ο Αρχιεπίσκοπος στη συνάντησή του με τον Πρόεδρο. Τον λύγισαν οι ευθύνες, τον τσάκισαν οι έγνοιες. Αυξήθηκε και ο ανταγωνισμός στα κανάλια...

4 Στην πάταξη. Επιμένει και θα επιμένει μέχρι να φύγει ο Γκάνταφ Ιωνάς από το Υπουργείο για την πάταξη της διαφθοράς στην Αστυνομία. Ο μόνος που πατάχθηκε από την αστυνομία ήταν ο κακόμοιρος ο Λίο! Μαύρο χιούμορ αλλά μήπως του Ιωνά είναι καλύτερο;

5 Στο hotspot. Με εμφανή την αγωνία στο πρόσωπο, ψάχνει να βρει οικόπεδο Συλλόχων να στεγάσει τη «νέα Βουλή». Κι αφού το Δημοτικό Θέατρο έμεινε Δημοτικό Θέατρο, τώρα έβαλε στο μάτι το οικόπεδο του παλιού νοσοκομείου απέναντι από την υφιστάμενη βουλή. Πέρασμα να 'ναι, hotspot στην πρωτεύουσα να είναι, μόνο. Βουλί Developers.

Τι κάνει ο Χριστοδουλίδης; Κοιτάει την ώρα; Κοιμάται; Απελπίζεται στη θέα του Αίγης; Μάλλον...

τολόγος ο άνθρωπος. Χειρουργός είναι. Κόβει στελέχη και ποσοστά, με ακρίβεια χιλιοστού! Κάτι μεταξύ Γκρέις Ανάτομι και Χάους οφ Καρντς!

6 Στην υπόσχεση. Ξέμεινε από καύσιμα ο Γαλανός και τη θέση του στην προεδρία των δήμων την πήρε ο Βύρας. Μια σωστή επιλογή να κάνει ο ΔΗΣΥ σε εκλογές και θα βγει ο Μάος γυμνός στην Πλατεία Ελευθερίας να πανηγυρίσει!

7 Στον γιατρό. Πάντως, ανώνυμα, ο Μάρινος καθάρισε όσους επέλεξαν να πάνε με άλλα κόμματα. Δεν είναι δερμα-

τολόγος ο άνθρωπος. Χειρουργός είναι. Κόβει στελέχη και ποσοστά, με ακρίβεια χιλιοστού! Κάτι μεταξύ Γκρέις Ανάτομι και Χάους οφ Καρντς!

8 Στο σκάνταλ. Πάντως αν η προεδρική φρουρά προσέχει τον ΠτΔ όπως πρόσχε τον καμμένο τον Λίο, δεν τα βλέπω τόσο Healthy τα πράγματα εκεί πάνω. Θρίλερ με την Ολίβια Πόουπ το κάνετε το μαγαζί.

9 Στο μαγαζί. Πάντως, Πρόεδρε να το δείς λίγο το θέμα. Δεν γίνεται επειδή

δεν έχουμε μια αίσουσα Τύπου «Τρίκκης Πάλας», να πέφτει τόσο πολύ η δουλειά των δεξιόσμων γάμων και χορών, στο Προεδρικό τον χειμώνα. Διαμαρτύρεται η Ένωση Ελλήνων Καλλιτεχνών.

10 Στις εκλογές. Επειδή ο Προεδράρας θα φτιάξει γήπεδο στην Λεμεσό, νέο ψυχιατρείο στην Αθαλάσσα, το γήπεδο της ΑΕΚ, και τεχνολογικό πάρκο, σημαίνει πως ξεκίνησε προεκλογικό; Όταν θα ξεκινήσει να φτιάχνει το τηλεφωρικό Λεμεσού - Τροόδους θα μπορούμε και στην προεκλογική.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΙΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΑΝΙΔΗΣ • Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Αρχισυντάκτης: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ • ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ • ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΝΤΕΛΛΑΣ

Διερργασίες για καλοκαιρινή συνάντηση Αναστασιάδη-Τραμπ

Θα προηγηθεί μετάβαση Κύπριων αξιωματούχων, ο ρόλος του Αρχιεπισκόπου Δημητρίου και η ανάγνωση του ελληνοαμερικανικού λόμπι

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Μία από τις βασικές διαφορές στη νέα διακυβέρνηση των ΗΠΑ αφορά και το ότι πέραν της πλήρωσης της θέσης στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ από τον πρώην πρόεδρο / διευθύνων σύμβουλο της Exxon Mobil Ρεξ Τίλερσον, μέρος του portfolio το έχει πάρει πάνω του ο νέος Πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ. Οι δηλώσεις και τα σχόλια του αναφορικά με συγκεκριμένες πιυχές διεθνών προβλημάτων τυχάνουν ανάλυσης, οπότε και δεν θα μπορούσε να λείπει και η Κύπρος από το κάδρο. Σύμφωνα και με πληροφορίες της «Κ» τόσο από τις ΗΠΑ όσο και από διπλωματικές πηγές στη Λευκωσία, αναμένεται το επόμενο διάστημα να μεταβούν στις ΗΠΑ αξιωματούχοι της κυβέρνησης. Σκοπός της επίσκεψης τριών εξ αυτών, των κ. Χάρντ Γεωργιάδη, Γιώργου Λακκοτρύπη και Μάριου Δημητριάδη, θα είναι η συμμετοχή και η προβολή της Κύπρου σε ένα διεθνούς εμβέλειας ναυτιλιακό συνέδριο. Στις ΗΠΑ θα μεταβεί επίσης ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Νίκος Χριστοδουλίδης για επαφές, με τις πληροφορίες όμως να μην αποκλείουν συναντήσεις με αξιωματούχους αφενός «για να πιάσουν εκ νέου το νήμα με τις ΗΠΑ με την ανάδειξη της νέας διακυβέρνησης» όπως ειπώθηκε από αρμόδια πηγή, αφετέρου για να προετοιμάσουν το έδαφος για την επίσκεψη Αναστασιάδη στις ΗΠΑ. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα μιλήσει στο συνέδριο του AJC (American Jewish Committee) το διήμερο 4-6 Ιουνίου και λαμβάνουν χώρα ήδη έντονες διερργασίες ώστε με την ευκαιρία της επίσκεψης εκεί να συναντηθεί και με

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα μιλήσει στο συνέδριο του AJC (American Jewish Committee) το διήμερο 4-6 Ιουνίου.

τον Πρόεδρο των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ. Οι προσπάθειες που γίνονται προς αυτή την κατεύθυνση είναι συγκεκριμένες, ενώ την ίδια ώρα κομβικός λένε οι πληροφορίες πως θα είναι και ο ρόλος αλλά και ο λόγος που έχει ο Αρχιεπίσκοπος Αμερικής, κ.κ. Δημήτριος. Εμπιέχει δε η προσωπικότητα του τελευταίου καθώς και το ότι ο ίδιος έχει μείνει μακριά από πολιτικές προστριβές στις ΗΠΑ, τα στοιχεία εκείνα που τον έχουν καταστήσει φορέα σεβασμού από όλες τις πολιτικές δυνάμεις στις ΗΠΑ.

Χαμηλά ο πήχης

Σειρά από δεδομένα στη νέα διακυβέρνηση των ΗΠΑ δεν αφήνουν την ίδια ώρα και πολλά περιθώρια αισιοδοξίας ως προς την προώθηση του Κυπριακού. Πέραν της πλήρωσης θέσεων στη διακυβέρνηση που αφορούν για παράδειγμα το πρόσωπο που θα μπει στη θέση της Βικτώρια Νούλαντ, μέλη του ελληνοαμερικανικού λόμπι θεωρούν από την πλευρά τους πως οι σχέσεις Τουρκίας-ΗΠΑ είναι που συνθέτουν τη μεγάλη εικόνα. Και δη με φόντο το κουρδικό ζήτημα. «Η τηλεφωνική επικοινωνία Ερντογάν-Τραμπ αναλώθηκε στο θέμα της Ράκα και των Κούρδων. Αν αναλογιστεί κανείς πως αυτή η διακυβέρνηση θέτει επί τάπητος το

ζήτημα της εκπλήρωσης των υποσχέσεων που έδωσε προεκλογικά, τότε πρώτο θέμα στην ατζέντα είναι η ήττα του ΙΚ και άρα μηδέν πίεση προς τον Ερντογάν πριν η Ράκα και η Μοσούλη κερδηθούν πίσω» τόνισε στην «Κ» πηγή από τις ΗΠΑ. Πρόσθεσε δε πως διαφαίνεται μια οπισθοχώρηση στην υποστήριξη της Αμερικής προς τους Κούρδους, το οποίο στη μεγάλη εικόνα δείχνει πιθανώς και τον μπουσούλα διαχείρισης ακόμη ενός προβλήματος που αφορά την Τουρκία, όπως είναι το Κυπριακό.

Τουρκικά στρατεύματα

Από τα βασικά θέματα των συνομιλιών για το Κυπριακό, όσο αυτές τουλάχιστον βρίσκονταν σε εξέλιξη, είναι εκείνο της Ασφάλειας και των Εγγυήσεων. Οι δύο πλευρές έχουν καταθέσει εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις επί αυτού, πέραν των όσων ακούγονταν στο πάρε-δώσε του παρασκηνίου, ενώ διαφορούμενα είναι τα μηνύματα που εκπέμπουν και Τούρκοι αξιωματούχοι στις ΗΠΑ. Όπως προκύπτει από την πληροφόρηση της «Κ», από τη μία γίνεται προσπάθεια να περάσει το μήνυμα πως μέχρι πρότινος η Τουρκία έκανε βήματα καλής θέλησης για μια αποδεκτή συμφωνία, από την άλλη δεσπόζει η αμετακίνητη θέση στο θέμα της αποχώρησης των τουρκικών στρατευμάτων από την Κύπρο. Η αντίφαση αυτή που εκπορεύεται από τουρκικής πλευράς, εδράζεται στο να περάσει η γραμμή προς τους ενδιαφερόμενους για το Κυπριακό στις ΗΠΑ ότι μια ανοικτού τέλους παρουσία της τουρκικής εμπλοκής στην Κύπρο θα γίνει κατά κάποιο τρόπο δεκτή από τους ε/κ. Σημείο το οποίο

Γίνεται από πηγές στις ΗΠΑ το τελευταίο διάστημα και επίκληση των όσων υποστήριζαν Αμερικανοί αξιωματούχοι της προηγούμενης διακυβέρνησης αναφορικά με την πίεση και την επιρροή που θα μπορούσαν να ασκήσουν στο Κυπριακό, πριν από τη διεξαγωγή των εκλογών.

πόρρω απέχει από τη γραμμή της Λευκωσίας στο ζήτημα της ασφάλειας και των εγγυήσεων όπως αυτή εκφράζεται σε προσκήνιο και παρασκηνίο.

Μετατόπιση του βάρους

Εφόσον, λοιπόν, αυτό είναι το κλίμα που διαμορφώνεται από Τούρκους αξιωματούχους στις ΗΠΑ, τα δύο μέτρα και δύο σταθμά, υπάρχει ανησυχία από ελληνοαμερικανικές πηγές πως δύναται η πίεση να μεταφερθεί στη Λευκωσία για να υπάρξει αποτέλεσμα στις διαπραγματεύσεις. Το ενδεχόμενο αυτό είναι εις γνώση της ε/κ πλευράς και μάλιστα γίνεται έτσι και η σύνδεση του ότι και το επίμονο επιχείρημα Ακιντζι πως θα επιστρέψει στις συνομιλίες μόλις πάρει πίσω το «λάθος» με το ενωτικό δημοψήφισμα η ε/κ πλευρά, εδράζεται σε αυτές τις βάσεις, δηλαδή της αποποίησης της ευθύνης για τυχόν αδιέξοδο, όταν την ίδια ώρα η μεγάλη εικόνα δεν έχει να κάνει με την αναφορά στο ενωτικό αλλά με τον τρόπο επέμβασης της Τουρκίας στις συνομιλίες και τις προτεραιότητες που έχει θέσει η Άγκυρα το τρέχον διάστημα.

Γίνεται, πάντως, από πηγές στις ΗΠΑ το τελευταίο διάστημα και επίκληση των όσων υποστήριζαν Αμερικανοί αξιωματούχοι της προηγούμενης διακυβέρνησης αναφορικά με την πίεση και την επιρροή που θα μπορούσαν να ασκήσουν, πριν από τη διεξαγωγή των εκλογών. Το επιχείρημα υπενθυμίζεται ότι ακούστηκε και διά στόματος Τζο Μπάιντεν πριν από τον Νοέμβριο πέρυσι, με την αίσθηση ακόμη τότε να είναι πως με τον εκρομό πιθανώς του Τραμπ στην εξουσία, όλο το σύστημα θα άλλαζε εφόσον βασική πεποίθηση του τότε υποψηφίου Προέδρου των ΗΠΑ ήταν να ξηλώσει το «κράτος Ομπάμα». Θετικό στοιχείο βάσει των ίδιων πληροφοριών το γεγονός ότι την άλλη, πως μέλη της νέας διακυβέρνησης των ΗΠΑ γνωρίζουν την Κύπρο αλλά αν μη τι άλλο, εφόσον το τοπίο παραμένει θολό ως προς το ποιος αναλαμβάνει τι και σε τομείς που δύναται να επηρεάσουν τα του Κυπριακού, γίνεται προσπάθεια να μην αφήνεται να πηγαίνει χαμένη η κάθε ευκαιρία για συναντήσεις και ανταλλαγή απόψεων με τα μέλη της νέας διακυβέρνησης.

Πακέτα RCB Gold και RCB Classic με βάση τις δικές σας τραπεζικές συνήθειες

Πάντα επιλέγουμε να κάνουμε πράγματα με τον τρόπο που μας εκφράζει καλύτερα. Γι' αυτό και εμείς στην RCB Bank σχεδιάσαμε δύο πακέτα τραπεζικών υπηρεσιών με στόχο να ικανοποιούν όλες τις καθημερινές, τραπεζικές σας ανάγκες.

RCB Gold - Ολοκληρωμένο πακέτο υπηρεσιών με ένα μηνιαίο ποσό, που υπό προϋποθέσεις μπορεί και να μην χρεωθεί

- 3 δωρεάν λογαριασμοί σε διαφορετικά νομίσματα
- Δωρεάν εμβάσματα SEPA
- 3 δωρεάν αναλήψεις μετρητών ανά μήνα από τις ΑΤΜ άλλων τραπεζών στην Κύπρο
- Δωρεάν χρεωστική ή/και πιστωτική κάρτα
- Δωρεάν βιβλιάρια επιταγών

RCB Classic - Πληρώστε ανά προϊόν ή υπηρεσία

- 1 δωρεάν λογαριασμός σε ευρώ
- Δωρεάν εισερχόμενα εμβάσματα
- 2 δωρεάν αναλήψεις μετρητών ανά μήνα από τις ΑΤΜ άλλων τραπεζών στην Κύπρο
- Δωρεάν χρεωστική κάρτα
- Δωρεάν το πρώτο βιβλιάριο επιταγών

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία.
Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένο έδρα:
Αμαθούτσος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Ωράριο λειτουργίας καταστημάτων:
Δευτέρα-Παρασκευή, 09:00-17:00
www.rcbcy.com

800 00 722

Προχωρούν τα ενεργειακά παρά τις βολές

Καταλήγουν οι συζητήσεις για συμβόλαια, πώς απαντάει η Λευκωσία στην Άγκυρα στο νέο σκηνικό έντασης και η στασιμότητα στο Κυπριακό

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Η ελάχιση ως και καθόλου κινητικότητα στο Κυπριακό με τα όσα μεσολάβησαν της ακύρωσης του τελευταίου προγραμματισμένου ραντεβού μεταξύ Αναστασιάδη-Ακιντζί, δεν επηρεάζουν τον προγραμματισμό της Λευκωσίας για τα ενεργειακά θέματα. Κι αυτό παρά τις απειλές που έχουν ακουστεί τόσο διά στόματος Μουσταφά Ακιντζί όσο και εσχάτως του ΥΠΕΕ της Τουρκίας Μεβλούτ Τσαβούσογλου ως προς το ότι πιθανόν να υπάρξει κρίση από τις ενέργειες των εταιρειών στην κυπριακή ΑΟΖ. Αρμόδιες πηγές που μίλησαν στην «Κ» αποσυνδέουν πλήρως τις όποιες εξελίξεις στο Κυπριακό, θετικές ή αρνητικές, με το πώς προχωράνε οι ενεργειακοί σχεδιασμοί. «Υπήρχε η ερώτηση αν θα προχωρούσε στην αδειοδότηση η Δημοκρατία με πιθανή λύση του Κυπριακού.

Γιατί, χωρίς λύση δεν θα έκανε το ίδιο; Δεν σταματήσαμε ούτε όταν ήταν αισιόδοξα τα μηνύματα στο Κυπριακό και πρέπει να συνεχίσουμε ανεξαρτήτως από τις δυσκολίες που παρουσιάζονται. Θα το κάνουμε έτσι και αλλιώς», τονίστηκε χαρακτηριστικά. Σε αυτό το πλαίσιο αναδύεται ένα τρίπτυχο εφόσον αναμένεται το επόμενο διάστημα να υπάρξει κατάληξη στην υπογραφή συμβολαίων των οικοπέδων της κυπριακής ΑΟΖ για τα οποία είχαν καταταθεί προσφορές από εταιρείες, οι δε γεωτρήσεις αναμένεται να ξεκινήσουν φέτος, ενώ το θέμα συζητήθηκε και κατά την επίσκεψη των μελών του Συμβουλίου Προέδρων των αμερικανο-εβραϊκών οργανώσεων στη Λευκωσία, με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Το Στέιτ Ντιπάρτμεντ

Αναπόφευκτα το βλέμμα στρέφεται και προς τις ΗΠΑ, εφόσον

η άφιξη στη Λευκωσία της Robin Dunnigan του αρμοδίου τμήματος του Στέιτ Ντιπάρτμεντ για τα ενεργειακά θα ξεκαθαρίσει την εικόνα σε πολλά επίπεδα με τη διακυβέρνηση Τραμπ. Μια εικόνα που σχηματοποιείται από την – όπως όλα δείχνουν – αποχώρηση του Άμους Χοκστάιν που μέχρι πρότινος υπηρέτούσε στη θέση του υφυπουργού Εξωτερικών ως αρμόδιος για την Ενεργειακή Διπλωματία, από το προσκήνιο. Η κ. Dunnigan έρχεται στην Λευκωσία για να μιλήσει στο «8ο Mediterranean Oil&Gas Forum» που θα λάβει χώρα 1 και 2 Μαρτίου και στο οποίο ανάμεσα στους keynote speakers ξεχωρίζουν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης και ο υπ. Ενέργειας Γιώργος Λακκοτύρης. Ερωτηματικό για την ώρα ως προς την αμερικανική διοίκηση παραμένει το ποιος αναλαμβάνει τα νήια στα ενεργειακά και δη στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ με την έξοδο Χοκστάιν και ποια θα είναι εν γένει η σύνθεση της ομάδας. Την ίδια ώρα, προετοιμάζεται επιτελείο και από το Υπ. Ενέργειας της Κύπρου για επίσκεψη στις ΗΠΑ στο πλαίσιο συναφούς συνεδρίου και ζητούμενο είναι να υπάρξει και ατζέντα για την Ουάσιγκτον ώστε να γίνουν και οι πρώτες επαφές με τη νέα διακυβέρνηση. Στο κάδρο μπαίνει και ο George Papadopoulos, Έλληνοαμερικανός διευθυντής του Κέντρου Δικαίου και Ασφάλειας Διεθνούς Ενέργειας και Φυσικών Πόρων, που βοήθησε στην εκλογή Τραμπ ως ειδικός σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και δη ενέργειας με έμφαση στην ανατολική Μεσόγειο.

Το «Μπαρμπαρός»

Οι αναφορές Ακιντζί για «μονομερείς γεωτρήσεις στην ΑΟΖ που μπορεί να προκαλέσουν ένταση» είναι επαναλαμβανόμενες. Στο ίδιο μήκος κύματος άλλωστε κινήθηκε

Αναπόφευκτα το βλέμμα στρέφεται και προς τις ΗΠΑ, εφόσον η άφιξη στη Λευκωσία της Robin Dunnigan του αρμοδίου τμήματος του State Department για τα ενεργειακά, θα ξεκαθαρίσει την εικόνα σε πολλά επίπεδα με τη διακυβέρνηση Τραμπ.

Δεν αντάλλαξαν ούτε ματιά

Η αλλαγή στη στρατηγική Τουρκίας και τ/κ ηγεσίας από τη διάσκεψη της Γενεύης και μετά, είναι εμφανής. Φαίνεται, λοιπόν, αναλύοντας την ένταση έργων και λόγων, πως η αλλαγή πλεύσης είχε στόχο να περιέλθει η όλη διαδικασία σε αδιέξοδο. Στα Κατεχόμενα και στην Άγκυρα θεωρείται από έγκυρες πηγές πως πηγή έντασης είναι η κατάθεση χάρτη στη Γενεύη, με το

σκεπτικό να είναι πως αυτό έγινε μετά που η τ/κ ηγεσία πιέστηκε. «Το “λάθος” εκείνο θέλουν να το διορθώσουν τώρα» είπε πηγή στην «Κ». Το επίπεδο της έντασης το συντηρούν και συνεργάτες του Μουσταφά Ακιντζί, μέλη της διαπραγματευτικής του ομάδας, που ενδεικτικά στην τελευταία συνάντηση δεν αντάλλαξαν ούτε ματιά με την ε/κ πλευρά.

και ο ΥΠΕΕ της Τουρκίας Μεβλούτ Τσαβούσογλου από τα Κατεχόμενα, κατά την πρόσφατη επίσκεψή του. «Η υπομονή μας έχει τα όριά της», τόνισε χαρακτηριστικά ο τελευταίος.

Η απάντηση από αρμόδιες πηγές στη Λευκωσία έρχεται σε πιο χαμηλούς τόνους και έμφαση και πάλι στα ονόματα των εταιρειών που έχουν καταθέσει προτάσεις. Τα οποία λειτουργούν και διπλωματικά και κυριολεκτικά σύμφωνα με αυτές, ως ασπίδα για τα συμφέροντα της κυπριακής Δημοκρατίας στην ΑΟΖ. «Ξέρουμε τους τόνους και την ένταση της Τουρκίας, αλλά πώς θα προχωρήσει; Θα βγάλει στην ΑΟΖ το “Μπαρμπαρός”;» τίθεται το ερώτημα με σκοπό να καταδείξει πως μια τέτοια κίνηση είναι υψηλού ρίσκου και αυτή την ώρα δεν είναι κάτι που θέλει ούτε και ο ίδιος ο Πρόεδρος της Τουρκίας. Σε αυτό το κάδρο βάζουν και ξένοι αναλυτές το όλο σκηνικό όπως διαμορφώνεται στην ΑΟΖ και πώς θα μπορούσε σε περίπτωση λύσης να λειτουργήσει προς όφελος όλων της χώρας. Αλλά, όπως επισημαίνουν, το μελλοντικό όφελος αυτό δεν αποτελεί προτεραιότητα για τον Ερντογάν.

Συννομιλίες εν στάση

Στην αντίπερα όχθη και ως προς τις συνομιλίες για το Κυπριακό, αν αυτές θα συνεχιστούν, τότε και από το πλαίσιο, βρίσκονται οι δύο πλευρές για την ώρα. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης δεν πρόκειται να κάνει πίσω στο ζήτημα του ενωτικού και πηγές εστιάζουν κυρίως στην έκταση που έδωσε η τ/κ πλευρά στο όλο θέμα, η οποία ως τέτοια δεν επιτρέπει και στον Αναστασιάδη να προχωρήσει σε άλλες κινήσεις. Παράλληλα, μηνύματα που φτάνουν στη Λευκωσία και από αρχηγούς κρατών που είχαν την ευκαιρία να μι-

λήσουν με τον Πρόεδρο της Τουρκίας Ταγίπ Ερντογάν, δίνουν το στίγμα ότι το Κυπριακό στην τουρκική ατζέντα είναι χαμηλά. «Πρόκειται για τον Ερντογάν το δημοψήφισμα και το αποτέλεσμα. Επίσης, μεγάλος πονοκέφαλος είναι και η διαρκώς διολισθαίνουσα οικονομία της Τουρκίας. Το Κυπριακό δεν είναι στα πλάνα του. Αν μπει αυτό θα γίνει όταν βγει το αποτέλεσμα του δημοψήφισματος αλλά δεν πρέπει να ξεχνάμε πως έχει και η Κύπρος εκλογές μπροστά» είπαν στην «Κ» διπλωματικές πηγές. Εστιάζουν δε στο αποτέλεσμα εφόσον αν δεν

Προετοιμάζεται επιτελείο και από το Υπ. Ενέργειας για επίσκεψη στις ΗΠΑ στο πλαίσιο συναφούς συνεδρίου και ζητούμενο είναι να υπάρξει και ατζέντα για Ουάσιγκτον ώστε να γίνουν και οι πρώτες επαφές με τη νέα διακυβέρνηση.

είναι αυτό που θέλει ο Ερντογάν τότε προβλέπεται πως η Τουρκία θα εισέλθει σε μια μακρά περίοδο εσωστρέφειας με δυσχερή αποτελέσματα τόσο για την ίδια τη χώρα όσο και εκτός αυτής. Αν το αποτέλεσμα είναι το κατά Ερντογάν επιθυμητό, τότε είναι δυνατό να κινηθεί τα νήματα για να κινηθεί το Κυπριακό, θέλοντας να προβεί σε μια κίνηση εντυπωσιασμού με διενθεις αποδέκτες. Στο μεσοδιάστημα με φόντο την Ελλάδα, τη Συρία και το Ιράκ, οι αναλυτές προβλέπουν πως ο εκνευρισμός που εξωτερικεύει η Άγκυρα αναμένεται να κλιμακωθεί.

Ανησυχούν οι Αμερικανοί αλλά δεν παρεμβαίνουν

Ανασταλτικός παράγοντας το κενό εξουσίας που υπάρχει στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ

Του απεσταλμένου μας στην ΟΥΑΣΙΠΚΤΟΝ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ
και του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΛΟΥ**

Ανησυχία για το κλίμα έντασης που διαவிζείται στο Αιγαίο, η οποία όμως δεν μεταφράζεται απαραίτητα σε παρέμβαση ουσίας προς την Άγκυρα, επικρατεί στην Ουάσιγκτον. Στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ είναι λίγοι αυτοί που ασχολούνται σε αυτή τη φάση με τα ελληνοτουρκικά, οι όποιες επαφές υπάρχουν γίνονται σε υψηλό πολιτικό επίπεδο και δεν στριμίζονται πάντα στη διπλωματική γραφειοκρατία. Οι προθέσεις του περιβάλλοντος του προέδρου Τραμπ είναι ασαφείς και τα μηνύματα όχι ιδιαίτερα ηχηρά. Ωστόσο, ο ελληνικής καταγωγής πρωσώπαρχος του Λευκού Οίκου, Ρέιντς Πρίμπους, είναι ενήμερος για την αυξημένη ένταση στο Αιγαίο, κάτι που στο σημερινό περιβάλλον σύγκρουσης που επικρατεί στον κυβερνητικό μηχανισμό –για «κάος» έκανε λόγο παράγον της Ουάσιγκτον που γνωρίζει πρόσωπα και καταστάσεις– αποτιμάται ως εξαιρετικά χρήσιμο. Παράλληλα, πολύ θετική χαρακτηρίζεται η απομάκρυνση του Μάικλ Φλιν από τη θέση του συμβούλου εθνικής ασφαλείας, καθώς οι «στενές επαφές» που φέρεται να διατηρούσε μέχρι το πρόσφατο παρελθόν με Τούρκους παράγοντες γενούσαν εύλογες ανησυχίες για τη στάση που θα τηρούσαν οι ΗΠΑ σε ενδεχόμενη ελληνοτουρκική κρίση.

Ενα «ατύχημα»

Στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ αναγνωρίζουν τον υπαρκτό κίνδυνο μιας περαιτέρω κλιμάκωσης, ακόμη και ενός «ατυχήματος», και διαμνύουν ότι παρακολουθούν τις εξελίξεις, αλλά δεν υπάρχουν ούτε οι αποτελεσματικοί δίαυλοι επικοινωνίας που συχνά πηγάζουν από διαπροσωπικές σχέσεις, οι οποίες στην προκειμένη περίπτωση απουσιάζουν, ούτε ο ανάλογος σχεδιασμός και η ειδικότερη ενασχόληση με το ζήτημα, απαραίτητα συ-

στατικά για την έγκαιρη αποτροπή δυσάρεστων εξελίξεων και μάλιστα μεταξύ συμμάχων. Επίσημα, υπογραμμίζουν ότι ενθαρρύνουν τον διάλογο μεταξύ των δύο χωρών για τη διακρίση των όποιων μεταξύ τους διαφορών. Το κενό εξουσίας στην Ουάσιγκτον, το οποίο στην περίπτωση του Στέιτ Ντιπάρτμεντ είναι κάτι περισσότερο από αισθητό, περιορίζει τα ανταντακλαστικά και μειώνει τις δυνατότητες αποτελεσματικής εμπλοκής. Η καθοριστικής σημασίας θέση του βοηθού υπουργού Εξωτερικών αρμοδίου για την Ευρώπη, στην οποία βρέθηκε κατά το παρελθόν ο Ρίτσαρντ Χόλμπρουκ και πιο πρόσφατα η Βικτόρια Νούλαντ, παραμένει κενή.

Τα μηνύματα σε ό,τι αφορά τη συμπεριφορά στο Αιγαίο απευθύνονται και προς τις δύο πλευρές, ζητώντας «αυτοσυγκράτηση».

Χωρίς, φυσικά, να σημαίνει ότι ο εκάστοτε Αμερικανός αξιωματούχος στο συγκεκριμένο αξίωμα υιοθετεί «φιλελληνική» στάση, ωστόσο γνωρίζει πρόσωπα και καταστάσεις, είναι σε θέση να παρακολουθεί τις εκατέρωθεν κινήσεις έχοντας πλήρη εικόνα των ελληνοτουρκικών, να συντονίζει τις προβες Αθηνών και Άγκυρας και να προβαίνει άμεσα στις καθοριστικές δράσεις που αποτρέπουν δυσάρεστες εξελίξεις. Σε άλλες περιπτώσεις αρκεί η δική του παρέμβαση, που μπορεί να περιλαμβάνει ακόμη και μετάβαση στις δύο πρωτεύουσες, και σε άλλες οικοδομεί το πρόσφορο περιβάλλον ώστε η όποια παρέμβαση σε υψηλότερο επίπεδο να αποδειχθεί αποτελεσματική. Αυτή τη στιγμή το «άλλο» από τα χαμηλόβαθμα στελέχη που χειρίζονται την κάθε χώρα –ή ακόμη και τον εκτελούντα χρέη αναπληρωτή για την Ευρώπη– μέχρι τον υπουργό Εξωτε-

ρικών είναι τεράστιο και ο σχετικός σχεδιασμός εκ των πραγμάτων προβληματικός.

Οι επικοινωνίες

Παρά τον μειωμένο βαθμό εγρήγορσης, υπάρχουν επικοινωνίες οι οποίες κινούνται στην πάγια γραμμή της αποφυγής «ανταρροπών» της υφιστάμενης κατάστασης. Σε επίπεδο ουσίας, τα μηνύματα σε ό,τι αφορά τη συμπεριφορά στο Αιγαίο απευθύνονται και προς τις δύο πλευρές, ζητώντας «αυτοσυγκράτηση» από την Άγκυρα, αλλά και από την Αθήνα. Είναι ενδεικτικό ότι πρόσφατα εκφράσθηκε δυσφορία για την «πειροδεία» του αρχηγού των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων στην περιοχή των Ιμίων, αλλά ταυτόχρονα επισημάνθηκε ότι ούτε κάποιες κινήσεις του Έλληνα υπουργού Εθνικής Άμυνας βοηθούν.

Ως γενικότερη αίσθηση πάντως αναγνωρίζεται στην ελληνική κυβέρνηση ότι τηρεί χαμηλούς τόνους, κάτι που δεν αντανακλά απαραίτητα και την εικόνα που υπάρχει για την Τουρκία, με δεδομένο τον απρόβλεπτο χαρακτήρα του Ταγίπ Ερντογάν και τους πολιτικούς υπολογισμούς που ενδεχομένως κάνει ενόψει του κρίσιμου δημοψηφίσματος του Απριλίου.

Επιπροσθέτως, όπως τόνισε στην «Κ» Αμερικανός αξιωματούχος που έχει ασχοληθεί με τις ελληνοτουρκικές σχέσεις και γνωρίζει την περιοχή, ο βίαιος εκδιωγμός πολλών Τούρκων διπλωματών, και πολύ περισσότερο, αξιωματικών, έχει δυσχεράνει την επικοινωνία, ακόμη και αν υπήρχαν σαφείς οδηγίες για την αμερικανική πολιτική έναντι της Τουρκίας, που πάντως δεν υπάρχουν.

Μια σημαντική παράμετρος που δυσχεραίνει τα πράγματα είναι και το γεγονός ότι ο αμερικανοτουρκικός διάλογος επικεντρώνεται κυρίως, αν δεν εξαντλείται, στα «μεγάλα» περιφερειακά ζητήματα –καταπολέμηση του ISIS, εξελίξεις στη Συρία, σχέσεις με το Ιράν– ενώ αυτονόητη

Θετικό και εξαιρετικά χρήσιμο θεωρείται το γεγονός ότι ο ελληνικής καταγωγής πρωσώπαρχος του Λευκού Οίκου, Ρέιντς Πρίμπους, είναι ενήμερος για την αυξημένη ένταση στο Αιγαίο.

σημασία δίνεται και στις διμερείς σχέσεις, όπου κυριαρχεί το επίμονο τουρκικό αίτημα για την έκδοση του Φετουλάχ Γκιουλέν. Δευτερευόντως αγγίζει ευρύτερου ενδιαφέροντος περιφερειακές εξελίξεις όπως είναι οι συνομιλίες για λύση του Κυπριακού, ενώ σε ζητήματα όπως το Αιγαίο δεν γίνεται ιδιαίτερη προσοχή, μια πραγματικότητα που κάποιοι ίσως επιχειρήσουν να εκμεταλλευθούν.

Ο ρόλος των Ισραηλινών

Από την πλευρά της Αθηνών γίνονται προσπάθειες να αξιοποιηθούν δίαυλοι επικοινωνίας με τον Λευκό Οίκο μέσω τρίτων. Υψηλόβαθμες διπλωματικές πηγές –εντός και εκτός Ελλάδας– πιστοποιούν ότι Αθήνα και Ιερουσαλήμ βρίσκονται σε πολύ στενή επαφή προκειμένου να διευκολύνουν αρχικά την επικοινωνία και μετέπειτα την προσέγγιση ανάμεσα στην κυβέρνηση του Αλ. Τσίπρα και του προέδρου Τραμπ. Οι Ισραηλινοί φαίνεται ότι επιθυμούν να βοηθήσουν την Ελλάδα να αποκτήσει πρόσβαση στο περιβάλλον του κ. Τραμπ, με το οποίο –όπως φάνηκε από την πρόσφατη εγκάρδια συνάντηση του Αμερικανού προέδρου με τον πρωθυπουργό του Ισραήλ Μπέντζαμιν Νετανιάχου– οι σχέσεις είναι αγαστές. Ένας δεύτερος,

λιγότερο εμφανής δίαυλος της Αθηνών προς τον κ. Τραμπ είναι και η Αίγυπτος. Ο πρόεδρος Αμπνέλ Φατάχ αλ Σισί έχει πολύ καλές σχέσεις με τον κ. Τραμπ, ο οποίος –λόγω και των εγκάρδιων σχέσεων που διατηρεί με τον κ. Νετανιάχου– θεωρεί την Αίγυπτο μέρος του συστήματος ασφαλείας της περιοχής. Υπενθυμίζεται ότι το Ισραήλ και η Αίγυπτος συνεργάζονται πολύ στενά στη Χερσόνησο του Σινά και αλλού. Η Αθήνα, με δεδομένη την πολύ καλή σχέση που διατηρεί με το Ισραήλ και την Αίγυπτο, μέσω των τριμερών σχημάτων συνεργασίας και με τις δύο χώρες, έχει εξαιρετική τοποθετηθεί στο νέο επιτελείο του Λευκού Οίκου με αυτή ακριβώς την ιδιότητα. Ως, δηλαδή, μια χώρα που μαζί με το Ισραήλ, την Αίγυπτο και την Κύπρο αποτελούν ένα τετράγωνο σταθερότητας στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο.

Παρά το γεγονός ότι στο εσωτερικό του Στέιτ Ντιπάρτμεντ απομένει ακόμη η οριστική διάδοχος της αρμόδιας υφυπουργού για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη Βικτόρια Νούλαντ, η απουσία πρακτικής κατεύθυνσης φαίνεται να ανιστοαθμίζεται –προφανώς προς το παρόν– ως προς τη διακρίση ορισμένων ζητημάτων από τη δραστηριοποίηση εμπειρών διπλωματών όπως ο πρέσβης των ΗΠΑ στην Αθήνα, Τζέφρι Πάιατ.

Πώς βλέπουν οι ΗΠΑ την κρίση στις συνομιλίες

Στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ πιστεύουν ότι η ζητιά μπορεί να διορθωθεί και η διαδικασία – παρά το πτωχόγύρισμα – διατηρεί τη δυναμική της

Ουάσιγκτον
Ανάλυση του **ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ**

Μία από τις στιχομυθίες που αποδίδεται στον γ.γ. του ΟΗΕ, κατά τη σύνομη συνομιλία του με τον μόνιμο αντιπρόσωπο της Κύπρου στον ΟΗΕ, πρέσβη Κορνάλιο Κορνάλιο, αφορούσε τη γνωστή απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων: «Δεν ήταν και η σοφότερη απόφαση», φέρεται να είπε ο Αντόνιο Γκουτέρες. Βεβαίως, ο γ.γ. του ΟΗΕ που είχε την ευκαιρία να συναντηθεί στην Κωνσταντινούπολη με τον Πρόεδρο Ερντογάν και τον πρωθυπουργό Γλυντρίμ και έζησε την ενεργητική συνεδρίαση της Διάσκεψης για την Κύπρο στη Γενεύη, στις 12 Ιανουαρίου, έχει αντιληφθεί τις δυσκολίες της Άγκυρας να συζητήσει σοβαρά κάποια κρίσιμα ζητήματα πριν από το δημοψήφισμα της 16ης Απριλίου. Όμως, είναι προφανές πως ούτε ο ίδιος, ούτε η ομάδα του Έσπεν Μπαρθ Αϊντε, ούτε κανένα από τα μόνιμα μέλη, δικαιολογούν την απόφαση της Βουλής, που χρησιμοποιήθηκε σαν δικαιολογία από τον Μουσταφά Ακιντζί για τη διακοπή των συνομιλιών. Η αμερικανική πρεσβεία στη Λευκωσία στέλνει συνεχώς μηνύματα στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ. Η ατιμόσφαιρα στην τελευταία συνάντησι των ηγετών περιγράφεται ως «υπερθερμασμένη» και οι ηγέτες «απογοητευμένοι». Έλπιζαν ότι αυτή την εβδομάδα οι προσπάθειες του κ. Αϊντε θα καρποφορούσαν και πως οι δύο ηγέτες θα επέστρεφαν στον τραπέζι των συνομιλιών, όμως οι προσδοκίες τους διαψεύστηκαν.

Στην Ουδογόστην θεωρούσαν σημαντικό το θέμα της «Ενώσεως» γιατί βρίσκεται στο επίκεντρο «της Τουρκοκυπριακής παρόντος» και δικαιολογούν την αντίδραση του Ακιντζι, γιατί καθώς δεν είναι ιδιαίτερα δημοφιλής με την Τουρκία και την αποποίηση του, αισθάνθηκε πως έπρεπε να προχωρήσει σε κάποια διμόσια αντίδραση. Δεν φαίνεται, ωστόσο, να ανέμεναν ότι τα πράγματα θα έφταναν στη διακοπή των συνομιλιών. Επίσημα

Στην ανόητη της Τουρκίας για φυσική ασφάλεια ώστε τα πράγματα να εξελιχθούν κατά πως πρέπει», οι Αμερικανοί πιστεύουν ότι είναι δυνατό να επιτευχθεί χωρίς επεμβατικά δικαιώματα και βλέπουν την Άγκυρα έτοιμη για αρκετές παραχωρήσεις.

το Στέιτ Ντιπάρτμεντ αποφεύγει να σχολιάσει τις εξελίξεις. Πιστεύουν ότι η ζημιά που έχει γίνει δεν είναι κάτι που δεν μπορεί να διορθωθεί και η διαδικασία – παρά το ποσώνύρισμα – διατηρεί τη δυναμική της. Ωστόσο, προϋπόθεση είναι σύντομα τα καμιά-δύσων οι τόντοι και να επαναρχίσει η διαδικασία. Από τις διαβουλεύσεις που είχαν την περασμένη εβδομάδα στην Ευρώπη (στο πλαίσιο συναντήσεων του ΝΑΤΟ στις Βρυξέλλες και της Διάσκεψης του Μονάχου) αμερικανοί και ευρωπαίοι αξιωματούχοι και ο Έσπεν Μπαρτ Αϊντε, υπάρχει συναντίληψη πως η διαδικασία «χρειάζεται μεγαλύτερη φροντίδα και προσαρμογή σε καλύτερη κατεύθυνση». Ειδικά η Ουάσινγκτον αναμένει να έχει τις μέρες αυτές περισσότερες συζητήσεις με Τούρκους επισήμους, στις οποίες θα έχει την ευκαιρία να ενεργεί και το Κυπριακό.

Τρεις επιλογές για Ασφάλεια

Με τον Ερντογάν απασχολημένο με το δημοψήφισμα, ο συνομιλητής της Ουάσιγκτον είναι ο σύμβουλος του Γιλντιρίμ για θέματα εξωτερικής πολιτικής, που θεωρείται αξιόπιστος. Η εκτίμηση του Στέιτ Ντιπάρτμεντ για τις θέσεις

που εκφράστηκαν από την Τουρκία στη συνάντηση των διευθυντών των ΥΠΕΕ, στο πλαίσιο της Διάσκεψης για την Κύπρο, είναι ότι «κινούνται σε πραγματιστική κατεύθυνση στα ζητήματα των στρατευμάτων και των εγγυήσεων».

Εκτιμούν ότι οι Τούρκοι είναι «απολύτως άνετοι» στο να αποδεχθούν μία σχετικά ταχεία μείωση του αριθμού των στρατευμάτων τους και διατήρηση ενός μικρού αριθμού στρατιωτικής δύναμης. Ωστόσο, παραμένει το κρίσιμο ερώτημα πού είναι πώς θα πάμε στην πλήρη απόσυρσή τους και μετά από πόσο χρονικό διάστημα. Ενώ στο θέμα των Εγγυήσεων χρειάζεται μεγαλύτερη επεξεργασία του τι θα περιέχει η «Συνθήκη Φιλίας» Ελλάδας – Τουρκίας – Κύπρου. Στην απαίτηση της Τουρκίας για «φυσική ασφάλεια» ώστε τα πράγματα να εξελιχθούν κατά πως πρέπει», οι Αμερικανοί πιστεύουν ότι είναι δυνατό να επιτευχθεί χωρίς να υπάρχουν επεμβατικά δικαιώματα και πως βλέπουν την Άγκυρα έτοιμη για αρκετές παραχωρήσεις. Για την ώρα, πάντως, η Τουρκία δεν δέχεται να ορίζεται ημερομηνία για την πλήρη αποχώρηση των στρατευμάτων της, παρά μόνο η έναρξη μετά από κάποια χρόνια διαδι-

κασίας επανεξέτασης του θέματος. Η απαίτηση της Τουρκίας να ισχύουν στην Κύπρο οι 4 ελευθερίες για τους υπηκόους της μετά τη λύση ήταν ένα από κεντρικά ζητήματα που απασχόλησαν τις διάφορες διαβουλεύσεις αμερικανικών, ευρωπαίων και Αϊντε σε Βρυξέλλες και Μόναχο. Η Ουάσινγκτον το χαρακτηρίζει «τεράστια πρόκληση» που θα πρέπει να αντιμετωπιστεί. Μάλιστα, η αναλύσεις του Στέιτ Ντιπάρτμεντ λαμβάνουν υπόψη τρεις επιλογές: Η πρώτη θα δυσκολότερη, να υπάρξει συμφωνία εντός της Ε.Ε. και οι διευθετήσεις για το καθεστώς των Τούρκων υπηκόων στην Κύπρο να αποτελέσουν μέρος του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου. Αυτό όμως προϋποθέτει απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και πιθανόν δημοψηφίσματα σε κράτη μέλη.

Η δεύτερη επιλογή θα μπορούσε να είναι μία συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ελλάδας, της Τουρκίας και της Κύπρου, που χαρακτηρίζεται ευκολότερη και συντομότερη διαδικασία.

Τρίτη – και κατά τους αμερικανούς ευκολότερη – επιλογή είναι μία διμερής συμφωνία μεταξύ της Τουρκίας και της ενιαίας ομόσπονδης Κύπρου.

Χαμηλὸ ενδιαφέρον
της Ουάσιγκτον

Μετά τις 20 Ιανουαρίου, η κινητικότητα της αμερικανικής διπλωματίας στο κυπριακό – και σε ακόμη σοβαρότερα ζητήματα της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής – έχει μειωθεί δραματικά. Ο Τζόνσθαν Κόεν, βοηθός υφυπουργός Εξωτερικών, έχει στα χέρια του τον φάκελο του Κυπριακού και στο διάστημα αυτό είχε επαφές στην Τουρκία και συναντήθηκε με τον κ. Αϊντε. Συνάντηση με τον Αϊντε είχε στο Μόναχο και ο εκτελών προσωρινά καθήκοντα υφυπουργού Εξωτερικών Τζον Χέφερν. Εκτιμούν πως είναι πολύ σημαντικό η διαδικασία να μην πάει πίσω εξαιτίας του δημοψηφίσματος στην Τουρκία και πιστεύουν ότι και χωρίς την άμεση εμπλοκή του Ερντογάν, μπορούν να γίνουν σοβαρές συζητήσεις με την Άγκυρα. Ωστόσο, είναι φανερό πως τα πράγματα στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ ακόμη κινούνται με βάση τις οδηγίες της προηγούμενης κυβέρνησης. Ο Τζο Μπλάντιν, πριν αποχωρήσει από τον Λευκό Οίκο, ενημέρωσε τον διάδοχό του Μάικ Πενς για τα όσα έχει κάνει στο Κυπριακό και φαίνεται ότι ο νέος αναπρόεδρος έδειξε ενδιαφέρον. Όμως η παραιτήση του συμβούλου Εθνικής Ασφαλείας Μάικ Φλιν πήγε γενικά όλα τα θέματα πίσω και θα χρειαστεί κάποιο χρονικό διάστημα μέχρι ληφθούν αποφάσεις για τη γραμμή που θα ακολουθήσει στο Κυπριακό ο Λευκός Οίκος. Στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ, ο υπουργός Εξωτερικών Ρεξ Τίλερσον για την ώρα είναι απασχολημένος με τις απαραίτητες διευθετήσεις επισκέψεων που κάνει στην αρχή της θητείας του ο εκάστοτε επικεφαλής της αμερικανικής διπλωματίας. Φαίνεται ότι από την περίοδο που ήταν επικεφαλής της Εχxon Mobil λάμβανε τακτική ενημέρωση από στελέχη της εταιρείας για τις εξελίξεις στο Κυπριακό. Αμέσως μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, ενημερώθηκε για τις εξελίξεις από την υπεύθυνη του Γραφείου Κύπρου στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ και τη μεγάλη εμπλοκή της κυβέρνησης Ομπάμα, καθώς η επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικασίας θα απαιτήσει υψηλό επίπεδο εμπλοκής. Ο ίδιος φαίνεται να το αντιλαμβάνεται και να παρακολουθεί το θέμα, το ερώτημα όμως είναι πόσο στενά. Πάντως, κλειδί στον ρόλο της Ουσιόγιγκτον είναι οι αμερικανο-τουρκικές σχέσεις και για την ώρα, παρά τις εντατικές διαβουλεύσεις που λαμβάνουν χώρα και τις πολλαπλές συναντήσεις αμερικανών και τούρκων επισημών, παραμένουν τα δύο σοβαρά ζητήματα, η έκδοση του Φετουλάχ Γκιουλέν και οι Κούρδοι της Συρίας.

Limited Offer
FROM €59,890 OR €555/MONTH*

For most of its long and illustrious history, owning a Maserati was the preserve of the famous and the super-rich – the original 1967 Ghibli being a prime example of this. However, today the enjoyment of driving a high performance, Italian masterpiece is attainable for a wider audience: the latest Maserati Ghibli is designed to make stimulating motoring an everyday experience. The only question that remains is which one to choose?

* Terms & Conditions apply
3-Year unlimited kilometers warranty

Fuel Consumption: 5,9 l/100km

CO₂ Emissions: 158 g/km

FLC Modena Automobile Ltd
04, Sotiriou Tofini Street, Ayiou Athanasiou Avenue, 4102 Limassol - CY
W: www.maserati.com • E: info@maseraticy.com • T: (+357) 25 020 010

MASERATI

Ghibli

Το δημοψήφισμα, η ένταση στο Αιγαίο και το Κυπριακό

Μιλάει στην «Κ» ο καθηγητής Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Kadir Has και αρθρογράφος της Haberturk, Σόλι Οζέλ

Συνέντευξη στον **ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΕΛΛΙΣ**

Αν υπάρξει κρίση όπως αυτή των Ιμίων το '96, οι ΗΠΑ πρέπει να παρέμβουν για να αποτρέψουν μια ελληνοτουρκική σύρραξη, αλλά δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι μπορούν ή επιθυμούν να το πράξουν, τονίζει στην «Κ» ο Σόλι Οζέλ, από τους πιο γνωστούς Τούρκους αναλυτές και συχνός ομιλητής σε διεθνή σεμινάρια στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη.

Ο καθηγητής διεθνών σχέσεων του πανεπιστημίου Kadir Has, αρθρογράφος της εφημερίδας Haberturk και πρώην διευθυντής της τουρκικής έκδοσης της επιθεώρησης Foreign Policy, ο οποίος την επόμενη εβδομάδα θα βρεθεί στην Ελλάδα για να συμμετάσχει στο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών, σημειώνει ότι το σκηνικό σε ό,τι αφορά το δημοψήφισμα του Απριλίου για την αναθεώρηση του τουρκικού Συντάγματος και την εδραίωση της παντοκρατορίας Ερντογάν είναι πολύ αμφίροπο και μάλιστα καταγράφεται ένα ρεύμα υπέρ της απόρριψης των υπερεξουσιών του προέδρου.

Παραπέμπει ουσιαστικά στον επόμενο χρόνο την οποία προοπτική λύσης του Κυπριακού, σημειώνοντας ότι ο μεν Ταγίπ Ερντογάν δεν πρόκειται να επιστρέψει εδάφη στους Ελληνοκυπρίους πριν από το δημοψήφισμα, ο δε Νίκος Αναστασιάδης δεν θα είναι σε θέση να

επιδείξει την ευελιξία που χρειάζεται πριν από τις προεδρικές εκλογές στην Κύπρο τον επόμενο Φεβρουάριο. Τέλος, εκτιμά ότι οι προτεραιότητες του Ντόναλντ Τραμπ στη Μέση Ανατολή, αλλά και η συγκρουσιακή προσέγγισή του προς το Ιράν, θα έχουν ως αποτέλεσμα να αυξηθεί η στρατηγική αξία της Τουρκίας για τις ΗΠΑ.

Το «Οχι» και το «Ναι»

— Θα κερδίσει ο Ερντογάν το δημοψήφισμα, και αν όχι πώς θα αντιδράσει;

— Αυτή τη στιγμή οι περισσότερες δημοσκοπήσεις και αναλύσεις δείχνουν ένα εντελώς αμφίροπο σκηνικό, αλλά το περιβάλλον δεν πρόκειται να είναι ισορροπημένο στη διάρκεια των δύο μηνών προεκλογικής εκστρατείας που απομένουν. Δημόσια καταγράφεται ένα διογκούμενο ρεύμα υπέρ του «Οχι». Επίσης, δεν είναι σίγουρο ότι δίνουν όλοι ειλικρινείς απαντήσεις. Από την άλλη, το στρατόπεδο του «Ναι» έχει την απόλυτη υποστήριξη της προεδρίας, σχεδόν απεριόριστες πηγές ενίσχυσης και πλήρη έλεγχο των μέσων ενημέρωσης. Επιπροσθέτως, υπάρχει ένα περιβάλλον τρομοκρατικής κινητικότητας και ενδεχόμενες τρομοκρατικές ενέργειες θα ωφελήσουν το στρατόπεδο του «Ναι».

— Μπορεί η πρόσφατη ένταση στο Αιγαίο να καταλήξει σε σύρραξη;

— Εκτιμώ ότι η κλιμάκωση αυτή δεν θα φτάσει σε τέτοιο σημείο. Και οι δύο πλευρές σκληραίνουν τη στάση τους, αλλά δεν βλέπουμε στοιχεία που να δικαιολογούν ιδιαίτερη ανησυχία σε ό,τι αφορά το Αιγαίο. Η εξόρμηση του στρατηγού Ακάρ στα Ιμια-Καρντάκ αποτέλεσε μια εξαιρεση.

— Οι διωγμοί μετά τη 15η Ιουλίου έχουν πλήξει την επιχειρησιακή ικανότητα του τουρκικού στρατού;

— Θα μπορούσε κάποιος να καταλήξει σε μια τέτοια εκτίμηση, αλλά με δεδομένο το γεγονός ότι αυτή τη στιγμή ο τουρκικός στρατός μάχεται κατά του PKK στο εσωτερικό, ενάντια στο ISIS στη Συρία και εξετάζει σοβαρά το ενδεχόμενο να αναλάβει μεγάλο ρόλο στη μάχη κατά του Ισλαμικού Κράτους στη Ράκα, το τουρκικό γενικό επιτελείο πρέπει να πιστεύει ότι ο στρατός μπορεί να αντιμετωπίσει αυτές τις προκλήσεις.

Παραταύτα, οι απώλειες κατά τη διάρκεια των επιχειρήσεων στην Αλ Μπαμπα δημιουργούν πολλά ερωτήματα.

— Πόσο σημαντική είναι για τον Ερντογάν η μη έκδοση των οκτώ Τούρκων στρατιωτικών;

— Είναι σημαντική γιατί ενισχύει την αίσθηση ότι οι Δυτικοί δεν αντιμετωπίζουν δίκαια την Τουρκία και ότι δεν θα είχαν στενοχωρηθεί ιδιαίτερα εάν το πραξικόπημα είχε

Ο Τούρκος αναλυτής Σόλι Οζέλ θα συμμετάσχει στο Φόρουμ των Δελφών.

πετύχει. Ωστόσο, πέρα από τις αρτικές αντιδράσεις στις αποφάσεις των ελληνικών δικαστηρίων, το θέμα έχει υποχωρήσει από την καθημερινή ατζέντα.

— Σε μια νέα κρίση, όπως αυτή του '96 στα Ιμια, θα παρέμβει η Αμερική όπως το έπραξε τότε;

— Εάν υπάρξει παρόμοια κρίση, οι ΗΠΑ πρέπει να παρέμβουν, αλλά το κατά πόσον θα μπορούσαν ή θα επιθυμούσαν να το πράξουν παραμένει άγνωστο στο σημερινό περιβάλλον αβεβαιότητας.

— Οι προοπτικές στο Κυπριακό;

— Οι διαπραγματεύσεις για το Κυπριακό έχουν συνεχή σκαμπανεβάσματα (roller coaster), με τελευταίο περιστατικό την αποχώρηση του Αναστασιάδη από τις διαπραγματεύσεις. Εχει μπροστά του εκλογές και θα ήθελε να εμφανιστεί σκληρός. Στην Τουρκία πλησιάζει το δημοψήφισμα. Δεν μπορώ να δω πώς ο Ερντογάν θα συμφωνούσε στην επιστροφή εδάφους σε αυτή τη φάση. Όταν και οι δύο αυτές εκλογικές διαδικασίες περάσουν, τότε ίσως να είμαστε σε θέση να ελπίζουμε σε λύση.

— Οι πηγές ενέργειας στην Αν. Με-

σόγειο αποτελούν κίνητρο για συνεργασία ή αιτία τριβών;

— Μπορείς να κάνεις ό,τι θέλεις με τις πηγές ενέργειας. Εάν θέλεις αυτές να προετοιμάσουν το έδαφος για συνεργασία, τότε θα υπηρετήσουν αυτόν τον σκοπό. Εάν θέλεις να αποτελέσουν αιτία συγκρούσεων, τότε αυτό θα κάνουν. Τελικά, στο ζήτημα αυτό ίσως να είναι η οικονομική διάσταση αυτή που θα κρίνει το πώς θα μεταφερθεί το αέριο.

Ο Ντόναλντ Τραμπ

— Πώς θα προσεγγίσει ο Τραμπ την Τουρκία, την Ελλάδα και την ευρύτερη περιοχή;

— Οι Αμερικανοί επανέλαβαν τη δέσμευσή τους στο ΝΑΤΟ. Ακόμα και ο Τραμπ αναγκάστηκε να το πει. Ανάλογα με το πώς θα εξελιχθούν οι σχέσεις με τη Ρωσία, ίσως δούμε την Ανατολική Μεσόγειο να αναδεικνύεται σε σημαντική περιοχή στρατηγικής αντιπαράθεσης. Και στην 65η επέτειο εισδοχής της Ελλάδας και της Τουρκίας στο ΝΑΤΟ μπορεί να δούμε τη σημασία και των δύο χωρών να αυξάνεται. Αλλά προς το παρόν, δεν είναι σαφές τι πολιτικές θα ακο-

«Οι διαπραγματεύσεις για το Κυπριακό έχουν συνεχή σκαμπανεβάσματα (roller coaster), με τελευταίο περιστατικό την αποχώρηση του Αναστασιάδη από τις διαπραγματεύσεις. Εχει μπροστά του εκλογές και θα ήθελε να εμφανιστεί σκληρός».

λουθήσει ο Τραμπ. Στη Μέση Ανατολή η συνεργασία με την Τουρκία αναμένεται να αυξηθεί και θα δούμε πώς θα αντιδράσει η Ρωσία σε αυτό. Επίσης, η ενδεχόμενη επιδείνωση των σχέσεων με το Ιράν θα αυξήσει ακόμη περισσότερο τη στρατηγική αξία της Τουρκίας για τις ΗΠΑ.

— Πώς διαγράφονται οι προοπτικές στις ευρωτουρκικές σχέσεις;

— Οι προοπτικές σε ό,τι αφορά την ένταξη είναι αρνητικές. Αλλά —είτε αρέσει είτε όχι σε επίπεδο ηθικής— η συμφωνία για το προσφυγικό είναι αποτελεσματική. Δημιουργεί έναν διαυλο επικοινωνίας. Εάν, τελικά, δοθεί η άρση της βίζας για τους Τούρκους πολίτες που ταξιδεύουν στην Ευρώπη, παράλληλα με μία αναθεωρημένη Τελωνειακή Ένωση, τότε θα επιστρέψει κάποια αίσθηση κανονικότητας. Σε μια εποχή όπου οι Αμερικανοί δεν ενδιαφέρονται καθόλου για την Ευρωπαϊκή Ένωση και η δέσμευσή τους στην ατλαντική κοινότητα σε ό,τι αφορά τις κοινές αξίες και άλλα είναι περιορισμένη, ο διάλογος της Ευρώπης με την Τουρκία σε πολλά θέματα είναι, κατά την άποψή μου, επωφέλης για όλες τις πλευρές. Από την άλλη, στο εσωτερικό και των δύο μερών αναπτύσσεται αυτή την περίοδο μια αρνητική δυναμική που δεν επιτρέπει μια τέτοια εξέλιξη σύντομα, ούτε υπάρχει κάποια αίσθηση του επείγοντος προς αυτή την κατεύθυνση.

NEA ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ

ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

GET IT ON Google play | Download on the App Store

Ο ΣΠΟΡ FM 95,0 εκπέμπει προσωρινά από την συχνότητα του ραδιοφώνου Φρέντερικ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΙΟΛΑΡΗΣ PRESSING

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14:00 – 16:00

LISTEN LIVE 24sports.com.cy

Ο ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Λαϊκή απαίτηση το Κέντρο να εκλέξει τον επόμενο Πρόεδρο

Θα μιλήσω όταν έρθει η ώρα για το αν θα είμαι υποψήφιος το 2018, λέει ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Δριμεία επίθεση σε Νίκο Αναστασιάδη, ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ εξαπολύει ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ Νικόλας Παπαδόπουλος σε συνέντευξη του στην «Κ» για τους χειρισμούς τους στο Κυπριακό. Ο ΔΗΚΟϊκός πρόεδρος μιλάει για το ενωτικό δημοψήφισμα, χαρακτηρίζοντας σωστή και νόμιμη την απόφαση της βουλής και προσθέτει πως αν «ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και οι ηγεσίες ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ δεν προκαλούσαν τον τεχνητό πανικό επί του θέματος και δεν χαρακτήριζαν λανθασμένη την απόφαση της Βουλής, τότε εύκολα θα μπορούσε η πλευρά μας να ζητήσει από τα Ηνωμένα Έθνη να επιρρίψουν ευθύνη στον κ. Ακιντζί». Ο ίδιος κάνει λόγο για αποτυχία της στρατηγικής των τελευταίων εννέα χρόνων στο Κυπριακό και συγκεκριμένα της

Ο Νικόλας Παπαδόπουλος μιλάει στην «Κ» για την ανάγκη χάραξης νέας στρατηγικής στο Κυπριακό και την αποτυχία της στρατηγικής Χριστόφια-Αναστασιάδη.

“

Αυτό που ζούμε τις τελευταίες ημέρες, ακόμα και πριν από τα τελευταία κατώματα του κ. Ακιντζί, είναι την αποτυχία της στρατηγικής Αναστασιάδη, την αποτυχία ουσιαστικά της στρατηγικής των τελευταίων εννέα χρόνων.

στρατηγικής Χριστόφια και Αναστασιάδη, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για μία νέα στρατηγική στο Κυπριακό. Μάλιστα, επισημαίνει ότι ο κεντρώος χώρος μπορεί να προσφέρει την εναλλακτική επιλογή που θα ανατρέψει τα αρνητικά αποτελέσματα των διακυβερνήσεων Χριστόφια και Αναστασιάδη των τελευταίων 9 χρόνων, τόσο στο Κυπριακό, όσο και στην οικονομία και την εσωτερική διακυβέρνηση. Σε ό,τι αφορά το ενδεχόμενο υποψηφιότητάς του για το 2018 ξεκαθαρίζει πως θα μιλήσει γι' αυτό όταν θα είναι έτοιμος.

«Δεδομένης της κρισιμότητας των στιγμών στις συνομιλίες για ποιο λόγο έπρεπε να τεθεί τώρα ζήτημα εγκυκλίου για το ενωτικό δημοψήφισμα, τη στιγμή που ούτως ή άλλως διάσκαται στα σχολεία;

—Η απόφαση της Βουλής αφορά μια ολιγόλεπτη αναφορά στην τάξη, στην

επέτειο του Ενωτικού Δημοψήφισματος, κάθε Ιανουάριο, με σκοπό να γίνει συζήτηση. Δεν αφορά εορτασμούς ή τελετές όπως παραπλανητικά λέγεται από κάποιους όλες αυτές τις μέρες. Εμείς θεωρούμε ότι η Ιστορία του τόπου μας πρέπει να συζητείται στην τάξη. Η απόφαση της Βουλής ήταν και σωστή και νόμιμη. Και σίγουρα δεν είχε ούτε έχει δικαίωμα ο Τουρκοκύπριος ηγέτης να ασχολείται με θέματα που αφορούν την παιδεία των Ελληνοκυπρίων. Έτσι άραγε αντιλαμβάνεται ο κ. Ακιντζί την Κύπρο μετά τη λύση; Ότι θα έχει βέτο ακόμα και σε θέματα που αφορούν αποκλειστικά τους Ελληνοκύπριους; Από κει και πέρα, όποιος θεωρεί ότι αυτή η απόφαση «δικαιολογείται ενόχλησε τον κατοχικό ηγέτη και την τουρκοκυπριακή ηγεσία», τότε επιτρέψτε μου να πω ότι κάνει πολύ μεγάλο λάθος και, επιπρόσθετα, δικαιολογεί την απαράδεκτη

στάση του κατοχικού ηγέτη. Εάν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και οι ηγεσίες ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ δεν προκαλούσαν τον τεχνητό πανικό επί του θέματος και δεν χαρακτήριζαν λανθασμένη την απόφαση της Βουλής, τότε εύκολα θα μπορούσε η πλευρά μας να ζητήσει από τα Ηνωμένα Έθνη να επιρρίψουν την ευθύνη στον κ. Ακιντζί για την προτεσινή ακύρωση της προγραμματισμένης συνάντησης με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη. Δυστυχώς, όμως, η εμμονή τους να ικανοποιήσουν τις αξιώσεις Ακιντζί, στέρησε από την πλευρά μας ένα τέτοιο επιχείρημα. Και του έδωσε το δικαίωμα να αξιώνει ακύρωση της απόφασης. Και λυπηρό είναι ότι οι ηγεσίες ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ σπεύδουν να ικανοποιήσουν και αυτή την αξίωση του κ. Ακιντζί, εξευτελιζοντας τον κυπριακό ελληνισμό. —**Όπως όλα δείχνουν επήλθε κρίση στις σχέσεις των δύο πλευρών. Ποια**

στρατηγική θα πρέπει να ακολουθηθεί τώρα για να εξέλθουμε από ένα ενδεχόμενο αδιέξοδο στις διαπραγματεύσεις και από το ενδεχόμενο η ε/κ πλευρά να θεωρηθεί υπεύθυνη για τυχόν κατάρρευση των συνομιλιών;

—Εγώ δεν θα το χαρακτήριζα «κρίση» αλλά ως το τέλος των ψευδαισθήσεων και της αφέλειας που κυριεύαν τη σκέψη όσων τα τελευταία χρόνια αγιοποίησαν τον κ. Ακιντζί, έβλεπαν καλές και θετικές προθέσεις από πλευράς της Τουρκίας και διαφήμιζαν ένα δήθεν «καλό κλίμα» που δεν εδραζόταν στην ουσία και στα πραγματικά δεδομένα αλλά σε επικοινωνιακού χαρακτήρα δραστηριότητες. Σε κάθε περίπτωση, αυτό που ζούμε τις τελευταίες ημέρες και βδομάδες, ακόμα και πριν από τα τελευταία κατώματα του κ. Ακιντζί, είναι την αποτυχία της στρατηγικής Αναστασιάδη,

Ανοικτό κεφάλαιο οι προεδρικές

—Υπάρχει κάποιος άλλος που θα εφαρμόσει καλύτερα τη νέα στρατηγική στο Κυπριακό, για την οποία κάνετε λόγο, εκτός από εσάς; **Να αναμένουμε συνεπώς πως ο Νικόλας Παπαδόπουλος θα είναι υποψήφιος το 2018;** —Έχω αποδείξει κατ' επανάληψη ότι λέω αυτό που πιστεύω και κάνω αυτό που πρέπει να κάνω, προκειμένου να υπηρετήσω τον τόπο μου με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Για τον εαυτό μου θα μου επιτρέψετε να μιλήσω όταν θα έρθει η ώρα. Άλλωστε, η ανάγκη για συνολική και συλλογική χάραξη νέας στρατηγικής στο Κυπριακό, που επικαλείστε, είναι μια επείγουσα και επιβεβλημένη αναγκαιότητα εξαιτίας της στρατηγικής Αναστασιάδης και ανεξαρτήτως των προεδρικών εκλογών.

την αποτυχία ουσιαστικά της στρατηγικής των τελευταίων εννέα χρόνων. Και γι' αυτό εμείς επιμένουμε πως πρέπει να χαραχθεί, συνολικά και συλλογικά, μια νέα στρατηγική, που θα θωρακίζει την Κυπριακή Δημοκρατία, θα αξιοποιεί την ιδιότητά της ως μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωζώνης και θα προκαλεί πολιτικό και οικονομικό κόστος στην Τουρκία. Και αυτό το κόστος μπορεί να προκληθεί εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε συνεργασία με άλλες χώρες, μέσω του «παγώματος» ενταξιακών κεφαλαίων της Τουρκίας, του μπλοκαρίσματος χρηματοδοτήσεων από την Ε.Ε. προς την Τουρκία, της δημιουργίας συμμαχιών με τις χώρες που επηρεάζονται αρνητικά από την προκλητικότητα του κ. Ερντογάν, της αξιοποίησης των υδρογονανθράκων στην κυπριακή ΑΟΖ και της ενίσχυση των συμμαχιών μας με τις γειτονικές χώρες. Δυστυχώς, τίποτε από όλα αυτά δεν γίνεται τα τελευταία χρόνια. Κατάλαβα «ξεπάγωσαν» χωρίς κανένα αντίλλαγμα, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης διαφημίζει με κάθε τρόπο μια ανύπαρκτη «θετική ρητορική της Τουρκίας» και έχουμε φτάσει στο σημείο να χαιρετίζει η παρούσα κυβέρνηση την αναβάθμιση της τελεωνεϊκής ένωσης Τουρκίας – Ευρωπαϊκής Ένωσης, ξεχνώντας πως η Τουρκία αρνείται να εφαρμόσει την υφιστάμενη συμφωνία σε σχέση με την Κυπριακή Δημοκρατία.

Ο Τάσος δεν πρόλαβε να εφαρμόσει τη στρατηγική του

—**Τα τελευταία εννέα χρόνια, όπως συχνά λέτε, ακολουθείται μία συγκεκριμένη στρατηγική στο Κυπριακό από πλευράς ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ που δεν οδηγεί πουθενά. Η στρατηγική που ακολουθείτο παλαιότερα, επί Τάσσου Παπαδόπουλου γιατί δεν έφερε το επιθυμητό αποτέλεσμα;**

—Για τον απλό λόγο ότι ο Τάσος Παπαδόπουλος δεν πρόλαβε να εφαρμόσει τη στρατηγική του. Και θυμίζω για τους νεότερους, η για όσους ηθελημένα ξεχνούν, ότι ο Τάσος Παπαδόπουλος παρέλαβε, αρχές του 2003, το Σχέδιο Ανάν που είχε υποβληθεί τον Νοέμβριο του 2002, δηλαδή επί θητείας του Γλαύκου Κληρίδη. Κατάφερε να απαλλάξει την πλευρά μας από αυτό το Σχέδιο, να διασώσει την Κυπριακή Δημοκρατία και να την εντάξει στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την άνοιξε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την άνοιξε το 2004. Διαχειρίστηκε με επιτυχία την αναπόφευκτη αντίδραση του διεθνούς παράγοντα και της προπαγάνδας της Τουρκίας, επανάρχιζε τις διαβουλεύσεις με τα Ηνωμένα Έθνη και πέτυχε το καλοκαίρι του 2006 τη Συμφωνία της 8ης Ιουλίου 2006 που σε συνδυασμό με την ακολουθούμενη συμφωνημένη επιστολή Γκαμπάρι, τον Νοέμβριο του ίδιου χρόνου, έβαλε τις βάσεις για διεκδίκηση της σωστής λύσης του Κυπριακού. Και δυστυχώς, ακριβώς μετά από αυτή την εξέλιξη, δηλαδή από τις αρχές του 2007, οι ηγεσίες του ΔΗΣΥ και του ΑΚΕΛ άρχισαν την προεκλογική εκστρατεία τους για τις προεδρικές του 2008 με την πρωτοφανή τότε συκοφαντία εναντίον του Τάσσου Παπαδόπουλου ότι τάχατες «δεν θέλει λύση». Αυτή η λάσπη, διότι είναι λάσπη να λες για τον όποιο Πρόεδρο της

Κυπριακής Δημοκρατίας ή άλλο πολιτικό ότι δεν θέλει λύση, έδωσε το άλλοθι στην τουρκική πλευρά να χρονοτριβεί και να περιμένει τις εκλογές του 2008 που θα εκλεγόταν, όπως έλεγαν, ένας άλλος Πρόεδρος που θα θέλει λύση. Ε το τι πέτυχαν οι Πρόεδροι των επόμενων εννέα χρόνων που «ήθελαν λύση» το διαπιστώνουμε σήμερα. Μας απομακρύνουν από μια σωστή λύση και επιτρέπουν ή ανέχονται την υποβάθμιση της Κυπριακής Δημοκρατίας και την αναβάθμιση του ψευδοκράτους. Να μην ξεχνάμε άλλωστε ότι η στρατηγική Αναστασιάδη-Χριστόφια, τα τελευταία εννέα χρόνια, ήταν όμοια με τη στρατηγική Βασιλείου-Κληρίδη, από το 1988 έως το 2003. Δηλαδή, μια στρατηγική που εφαρμόζεται τα 24 από τα τελευταία 29 χρόνια. Λύθηκε το Κυπριακό;

—**Το ζήτημα διχοτόμησης και προσάρτησης των Κατεχομένων στην Τουρκία είναι ένας κίνδυνος που ελλοχεύει;** —Είναι ένας κίνδυνος που πάντα υπήρχε. Και ήταν ο ίδιος ενδεχόμενος κίνδυνος, πάντα. Μάλιστα, θα έλεγα πως μετά την ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004 αυτός ο κίνδυνος αλλάζει χαρακτήρα, διότι δεν μιλάμε πλέον για ενδεχόμενη προσάρτηση εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας αλλά μιλάμε για εδάφος της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και αντιλαμβάνεστε τη σημασία αυτής της παραμέτρου. Όμως, τι εισηγούνται οι κινδυνολόγοι που αναμασούν αυτή την απειλή; Να συνθηκολογήσουμε; Να δεχτούμε μια λύση τουρκοκινών προδιαγραφών; Να δεχτούμε παραμονή τουρκοκινών στρατευμάτων; Να δεχτούμε εγγυήσεις; Να δεχτούμε εκ

περιτροπής προεδρία και βέτο σε όλα τα θέματα; Να δεχτούμε να έχουν οι παράνομοι χρήστες τον πρώτο λόγο στις κατεχόμενες περιουσίες των Ελληνοκυπρίων; Να δεχτούμε παραμονή όλων των εποίκων; Να δεχτούμε μια κακή λύση που θα καταργεί την Κυπριακή Δημοκρατία και θα μετατρέπει το νησί μας σε προτεκτοράτο της Τουρκίας; Να δεχτούμε ελεύθερη έλευση και διαμονή στην Κύπρο 80 εκατομμυρίων Τούρκων; Να δεχτούμε τα διάφορα άλλα εξίσου απαράδεκτα που θα αξιώνει η τουρκική πλευρά; Αυτό εισηγούνται; Εμείς πάντως δεν δεχόμαστε τέτοια συνθηκολόγηση. Δεν δεχόμαστε λύση τουρκοκινών προδιαγραφών.

—**Λέτε πως διαφωνείτε πλήρως με την τακτική ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ στο Κυπριακό και γι' αυτό απορρίπτετε οποιαδήποτε συνεργασία μαζί τους. Πώς μπορείτε**

“

Ο Τάσος Παπαδόπουλος κατάφερε να απαλλάξει την πλευρά μας από το Σχέδιο Ανάν, να διασώσει την Κυπριακή Δημοκρατία και να την εντάξει στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την άνοιξε το 2004.

όμως να συμπορευθείτε με κόμματα, όπως η Συμμαχία Πολιτών και η ΕΔΕΚ, με τα οποία διαφωνείτε στο μείζον ζήτημα του Κυπριακού που είναι η λύση βάσει Διζωνικής, Δικονομικής Ομοσπονδίας;

—Διότι πιστεύουμε —και εμείς και όλα τα κόμματα του ενδιάμεσου χώρου— πως αυτό που έχει σημασία είναι το περιεχόμενο της λύσης και όχι ο τίτλος της. Το περιεχόμενο είναι που θα καθορίσει την ποιότητα της λύσης. Και αυτό το σωστό περιεχόμενο είναι που μας ενώνει και που πιστεύουμε ότι ενώνει τη συντριπτική πλειοψηφία του κυπριακού λαού. Θεωρούμε ότι τα κόμματα του ενδιάμεσου χώρου πιστεύουν και εκείνα, όπως και εμείς, στη θωράκιση της Κυπριακής Δημοκρατίας και σε μια πολιτική εθνικής αξιοπρέπειας στο Κυπριακό.

—**«Χρειάζομαστε μία διακυβέρνηση του Κέντρου που θα δώσει μία νέα προοπτική στον λαό μας» είχατε αναφέρει σε πρόσφατη ομιλία σας. Με δεδομένο ότι ο ενδιάμεσος χώρος πολλές φορές το προσπάθησε αλλά απέτυχε να καταστεί ο τρίτος δρόμος, απέναντι σε ΔΗΣΥ-ΑΚΕΛ, τι σας κάνει να θεωρείτε πως αυτή τη φορά κάτι τέτοιο είναι εφικτό δεδομένου ότι και η Ελένη Θεοχάρους αλλά και ο Γιώργος Λιλλήκας θα είναι ούτως ή άλλως υποψήφιοι;**

—Θα επαναλάβω αυτό που πιστεύω ακράδαντα: ότι ο κεντρώος χώρος μπορεί να προσφέρει την εναλλακτική επιλογή που θα ανατρέψει τα αρνητικά αποτελέσματα των διακυβερνήσεων Χριστόφια-Αναστασιάδη των τελευταίων εννέα χρόνων, τόσο

στο Κυπριακό όσο και στην οικονομία και την εσωτερική διακυβέρνηση. Και ότι, ναι, είναι εφικτό, ο κεντρώος χώρος να εκλέξει Πρόεδρο με τη στήριξη της πλειοψηφίας του κυπριακού λαού. Αυτό άλλωστε είναι και απαίτηση των ψηφοφόρων των κομμάτων του κεντρώου χώρου, αλλά και ενός μεγάλου πλειοψηφικού ρεύματος με πολίτες από όλους τους χώρους, που διαπιστώνουν ότι ο Πρόεδρος Αναστασιάδης και οι ηγεσίες ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ μας οδήγησαν σε αδιέξοδο. Αυτή την απαίτηση του λαού οφείλουμε να κάνουμε πράξη και πιστεύω ότι τελικά θα τα καταφέρουμε.

—**Το κομματικό ρεπορτάζ κάνει λόγο για πλήρη συμπίεση ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ, με στόχο τη δημιουργία μιας κοινής πλατφόρμας. Ισχύει;**

—Η μόνη συμπίεση που ισχύει αυτή τη στιγμή στην Κύπρο είναι η πλήρης συμπίεση των ηγεσιών ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ στο Κυπριακό. Όμως για να απαντήσω στην ουσία της ερώτησής σας σας λέω ότι το Δημοκρατικό Κόμμα και η ΕΔΕΚ είναι δύο ιστορικά κόμματα του κεντρώου χώρου, για πολλά χρόνια ήταν και τα μόνα, και επομένως είναι φυσικό να υπάρχει μια καλή σχέση και συνεργασία, πάντα στη βάση κοινών αρχών και με σεβασμό στην αυτονομία και την ανεξαρτησία του κάθε κόμματος. Σε ό,τι αφοράμένα προσωπικώς, δεν διστάζω να δηλώσω πως έκανα και θα κάνω το παν προκειμένου η συνεργασία του Δημοκρατικού Κόμματος με την ΕΔΕΚ, αλλά και με τα άλλα κόμματα του κεντρώου χώρου, να συνεχιστεί και να βελτιωθεί ακόμα περισσότερο, για το καλό της πατρίδας μας.

Ανησυχητικά «σημάδια» έρχονται από την Άγκυρα

Νέα τουρκική στρατηγική στα ελληνοτουρκικά και μηνύματα στον Αλ. Τσίπρα

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Τι εκτιμά η Άγκυρα για την κυβερνηση του Αλέξη Τσίπρα; Καλά ενημερωμένες τουρκικές πηγές επισημαίνουν στην «Κ» ότι ο κ. Τσίπρας από τη μία κατανοεί τη σημασία του διαλόγου και των καλών σχέσεων στα ελληνοτουρκικά και από την άλλη «τρέχει» πίσω από περιπέτειες, εξαιτίας των πιέσεων των δανειστών της Ελλάδας και των εξελίξεων στο εσωτερικό πολιτικό πεδίο. Σύμφωνα με την οπτική γωνία της Άγκυρας, ο κ. Τσίπρας καλείται άμεσα να λάβει σημαντικές αποφάσεις που θα έχουν αντίκτυπο στα ελληνοτουρκικά και το Κυπριακό. Θα αναλάβει «βαρβαρές» πρωτοβουλίες για συμβιβαστικές λύσεις με ανταλλάγματα στο Αιγαίο, στη Θράκη, στο Κυπριακό, στο ζήτημα των οκτώ στρατιωτικών και σε όλα τα ανοικτά μέτωπα στα ελληνοτουρκικά; Ή θα επιλέξει τον δρόμο της αντιπαράθεσης; Η Άγκυρα θεωρεί ότι το μέλλον των ελληνοτουρκικών σχέσεων και η ένταση στα ελληνοτουρκικά θα εξαρτηθούν από την τελική απόφασή του.

Το δημοψήφισμα

Μπορεί ο κ. Τσίπρας να είναι ένας σημαντικός πρωταγωνιστής στα ελληνοτουρκικά, ωστόσο, τι έχει να πει η Άγκυρα για τον αντίκτυπο του επικείμενου δημοψηφίσματος στην Τουρκία και της σημερινής απουσίας των ΗΠΑ και των ξένων παραγόντων από το ευρύτερο πλαίσιο της ανατολικής Μεσογείου, στις ελληνοτουρκικές σχέσεις; Οι πηγές συμφωνούν με την «Κ» ως

Η Άγκυρα θεωρεί ότι το μέλλον των ελληνοτουρκικών σχέσεων και η ένταση στα ελληνοτουρκικά θα εξαρτηθούν από τις αποφάσεις του κ. Τσίπρα.

προς τη σημασία που έχουν αυτές οι εξελίξεις. «Η ηγεσία Τραμπ, εξαιτίας των δυσκολιών που προκύπτουν στο εσωτερικό, καθυστερεί να λάβει πρωτοβουλίες και αποφάσεις στην περιοχή μας. Ακόμη, δεν είναι καθόλου δεδομένο το γεγονός αν τελικά η νέα κυβέρνηση θα δείξει ενδιαφέρον για τα ελληνοτουρκικά ή το Κυπριακό, τη στιγμή που η Ουάσιγκτον στρέφει την προσοχή της και στέλνει ναυτικές δυνάμεις στα στενά του Χουρμούζ και στα ανοικτά της Κίνας», επισημαίνει στην «Κ» μια πηγή που παρακολουθεί εδώ και χρόνια τις εξελίξεις στον τουρκικό στρατό.

Η ίδια πηγή αποδίδει ιδιαίτερη σημασία για το μέλλον των ελληνοτουρκικών σχέσεων και στο δημο-

ψήφισμα του Απριλίου στην Τουρκία. «Από το αποτέλεσμα αυτού του δημοψηφίσματος θα εξαρτηθεί η τροπή των εξελίξεων σε πολλά ζητήματα. Ένα από αυτά είναι το πεδίο των ελληνοτουρκικών. Ωστόσο, το δημοψήφισμα δεν είναι ο μοναδικός παράγοντας που κρίνει την τύχη των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Μία σειρά παραγόντων επιδεινώνει τις διμερείς σχέσεις και εισερχόμαστε σε περίοδο ελεγχόμενης έντασης», τονίζει η πηγή μας. Το μοτίβο της ελεγχόμενης έντασης στα ελληνοτουρκικά το συναντάμε σε όλες μας τις επαφές και συζητήσεις στους κύκλους της τουρκικής κυβέρνησης στην τουρκική πρωτεύουσα. «Μέχρι η Αθήνα να κατανοήσει τη σοβαρότητα της κατάστασης, για ένα

Η «ελεγχόμενη ένταση» μπορεί, σύμφωνα με την οπτική της Τουρκίας, να εξαπλωθεί σε διάφορα πεδία, όπως για παράδειγμα στην κυπριακή ΑΟΖ.

διάστημα ακόμη θα έχουμε δυσάρεστες εξελίξεις στο Αιγαίο», επισημαίνει χαρακτηριστικά πηγή από τον κύκλο του κυβερνώντος κόμματος. Τι εννοεί η Άγκυρα με τον όρο «ελεγχόμενη ένταση»; Παρά το γεγονός ότι οι συνομιλητές μας αποφεύγουν με επιμονή να απαντήσουν σε αυτό το ερώτημα, οι τελευταίες πληροφορίες και ενδείξεις μάς προτείνουν για τη νέα στρατηγική της Άγκυρας στα ελληνοτουρκικά. Μετά την άρνηση της έκδοσης των οκτώ Τούρκων στρατιωτικών στην Τουρκία, η Τουρκία ορθώνει το ανάστημά της στο Αιγαίο, κυρίως στα Ιμια, και φέρνει στο προσκήνιο την υπόθεση «εκατοντάδων νησιών και νησίδων» που υποτίθεται ότι έθεσε τα προηγούμενα χρόνια de facto υπό την κατοχή της η Ελλάδα. Σε αυτό το σημείο, ξεχωρίζουν δύο «ανησυχητικά» σημεία. «Θυμάστε τι δήλωσε πριν από λίγο καιρό ο υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας;» αναρωτιέται η πηγή μας από τον κύκλο του τουρκικού στρατού που προσθέτει το εξής: «Ανά πάσα στιγμή μπορεί να προκύψει μια ανεπιθύμητη εξέλιξη, ένα δυστύχημα στο Αιγαίο. Με άλλα λόγια, κανείς δεν μπορεί να είναι σίγουρος.

Δύο Τούρκοι κομάντος ζητούν άσυλο στον Εβρο

Πρώην στελέχη των ειδικών δυνάμεων του τουρκικού στρατού, που τη νύχτα του αποτυχημένου πραξικοπήματος φέρεται να μετείχαν στο σχέδιο δολοφονίας του Τούρκου προέδρου Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, είναι οι δύο άνδρες που κρατούνται από τις 15 Φεβρουαρίου σε αστυνομική υπηρεσία του Εβρου. Μπήκαν παράνομα στη χώρα μέσω της ελληνοτουρκικής μεθορίου στον Εβρο και τη 15η Φεβρουαρίου παρουσιάστηκαν μαζί με δικηγόρο στο Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Ορεστιάδας. Συνελήφθησαν και οδηγήθηκαν στον εισαγγελέα με την κατηγορία της παράνομης εισόδου στη χώρα και πέντε μέρες αργότερα, την 20ή Φεβρουαρίου, υπέβαλαν αίτημα χορήγησης πολιτικού ασύλου στην αρμόδια υπηρεσία της Αλεξανδρούπολης.

Θα παραμείνουν κρατούμενοι μέχρις ότου εκδικαστεί το αίτημά τους, ενώ θεωρείται βέβαιο ότι οι τουρκικές αρχές θα υποβάλουν αίτημα έκδοσής τους, όπως συνέβη και στην περίπτωση των οκτώ στρατιωτικών που τον Ιούλιο κατέφυγαν με στρατιωτικό ελικόπτερο στην Αλεξανδρούπολη. Κυβερνητικοί αξιωματούχοι, πάντως, αργά το βράδυ της Πέμπτης, διευκρίνιζαν ότι σχετικό αίτημα δεν είχε κοινοποιηθεί στις αρμόδιες ελληνικές αρχές. Οι δύο κρατούμενοι είναι πρώην στελέχη των ειδικών δυνάμεων του τουρκικού στρατού και φέρεται να μετείχαν στην ομάδα των 47 «κομάντος», που τη νύχτα της 15ης Ιουλίου είχαν ως αποστολή να δολοφονήσουν τον Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, σε ξενοδοχείο στη Μαριίδα όπου διανυκτέρευε. «Αν έμενα εκεί άλλα 10 ή 15 λεπτά, θα είχα σκοτωθεί ή συλληφθεί», είχε πει σε τηλεοπτική συνέντευξη του τη 18η Ιουλίου ο Τούρκος Πρόεδρος. Σύμφωνα με το κατ-

γορητήριο, δύο αστυνομικοί, μέλη της ασφάλειας του Τούρκου Προέδρου, είχαν σκοτωθεί στο ξενοδοχείο κατά την ανταλλαγή πυρών με πραξικοπηματίες. Από τους συνολικά 47 καταδρομείς που μετείχαν στο σχέδιο, οι 44 συνελήφθησαν και προφυλακίστηκαν. Μάλιστα, μόλις τη Δευτέρα έδωσαν το «παρών» στην έναρξη της δίκης τους, στην περιοχή Μούγλα της δυτικής Τουρκίας. Οι υπόλοιποι τρεις, ανάμεσα σ' αυτούς οι δύο κρατούμενοι του Εβρου, δικάζονται ερήμην. Οι δύο Τούρκοι κρατούμενοι φέρεται να δήλωσαν στους Έλληνες αστυνομικούς τα πραγματικά στοιχεία της ταυτότητάς τους, όχι όμως και την ακρι-

Θα παραμείνουν κρατούμενοι μέχρις ότου εκδικαστεί το αίτημά τους, ενώ θεωρείται βέβαιο ότι οι τουρκικές αρχές θα υποβάλουν αίτημα έκδοσής τους,

βή ιδιότητά τους. Κατά τη διαδικασία καταγραφής τους στην υπηρεσία ασύλου διαπιστώθηκε ότι διώκονται από τις τουρκικές αρχές και αμέσως ειδοποιήθηκαν οι κεντρικές υπηρεσίες ασφαλείας και πληροφοριών της χώρας. Αρμόδιος Έλληνας αξιωματούχος που ρωτήθηκε σχετικά είπε στην «Κ» ότι «κατά την άτυπη ανάκρισή τους, παραδέχτηκαν ότι συγκαταλέγονται μεταξύ των Τούρκων καταδρομέων που μετείχαν στην αποτυχημένη απόπειρα δολοφονίας του Τούρκου Προέδρου». Εξάλλου, τα ονόματά και οι φωτογραφίες των 47 πρώην στρατιωτικών έχουν αναρτηθεί σε τουρκικές ιστοσελίδες.

ΝΕΑ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ

**ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ
ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**

GET IT ON
Google play

Download on the
App Store

LISTEN LIVE
24sports.com.cy

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ-ΜΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΕΠΕΛΑΣΗ
ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 16:00 – 18:00

Περιμένουν αποφάσεις των άλλων στον ΔΗΣΥ

Τα πλεονεκτήματα, οι αδυναμίες της διακυβέρνησης Αναστασιάδη και ο υποψήφιος που θα βρεθεί απέναντί του στον δεύτερο γύρο

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Όταν το 2013, ο Νίκος Αναστασιάδης διεκδικούσε την ψήφο των πολιτών, υποστήριζε πως «η κρίση θέλει ηγέτη» και πως ο ίδιος ήταν ο ηγέτης που θα μπορούσε να βρει λύση στα κρίσιμα ζητήματα που ταλάνιζαν την κυπριακή κοινωνία. Αυτό το πολιτικό σύνθημα φάνηκε ιδιαίτερα στοχευμένο σε μία κοινωνία φανερά δικαιομένη και με την οικονομία να βρίσκεται λίγο πριν από την κατάρρευση. Ήταν τότε που πολλοί θεωρούσαν βέβαιη τη νίκη του με γνωστούς επικοινωνιολόγους της καμπάνιας του να λένε σκωπτικά ότι ο μόνος τρόπος για να χάσει ο Νίκος Αναστασιάδης είναι αν ο Δημήτρης Χριστόφιας τασσόταν στο πλευρό του. Ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν τάχθηκε στο πλευρό του, αυτό είναι σίγουρο και ο Νίκος Αναστασιάδης, παρά τις αισιόδοξες προβλέψεις που τον ήθελαν να κερδίζει από τον πρώτο γύρο, εκλέχθηκε στον δεύτερο γύρο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, θέτοντας τον ΔΗΣΥ μετά από δέκα χρόνια απουσίας από την εξουσία ξανά στο παιχνίδι.

Πέρασαν τέσσερα χρόνια έμπλεα γεγονότων και εξελίξεων που σημάδεψαν άλλοτε θετικά άλλοτε αρνητικά

τη διακυβέρνηση Αναστασιάδη. Αν και πέρα από τον Προεδρικό αναφέρουν πως ο Πρόεδρος δεν παραδέχεται ζήτημα υποψηφιότητας του, η διεκδίκηση του προεδρικού θώκου για το 2018, θεωρείται δεδομένο. Δεν ήταν άλλωστε τυχαίες οι εξαγγελίες όπως αυτή του Νοσοκομείου Αθλάσσας, οι προεδρικές παρεμβάσεις για την εφαρμογή του ΓεΣΥ και ο τρόπος διαχείρισης της κρίσης στο λιμάνι. Το μεγάλο ερώτημα και ζήτημα γι' αυτούς που θα κληθούν να τρέξουν την προεκλογική καμπάνια του Νίκου Αναστασιάδη είναι το τι σκοπεύει να κάνει σε μία δεύτερη θητεία και για ποιο λόγο αρκετά από αυτά δεν τα εφάρμοσε στην πρώτη του πενταετία. Πέραν όμως τούτου το ουσιώδες για τον ΔΗΣΥ είναι το πώς θα κινηθούν τα υπόλοιπα κόμματα. Σε αντίθεση με το 2013, θεωρείται δεδομένο πως ο Νίκος Αναστασιάδης θα τρέξει χωρίς συνεργασίες και συμμαχίες με πολιτικούς σχηματισμούς. Η υποψηφιότητα Νικόλα Παπαδόπουλου είναι δεδομένη στην Πινδάρου και θεωρείται ιδιαίτερα επικίνδυνη για τον Νίκο Αναστασιάδη σε ένα δεύτερο γύρο, ενώ κύριο ερώτημα που θα καθορίσει εν πολλοίς το παιχνίδι είναι το πώς θα κινηθεί το ΑΚΕΛ.

Ο Ν. Αναστασιάδης θα προσπαθήσει να κινηθεί επικοινωνιακά με το μοντέλο Κληρίδη το '98. Απομονωμένος μεν πολιτικά, αλλά με δυνατή μιντιακή κάλυψη.

«Εμείς έχουμε υποψήφιο» ξεκαθαρίζουν πηγές από την Πινδάρου όταν μιλάνε για προεδρολογία και για κινήσεις τακτικής. Κληθείς να σχολιάσει ο ΔΗΣΥ, ωστόσο, το πώς θα κινηθεί ο Πρόεδρος στον προεκλογικό του ξεκινά με το προεκλογικό αφήγημα περί διάσωσης της οικονομίας και της ανάκαμψης που παρατηρείται το τελευταίο διάστημα.

Ένα αφήγημα που μπορεί να αποδειχθεί για δεύτερη φορά η παγίδα του ΔΗΣΥ και αυτό φαίνεται να φοβούνται στελέχη του κόμματος. Η ιστορία της πολιτικής είναι γεμάτη από τέτοια παραδείγματα, όπως, ο Ουίνστον Τσόρτσιλ που κέρδισε τον Β' παγκόσμιο πόλεμο αλλά έχασε τις εκλογές στη Μεγάλη Βρετανία θυμίζοντας γνώστες του πολιτικού παι-

χνιδιού. Άλλωστε, ο ΔΗΣΥ έπαιξε με αυτό το χαρτί και έχασε όταν τον Μάιο του 2016, ξεκίνησε την προεκλογική εκστρατεία εφυσικάζοντας στα όσα πέτυχε η κυβέρνηση του ΔΗΣΥ και όχι στα όσα προτίθεται να πετύχει. Το αποτέλεσμα είναι λίγο πολύ γνωστό, καθώς στο τελευταίο μίλι των εκλογών αντιλαμβανόμενο το κόμμα πως ο ψηφοφόρος ψαφίζει βάσει των επόμενων έργων και όχι των προηγούμενων κατορθωμάτων, άλλαξε επικοινωνιακά πλεύση και αφήγημα. Το «κατόρθωμα» της οικονομίας θα προσπαθήσει να το συνδυάσει συνεπώς ΔΗΣΥ και Προεδρικό στο προεκλογικό του αφήγημα, μαζί με όσα προτίθεται να κάνει.

Όπως ο Γλαύκος;

Πάντως, Πινδάρου και Προεδρικό δεν έχουν ακόμα μπει επίσημα στη διαδικασία του προεκλογικού, θέτοντας ένα χρονοδιάγραμμα κάπου στον Σεπτέμβριο για την απαρχή της προεκλογικής. Ως γνωστόν, άλλωστε, ο Πρόεδρος που είναι υποψήφιος για επανεκλογή, είναι πάντοτε σε πλεονεκτική θέση, καθώς μέσω της διακυβέρνησής του μπορεί να εξυπηρετεί τον προεκλογικό του. Το ζήτημα είναι πως αυτή τη φορά σε αντίθεση με το 2013, ο ΔΗΣΥ εμφα-

νίζεται να επαναδιεκδικεί απομονωμένους, καθώς κανένας πολιτικός σχηματισμός δεν φαίνεται διατεθειμένος να τον στηρίξει, εκτός από μερίδα μετριοπαθών στελεχών του ενδιάμεσου χώρου. Όπως όλα δείχνουν ο Νίκος Αναστασιάδης θα κληθεί περίπου με τη στρατηγική του Γλαύκου Κληρίδη το 1998, που μπορεί να ήταν απομονωμένος πολιτικά, αλλά είχε τη στήριξη συγκεκριμένων μιντιακών κύκλων. Αυτό θα επιδιώξει και ο Νίκος Αναστασιάδης. Το ζήτημα, ωστόσο, είναι ποια θα είναι τα πρόσωπα που θα περιβάλλουν την υποψηφιότητά του και θα χειριστούν την προεκλογική. Δεν πρέπει να παραλείπεται πως το 1998, ο Γλαύκος Κληρίδης είχε στο πλευρό του το δυνατό χαρτί που ακούει στο όνομα Παντελής Κούρος.

Ο Νίκος Αναστασιάδης μπορεί να έχει δίπλα του δυνατά στελέχη που χειρίζονται κρίσιμα ζητήματα, όπως οι Κωνσταντίνος Πετρίδης, Χάρης Γεωργιάδης και Νίκος Χριστοδουλίδης, ωστόσο, δεν έχει βρει τον δικό του Κούρο που θα μπορεί να διαχειριστεί πολλαπλά, άλλοτε καιρία, άλλοτε κομματικά, άλλοτε διαδικαστικά, ζητήματα με την ίδια ευκολία, ώστε να αποφεύγονται οι πολιτικές παγίδες.

Ατού και ερωτήματα

Στα ατού της διακυβέρνησης Αναστασιάδη συγκαταλέγεται το κεφάλαιο της οικονομίας. Αναμφίβολα, το κόμμα της Δεξιάς θα χρησιμοποιήσει στο αφήγημά του το γεγονός ότι ανέλαβε το κράτος «στο χέλος του γκρεμού» και πλέον κατάφερε να ορθοποδήσει δείχνοντας σημάδια ανάκαμψης. Στο κάδρο της ανάκαμψης αναμένεται να ανακοινωθούν και κάποιες εξαγγελίες που θα καταδεικνύουν τη βελτίωση της εικόνας της κυπριακής οικονομίας. Και όσο κι αν η οικονομία θεωρείται ατού, ερωτηματικό μπορούμε να βάλουμε στο θέμα του Κυπριακού. Πολιτικό κύκλο εκτιμούν πως ο Νίκος Αναστασιάδης θα προσπαθήσει να συντηρήσει τον διάλογο μέχρι και το 2018 ούτως ώστε να ζητήσει

επανεκλογή για την επίλυσή του. Το ζήτημα ωστόσο που τίθεται είναι κατά πόσο το αδιέξοδο που παρατηρείται τελευταίως θα βοηθήσει τον Πρόεδρο Αναστασιάδη ή αν θα λειτουργήσει εναντίον του. Υπάρχει το ρεύμα σκέψης που θεωρεί πως ένα ενδεχόμενο αδιέξοδο θα δώσει στον Νίκο Αναστασιάδη τη δυνατότητα να σκληρύνει τη στάση του, να υπογραμμίσει τις κόκκινες γραμμές του και να συσπειρώσει το συναγερμικό πατριωτικό ακροατήριο. Υπάρχει βεβαίως και το ρεύμα το οποίο θεωρεί πως ενδεχομένως να λειτουργήσει υπέρ των πολιτικών σχηματισμών που υποστηρίζουν νέα στρατηγική στο Κυπριακό και να φέρει ΔΗΣΥ και Αναστασιάδη σε αμυντική.

Τα αγκάθια

Αυτό που θα απασχολήσει αναπόφευκτα ΔΗΣΥ και Προεδρικό, πέραν του κουρέματος, είναι η διαχείριση των «αρίστων». Μετά και από την καταδικαστική απόφαση του βοηθού γενικού εισαγγελέα Ρίκκου Ερωτοκρίτου, θεωρείται δεδομένο πως στην προεκλογική τα στέλνει της Δεξιάς και της κυβέρνησης θα πρέπει να διαχειριστούν το ζήτημα «λανθασμένων επιλογών» του Προέδρου. Μαζί με αυτό δύσκολο θεωρείται και το ζήτημα της υγείας, για το αν τελικά θα μπορέσει να εφαρμοστεί το ΓεΣΥ. Όπως αναφέρουν συναγερμικά στελέχη, παρά τον σάλο που προκάλεσε το ζήτημα των αιτημάτων του ΠΑΣΥΝΟ, ο Πρόεδρος προεκλογικά αναμένεται να αποδεχτεί να μεταφέρει τους νοσηλευτές σε κλίμακα Α8.

Η δεύτερη Κυριακή

Το καίριο ερώτημα που προβληματίζει τους συναγερμικούς κύκλους είναι ποιος θα βρεθεί απέναντι στον Νίκο Αναστασιάδη. Στην Πινδάρου αναφέρουν πως ο κύριος φόβος είναι το ενδεχόμενο να βρεθεί ο Νίκος Αναστασιάδης με τον Νικόλα Παπαδόπουλο στον δεύτερο γύρο. Σε ένα τέτοιο σενάριο, συναγερμικά στελέχη θεωρούν τελειωμένη υπόθεση την επανεκλογή Νίκου Αναστασιάδη, καθώς ο Νικόλας Παπαδόπουλος θα κατορθώσει να έχει στο πλευρό του όλα τα κόμματα. Ήδη στο κόμμα αναμένουν τον επόμενο βήμα και το ΑΚΕΛ. Όπως αναφέρουν στο ενδεχόμενο στήριξης Γιώργου Λιλλήκα θεωρείται δεδομένη η μετάβαση του στον δεύτερο γύρο

εκλογών με αυξημένες τις πιθανότητες εκλογής του. Συναγερμικοί κύκλοι εκτιμούν ως καλύτερο σενάριο για την εκλογή Αναστασιάδη να έχει απέναντί του τον γ.γ. του ΑΚΕΛ Αντρο Κυπριανού. Μία ήττα Αναστασιάδη άρχισε ήδη να ανησυχεί την Πινδάρου αποκλειστικά, καθώς στο Προεδρικό όλοι φαίνονται ιδιαίτερα αισιόδοχοι για την επανεκλογή του. Σε ένα ενδεχόμενο ήττας πάντως, αναμένεται κινητοποίηση στην Πινδάρου, καθώς πλειάδα στελεχών που βρίσκονται στην κυβέρνηση θα αναζητήσουν ρόλο και λόγο στο ΑΚΕΛ. Όπως αναφέρουν στο ενδεχόμενο στήριξης Γιώργου Λιλλήκα θεωρείται δεδομένη η μετάβαση του στον δεύτερο γύρο

Το ΑΚΕΛ σε δρόμο διλημμάτων για τις προεδρικές

Το κόμμα φοβάται το ενδεχόμενο αποκλεισμού στον β' γύρο, προτιμά Αντρο αλλά στο κάδρο είναι ακόμα Λιλλήκας και Κατσουρίδης

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Όταν το 2008 ο Γιαννάκης Κασουρίδης έβαζε υποψηφιότητα μόνος εναντίον όλων, υπήρχε ο έντονος φόβος στην Πινδάρου για το ενδεχόμενο αποκλεισμού του από τον δεύτερο γύρο. Μία τέτοια εξέλιξη θα ενεργοποιούσε την εσωστρέφεια σε ένα κόμμα που θα έχανε πανηγυρικά για δεύτερη φορά τις προεδρικές εκλογές και το κόμμα της Δεξιάς θα οδηγείτο με μαθηματική ακρίβεια στη συρρίκνωση. Δέκα χρόνια αργότερα, ο φόβος του δεύτερου γύρου, μεταφέρεται από το αρχηγείο της Πινδάρου σε αυτό της Εξέκια Παπαϊωάννου. Το κόμμα της Αριστεράς έχει ξεκαθαρίσει πως προτεραιότητά του είναι το ζήτημα επίλυσης του Κυπριακού και βάσει αυτού πορεύεται.

Η αλήθεια όμως είναι πως με δεδομένο ότι όλα ανεξαιρέτως τα κόμματα μπαίνουν, άλλοι δειλά και άλλοι δυναμικά, στον προεκλογικό, το ΑΚΕΛ θα πρέπει να επισπεύσει τις διαδικασίες και να αντιμετωπίσει λίγο νωρίτερα από όσο ήλπιζε, καθώς το ζήτημα εξεύρεσης υποψηφίου αποτελεί πυρακτωμένη ράβδο για το κόμμα. Ποιος θα είναι ο υποψήφιος που θα καταφέρει πρώτα και κύρια να συσπειρώσει ένα κόμμα που πλέον μετρά σημαντικές απώλειες είναι ένα ζήτημα που εγείρεται και αναμένεται να προβληματίσει εντόνως το επόμενο διάστημα την ηγεσία του ΑΚΕΛ. Στο κάδρο της προεδρολογίας υποστηρίζουν στο ΑΚΕΛ πως προτεραιότητα είναι οι συνεργασίες. Αυτό, ωστόσο, δεν αποτελεί αυτοσκοπό ιδιαίτερα εάν αυτές οι συνεργασίες δεν έχουν πολιτικό υπόβαθρο. Σε ένα τέτοιο σενάριο, επικειρώντας το κόμμα να

Ποιος θα είναι ο υποψήφιος του ΑΚΕΛ που θα κατορθώσει να οδηγηθεί στη δεύτερη Κυριακή και ενδεχομένως να κερδίσει τον Νίκο Αναστασιάδη είναι το ζήτημα που απασχολεί την ηγεσία.

αποφύγει την πολιτική του ταπεινώση είναι έτοιμο για καθαρές λύσεις με υποψήφιο, που θα προέρχεται καθαρά από τον χώρο της Αριστεράς. Το ερώτημα είναι ποιο θα είναι τελικώς αυτό το πολιτικό πρόσωπο και το σίγουρο είναι πως αυτό το πρόσωπο θα πρέπει να είναι τόσο δυνατό, ώστε να μπορεί να προσελκύσει χρηματοδότες στην προεκλογική, καθώς το κόμμα της Αριστεράς δεν έχει τα οικονομικά αποθέματα αλλοτινών καιρών.

Το ανάστημα του Αντρου

Αναμφίβολα η απόφαση της Βουλής για το ενωτικό δημοψήφισμα υπήρξε η αφορμή για να επέλθει η κρίση και το αδιέξοδο στις συνομιλίες. Από αυτή την κρίση, ωστόσο, διεφάνη με τον πλέον ξεκάθαρο τρόπο η σαφής ιδεολογική διαφορά ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ, την οποία πολλοί αμφισβητούσαν. Την ίδια στιγμή έδωσε χώρο στον Αντρο Κυπριανό να παίξει τον δικό του ουσιώδη ρόλο στην εκτόνωση της κρίσης. Δεν είναι τυχαίο πως ο ίδιος, ήταν ο μόνος με τις γνώριμες και επαφές που έχει με Τ/κ αξιωματούχους και πολιτικά κόμματα που πάλεψε μέχρι και την υστέρη για να αμβλύνει το οξύμενο

Ο Α. Κυπριανού πάλεψε το τελευταίο διάστημα να εκτονώσει την κρίση μεταξύ των δύο ηγετών και ενίσχυσε τις φωνές εντός ΑΚΕΛ που τον θέλουν για διεκδίκηση της προεδρίας.

κλίμα μεταξύ των δύο μερών ούτως ώστε να συνεχίσει ο διάλογος. Αυτός ο ρόλος του Αντρου Κυπριανού προέβλεπε στον ίδιο πόντους στο πολιτικό παιχνίδι, ενώ του έδωσε τη δυνατότητα να καταστήσει σαφή τη διαφοροποίησή του από τον Νίκο Αναστασιάδη. Ήδη στελέχη από την ηγεσία του κόμματος συζητούν μεταξύ τους και εκτιμούν πως ο υποψήφιος του ΑΚΕΛ για την προεδρία θα πρέπει να είναι ο γενικός γραμματέας του κόμματος, καθώς ο ίδιος απέδειξε ότι μπορεί να διαδραματίσει τον δικό του ρόλο με στόχο πρώτα και κύρια την επίλυση του Κυπριακού. Το ζήτημα, ωστόσο, που τίθεται από άλλα στελέχη είναι ότι μία ενδεχόμενη υποψηφιότητα Αντρου Κυπριανού θα ήταν μία αξιοπρεπής επιλογή για το κόμμα, ωστόσο θα ήταν μία επιλογή αυτόνομης πορείας, καθώς το ΑΚΕΛ θα αδυνατούσε να κερδίσει συμμαχίες. Οι ίδιοι κύκλοι ανησυχούν πως σε ένα τέτοιο εν-

Το πολιτικό βάρος του Ν. Κατσουρίδου δεν υποτιμάται στο ΑΚΕΛ, καθώς, όπως αναφέρεται, είναι το πρόσωπο που θα μπορεί σε δεύτερη Κυριακή να συσπειρώσει τον Ενδιάμεσο.

δεχόμενο υπάρχει αυξημένος κίνδυνος ώστε ο αρχηγός του δεύτερου μεγαλύτερου κόμματος να μην κατορθώσει να οδηγηθεί στον δεύτερο γύρο. Ένα εφιαλτικό για το κόμμα της Αριστεράς σενάριο, το οποίο όχι μόνο θα εντείνει την εσωστρέφεια, αλλά ενδεχομένως να αποβεί μοιραίο για το μέλλον του ΑΚΕΛ. «Και για τον Σταύρο Μαλά υπήρχε ο ίδιος φόβος» απαντούν στελέχη, υπογραμμίζοντας πως η υποψηφιότητα Αντρου Κυπριανού είναι η πιο δυνατή επιλογή για το κόμμα.

Οι αριστεριστές

Υπάρχουν βέβαια και οι σκέψεις και ελπίδες για την εξεύρεση ενός υποψηφίου στο προφίλ του Γιώργου Βασιλείου, ο οποίος δεν φθάρηκε από την πολιτική, έχει επικοινωνιακό χάρισμα και σημαντικό έργο πίσω του είτε στην κοινωνία είτε στην επαγγελματική του σταδιοδρομία. Κύκλοι περίξ της Εξέκια

Ο Γ. Λιλλήκας διεκδικεί τη στήριξη ΑΚΕΛ, ωστόσο η στάση του κόμματος στο ενωτικό δημοψήφισμα εντείνει τις φωνές που αντιδρούν σε ένα ενδεχόμενο στήριξής του.

Παπαϊωάννου σημειώνουν πως ο Σταύρος Μαλάς ενδιαφέρεται για επαναδιεκδίκηση, ωστόσο φαίνεται να είναι εκτός κάδρου επί του παρόντος. Ενδιαφέρον επιδεικνύει και ο ευρωβουλευτής Τάκης Χατζηγεωργίου, προβάλλοντας ένα λιγότερο κομματικό και περισσότερο ευρωαριστερίζον προοδευτικό προφίλ, που ενδεχομένως να κινητοποιήσει εκείνη τη μερίδα ανέντακτων μεν προοδευτικών δε ψηφοφόρων. Στο πλαίσιο συζήτησης μπαίνει και το όνομα της Ερατούς Κοζάκου Μαρκουλλή, με πολιτικούς κύκλους να θεωρούν πως η στάση της μετά το ενωτικό δημοψήφισμα έκαψε το χαρτί ενδεχομένου υποψηφιότητάς της.

Το βάρος Κατσουρίδη

Το κεφάλαιο Νίκος Κατσουρίδης πάντως δεν πρέπει να θεωρείται λήξαν για την Εξέκια Παπαϊωάννου. Στελέχη του κόμματος θεωρούν πως

η υποψηφιότητα Νίκου Κατσουρίδη θα ενίσχυε τις πιθανότητες του ΑΚΕΛ να οδηγηθεί στον δεύτερο γύρο εκλογών απέναντι από τον Νίκο Αναστασιάδη και εκεί να κατορθώσει να κερδίσει τη στήριξη του ενδιάμεσου χώρου. Μάλιστα, αυτό το μήνυμα φαίνεται να απέστειλαν στελέχη του ενδιάμεσου χώρου προς το ΑΚΕΛ. Το πώς θα κινηθεί, ωστόσο, το κόμμα είναι ένα ζήτημα ανοικτό, καθώς ενώ στη βάση ο κ. Κατσουρίδης φαίνεται να έχει ένα σημαντικό έρεισμα, στα ανώτατα δώματα του κόμματος μία επιστροφή Κατσουρίδη δεν αντιμετωπίζεται και με τον πλέον θερμό τρόπο.

Με αρνητικό τρόπο αντιμετωπίζει η ηγεσία του ΑΚΕΛ και το ενδεχόμενο στήριξης της υποψηφιότητας Γιώργου Λιλλήκα. Είναι κοινό μυστικό πως οι σχέσεις του προέδρου της Συμμαχίας Πολιτών με τον Αντρο Κυπριανού έχουν βελτιωθεί πολύ και οι επαφές τους είναι συχνές, με τον Γιώργο Λιλλήκα να επιδιώκει τη στήριξη της υποψηφιότητάς του από το ΑΚΕΛ. Η αλήθεια είναι πως πέραν της στενής σχέσης Αντρου-Λιλλήκα, η υπόλοιπη ηγεσία του ΑΚΕΛ βλέπει το ενδεχόμενο στήριξης του «γριβισμού» Λιλλήκα, ως κόκκινο πανί, τόσο για τη στάση που κράτησε το 2008, όσο και για τις θέσεις του στο Κυπριακό. Η στάση του μάλιστα κατά το ενωτικό δημοψήφισμα υπήρξε η αφορμή για να ενταθούν οι αντιδράσεις πέρα της Εξέκια Παπαϊωάννου γύρω από την υποψηφιότητα Λιλλήκα, καθώς το κόμμα δεν μπορεί να αποκηρύσσει τον «γριβισμό» και παράλληλα να συμπράττει με το κόμμα που όπως αναφέρουν «στεγάζει τα ακροδεξιά στοιχεία του ΔΡΑΣΙΣ-ΚΕΣ και των Νέων Οριζόντων».

Στην ΕΔΕΚ δεν περισσεύει κανένας

Τέλος αιμορραγίας στελεχών προτείνει ο υποψήφιος για την προεδρία του κόμματος Διομήδης Διομήδους

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«Υπάρχουν στελέχη αποστασιοποιημένα που αποτελούν πλούτο και για την ΕΔΕΚ αλλά και για την ίδια την κοινωνία. Αυτή η αιμορραγία στελεχών πρέπει να τερματιστεί. Πρωτοβουλία μας, είναι να επιστρέψουν όλοι πίσω» αναφέρει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο γ.γ. της ΔΕΟΚ και υποψήφιος για την προεδρία της ΕΔΕΚ Διομήδης Διομήδους. Ο κ. Διομήδους στην εναλλακτική πρόταση που καταθέτει κάνει λόγο για μία συλλογική ηγεσία, που θα επαναφέρει στη δράση τα αποστασιοποιημένα στελέχη. Ο ίδιος ξεκαθαρίζει πως το κόμμα θα πρέπει να αποκτήσει σχέσεις με τ/κ κόμματα, αλλά και να επικεντρωθεί στο περιεχόμενο της λύσης. Σημειώνει πως πέραν του Κυπριακού, το κόμμα θα πρέπει να επανασυνδεθεί με τον φυσιολογικό της χώρο διεθνώς και εντός της Ε.Ε. αλλά παράλληλα να δώσει έμφαση στην οικονομική πρόοδο, την κοινωνική δικαιοσύνη και την ευημερία των πολιτών.

—Για ποιο λόγο κατέρχεστε ως υποψήφιος για την προεδρία της ΕΔΕΚ;

—Επειδή στην ΕΔΕΚ δεν περισσεύει κανένας. Υπάρχουν στελέχη αποστασιοποιημένα που αποτελούν πλούτο και για την ΕΔΕΚ αλλά και για την ίδια την κοινωνία. Αυτή η αιμορραγία στελεχών πρέπει να τερματιστεί. Πρωτοβουλία μας είναι να επιστρέψουν όλοι πίσω, πλην των όποιων ανέντιμων και διαπλεκόμενων. Το «κυνήγι μαγισσών» πρέπει άμεσα να σταματήσει. Όπως και η δαιμονοποίηση κάθε διαφορετικής άποψης.

—Να επιστρέψουν με αξιώματα; Επειδή η Κεντρική Επιτροπή ψήφισε περιορισμό θητειών.

—Να επιστρέψουν στην καθημερινή δράση, στην ΕΔΕΚ, από όπου έχουν δυνατότητα και καταστατική ευχέρεια.

—Αναφέρετε πως η ΕΔΕΚ αυτή τη στιγμή αντιμετωπίζει το πρόβλημα της διαίρεσης και της αποστασιοποίησης στελεχών. Πού οφείλεται;

—Έχουμε στελέχη δυνατά που είναι εκτός.

—Η νυν ηγεσία έχει οδηγήσει αυτά τα άτομα στην αποστασιοποίηση;

—Όχι κατά ανάγκη αλλά είμαι σίγουρος πως υπάρχει αδυναμία και θα πρέπει να διορθωθεί αυτή

“

Ο Μαρίνος Σιζόπουλος είναι ένας αξιότατος άνθρωπος, φίλος και συναγωνιστής. Δεν μπορεί όμως να είναι ο μαέστρος της ορχήστρας, της κοινωνικής μαχητικής ΕΔΕΚ της πρωτοπορίας και της αλληλεγγύης.

η αιμορραγία. Με τη δική μας την πρόταση θα διορθωθεί.

—Ποια είναι η εναλλακτική σας πρόταση απέναντι σε αυτήν του Μαρίνου Σιζόπουλου;

—Ο Μαρίνος Σιζόπουλος είναι ένας αξιότατος άνθρωπος, φίλος και συναγωνιστής. Δεν μπορεί όμως να είναι ο μαέστρος της ορχήστρας, της κοινωνικής μαχητικής ΕΔΕΚ της πρωτοπορίας και της αλληλεγγύης. Παρότι, βεβαίως, είναι αξιόλογος άνθρωπος, στέλεχος και βε-

Ζήτημα συλλογικής ηγεσίας θέτει ο Διομήδης Διομήδους σημειώνοντας πως το κυνήγι μαγισσών πρέπει να σταματήσει άμεσα.

βαίως κεφάλαιο για την ΕΔΕΚ.

—Στην απόφασή σας συνέβαλε η φημολογία περί συμπόρευσης ΔΗΚΟ - ΕΔΕΚ υπό τη μορφή πλατφόρμας;

—Τέτοια μεγάλα ζητήματα λαμβάνονται μετά από συνέδριο. Θα πρέπει να μελετήσουμε τα επόμενα βήματα με πολλή σοβαρότητα, να υπάρξει πλαίσιο πολιτικής και μετά βλέπουμε.

—Αναφέρετε πως θα αναλάβετε πρωτοβουλίες για επανασυνδεση

της ΕΔΕΚ με τον φυσιολογικό της χώρο, διεθνώς και εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ΕΔΕΚ έχει αποπροσανατολιστεί ιδεολογικά;

—Είμαι σίγουρος ότι υστερεί. Η ΕΔΕΚ της τελευταίας δεκαετίας ετίας παρέλαβε μία προίκα από τον Βάσο Λυσσαρίδη, σε ό,τι αφορά διεθνείς σχέσεις και διεθνή δράση που ήταν και σημαία για τον αντικατοχικό μας αγώνα. Σήμερα στερούμε σ' αυτό κατά πολύ και πρέπει να το διορθώσουμε. Πρέπει

να επαναφέρουμε τους ευρωπαίους σοσιαλιστές κοντά στον δίκαιο αγώνα μας, ώστε να είναι σταθερά δίπλα μας μέχρι να αποτινάξουμε την κατοχή ως σύγχρονη ευρωπαϊκή χώρα.

—Πολλοί, ακόμα και από τα αποστασιοποιημένα στελέχη κάνουν λόγο για μία ΕΔΕΚ με ακραίο ρόλο και λόγο που εκπροσωπεί περισσότερο ακροδεξιές θέσεις. Το συμμαρίζετε;

—Απορρίπτω ότι έχουμε ακραίο λόγο και ρόλο. Ενδεχόμενα αυτή όμως να είναι η εντύπωση που έχει αποτυπωθεί στην κυπριακή κοινωνία. Έχουμε την ευθύνη να το ανατρέψουμε με σκληρή δουλειά. Η ΕΔΕΚ ήταν είναι και πρέπει να το νιώθει η κοινωνία πως είναι μία νηφάλια, μελετημένη και τεκμηριωμένη πατριωτική φωνή.

—Σε ενδεχόμενο εκλογής σας θα συνεχίσετε τον δρόμο που χάραξε ο Μαρίνος Σιζόπουλος για αποκέρση της Διζωνικής, Δικονομικής Ομοσπονδίας;

—Εστιάζουμε στο περιεχόμενο της λύσης τις βασικές αξίες που απαιτούμε να πετύχουμε μέσα από τη λύση για το παρόν και το μέλλον του τόπου μας και αυτό θα έχουμε στο μυαλό μας.

—Αρα δεν είναι κόκκινο πανί για σας η ΔΔΟ.

—Η συνεδριακή απόφαση είναι σεβαστή αλλά προτεραιότητα είναι η εγγύηση απαλλαγής της κατοχής, των ξένων στρατών, μια λύσης που δεν θα έχει εγγυήσεις, λειτουργική δικαιο βιώσιμη λύση του Κυπριακού για να ζήσουμε όλοι οι Κύπριοι στον τόπο μας με ασφάλεια. Στις προτεραιότητές μας είναι η δημιουργία γεφυρών και ανάπτυξη σχέσεων με τ/κ κόμματα, οργανώσεις και πολίτες που μοιράζονται το κοινό όραμά μας για ελευθερία, επανένωση και τερματισμό της κατοχής.

Δεν επιστρέφουμε στο 2015

—Είκατε στηρίξει τον Μαρίνο Σιζόπουλο το 2015. Σήμερα τι σας οδήγησε στο να είστε απέναντί του;

—Εξήγηνα ερώτηση αλλά δεν επιστρέφουμε στο '15.

—Προφανώς κάποια ζητήματα σας έκαναν να αναθεωρήσετε.

—Επαναλαμβάνω δεν επιστρέφουμε στο '15.

—Ποια είναι η εναλλακτική σας πρόταση για την ΕΔΕΚ;

—Είναι ώρα να δώσουμε τέρμα στο αρχηγικό μοντέλο κόμματος και θα προτείνουμε συλλογική ηγεσία. Εμείς πιστεύουμε στην ενότητα, στη συλλογικότητα, στη σύνθεση ιδεών, στη συμμετοχικότητα.

—Αρα ο Μαρίνος Σιζόπουλος ακολουθεί αρχηγικό μοντέλο;

—Όπως σας είπα εμείς πιστεύουμε στη συλλογικότητα ηγεσίας της και τη σύνθεσης ιδεών. Αυτό θα προτείνουμε.

—Σε ό,τι αφορά τα καιρία προβλήματα της κοινωνίας, ποια είναι η πρόταση που θα καταθέσετε;

—Το Κυπριακό είναι θέμα ύπαρξης και επιβίωσης για εμάς αλλά για να αντέξουμε μία αδιάλλακτη Τουρκία πρέπει να δούμε την κοινωνία και την καθημερινότητα των πολιτών. Η ΕΔΕΚ θα πρέπει να αγωνίζεται στην κοινωνία, τόσο μέσα όσο και έξω από τη βουλή με στόχο την οικονομική πρόοδο, την κοινωνική δικαιοσύνη και την ευημερία των πολιτών. Στόχος μας είναι ένα σοσιαλδημοκρατικό κόμμα που να μην είναι μονοθεματικό και να εξαντλεί τον πολιτικό του λόγο στο Κυπριακό αλλά να αγωνίζεται για τα κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα των μη προνομιούχων.

—Έχετε μιλήσει και με τον Γιαννάκη Ομήρου για την απόφασή σας να κατέθετε ως υποψήφιος για την προεδρία της ΕΔΕΚ;

—Όπως ανέφερα και στην εξαγγελία μου η υποψηφιότητά μου κατατίθεται μετά από σοβαρό προβληματισμό και πολλές συζητήσεις με μέλη και στελέχη του κινήματος.

ΝΕΑ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ

ΣΠΟΡ FM 95,0

ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΛISTEN LIVE 24sports.com.cy

GET IT ON Google play

Download on the App Store

Ο ΣΠΟΡ FM 95,0 εκκτέμει προσωρινά από την συχνότητα του ραδιοφώνου Φρέντερικ

ΑΡΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ

ΓΚΟΛ ΣΤΟ 95'

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 18:00 - 21:00

Η Κύπρος των μονοπωλίων και της προεκλογικής

Οι καημοί του λιμανιού

Την πάθαμε με τα αεροδρόμια μας που τα δώσαμε σε ένα και μόνο ιδιώτη και φτάσαμε να πληρώνουμε περισσότερα στους φόρους από ό,τι στα εισιτήρια, τώρα γίνεται το ίδιο και με τα λιμάνια. Κι αυτό δεν το λέει ο Ιανός, το λέει ο γενικός ελεγκτής της Δημοκρατίας Οδυσσέας Μιχαηλίδης, σε σχετική επιστολή του απόσπασμα της οποίας ακολουθεί: «Λαμβάνοντας υπόψη ότι το λιμάνι Λεμεσού είναι το μόνο εμπορικό λιμάνι στην Κυπριακή Δημοκρατία, και μάλιστα παρέχεται στον ανάδοχο εγγύηση ότι κανένα άλλο λιμάνι δεν θα χρησιμοποιηθεί για εμπορευματοκιβώτια (αποκλειστικό δικαίωμα), θεωρούμε αναγκαίο να τεθούν στον ανάδοχο σαφείς και αυστηροί δείκτες επιτελεστικότητας (δείκτες απόδοσης) για τις εμπορικές και επιβατικές του υπηρεσίες, και αποτρεπτικές ποινές αν παραβιάζει είτε τους δείκτες αυτούς, είτε και άλλες συμβατικές του υποχρεώσεις που αφορούν κάποια ελάχι-στα επίπεδα παροχής υπηρεσιών και συντήρησης.» Αν σωστά αντιλαμβανόμαστε, ο γενικός ελεγκτής λέει εν ολίγοις ότι κατορθώσαμε διά της υπογραφής μας και επισήμως να δημιουργήσουμε ιδιωτικό μονοπώλιο και στα λιμάνια και μάλιστα ανεξέλεγκτο. Καλή η ελεύθερη αγορά αλλά όχι και να είναι ελευθερίων πθών. Είναι λοιπόν να μην είναι κανείς καχύποπτος;

• • • • •

Οι αισιόδοξοι

Οι παροικούντες τον προεδρικό λόφο όταν ερωτώνται για το 2018, θεωρούν δεδομένη την επανεκλογή Αναστασιάδη, προκαλώντας σε πολλούς (ημών περιλαμβανομένων) την απορία από πού αντλούν τόσο αισιόδοξια. Με το Κυπριακό μεταξύ φθοράς και αφθοραίας, το κεφάλαιο της υγείας υπό αμφισβήτηση από ημέτερους και υμετέρους και το λιμάνι σε επιφυλακή μετά την παταγώδη αποτυχία της επίσημης πρώτης, τις ζημιές που προέκυψαν και τα χρήματα που δόθηκαν καπρό για να αποκατασταθεί το χάος, εγείρεται εντόνως το ερώτημα στα πολιτικά πηγαδάκια, πού θα βασίσει την προεκλογική του καμπάνια ο Νίκος Αναστασιάδης. Ήδη στελέχη πέριξ της Πινδάρου ανασυχούν πως αν ο Πρόεδρος μείνει να ακούει αποκλειστικά το στενό του περίγυρο, κρίνεται ιδιαίτερα αμφίβολη η επανεκλογή του. Εγώ άκουσα και ελάλησα κι αμαρτίαν ουκ έχω!

• • • • •

Συμμαχικά μαχαιρώματα

Τεταμένη ατμόσφαιρα ως και εσωστρέφεια επικρατεί στη Συμμαχία Πολιτών το τελευ-

Μαρίνο μου, είναι λάθος οι πληροφορίες σου. Μπορεί ο Διομήδους να είναι που τη Λάρνακα αλλά δεν τον επηρέασα εγώ για να βάλει υποψηφιότητα για την προεδρία της ΕΔΕΚ, έχεις το λόγο μου.

ταίο διάστημα. Όπως ενημερώνεται ο Ιανός οι σχέσεις Γιώργου Λιλλήκα με τον βουλευτή Λεμεσού Παύλο Μυλωνά δεν διόγουν τις καλύτερες μέρες. Η ρήξη στις σχέσεις επήλθε μετά από το εμφανές φλερτ του προέδρου της Συμμαχίας Πολιτών με το ΑΚΕΛ. Για τον Παύλο Μυλωνά μία σύμπτωση με το ΑΚΕΛ αποτελεί κόκκινο πανί και επιμένει στην πλήρη συμπόρευση με τον ενδιάμεσο χώρο. Ο ίδιος έθεσε τις θέσεις του στη σύγκλητο και τις δημοσιοποίησε σε πρόσφατη αρθρογραφία του προκαλώντας αμνηστία στην ηγεσία του κόμματος, η οποία βλέπει με προβληματισμό τις εξάρσεις του Παύλου Μυλωνά, τόσο στις δημόσιες τοποθετήσεις του όσο και στη βουλή, για μία σωρεία ζητημάτων.

• • • • •

Γεύμα συμφιλίωσης

Ο ίδιος ο Γιώργος Λιλλήκας προσπάθησε να βρει τρόπο να εξηγήσει στον Παύλο Μυλωνά πως η θερμότητα ενίοτε απρόβλεπτη στάση του φέρνει σε αμνηστία τον ίδιο. Σε γεύμα μεταξύ των δύο, του εξήγησε πως δεν μπορεί να μεταφράζει την ανοχή του σε

αδυναμία. Αν και ο Παύλος Μυλωνάς υποσχέθηκε πως θα ελέγξει το θερμόαιμο του χαρακτήρα του, άλλα δείχνουν οι πράξεις και η αρθρογραφία του. Όπως ενημερώνεται η στήλη ο Γιώργος Λιλλήκας είναι έτοιμος να του δείξει την πόρτα αν δεν σεβαστεί την άποψη της πλειοψηφίας της Συμμαχίας που υποστηρίζει την αναζήτηση συμμαχιών για το 2018, έστω κι αν αυτό σημαίνει και το ΑΚΕΛ.

• • • • •

Μυλωνάς όπως Φάρατζ;

Ο Λεμεσιανός βουλευτής, πάντως, φαίνεται να αποκάτ το δικό του φανατικό κοινό και να αποκάτ τη δική του πολιτική επιρροή σε δεξιότερα ακροατήρια. Όπως αναφέρουν πολιτικές πηγές, ο ίδιος με τις δηλώσεις του και τον τρόπο που πολιτεύεται φαίνεται να καλύπτει κύκλους που αποζητούν εκπρόσωπο της λαϊκίστικης δεξιάς κατά το μοντέλο του βρετανού Νάιτζελ Φάρατζ (υπερμαχος του Brexit) ή ακόμα και έσχατο του Ντόναλντ Τραμπ (νικητής των αμερικανικών εκλογών). Δεν αποκλείεται όπως λένε οι ίδιες πηγές να δούμε σύντομα τον Παύλο Μυλωνά να

εγκαταλείπει τη Συμμαχία και να εκπροσωπεί πολιτικά ρεύματα που εκφράζουν τη λαϊκίστικη δεξιά. Και έως τον Φεβρουάριο του 2018 έχει ο καιρός γυρίσματα.

• • • • •

Το μήνυμα

Μήνυμα προς το ΑΚΕΛ, με άρωμα γυναίκας, μεταφέρθηκε από το ΔΗΚΟ σχετικά με τις επικείμενες προεδρικές εκλογές. Η βολιδοσκόπηση αφορά το όνομα του Νίκου Κατσουρίδη και το ενδεχόμενο συνεργασίας των δύο κομμάτων στον δεύτερο γύρο των εκλογών. Γιατί στον δεύτερο γύρο; Διότι σύμφωνα με τις πληροφορίες μας η πρόταση έχει ως εξής: Το ΑΚΕΛ να προτείνει την υποψηφιότητα Νίκου Κατσουρίδη και το ΔΗΚΟ την υποψηφιότητα Νικόλα Παπαδόπουλου, με τη δέσμευση ότι όποιος από τους δύο περάσει στον δεύτερο γύρο, ο άλλος να τον στηρίξει.

Αναπάντεχο πεσκέσι

Βούτυρο στο ψωμί της Άγκυρας και ιδιαίτερα της εθνικιστικής ρητορικής που κλιμακώνεται από κυβέρνηση και κυβερνών ΑΚΡ

ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Τόμας Κρίστιανσεν

Ο Τόμας Κρίστιανσεν, ο Δανός προπονητής του ΑΠΟΕΛ που οδήγησε την ομάδα του στους 16 του Europa League.

νεται από κυβέρνηση και κυβερνών ΑΚΡ ενόψει δημοψηφίσματος ήταν η απόφαση της Βουλής για το «ενωτικό δημοψήφισμα». Ο ένας μετά τον άλλο οι Τούρκοι κυβερνητικοί αξιωματούχοι κάνουν διακηρυκτικές δηλώσεις όπου βρεθούν κι όπου σταθούν, με τον Τσαβούσογλου να έχει δώσει τον τόνο την περασμένη Τρίτη στα Κατεχόμενα. Ο Τούρκος ΥΠΕΞ έστειλε, όπως είπε, μήνυμα στους «οραματιστές της Ένωσης», ότι «θα συνεχίσουμε να είμαστε στο πλευρό των αδελφών μας στο νησί» ενώ κατά την αναφορά του στις κρίσιμες εξελίξεις στην περιοχή στην οποία περιέλαβε και το ζήτημα της ΑΟΖ και του φυσικού αερίου δεν απέφυγε να εξακρίβει και την απειλή ότι «η υπομονή μας έχει και τα όριά της». Τον Τσαβούσογλου ακολούθησε όλη η επικοινωνιακή χορωδία, με πρώτο τον πρωθυπουργό Μπιναλί Γιλντιρίμ, ο οποίος μετά που σχημάτισε με τα δάκτυλά του στην Εθνοσυνέλευση το σύμβολο των Γκριζών Λύκων, απευθύνθηκε σε μας για να τον ακούσουν οι Λύκοι, λέγοντας στον Πρόεδρο Αναστασιάδη, «εάν θα πάρεις απόφαση για Ένωση γιατί απασχολείς τον λαό τόσο καιρό; Αυτό είναι διαμετρικά αντίθετο με την συμφωνία και ο Ακιντζί δικαίως δεν πάει στις συνομιλίες». Ο εκπρόσωπος της τουρκικής προεδρίας Ιμπραχίμ Καλίν, πήρε την μπαλιά και δήλωσε: «η Τουρκία εκεί ως εγγυητρια δύναμη προσβλέπει στην προστασία τους των Τ/κ. Με την απόφαση για την Ένωση επιβεβαιώθηκε η ορθότητα της δικής μας στάσης». Τέλος, ο υπουργός για θέματα Ε.Ε., Ομέρ Τσελικ το γύρισε 180 μοίρες διαμνημόνιως στην Ε.Ε. ότι θα ρυμουλκίσουμε την «ΤΔΒΚ» στην Ένωση διά της Ε.Ε. Ο δε φίλτατος Ακιντζί χειροκροτεί. Για ποιον και γιατί;

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

ΑΜΕΡΩΤΑ / Γράφει ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Η θυσία της Ιφιγένειας

Με τέσσερις εκλογικές αναμετρήσεις σε μία πενταετία, η χώρα μας είναι καταδικασμένη να είναι σε συνεχή προεκλογική περίοδο. Το ζούμε σήμερα. Πέρασαμε το 2016 σε πλήρη εκλογική διάταξη. Είχαμε τον Μάιο βουλευτικές εκλογές, τον Δεκέμβριο δημοτικές. Πριν καν ανοίξουν οι κάλπες για να εκλέξουμε δημάρχους και κοινοτάρχες, σπρώξαμε από το κοινοβούλιο τη σημαία των προεδρικών εκλογών. Καταμφιστρίχκε, με αιτιολόγηση που δεν στέκει στη λογική τη μεταρρύθμιση του δημοσίου τομέα. Ο κυρίαρχος λόγος, κατά τη γνώμη μου, ήταν να αφαιρέσουν όπλα από τη φαρέτρα της κυβέρνησης εν όψει προεδρικών εκλογών.

Βέβαια, εκτός των εκλογικών αναμετρήσεων για Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ευρωβουλευτές, βουλευτές και δημάρχους υπάρχει και η μόνιμη ανοικτή πληγή που κατασπαράζει και πνίγει την όποια υγιή πολιτική διεργασία. Η εκκρεμότητα του κυπριακού ζητήματος μάς παίρνει πίσω και δεν μας επιτρέπει να χαράζουμε μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες στρατηγικές. Το μεγαλύτερο δυστύχημα, όμως, είναι πως «σφράξαμε στο γόνατο» αρκετές φορές στο παρελθόν το Κυπριακό για να κερδηθούν εκλογές, ιδιαίτερα οι προεδρικές. Σήμερα είμαστε σε ένα τέτοιο μεταίχμιο. Ο εύκολος δρόμος για τον Πρόεδρο Αναστασιάδη θα ήταν να λειτουργούσε σήμερα, 365 μέρες πριν από τον Φεβρουάριο του 2018 ως άλλος Αγαμέμνωνας. Να κήρυττε τη λήξη της παρούσας προσπάθειας για το Κυπριακό και να σήκωνε πρώτος, και πιο ψηλά από όλους το «λάβαρα» των προεδρικών. Δεν το κάνει. Σωστά, πολύ σωστά. Ο στόχος για να καταλήξει η προσπάθεια δεν πρέπει να εγκαταλειφθεί. Όσο και αν πιέζει και ο χρόνος αλλά και το πολιτικό περιβάλλον που θα αυξάνει με γεωμετρική πρόοδο τη ρητορική και τους τακτικισμούς για τις προεδρικές εκλογές.

Οι τακτικισμοί αυτοί πολύ πιθανόν να παραλύσουν τη χώρα τους επόμενους μήνες. Οι όποιοι μεταρρυθμίσεις βρίσκονται στο κοινοβούλιο μάλλον θα παγώσουν ή θα ριχτούν στον κάλαθο των αχρήστων, διαγράφοντας με μια μονοκοντυλιά όλη την προεργασία που προηγήθηκε. Αυτά βέβαια είναι αναμενόμενα. Είναι διαδρομή που την ξαναπερπάτησαμε. Όσο ζημιά και αν προκαλέσουν στον τόπο, θεωρητικά, τουλάχιστον, είναι διορθώσιμη. Η ζημιά όμως που δεν θα διορθωθεί πρέπει να αποφευχθεί. Ας παίξουμε το παιχνίδι των προεδρικών εκλογών στην εσωτερική διακυβέρνηση. Ας αφήσουμε εκτός, στο παρόν στάδιο τουλάχιστον, το Κυπριακό.

Και για να μην παρεξηγηθώ. Δεν υποστηρίζω πως το Κυπριακό είναι εύκολο υπόθεση, ούτε και προφανές ότι στηρίζεται μόνο στη δική μας διάθεση και στις δικές μας προθέσεις. Κάθε άλλο. Αναγνωρίζω όλες τις δυσκολίες, και τη μεγάλη εξίσωση των παραγόντων που παίζουν ρόλο. Το Κυπριακό όμως σε αυτή τη διαδικασία είναι σκοτεινό και ριζοφύσιο. Αυτό που λέω είναι πως δεν χρειάζεται να τρέξουμε εμείς και να ριζοφύσουμε την ταρτοπλακα στην παρούσα διαδικασία. Κανείς δεν ξέρει πώς θα αντιδράσει ο Ερντογάν μετά το δημοψήφισμα του Απριλίου, και κανείς δεν ξέρει ποιες θα είναι οι εξελίξεις αμέσως μετά. Χρειάζεται να αφήσουμε τον διάδρομο για τον διάλογο ανοικτό.

Ο πειρασμός της εξουσίας είναι σίγουρα μεγάλος. Ήδη οι δελφίνοι ξεκίνησαν να ονειρεύονται και να χορεύουν. Χρειάζεται όμως να αντέξουμε όλοι στον πειρασμό της σφαγής της Ιφιγένειας. Αυτή τη φορά, πολύ φοβάμαι, πως η Κλυταμνήστρα δεν θα σκοτώσει μόνο τους Αγαμέμνονες, αλλά όλους μας».

Ο πειρασμός της εξουσίας είναι σίγουρα μεγάλος. Ήδη οι δελφίνοι ξεκίνησαν να ονειρεύονται και να χορεύουν. Χρειάζεται όμως να αντέξουμε όλοι στον πειρασμό της σφαγής της Ιφιγένειας. Αυτή τη φορά, πολύ φοβάμαι, πως η Κλυταμνήστρα δεν θα σκοτώσει μόνο τους Αγαμέμνονες, αλλά όλους μας».

Βουλευτής ΔΗΣΥ Λευκωσίας
twitter: @dmdemetriou

Όλα στα κουτούρου και όλα στο περίπου φαίνεται ότι κινούνται τα πολιτικά δρώμενα στον τόπο μας. Όλα επιβεβαιώνουν τον δυσνόητο καθηγητή πολιτειολογίας στο Παρίσι, τον δημοφιλή μαρξιστή, κομμουνιστή, ορθόδοξο πιστό, πολυγραφώτατο συγγραφέα και σήμερα υφυπουργό παιδείας της Ελλάδας, τον Κώστα Ζουράρη. Ο άνθρωπος έγραψε για το περίφημο «συναμφότερον», δηλαδή ότι στην κατ' ημάς Ανατολή, στον Ελληνισμό, δεν λειτουργούν οι κανόνες της Δύσης, το διαλεκτικό σχήμα θέση-αντίθεση-σύνθεση. Όλα χωρούν στο «συναμφότερον», όλα συνυπάρχουν ταυτόχρονα στο όλο. Κατά τον Ζουράρη: «Στην πολιτική δεν υπάρχει πρόοδος. Συμβαίνει στάσις αεικίπντος και στάσιμος ταυτοκίνησις των συμπαυμένων.» Και ο νόμος της πολιτικής είναι το «περίπου». Και συμπλήρωσε: «οι Ελληνισμοί, ως έχοντες εκ της εμπειρίας όμμα, ένιωσαν ότι η επιδίωξη επιστημονικής ακρίβειας στα πολιτικά πράγματα, οδηγεί στην Τυραννία και την σφαγή». Με άλλα λόγια, η Δημοκρατία στηρίζεται στην κλήρωση ανάμεσα τους άριστους, όπως πολύ σοφά επινόησαν οι αρχαίοι ημών πρόγονοι. **Κατά το κυπριακό,** η ουσία της πολιτικής βρίσκεται στο «κουτούρου». Τελευταία θλιβερή ιστορία, η μπανανόφλουδα που έριξε, συνεπιδά ή όχι το ΕΛΑΜ, για το ενωτικό δημοψήφισμα, από την οποία γλιότρησε πρώτο το κυβερνών κόμμα του ΔΗΣΥ, εξοργίστηκε το ΑΚΕΛ και χαμογέλουσαν πονηρά οι του ενδιάμεσου χώρου, οι οποίοι για χρόνια φαίνεται ότι πολεμούν την ακολουθούμενη πορεία για λύση. Το θλιβερό στην υπόθεση, όπως αποδείχθηκε

εκ των υστέρων, είναι ότι βουλευτές ψήφισαν μια «αθώα» τροπολογία, χωρίς μελέτη των επιπτώσεων. Και το πιο τραγικό είναι η διαπίστωση ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν έχει δικαίωμα να ανατρέψει κανονισμό της Βουλής. Με άλλα λόγια η Βουλή κατέστη, όχι μόνο κυβερνώσα, αλλά και χωρίς έλεγχο. **Η ιστορία** θυμίζει την περίφημη ψήφιση του κουρέματος των καταθέσεων. Όλα τα μέσα ενημέρωσης του κόσμου συνωστίζονταν έξω από τη Βουλή από την πρωτοφανή παγκοσμίως απόφαση και οι μόνοι οι οποίοι φαίνεται ότι δεν κατάλαβαν τι ψήφισαν ή έκαναν ότι δεν κατάλαβαν ήταν η πλειοψηφία των βουλευτών. Και εκ των υστέρων πολλοί λένε, αληθινά δακρύζοντας, ότι σίγουρα ήταν πολύ καλύτερο το πρώτο οριζόντιο κούρεμα, το οποίο καταψήφισαν λίγες μέρες νωρίτερα. Αλλά και σε επίπεδο κυβερνητικών αποφάσεων τα ίδια και χειρότερα. **Για μήνες** παρακολουθούσαμε το σίριαλ με τα ωράρια των καταστημάτων, μέσα και έξω από τη Βουλή, μέχρι που ήλθε το Ανώτατο Δικαστήριο να πει το απλό, ότι η ευθύνη για καθυστέρηση των ωραρίων ανήκει στο Υπουργείο Εργασίας και όλα σούχασαν. Πριν από μερικά χρόνια παρακολουθήσαμε το σίριαλ με τη μείωση της στρατιωτικής θητείας, που ο αείμνηστος Κώστας Παπακώστας πολεμούσε για μήνες να πείσει ανεπιτυχώς τα κόμματα. Ο σημερινός υπουργός Άμυνας Χριστόφορος Φωκάδης και η κυβέρνηση Αναστασιάδη αποφάσισαν μέσα σε μία μέρα τη μείωση της θητείας και ούτε γάτα ούτε ζημιά και επιπλέον όλα ήταν νόμιμα. Και η ιστορία της «ανακατωσούρας» μεταξύ εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας δεν έχει τελειωμό.

Το παρεξηγημένο και πολυσυζητημένο Σύνταγμα του 1960 προέβλεπε τον ξεκάθαρο διαχωρισμό μεταξύ εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας. Την ίδια ώρα καθιέρωνε και ασφαλιστικές δικλίδες για την υποχρεωτική συνεργασία μεταξύ των δύο κοινοτήτων, με τους θεσμούς του Προέδρου και Αντιπροέδρου, του Γενικού και Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα, του Γενικού και Βοηθού Ελεγκτή και όλων των ανώτατων αξιωματούχων. Ήταν χαρακτηριστική, λέγεται και η απόφαση του Μακαρίου να προσφέρει αφιλολόγητο αυτοκίνητο στους βουλευτές, οι οποίοι τότε αμείβονταν ελάχιστα, γιατί φυσικά διατηρούσαν και τη δουλειά τους. **Τότε φυσικά** η Βουλή ήταν περισσότερη ένα σώμα επικύρωσης των κυβερνητικών αποφάσεων. Σήμερα με την επίκληση του δικαιού της ανάγκης και «τσούκου, τσούκου» η Βουλή απέκτησε «κομματάκι» εξουσίας, έγινε ολίγον τι κυβερνώσα Βουλή. Τροποποιεί κανονισμούς και, ενίοτε λένε, φωτογραφίζει και πονηρές ρυθμίσεις, όπως αποκαλύπτουν σε συγμένες κρίσεις συνειδήσεως, βουλευτές και όχι μόνο. Υπάρχει και η πιο πονηρή, ψηφοθηρική πτυχή, που υπουργοί, αντί να πάρουν δύσκολες αποφάσεις και να αναλάβουν το ανάλογο πολιτικό κόστος, κρύβονται πίσω από τη Βουλή, αλλά και βουλευτές, οι οποίοι παينεύονται ότι μπορούν να ελέγχουν πράγματα και καταστάσεις. Στα κουτούρου ή στα μουλωχτά, στα φανερά ή στα κρυφά, σημασία έχει οι αποφάσεις που λαμβάνονται να στηρίζονται στη λογική και για το συμφέρον των πολλών και όχι των λίγων. Πάντως, είτε έτσι είτε αλλιώς, σημασία έχει ότι στην κατ' ημάς Ανατολή, λειτουργεί ακόμη η Θεία Δίκη.

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Στα κουτούρου της πολιτικής

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΑΔΑ / Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Είδωλα και πραγματικότητες

Ήταν το 2008 όταν ανήλθε ο Δημήτρης Χριστόφιας στην εξουσία και θεωρήθηκε από πολλούς ότι ήρθε το κατάλληλο μομέντουμ επίλυσης του Κυπριακού. Όχι μόνο λόγω των θέσεων που πρόσβηκε ο τότε Πρόεδρος της Δημοκρατίας γύρω από το Κυπριακό, αλλά γιατί η δική του προεδρία συνδυαζόταν με την παρουσία του Μεχμέτ Αλί Ταλάτ στο πηδάλιο της τ/κ κοινότητας. Ένας ιδανικός συνδυασμός δύο αριστερών ηγετών που θα δούλεψουν πραγματικά για μία δίκαιη και λειτουργική λύση του κυπριακού προβλήματος.

Μάλιστα, το ΑΚΕΛ και ο Δημήτρης Χριστόφιας είχαν καλλιεργήσει προ πολλού το κλίμα πως ο κ. Ταλάτ δεν θυμίζει σε τίποτα την πολιτική που ασκείτο μέχρι τότε από την τ/κ πλευρά και πως η αριστερή του ταυτότητα θα βοηθούσε στην επίλυση του Κυπριακού με γνώμονα το συμφέρον των δύο κοινοτήτων, μακριά από την έντονη επιρροή της Άγκυρας. Αυτή η εικόνα του προοδευτικού αριστερού και επαναπροσέγγιστή που ήθελε και επιδίωκε μία λύση δίκαιη και για τις δύο κοινότητες εντυπώθηκε στα μάτια μεγάλων μερίδας Ε/κ και έβλεπαν στο πρόσωπό του τον ιδανικό συνομιλητή. Χρειάστηκε να περάσει λίγος καιρός για να αποτυπωθούν οι πρώτες διαφωνίες σε διάφορα ζητήματα, ακόμη και οι κρυφές επισκέψεις του στην Αμερική με την τότε υπουργό εξωτερικών Χίλαρι Κλίντον να τον υποδέχεται στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ και εν πολλοίς να τον αναβαθμίζει. Χρειάστηκε βέβαια να ακολουθήσει η προεκλογική του καμπάνια το 2010, με το σύνθημα «ο Ταλάτ με ενώνει με την Τουρκία» για να πειστούμε και εμείς πως όσο καλή διάθεση κι αν είχε ο κ. Ταλάτ για να λύσει το Κυπριακό, η επιρροή της Άγκυρας στην τ/κ πλευρά περιέπλεκε και εμπόδιζε πολλά πράγματα.

Λίγα χρόνια αργότερα, με τον Νίκο Αναστασιάδη στην προεδρία, αναβίωσαν οι ελπίδες μας για επίλυση του Κυπριακού όταν ανήλθε στην εξουσία ο Μουσταφά Ακιντζί. «Μετά την εκλογή Ακιντζί διανοίγονται ελπίδες επιτέλους αυτή η πατρίδα να επανενωθεί και να δημιουργηθεί ένα σύγχρονο κράτος στο οποίο θα υπάρχουν οι αρχές και οι αξίες της Ε.Ε.», δήλωσε ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης αμέσως μετά την ανάδειξη Ακιντζί και σημείωσε ότι δημιουργούνται οι προοπτικές για συνεργασία, ειρήνη και γαλήνη σε έναν τόπο όπου για πολλά χρόνια «ζούσαμε χωρίς προβλήματα».

«Ένα θέλω να πω» πρόσθεσε «ότι το χέρι μας είναι τεταμένο όχι όπως στο παρελθόν για να μας το κακοποιήσουν, αλλά για να το δεχθούν ως μια ένδειξη και ως μια πρόσκληση για συνεργασία. Θέλω να πιστεύω ότι θα υπάρξει ανταπόκριση για να υπάρξει ελπίδα, για να υπάρξει προοπτική, ασφάλεια και ευημερία», ανέφερε χαρακτηριστικά ο Νίκος Αναστασιάδης το ίδιο διάστημα. Άρχισαν τότε οι περιπάτοι, οι κοινές ευχές για το νέο έτος, ενώ περί το Προεδρικού διαβεβαίωναν και επιβεβαίωναν την καλή χημεία μεταξύ των δύο Λεμεσιανών ηγετών. Χρειάστηκε η συνάντηση των δύο μερών στο Μον Πλερέν και στη Γενεύη για να διαφανεί πως η διαδικασία έχει σκαλώσει. Χρειάστηκε επίσης μία εγκύκλιος του ενωτικού δημοψηφίσματος για να τορπιλίσει το καλό κλίμα και ο Τ/κ ηγέτης να αρνείται πεισματικά να παρουσιαστεί στο τραπέζι των συνομιλιών, για να αντιληφθούμε για ακόμη μία φορά πως όσο καλή κι αν είναι η πρόθεση των Τ/κ ηγετών, να λύσουν το Κυπριακό, δυστυχώς δεν εξαρτάται αποκλειστικά από τους ίδιους, αλλά σε ένα μεγάλο μέρος από την ίδια την Τουρκία.

Αναμφίβολα, τόσο ο Ταλάτ, όσο και ο Ακιντζί έδειξαν από την αρχή καλές προθέσεις. Δεν είναι τυχαίες οι συγκλίσεις Χριστόφια - Ταλάτ ούτε το γεγονός ότι ο Μουσταφά Ακιντζί είναι ο μοναδικός Τ/κ ηγέτης που τόλμησε να πει πως η εισβολή δεν ήταν ειρηνευτική επιχείρηση, να δηλώσει δημόσια ότι υποβαθμίζει τους εορτασμούς για το '74 και να αναγνωρίσει το κακό που υπέστησαν οι Ε/κ. Όλα αυτά δεν αναρρούνται από το σημερινό αδιέξοδο που παρατηρείται. Είναι όμως καλό αυτό το αδιέξοδο να αποτελέσει μάθημα για όλους εμάς που είτε αφελώς είτε από υπερβολικό ζήλο για επίλυση του Κυπριακού βασιστήκαμε αποκλειστικά στις καλές προθέσεις των δύο Τ/κ ηγετών και αγνοήσαμε επιμελώς το τι θέλει η Τουρκία.

Αυτό το πάθημα ίσως μας βοηθήσει να βλέπουμε τις συνομιλίες, με θετική διάθεση και ελπίδα, αλλά όχι τόσο ώστε να αγνοούμε πραγματικότητες και να δημιουργούμε στο μυαλό μας είδωλα.

economidom@kathimerini.com.cy

Η τέχνη των Lego.

ΕΝ ΚΑΜΙΝΩ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Οι Μινχάουζεν του κυπριακού

Όσο κι αν η εξουσία πάντα φλέτταρε με τη φαντασία, εντούτοις δεν κατάφερε ποτέ να εισχωρήσει στον σκληρό της πυρήνα. Με ελάχιστες ίσως εξαίρεσεις που ιστορικές πολιτικές αποφάσεις έμειναν ανά-

γλυφες στην παγκόσμια ιστορία, για το επίπεδο του σχεδιασμού που περιείχαν. Στο Κυπριακό δεν χωράει η φαντασία, έχει όμως άπλετο χώρο για να διαδοθεί, και το κάνει, η φαντασιοληξία. Όπως αυτή που κατά καιρούς βλέπουμε να ξετυλίγουν τα Η.Ε. ως προς το επίπεδο της πρόδοι, το «έχειν καλώς» του διαλόγου και τα μελλούμενα που εξαγγέλλονται σε ένα ατελείωτο «θα». Η υπερβολική αφήγηση γεγονότων έφερε και τον ίδιο τον βαρόνο Μινχάουζεν να φηγορράει και ως συγγραφική αλλά και ως ιατρική περίπτωση στην παγκόσμια βιβλιογραφία. Η υπερβολική αφήγηση γεγονότων από τα 2/3 των εμπλεκόμενων στο Κυπριακό, κατά το προηγούμενο διάστημα, δεν είναι ικανά να σταθούν τώρα απέναντι από κανένα θεσμό, Σώμα ή πλάτη φόρμα και να πείσουν την Τουρκία και τον Ερντογάν να αφήσει να συνεχιστεί η διαδικασία των συνομιλιών. Επειδή από αδιέξοδο έχουμε παραγγίσει σε λίγες, ευχή μου είναι έστω και τώρα να κατέλαβαν Ε.Ε. και Η.Ε. ποιος πραγματικά κάνει παιχνίδι στο Κυπριακό. Πόσο μακριά είναι το χέρι του Ερντογάν στα Κατεχόμενα. Κι αφού το κατάλαβαν να το μεταδώσουν και πολιτικά. Από την άλλη πλευρά, ποια είναι η θέση του κ. Αϊντε τζα, εφόσον έφτασε μέχρι και να εγκλωβίσει και τον νυν γ.γ. των Η.Ε. σε μια εξόχως φανταστική πρόοδο στο Κυπριακό, που έφερε την πρώτη Γενεύη αλλά και νεύρα εφόσον ο Αϊντε αποδείχθηκε Μινχάουζεν στα μάτια του Γκουτιέρες; Μπέρδεψε και δεν ήταν η πρώτη φορά, το δικό του ευκαίριο με το κυπριακό επικτό και τώρα που η Τουρκία τράβηξε χειρόφρενο η σιωπή προς τη συμπεριφορά της Άγκυρας είναι εκκωφαντική. Έτερος Μινχάουζεν ο Μουσταφά Ακιντζί. Επιβεβαίωσε απλώς σε όλη του τη μεγαλοπρέπεια κι επίσημα, έστω κι αν ανεπίσημα δεν ξέφυγε ποτέ από τον «κύκλο της εμπιστοσύνης» του Ντε Νίρο, πως

Είτε δεν απασχολεί τον Ακιντζί ρίχνοντας το βάρος στην προεκλογική του Αναστασιάδη είτε, αποδέχτηκε τον ρόλο μιας βιτρίνας, που όλο το πολιτικό παρασκήνιο ξέρει εδώ και καιρό πως έχει αδειάσει από περιεχόμενο στο πλαίσιο του τι μπορεί να δώσει ο ίδιος στη διαπραγμάτευση.

η Τουρκία είναι δόγμα, θέσφατο ή και διαταγή. Φουσκώνοντας το θέμα με το ενωτικό δημοψήφισμα όσο δεν πήγαινε, απέδειξε πόσο μεγάλη μπορεί να καταστεί η φούσκα του Κυπριακού και μάλιστα να σκάσει και μέσα στα χέρια μας. Ως προς τις συνέπειες, είτε δεν απασχολεί τον Ακιντζί ρίχνοντας το βάρος (όπως το κάνει) στην προεκλογική του Αναστασιάδη είτε, αποδέχτηκε, μετά και την επίσκεψη Τσαβούσογλου, τον ρόλο μιας βιτρίνας, που όλο το πολιτικό παρασκήνιο ξέρει εδώ και καιρό πως έχει αδειάσει από περιεχόμενο στο πλαίσιο του τι μπορεί να δώσει ο ίδιος στη διαπραγμάτευση. Στο ίδιο μήκος κύματος και η ίδια η Ε.Ε., με τα μηνύματα που στέλνει προς την Άγκυρα να είναι ανύπαρκτα. Ναι, δεν είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα της Ένωσης το Κυπριακό, αλλά από τότε τα προβλήματα αντιμετωπίζονται βάσει της γεωγραφικής τους έκτασης; Βάσει της δυναμικής ή όχι ενός κράτους;

Το Κυπριακό είναι το διαχρονικότερο πρόβλημα της Ε.Ε., που υπάρχει από τότε που τη λέγανε ΕΟΚ αλλά και παλαιότερα. Η αδυναμία της να προβεί στην παραμικρή αναφορά προς την Τουρκία ως προς τη στάση του Κυπριακού, είναι σε ευθεία αναλογία είτε έχει κρίση είτε όχι η Άγκυρα. Και ιδού το αποτέλεσμα. Για το τέλος, ευθύνη φέρει και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας που μέχρι σήμερα λειτουργούσε εν πολλοίς μονομερώς ως Πρόεδρος που θα έλυνε το Κυπριακό. Το πήρε μέχρι εκεί που μπορούσε, όπως άλλωστε ήταν

ο σκοπός του, αλλά τελικά οδηγήθηκε σε μια μονομερεία. Η οποία αλλάζοντας, άλλαξε και τα ρεπορτάζ με το ΓΕΣΥ για παράδειγμα, να έρχεται στην επιφάνεια ως πρώτο θέμα. Το ΓΕΣΥ θα έπρεπε ήδη να είχε δρομολογηθεί, καθώς και μια σειρά άλλων πολιτικών που θα άφηναν κοινωνικό αποτύπωμα. Γιατί κυνηγώντας τους Μινχάουζεν του Κυπριακού για να τους επαναφέρουμε στην πραγματικότητα, αμελήσαμε την πραγματική, κοινωνική, πραγματικότητα που μας περιβάλλει και μας καθορίζει περισσότερο.

tsikalasm@kathimerini.com.cy

ΑΡΘΡΟ / Του ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ

Στις τουρκικές καλένδες το Κυπριακό;

Με αφορμή την τροπολογία της Βουλής των Αντιπροσώπων η Τουρκία συνειδητά οδήγησε τα πράγματα σε διακοπή των διαπραγματεύσεων. Πρώτα ανήγαγε μία χαμηλών τόνων και 4ης κατηγορίας μνημόνευση του ενωτικού δημοψηφίσματος σε δήθεν υιοθέτηση της πολιτικής της ένωσης. Στη συνέχεια απαίτησε κατά τρόπο εξευτελιστικό την κατάργηση της μνημόνευσης αυτής. Τώρα ζητάει και πρόσθετες και εκ προοιμίου παραχωρήσεις στο ζήτημα των 4 ελευθεριών και της εκ περιτροπής προεδρίας αξιοποιώντας και τις σχετικές θέσεις του ΑΚΕΛ και στα δύο αυτά θέματα. Για να αυξήσει την ψυχολογική πίεση στην πλευρά μας η Τουρκία εξαγγείλει το κτίσιμο γραφείων της τ/κ αντιπροσωπείας στο Πακιστάν και ο κ. Ακιντζί πήγε στην Ισλαμική Διάσκεψη. Νομίζω ότι γίνεται μέρα με τη μέρα πιο εμφανές ότι η Τουρκία δεν είναι έτοιμη για να προχωρήσει σε μία επί της ουσίας συζήτηση όλων των εκκρεμούντων θεμάτων στο Κυπριακό. Προτεραιότητά της είναι το δημοψήφισμα για τη συνταγματική αλλαγή που θα κάνει τον Ερντογάν εκτελεστικό Πρόεδρο. Το αποτέλεσμα του δεν είναι καθόλου εξασφαλισμένο. Αυτά δείχνουν οι πρώτες δημοσκοπήσεις. Αντιδράσεις υπάρχουν τόσο στο εσωτερικό του ΑΚΡ με τους Γκιουλ, Νταβούτογλου και κάποια θρησκευτικά τάγματα να ενίστανται στην αλλαγή του συντάγματος. Αντίστοιχες και πιο ισχυρές είναι οι αντιδράσεις στο κόμμα των εθνικιστών (ΜΗΡ) του Μπακτσέλι. Από το Προεδρικό της Τουρκίας διαρρέουν πληροφορίες για νέες εκλογές σε περίπτωση αρνητικού αποτελέσματος.

Ως όχημα για αυτές θα χρησιμοποιηθεί η αφαίρεση της βουλευτικής ιδιότητας από αριθμό Κούρδων βουλευτών του ΗΔΡ. Μία τέτοια εξέλιξη θα σημαίνει ότι το Κυπριακό ενδεχομένως να οδηγηθεί στις τουρκικές καλένδες.

Πέραν όμως των κυριοκεντρικών εξελίξεων οι τουρκικές αναβλητικές κινήσεις συνδέονται και με άλλα θέματα της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής που η Τουρκία επιδιώκει να επαναδιαπραγματευθεί και ενδεχομένως να συνδέει και με το Κυπριακό. Το ένα είναι οι σχέσεις της με τις ΗΠΑ. Εδώ ο κ. Ερντογάν επιχειρεί να εξασφαλίσει σημαντικές παραχωρήσεις. Πρώτο του αίτημα είναι η έκδοση του Φετουλάχ Γκιουλέν ή αν αυτό δεν είναι δυνατό ο εκδιωξή του από τις ΗΠΑ κάτι που θα τον αποδυναμώσει και θα τον καταστήσει πολιτικά και φυσικά ευάλωτο. Δεύτερο αίτημα του Ερντογάν η εγκατάληψη των Κούρδων της Συρίας (PYD/YPG) από τις ΗΠΑ ή τουλάχιστον η αποχώρηση των Κούρδων από τα εδάφη περίχ του Μενπίς στα δυτικά του Ευφράτη. Το άλλο είναι οι σχέσεις της με την Ε.Ε. Εδώ η Τουρκία στοχεύει στο να εξασφαλίσει τις βίζες για τους δικούς της υπηκόους. Αυτό πιθανόν να φέρει νέες ψήφους για το ΑΚΡ στο δημοψήφισμα αλλά και στην προεδρική υποψηφιότητα του Ερντογάν το 2019. Επιπρόσθετα η Τουρκία διεκδικεί την αναβάθμιση και επέκταση της συμφωνίας τελωνιακής ένωσης με την Ε.Ε. Και τα δύο αυτά θέματα συνδέονται άμεσα με την απαίτηση της Τουρκίας όπως οι Τούρκοι πολίτες απολαμβάνουν πλήρως των 4 ελευθεριών της Ε.Ε. σε μία ομοσπονδιακή Κύπρο.

Αντί λοιπόν να αναλωνόμαστε στην επίρριψη ευθυνών για την τροπολογία της βουλής ως αντιληφθούμε ότι αυτό που συνέβη ήταν για την Τουρκία απλώς η αφορμή για διακοπή και όχι η αιτία. Με ψυχραιμία να ενημερώσουμε τον διεθνή παράγοντα για τα πραγματικά αίτια της διακοπής. Αντίστοιχα θα πρέπει να επαναξιολογήσουμε την ακολουθούμενη μέχρι σήμερα στρατηγική μας, η οποία φαίνεται να μην επιτυγχάνει τον επιδιωκόμενο στόχο της μετεξέλιξης της Κυπριακής Δημοκρατίας σε μία λειτουργική ομοσπονδία στην οποία θα ισχύει πλήρως το ευρωπαϊκό κεκτημένο και θα είναι απαλλαγμένη από ξένα στρατεύματα και εγγυητές.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος.

Ο Τάσος Τρύφωνος απουσιάζει.

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ

Ζητείται πολιτική εντιμότητα

Το αδιέξοδο στο οποίο οδηγούνται οι διαπραγματεύσεις αποκαλύπτει αναμφισβήτητα τις προθέσεις της Τουρκίας αλλά συνάμα και τη δική μας πολιτική ανωριμότητα. Και όταν λέω δική μας εννοώ των πολιτικών μας αρχηγών, οι οποίοι έσπευσαν να επιδείξουν και πάλι το μικρό βελντεκές της πολιτικής τους διορατικότητας.

Μετά την άρνηση του Τ/κ ηγέτη Μουσταφά Ακιντζί να παρευρεθεί στην προγραμματισμένη συνάντηση, τα σαΐνια της πολιτικής μας σκηνής αντί να επιχειρήσουν μία επί της ουσίας αξιολόγηση των εξελίξεων, προτίμησαν να εξαπολύουν βαρύγδουπες αρλομίες, οι οποίες το μόνο που πετυχαίνουν είναι να φανερώσουν πως έγνωια τους είναι η έναρξη των μικροπολιτικών παιχνιδιών ενόψει των επικείμενων προεδρικών εκλογών. Αφού έκαναν ό, τι περνάει από το

χέρι τους για να προσφέρουν στην άλλη πλευρά όλα τα προσχήματα που έψαχνε προκειμένου να ξεφορτώσει το βάρος της ευθύνης από πάνω της και να το φορτώσει στις δικές μας πλάτες, όχι μόνο δεν διαθέτουν καμία συναίσθηση των πράξεών τους, αλλά συνεχίζουν απότονοι ο καθένας το τροπάρι του, με ανούσια επιχειρήματα τα οποία στα αυτιά οποιουδήποτε σκεπτόμενου πολίτη φτάνουν σαν εννοχλητικά κακαρίσματα. Οι μεν έρχονται εκ των υστέρων να πουν ότι κακώς τήρσαν αποχή, διά στόματος του κ. Αβέρωφ, στην αφορμή που έδωσε το πρόσχημα στην άλλη πλευρά να φανερώσει την αδιαλλαξία της και οι δε, (βλέπε ενδιάμεσοι) τρίβουν τα χέρια τους που θεωρούν ότι αποδείχθηκαν σωστοί, ότι τάχα μιν στρατηγική της κυβέρνησης ήταν λανθασμένη, επαναφέροντας τις χωρίς κανένα ουσιαστικό περιεχόμενο δικές τους «πρότασεις». Με απλά λόγια ο καθένας το μακρύ

και το κοντό του εις βάρος πάντα του πολίτη που εναποθέτει το μέλλον του στην πολιτική ανωριμότητα ανθρώπων, οι οποίοι αποδεικνύουν καθημερινά ότι δεν έχουν καταφέρει να αποκομίσουν καμία γνώση από την ιστορία, την οποία επικαλούνται προκειμένου να παραμείνουν προσκολλημένοι στο σύνθημα και όχι στην ουσία.

Καμία υπέρβαση προς όφελος ενός οράματος το οποίο να προσδιορίζει την επόμενη μέρα μας, κανένα πολιτικό ήθος που να αποδεικνύει την ικανότητα να αντλούμε από το παρελθόν τη γνώση και τις αλήθειες που θα μας βοηθήσουν να προχωρήσουμε στο μέλλον. Αυτοί είμαστε λοιπόν; Ας διερωτηθούμε επιτέλους γιατί επιτρέψαμε να βρίσκονται σήμερα στα νηπία της πολιτικής ζωής άνθρωποι, κατ' επανάληψη δραπετές από το καθήκον τους, το οποίο είναι να προσταπίζονται την πατρίδα και όχι το δικό τους τομάρι. Αν θέλουμε, λοιπόν, να αναλάβουμε

την ευθύνη της ζωής μας, ο καθένας από μας που βρισκόμαστε έρμαιο αυτού του είδους των πολιτικών, ας αρχίσουμε να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους και να ανεβάζουμε τον πήχη της κριτικής μας σκέψης πιο ψηλά από εκεί που θέλει να μας παρασύρει το ενστικτώδες της δικής τους πολιτικής επιβίωσης. Είναι πολύ βολικό, και όταν λέω βολικό εννοώ ότι εξυπηρετεί άμεσα τα πιο σκοτεινά τους κίνητρα, να επικεντρώνουμε τη συλλογιστική μας στην απάραδεκτη στάση της άλλης πλευράς και της τουρκικής προπαγάνδας. Βολικό αλλά όχι χρήσιμο αν αυτό που πραγματικά επιδιώκουμε είναι η πολιτική μας ωριμότητα η οποία προϋποθέτει την πολιτική εντιμότητα. Και αυτή τη στιγμή είναι απροκάλυπτα εμφανής η πολιτική ανεντιμότητα των δικών μας «ηγέτων» οι οποίοι αντί να μιλήσουν καθαρά για τις πραγματικές τους θέσεις, επαναφέρουν πολύ ύπουλα και εσκεμμένα, γεγονότα του

παρελθόντος προκειμένου να οριοθετήσουν το μέλλον μας στα περιορισμένα τετραγωνικά της δικής τους ιδιοτέλειας. Κι αυτό που κάνουν δεν είναι πολιτική θέση, ούτε πολιτικό όραμα. Είναι πολιτική ανεντιμότητα καμουφλαρισμένη πίσω από τον μανδύα του «πατριωτισμού».

Προσπαθούν να κατευθύνουν την προσοχή μας στην αδιότακτη άλλη πλευρά, για να δικαιώσουν την κακότεχνη αποσιώπηση τους θέσει που στην απάραδεκτη στάση της άλλης πλευράς και της τουρκικής προπαγάνδας. Βολικό αλλά όχι χρήσιμο αν αυτό που πραγματικά επιδιώκουμε είναι η πολιτική μας ωριμότητα η οποία προϋποθέτει την πολιτική εντιμότητα. Και αυτή τη στιγμή είναι απροκάλυπτα εμφανής η πολιτική ανεντιμότητα των δικών μας «ηγέτων» οι οποίοι αντί να μιλήσουν καθαρά για τις πραγματικές τους θέσεις, επαναφέρουν πολύ ύπουλα και εσκεμμένα, γεγονότα του

elenixenou11@gmail.com

Διάλογος ενόψει καταστα- τικού συνεδρίου του ΔΗΣΥ

Του ΠΕΤΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Κάθε οργανισμός που περιέχεται σε κατάσταση στασιμότητας, χαρακτηρίζεται από συνεχή αστάθεια, φανερώνοντας την αναγκαιότητα για συνεχή βελτίωση των δομών και διαδικασιών του, σ' ένα περιβάλλον που μεταβάλλεται γρήγορα.

Η επιτυχής κατάληξη στην αποστολή ενός τέτοιου οργανισμού είναι άμεσα συνδεδεμένη με την ικανότητά του να λαμβάνει, να αποκωδικοποιεί και να διαβάζει σωστά τα μηνύματα της κοινωνίας, όσο βέβαια και στη δυνατότητά του να μπορεί να μετεξελιχθεί προκειμένου να μπορεί να τα υλοποιήσει.

Για ένα κόμμα που πρώτο καθιέρωσε δομές συλλογικής ηγεσίας, που εισηγήθηκε αλλά και εφάρμοσε την πλήρη διαφάνεια και τις εσωκομματικές εκλογικές διαδικασίες, κάθε καταστατικό συνέδριο αποτελεί ιστορικό σταθμό στην πορεία του στον χρόνο. Πόσω μάλλον σήμερα, που οφείλουμε να λάβουμε καθαρά τα μηνύματα της κοινωνίας και των πολιτών, προκειμένου να αποκαταστήσουμε τη χαμένη αξιοπιστία τους στο πολιτικό σύστημα.

Η Νεολαία του Δημοκρατικού Συναγερμού οφείλει και θα είναι στην πρώτη γραμμή της συλλογικής αυτής προσπάθειας. Η ηγεσία της παράταξής μας θα βρεθεί σε επαρκείς συλλεξιόνες, δίνοντας βήμα διαλόγου σε κάθε μέλος μας που το επιθυμεί προκειμένου να καταγράψει και να συμπληρώσει τις προτάσεις που θα τεθούν ενώπιόν τους από το Εκτελεστικό Γραφείο της ΝΕΔΗΣΥ. Προτάσεις που αφορούν τόσο στο ιδεολογικοπολιτικό μέρος όσο και στη μετεξέλιξη του Δημοκρατικού Συναγερμού σε ένα κόμμα πραγματικής παραγωγής πολιτικής που καθορίζεται από σύγχρονες δομές διοίκησης.

Σαράντα χρόνια μετά την ίδρυσή του, ο Δημοκρατικός Συναγερμός οφείλει να ατενίσει την ιστορία του. Όχι με τάσεις αυτοδικαίωσης και προγονολατρίας, αλλά κριτικά και με διάθεση για αλλαγές. Οφείλει να εξελίξει πολιτικό λόγο και δομή στην πορεία για τη δημιουργία ενός αμιγώς πολυσυλλεκτικού κόμματος ενσωμάτωσης και όχι αντιπροσώπευσης. Μιας οργάνωσης που δύναται να αντιληφθεί πως η δύναμη της βρίσκεται έξω από τα τείχη της, σε δομές που λαμβάνουν υπόψη παραγωγικές ομάδες με τρόπο που να τους επιτρέπουν να επιπλεύουν και να καθορίσουν την πολιτική τους πρόταση.

Είναι εκεί ακριβώς που εντοπίζουμε τον ρόλο της δικής μας οργάνωσης. Στην ενίσχυση των προθέσεων της ηγεσίας του κόμματος για τη δημιουργία σύγχρονων και καινοτόμων πολιτικών δομών που εννοούν την εφαρμογή υψηλού επιπέδου πολιτικής αυτοσυνείδησης και ιδεολογικής πειθαρχίας. Ενός κόμματος το οποίο διακρίνεται από εξωστρέφεια και αίσθημα συλλογικής ευθύνης και ηγεσίας. Που τολμά να επαναξιολογήσει αναχρονιστικές προσεγγίσεις ποσοτώσεων, να περιορίσει θητείες κομματικών και πολιτειακών αξιωματούχων και όλα αυτά όχι με πρόσχημα την ανανέωση. Η αλλαγή εξάλλου δεν θα προκύψει από περιορισμούς, αλλά από την ίδια την κοινωνία που ήδη και την απαιτεί και την εφάρμοσε. Από περιορισμούς όμως θα δημιουργηθεί η απαιτούμενη συλλογική ηγεσία, και είναι ακριβώς σε αυτό το πλαίσιο που κινείται και η πρόθεση της νεολαίας να καταθέσει και να ζητήσει τη ψήφο του Παγκυπρίου Συνεδρίου του κόμματος.

Αποτελεί ιστορική ευθύνη να βαδίσουμε μόνο προς τα μπρος. Η ΝΕΔΗΣΥ ποτέ δεν αντιλήφθηκε τον ρόλο της ως ομάδας πίεσης ή οργάνωση εκπροσώπησης συμφερόντων. Σε κάθε περίπτωση μοναδικός γνώμονάς μας είναι η διασφάλιση της καλύτερης δυνατής υπηρεσίας που μπορεί ο ΔΗΣΥ να προσφέρει στην κοινωνία.

Ο κ. Πέτρος Δημητρίου είναι πρόεδρος της ΝΕΔΗΣΥ.

Ο εκλογολόγος και πρόεδρος της εταιρείας ερευνών A&G Αντίλ Γκιουρ εκτιμάει ότι «το «ναι» στη συνταγματική αναθεώρηση στην Τουρκία στις 16 Απριλίου θα πάει πάνω από 60%» (ΚΥΠΕ, Α. Ανδρέου, 23/1). Η εκτίμηση του Αντίλ Γκιουρ είναι πως «σύμφωνα με τις τελευταίες μετρήσεις ο Τούρκος Πρόεδρος Ταγίπ Ερντογάν έχει τη στήριξη του 61% του λαού, ενώ τα ποσοστά του κυβερνώντος κόμματος ΑΚΡ και του ακροδεξιού ΜΗΡ που στήριζον το προεδρικό σύστημα ανέρχονται στο 65%». Ο Αντίλ Γκιουρ δηλώνει ότι «αν γίνει μια καλή προεκλογική εκστρατεία το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος μπορεί να φτάσει το 60%, ενώ δεν θα είναι έκπληξη για μένα εάν ξεπεράσει το 60%». Το σύνθημα του ΑΚΡ για το δημοψήφισμα θα είναι «αγαπάω την Τουρκία, λέω ναι στο προεδρικό σύστημα». Για τον εξωτερικό παρατηρητή αυτά τα ποσοστά μοιάζουν υπερβολικά. Ωστόσο, έρευνα γνώμης από τον καθηγητή Hasan Bülent Kahraman στο πανεπιστήμιο Kadir Has (KHAS) διαφωτίζει πράγματα - στοιχεία από την εφημερίδα «Χουριέτ», 23/1/17: «Δύο μεγάλα κοινωνικά ρεύματα αναπτύσσονται σήμερα στην Τουρκία, το πρώτο λαμβάνει 65%, ενώ το δεύτερο 35%. Το ποσοστό του 65% δηλώνει «ευτυχισμένο που ζει στην Τουρκία, βρίσκεται τη χώρα του ευρωπαϊκή χώρα, δημοκρατική και μοντέρνα. Το 35% δηλώνει δυστυχισμένο που ζει στην Τουρκία, βρίσκεται την Τουρκία μια μη μοντέρνα, μια μεσανατολική χώρα».

Στη δική μου ανάλυση, ποσοστό γύρω από το 50% βρίσκει την πολιτική του ταυτότητα στην τουρκικού τύπου ισλαμοδημοκρατία, είναι ιδεολογικά συντηρητικό με θρησκευτική έκφραση, και εκφράζεται κυρίως από το ΚΑΔ. Το κόμμα αυτό πιστώνεται από τους περισσότερους Τούρκους ότι έβαλε τέλος στην κρατική ανάπτυξη με βάση το κεφαλικό, σοβιετικού τύπου οικονομικό μοντέλο. Το ΚΑΔ ακολούθησε τις κατευθύνσεις που προδιέγραψε ο διεθνούς φήμης οικονομολόγος Κεμάλ Ντερβίς και επέφερε ανάπτυξη με εκτεταμένες αποκρτικοποιήσεις, με κοινωνικές αναφορές στην αλληλεγγύη για τους πιο αδύνατους. Αυτή η αναπτυξιακή διάσταση έφερε την Τουρκία στους G20 και έτσι το ΚΑΔ απέκτησε την πολιτική ηγεμονία για

Τι θα γίνει στις 16 Απριλίου;

Του ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ

Από την έκθεση «Uprisings», μία από τις πλέον δημοφιλείς στη Βαρκελώνη αυτή την περίοδο.

πάνω από μια δεκαετία. Τα τελευταία διάστημα αυτή η διάσταση έχει υποχωρήσει, η ανάπτυξη συναντά δυσκολίες και το πολιτικό σύστημα όπως εκφράζεται από την κυβέρνηση Γιλντιρίμ γίνεται πιο καχύποπτο και επιθετικό απέναντι στους αντιπάλους του. Η πολιτική κατάσταση επηρεάζει την οικονομία και οι διεθνείς οίκοι αξιολόγησης το υπογραμμίζουν.

Στις 28 Ιανουαρίου 2017 «ο οίκος αξιολόγησης Fitch υποβάθμισε τα αξιόγραφα του δημοσίου της Τουρκίας στην κατηγορία των «σκουπιδιών». Ο οίκος αξιολόγησης Standard & Poor's εξέταξε τους επενδυτές, υποβαθμίζοντας την προοπτική της οικονομίας της Τουρκίας σε «αρνητική» από «σταθερή». Αμφότεροι οι οίκοι αξιολόγησης εξέφρασαν ανησυχία για την πολιτική αστάθεια στην Τουρκία μετά το αποτυχημένο στρατιωτικό πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου 2016», (εφ. «Ο Φιλελεύθερος», 28 Ιανουαρίου 2017).

Παρά την πτώση της οικονομικής επιρροής του ΚΑΔ, το γκάλοπ της A&G δείχνει ότι η πολιτική ηγεμονία του Τ. Ερντογάν διατηρείται. Αυτό έχει την εξήγησή του στη στάση του Ερντογάν

κατά τη διάρκεια της απόπειρας πραξικοπήματος στις 15 Ιουλίου 2016, γεγονός που του προσέδωσε επιπρόσθετη πολιτική επιρροή, ικανή να υπερκαλύπτει τις απώλειες από τη σημαντική πτώση του έως πρόσφατα αναπτυξιακού του πλεονεκτήματος. Δεν μπορεί, επίσης να υποτιμηθεί κανείς την ικανότητα του Ερντογάν να θέτει πιεστικά διλήμματα και να παλύνει το κλίμα απέναντι στον συνθήκη πττημένο γκέτν του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος (ΡΑΚ) Κ. Κιλιτσντάρογλου.

Σταθερά υπογραμμίζω την αδυναμία του κόμματος της αξιωματικής αντιπολίτευσης, του κεμαλικού ΡΑΚ, να εκφράσει κάτι εμφανώς διαφορετικό και έτσι να επενδύσει στα λάθη και αδυναμίες της σημερινής κυβέρνησης Γιλντιρίμ. Δεν το πετυχαίνει εξαιτίας της ιστορίας, της ιδεολογίας και του ελλειμματικού προέδρου του. Αυτό επιτρέπει στο ΚΑΔ να καλύπτει τα λάθη του και έτσι μέσα από τη σύγκριση να βγαίνει κερδισμένο ως το κόμμα εκείνο που είναι ικανότερο να διαχειριστεί τις μεγάλες προκλήσεις της ανοικτής οικονομίας και της εσωτερικής μετανάστευσης. Σημειώνω ότι η απομάκρυνση Μπαμπατζιάν από το

τιμόνι της οικονομίας, μετά από απαίτηση Ερντογάν, ζημίωσε τη διεθνή εικόνα της οικονομικής πολιτικής που ακολουθεί τώρα η Τουρκία.

Αυτή η εικόνα ερμηνεύει τις τάσεις που ανιχνεύει ο εκλογολόγος Αντίλ Γκιουρ: «Ναι» πάνω από 60%, Ταγίπ Ερντογάν με στήριξη του 61% του λαού. Παλαιότερα υπήρχαν σημαντικές επιφυλάξεις για το προεδρικό, γκολικού τύπου σύστημα, ακόμα και μέσα στο ΚΑΔ, καθώς ποσοστό της τάξης του 24% δεν συμπαθούσε την εξέλιξη αυτή, ενώ ιστορικά στελέχη όπως ο Α. Γκιουλ και ο Α. Νταβουτογλου διαφωνούσαν.

Οι επιφυλάξεις έχουν υποχωρήσει (κυρίως) μετά την απόπειρα πραξικοπήματος και (δευτερευόντως) με την επανέναρξη της στρατιωτικής αναμέτρησης με το Κουρδικό Εργατικό Κόμμα. Η πλειοψηφία κατέληξε σε διαφορετικές εκτιμήσεις σε σχέση με ό,τι υπήρχε ως πολιτική ατμόσφαιρα πριν από ένα ή δύο χρόνια, και τώρα ζητάει ισχυρότερο πολιτικό σύστημα, ισχυρότερο Πρόεδρο για να αντιμετωπίσει ισχυρότερες προκλήσεις.

www.larkoslarkou.org.cy

Η αβάστακτη ομφαλοσκοπήσή μας

Του Δρος ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΕΒΕΝΤΗ

Νεότερα μικρά κράτη όπως η Σλοβενία - έτος ανεξαρτησίας 1991, έκταση 20.273 τετραγωνικά χιλιόμετρα, πληθυσμός 2.064.188 - έρχονται στο προσκήνιο και μας επισκιάζουν. Με μια ευφάνταστη πρωτοβουλία η κυβέρνηση της Σλοβενίας βρίσκεται σήμερα στο προσκήνιο της διεθνούς διπλωματίας. Εξηγούμαι: η Λιουμπλιάνα προτείνει φιλοξενία της πρώτης συνάντησης των ηγετών των δύο υπερδυνάμεων Ντόναλντ Τραμπ και Βλαδίσλαβ Πούτιν. Ο Ρώσος ηγέτης δήλωσε ήδη ότι δεν έχει κανένα πρόβλημα με τη Λιουμπλιάνα ως τόπο διεξαγωγής της πρώτης ιστορικής συνάντησής του με το νέο ηγέτη των ΗΠΑ, αν και η Σλοβενία, οφείλουμε να επισημάνουμε, αποτελεί πλήρες κράτος μέλος της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας!

Από τη σκοπιά της Λευκωσίας - αν όχι και της Αθήνας - εύλογα τίθεται το εξής ερώτημα: θα είχε πρόβλημα ο Ρώσος ή ο Αμερικανός Πρόεδρος με τη Λευκωσία ως φιλοξενούσα πρωτεύουσα για πραγματοποίηση της πρώτης τους συνάντησης; Η απάντηση είναι ουδέν πρόβλημα:

η Κυπριακή Δημοκρατία είναι ακόμη πιο ουδέτερη και διπλά αποδεκτή από Μόσχα και Ουάσινγκτον μιας και είναι κράτος μέλος της Ε.Ε. αλλά όχι του ΝΑΤΟ. Η τελευταία ιδιότητα, η συμμετοχή δηλαδή στη Βορειοατλαντική Συμμαχία, ενίοτε εννοχλεί τη Μόσχα, αν και παρατηρούμε ότι στην περίπτωση της Λιουμπλιάνα ο Πούτιν ασμένως έσπευσε να δηλώσει ότι δεν έχει αντίρρηση.

Πριν προλάβω να βάλω την πένα στο χαρτί για να προτείνω τη Λευκωσία για τη συνάντηση κορυφής Τραμπ-Πούτιν ξεσπά η ακραία ψυχοφθόρα και ζημιογόνα διαμάχη για θέματα της σύγχρονης ιστορίας μας αυτονόητα και αυταπόδεικτα: η έγκριση της Βουλής και του Προέδρου της Δημοκρατίας για την ενημέρωση (Ν.Β. όχι την επισταμένη έρευνα και εμβριθή μελέτη) μιας καθόλα ιστορικής στιγμής της νεότερης Κύπρου: του Ενωτικού Δημοψηφίσματος του 1950. Γιατί ένα απλό θέμα προσφοράς στοιχειώδους ιστορικής γνώσης προς τους εφήβους μας να κριδίζεται ψήφισμα της Βουλής και προεδρική υπογραφή για να εφαρμοστεί; Ποιος ο λόγος ύπαρ-

ξης τότε του Υπουργείου Παιδείας; (Ο γράφων έχει εδώ και εικοσαετία αναλύσει αποδεδειγμένες βρετανικές εκθέσεις επί του θέματος του Δημοψηφίσματος 1950. Δέσote σχετική ανάλυση με τίτλο: Το Ενωτικό Δημοψήφισμα 1950 με Βρετανικά Μάτια: Γνώση Βούληση του Κυπριακού Λαού www.inter-security-forum.org). Φυσικά η υπερβολική αντίδραση του Τ/κ ηγέτη και η αποχώρησή του από την αίθουσα των συνομιλιών κρίνεται ανάγνωση σχολιασμού.

Το κεφαλαιώδες ερώτημα που τίθεται είναι τι είδους κράτος είμαστε και πώς στεκόμαστε στη διεθνή σκακιέρα; Αυτομειωνόμαστε και υποπίπτουμε σε διεθνή ανυποληψία ενόσω αναλωνόμαστε στα αυτονόητα και στα αυταπόδεικτα αντί να έχουμε την προσοχή μας στραμμένη στην επίρρωση του κύρους της Κυπριακής Δημοκρατίας ως κράτους ευρωπαϊκού, παράγοντα σταθερότητας στην ταραγμένη μας περιοχή, κράτους διατηρούντος άριστες σχέσεις με τις δύο υπερδυνάμεις όπως και με όλους τους γείτονες πλην βεβαίως της κατοχικής ισλαμο-φασιστικής Τουρκίας.

Από πού κι ως πού ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να αναλώνεται σε πεντασέλιδες εξηγήσεις προς συγκράτηση του αφηνισμένου Ακιντζί, άθλιου υποχείριου της φασιστικής Άγκυρας του νέο-σουλτάνου Ερντογάν, αντί να αναλαμβάνει ρωαίες και λαμπρές διεθνείς πρωτοβουλίες όπως η προαναφερθείσα μιας και διατηρεί προς πίστη τον άριστες σχέσεις τόσο με την Ουάσινγκτον όσο και με τη Μόσχα;

Κύριε Αναστασιάδη όρθωσε διεθνές ανάστημα όπως σου αξίζει, πάψε να αυτουποβαθμίζεσαι σε κοινοτάρχη, πάψε να άγεσαι και να φέρεσαι από τα τουρκικά καμώματα και πάρε τον δρόμο τον λαμπρόν της σύζευξης των δύο υπερδυνάμεων στον αγώνα κατά των επί των θυρών ημών Δυνάμεων του Σκότους του Ισλαμικού Κράτους και των προστατών τους, συμπεριλαμβανομένων της κατοχικής Τουρκίας. Αυτό επιτάσσει η ιστορική στιγμή!

Ο δρ Γιώργος Λεβέντης είναι διευθυντής του Φόρουμ Μελετών Διεθνούς Ασφάλειας www.inter-security-forum.org, Alumni Fellow of Peace & Governance Programme, United Nations University, Tokyo.

Μακριά από τους εθνικιστές

Του ΝΙΚΟΥ ΚΕΤΤΗΡΟΥ

Οσες φορές αυτός ο τόπος αφέθηκε στις ορέξεις των ακραίων εθνικιστών πλήρως βαρύνει τημνημα. Και εννοώ και τους Τούρκους και τους Έλληνες της Κύπρου. Αυτοί οι άνθρωποι δικαιούνται να πιστεύουν ότι ανήκουν κάπου αλλού και όχι στην Κύπρο, έχουν οπωσδήποτε αυτό το δικαίωμα. Δεν έχουν όμως δικαίωμα να παρασύρουν έναν ολόκληρο λαό σε δεινά και καταστροφές, όπως πολλές φορές έπραξαν στο παρελθόν.

Και έχουν υποχρέωση οι σύγχρονες Έλληνες και Τούρκοι της Κύπρου να αντιστέκονται. Να μην αφήνουν αυτά τα ακραία στοιχεία να

τους παρασύρουν. Γιατί τα συνθήματα είναι ο εύκολος δρόμος. Ο πιο επικίνδυνος όμως. Και ανάμεσα στους Έλληνες και τους Τούρκους της Κύπρου που έχουν υποχρέωση να αντιδρούν και να προασπίζουν τα συμφέροντα αυτού του τόπου και του λαού του, περιλαμβάνονται και οι κύριοι Αναστασιάδης και Ακιντζί.

Η κρίση που προκλήθηκε τις τελευταίες μέρες με αφορμή τη λανθασμένη απόφαση της Βουλής για το ενωτικό δημοψήφισμα και την υπερβολική αντίδραση της τουρκοκυπριακής πλευράς, έχυσε νερό στον μύλο των εθνικιστών, ένθεν

και ένθεν. Οι δύο ηγέτες πρέπει να αποφασίσουν ότι δεν θα πρέπει να παίξουν το παιχνίδι των ακραίων εθνικιστικών στοιχείων και να επαφιστούν αμέσως τον διάλογο. Δεν πρέπει να παραδώσουν την Κύπρο στις επιδιιώξεις αυτών που δεν επιδιώκουν τη λύση αλλά να εργαστούν με σοβαρότητα και σωφροσύνη και να αναλάβουν τις ευθύνες τους.

Η κατάσταση στο Κυπριακό είναι κρίσιμη, δεδομένης της αστοχίας των συναντήσεων της Ελβετίας, του δημοψηφίσματος στην Τουρκία αλλά και των προεδρικών εκλογών στην Κύπρο, τις οποίες κάποιοι

έχουν βάλει σε προτεραιότητα πλέον. Θα πρέπει όμως να κατανοήσουμε ότι αν η διαπραγματευτική διαδικασία καταρρεύσει τα δεδομένα θα είναι πολύ πιο δύσκολα στο μέλλον. Οι δύο ηγέτες έχουν υποχρέωση να βρουν τους τρόπους εκείνους για να ξεπεραστούν τα προβλήματα και σε αυτά να επιτελούνται.

Η συνέχιση της συζήτησης επί της απόφασης για το ενωτικό δημοψήφισμα και η αλληλοεπείριψη ευθυνών, το μόνο που πετυχαίνει είναι να τροφοδοτεί την κρίση και να εξυπηρετεί τις σκοπιμότητες όλων όσοι επιδιώκουν να προκα-

λέσουν ζημιά στη διαπραγματευτική διαδικασία.

Παρά τα προβλήματα και τις διαφωνίες που έχουν εκφραστεί, οι διαπραγματεύσεις έχουν προχωρήσει σε σημαντικό βαθμό και έχουν επιφέρει σημαντικές συγκλίσεις μεταξύ των δύο πλευρών. Αν καταρρεύσουν οι διαπραγματεύσεις είναι σοβαρό το ενδεχόμενο οι συγκλίσεις να χαθούν.

Οι δύο ηγέτες θα πρέπει, λοιπόν, να αφήσουν κατά μέρος τις όποιες μικροκομματικές ή μικροπολιτικές επιδιιώξεις και να συνεχίσουν την προσπάθεια για επίτευξη λύσης. Εκεί, στο τραπέζι των διαπραγμα-

τεύσεων είναι που θα κριθεί αν θα καταλήξουμε τελικά σε μια συμφωνημένη λύση.

Είναι κρίμα, είναι άδικο, μια τόσο μεγάλη προσπάθεια καταλήξει στον κάλαθο των αχρήστων, εξυπηρετώντας μόνο και μόνο όσους δεν ασπάζονται την ιδέα της απελευθέρωσης και της επανένωσης. Η προσπάθεια για επίτευξη λύσης, η προσπάθεια για επίτευξη λύσης, η προσπάθεια για επίτευξη λύσης, η προσπάθεια για επίτευξη λύσης.

Ο Νίκος Κέττηρος είναι βουλευτής ΑΚΕΛ Αμμοχώστου.

Ο ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΓΙΑΛΗΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Κατοχυρώνουμε προς όφελος όλων των αγροτών

Στα οικονομικά συμφέροντα αποδίδει ο υπ. Γεωργίας τα περί «ζημιάς» στην παραγωγή και τις εξαγωγές με το καλλούμι ως ΠΟΠ

Συνέντευξη στη **ΜΑΡΙΑ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Λίγες ώρες πριν από την απόφαση της Κομισιόν για το κυπριακό μέλλον του καλλουμιού ο υπουργός Γεωργίας Νίκος Κουγιάλης μιλάει στην «Κ» για το πώς η κυβέρνηση έχει προετοιμαστεί για τη μεταβατική περίοδο διάρκειας επτά χρόνων που θα ακολουθήσει, υπογραμμίζοντας ότι αν δεν γίνει κατορθωτή η ομαλή μετάβαση, τότε καλύτερα η Κύπρος να αποποιηθεί τα της προστατευόμενης κυπριακής προέλευσης. Ταυτόχρονα, ο υπουργός απαντά στις αντιδράσεις και τις ενστάσεις που ακούγονται από μερίδα τυροκόμων και εισαγωγών καλλουμιού για την κατοχύρωση, κάνοντας λόγο για οικονομικές σκοπιμότητες, ενώ ξεκα-

τάι μέχρι σήμερα είναι ότι όλες οι αποφάσεις της επιτροπής υιοθετούνται και από το Κολλέγιο των Επιτρόπων.

—Από τη στιγμή της κατοχύρωσης του καλλουμιού, τι θα αλλάξει στη διαδικασία εξαγωγής του;

—Σε πρώτο στάδιο εκείνο που αλλάζει είναι ότι θα γίνονται έλεγχοι πλέον από διεθνή οργανισμό, τη Veritas και τα προϊόντα θα φέρουν πλέον την σφραγίδα της Ε.Ε. ως πιστοποιημένα προϊόντα ΠΟΠ. Είναι πολύ σημαντικό στοιχείο αυτό, αφού συνήθως αυτά τα προϊόντα αποκτούν μεγαλύτερη εμπορική αξία και ζήτηση και είναι και αναγνωρίσιμα στα ράφια των διεθνών υπεραγορών.

—Ποιο είναι, λοιπόν, το οικονομικό και εμπορικό αποτέλεσμα της κατοχύρωσης;

—Η εξαγωγική μας δραστηριότητα θα αυξηθεί ακόμη περισσότερο. Θεωρώ ότι από τη στιγμή που θα κατοχυρωθεί αυτό το προϊόν, πλέον αλλάζουν τα δεδομένα, τα οικονομικά οφέλη θα είναι ακόμα μεγαλύτερα, αφού μόνο η Κύπρος θα παράγει καλλούμι. Έτσι, αντιλαμβάνεστε, ότι η εμπορική του αξία θα ανέβει, αλλά παράλληλα και η ζήτηση από την κυπριακή αγορά.

—Θα αυξηθεί δηλαδή η τιμή τους;

—Συνήθως αυτά τα προϊόντα έχουν υψηλότερη τιμή από προϊόντα τα οποία δεν είναι προστατευόμενα, καθώς αυξάνεται η ζήτηση.

—Σε ποια επίπεδα βρίσκονται αυτή τη στιγμή οι εξαγωγές καλλουμιού;

—Έχουν εξαιρετική πορεία φέτος, έγιναν εξαγωγές πέραν των 20 χιλιάδων τόνων και σε αξία χρηματική ανήλθαν στα 120 εκατομμύρια ευρώ. Υπάρχει μεγάλη ζήτηση, το καλλούμι

Αν δεν μπορούμε να προσαρμοστούμε στα νέα δεδομένα, μέσα στην περίοδο των επτά χρόνων που μας προσφέρεται, τότε τι θέλουμε την κατοχύρωση, δηλώνει ο κ. Κουγιάλης, απαντώντας στις αντιδράσεις που εκφράζονται.

είναι γνωστό στις διεθνείς αγορές και θεωρώ ότι αυτή η τάση θα συνεχιστεί.

—Από την υπόθεση κατοχύρωσης θα λέγατε ότι μένουν όλοι ευχαριστημένοι;

—Όχι, φυσικά, δεν μένουν ευχαριστημένοι όλοι από τη στιγμή που εμπλέκονται οικονομικά συμφέροντα. Κάποιοι θα είναι ευχαριστημένοι, κάποιοι λιγότερο ευχαριστημένοι και κάποιοι καθόλου. Αντιλαμβάνεστε ότι υπάρχει μεγάλη μερίδα πα-

ραγωγών αγελαδινού γάλακτος που θα ήθελαν το καλλούμι να κατοχυρωθεί χωρίς καμιά ποσόστωση προ-σμιξης αιγινού και πρόβειου γάλακτος που αυτό προφανώς δεν γίνεται. Είναι και κάποιοι τυροκόμοι οι οποίοι δεν θα ήθελαν να διαταράξουν τη δραστηριότητά τους στον τομέα της παρασκευής αλλά και της εξαγωγής του καλλουμιού.

—Πώς διαταράσσεται η διαδικασία εξαγωγής δηλαδή;

—Εδώ και πολλά χρόνια εξάγεται

καλλούμι με πολύ χαμηλές ποσότητες αιγινού και πρόβειου γάλακτος, και καλλούμια μαιμού, που περιείχαν μέσα σκόρδο, βασιλικό και διάφορα άλλα συστατικά τα οποία απαγορεύεται πλέον να περιέχονται μέσα στο καλλούμι. Αντιλαμβάνεστε ότι αυτά τους η δραστηριότητα πρέπει πλέον να διαφοροποιηθεί. Θα πρέπει, όσα τυριά ονόμαζαν στο παρελθόν καλλούμι, να το ονομάσουν κάτι άλλο.

—Έχουν εκφραστεί και πρόσφατα αντιδράσεις από τους τυροκόμους. Τι απαντάτε;

—Εκείνο που απαντώ είναι ότι η Ε.Ε. δεν μπορεί να κατοχυρώσει ένα προϊόν μαιμού, αλλά μόνο αυθεντικά προϊόντα. Το δεύτερο είναι ότι υπάρχει μια μεγάλη μεταβατική περίοδος επτά χρόνων κατά την οποία η βιομηχανία μπορεί να προσαρμοστεί, να διαφοροποιήσει την παραγωγή της, και να ενημερώσει παράλληλα και τους πελάτες της στο εξωτερικό. Έχουμε επτά ολόκληρα χρόνια για να προσαρμοστούμε με αυτά τα δεδομένα. Εάν δεν μπορούμε μέσα σε επτά χρόνια να προσαρμοστούμε τότε τι θέλουμε τις κατοχυρώσεις και τι θέλουμε το καλλούμι. Ας το κάνουν κάποιοι άλλοι.

—Υπάρχουν και κάποιοι εισαγωγείς καλλουμιού στο εξωτερικό που επίσης εξέφρασαν την αντίθεσή τους με την κατοχύρωση.

—Είναι και πάλι αυτά τα οικονομικά συμφέροντα που έχω αναφέρει. Μερικοί από τους εισαγωγείς, όχι όλοι, είναι αυτοί που εισάγουν σε ξένες χώρες καλλούμι μαιμού. Αντιστοιχούν προφανώς ότι μπορεί να χαθούν αυτές οι αγορές. Μάλιστα, κάποιοι από αυτούς εξέφρασαν την αντίθεσή τους και στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται και προσπα-

θισαν να επηρεάσουν και χώρες για να υποβάλουν ενστάσεις.

—Στους ισχυρισμούς τους ότι θα μειωθούν κατακόρυφα οι εξαγωγές καλλουμιού, η απάντησή σας ποια είναι;

—Δεν θα μειωθούν οι εξαγωγές καλλουμιού. Επαναλαμβάνω ότι έχουμε επτά ολόκληρα χρόνια να λειτουργήσουμε στη βάση του διατάγματος που προνοεί η ελάχιστη ποσόστωση του 20% και αν δεν μπορούν να παρασκευάζουν καλλούμι με 20% τότε τι να πω. Φυσικά τα προηγούμενα χρόνια παρασκευάζαν καλλούμι χωρίς αιγινό και πρόβειο γάλα, κάτι που δυστυχώς το κράτος, στο παρελθόν ανεχόταν. Δεν μπορεί να συνεχιστεί αυτή η κατάσταση. Με αυτά τους τη δραστηριότητα έχουν εξαθλιώσει χιλιάδες αιγοπροβατοτρόφους και θέλω να καταστήσω σαφές ότι το καλλούμι δεν είναι υπόθεση μόνο πέντε βιομηχανιών και επτά παραγωγών αγελαδινού γάλακτος. Το καλλούμι είναι υπόθεση όλων των Κυπρίων γεωργών και κτηνοτρόφων και για αυτούς νοιάζομαστε.

—Υπογράφει πρόσφατα και η συμφωνία Κύπρου – Κίνας.

—Είναι συμφωνία που έχει συνάψει το Υπουργείο Εμπορίου και θέλω να το συγχάρω γι' αυτό. Στη συμφωνία περιλαμβάνεται και η εξαγωγή καλλουμιού, ανοίγοντας έτσι ο δρόμος για εξαγωγές και στην Κίνα. Είναι μια ωφέλιμη συμφωνία βάσει της οποίας επιτρέπεται πλέον η εξαγωγή καλλουμιού από την Κύπρο προς την Κίνα, ανεξάρτητα από την κατοχύρωση ή όχι. Η συμφωνία τέθηκε σε ισχύ από τις 22 Φεβρουαρίου, και αν βρεθούν αγοραστές θα μπορούν οι παραγωγοί μας να εξάγουν και στην Κίνα.

3

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ προτείνει

→ 17η Πλατφόρμα Σύγχρονου Χορού Κύπρου

3-5/ 17η Πλατφόρμα Σύγχρονου Χορού Κύπρου

παρ - κυρ 20:30

10 παραστάσεις από καθιερωμένους αλλά και νεώτερους χορογράφους στην γιορτή του σύγχρονου χορού της Κύπρου που διοργανώνουν οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και το Θέατρο Ριάλτο. € 10 / 5

7/ Φιλώ Χαϊδεμένου

ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΙΩΝΙΑ ΤΡΙ

20:30 (120')

Η Δέσποινα Μπεμπεδέλη πρωταγωνιστεί στον ρόλο της υπερασπιστή Φιλώ Χαϊδεμένου μιας ζωντανής μαρτυρίας των προσφύγων της πρώτης γενιάς της Μικράς Ασίας. Σκηνοθεσία: Βασίλης Ευταξόπουλος. € 15 / 10

8/ Αφιέρωμα στο Μίκη Θεοδωράκη ΣΟΚ ΤΕΤ 20:30 (85')

Παρουσιάζονται τα έργα του συνθέτη *Οιδίπους Τράννος* και *Κονσέρτο για πιάνο αρ.1* και το έργο του Άλκη Μπαλτά *Πού να βρω τη ψυχή μου...* - Σουίτα πάνω σε μελωδίες του Μ. Θεοδωράκη. Σολιστ: Έλενα Μουζάλα (πιάνο) Μάστερς: Νίκος Τσουχλός. € 12 / 7 / 5 / 3

9/ How the other half loves ALAN AYCKBOURN

ΘΕΑΤΡΟ ΔΙΟΝΥΣΟΣ ΠΕΜ 20:30 (120')

Τρία παντρεμένα ζευγάρια, από διαφορετικές ταξικές και ηλικιακές ομάδες, σε μια κωμωδία παρεξηγήσεων. Σκηνοθεσία: Ιωσήφ Βαρδάκης. € 15 / 12 / 10

11/ Τραβιάτα G. VERDI

THE MET LIVE IN HD σαβ 19:55 (153')

Ένα από τα αριστουργήματα του παγκόσμιου ρεπερτορίου της όπερας. Η Sonya Yoncheva ερμηνεύει την Βιολέτα απέναντι στον Michael Fabiano στο ρόλο του εραστή της Αλφρέντο. Με ελληνικούς υπότιτλους. € 18 / 13

18/ Χορεύουμε Για Τη Ζωή σαβ 20:30 (120')

Ο Λαογραφικός Όμιλος Λεμεσού, ο Πολιτιστικός Χορευτικός Όμιλος Λεμεσού Διόνυσος, ο Πολιτιστικός Όμιλος Ζήδρος Πολεμιδιών, ο Όμιλος Λαογραφικών Ερευνών Λεμεσού και

ο Πολιτιστικός Όμιλος Νόστος Πισσουρίου παρουσιάζουν χορούς και τραγούδια από Κύπρο και Ελλάδα για στήριξη του Κέντρου Ημέρας Ενήλικων Ατόμων με Αναπηρία Πρόσβαση. € 12 / 10

19/ Η Ωραία Κοιμωμένη Ρ.Ι. ΤΣΑΙΚΟΒΣΚΥ ROYAL OPERA HOUSE CINEMA κυρ 18:30 (195')

Οι χορευτές του Royal Ballet μας παρασύρουν μέσα από τη μεγάλη οθόνη σε ένα ονειρικό ταξίδι που τα έχει όλα: καλές και κακές νεράιδες, ένα μαγικό βασίλειο, όμορφες πριγκίπισσες, γενναίους πρίγκιπες. € 15 / 10

20/ Γαλλοφωνία '17* ΔΕΥ

ANNA'S TIME 19:30 (Ελβετία 2016, 90')

Ένας νεαρός ωρολογοποιός, ερωτεύεται τρελά μια μυστηριώδη γυναίκα. Την προσωπική ευτυχία συμπληρώνει και η επαγγελματική, κι ενώ όλα βαίνουν καλώς, η Αππα... Στα Γαλλικά με Αγγλικούς υπότιτλους. Εισόδος Ελεύθερη

GHADI 21:30 (Λίβανος 2013, 100')

Ένας καθηγητής μουσικής παντρεύεται την παιδική του αγάπη, με την οποία αποκτά δύο κόρες, αντί για το πολυπόθητο αγόρι. Στα Αραβικά με Αγγλικούς υπότιτλους. Εισόδος Ελεύθερη

21/ Αμούρ - Αμούρ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ ΑΝΔΡΕΑ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟ ΤΡΙ 20:30 (50')

Με αφορμή την Παγκόσμια Μέρα Ποίησης το Ριάλτο παρουσιάζει ένα εικαστικό τοπίο (Έλενα Κωσταβίλη), μουσική (Δημήτρης Σπύρου) και αναγνώσεις (Λεωνίδας Εμπειρικός και Έλενα Αγαθοκλέους) που συνθέτουν ένα νέο ονειρο-ποίημα που θέλει να επικοινωνήσει με αμεσότητα με το κοινό. Σκηνοθετική επιμέλεια/δραματουργία: Έλενα Αγαθοκλέους € 10 / 8

22** / Πυρκαγιές WAJDI MOUAWAD ΘΟΚ ΤΕΤ 20:30 (130') 18+

Μία δυσνόητη διαθήκη αποτελεί αφορμή για δύο νέους να ταξιδέψουν στη Μέση Ανατολή και να αναζητήσουν τις ρίζες τους, μετά το θάνατο της μητέρας τους. Σκηνοθεσία: Πάρις Ερωτοκρίτου. **Με Αγγλικούς και Τουρκικούς υπότιτλους. € 12 / 6

24/ Δήμητρα Γαλάνη, Ευστάθιος Δράκος παρ 20:30 (120')

Η σπουδαία ερμηνεύτρια επιστρέφει με μια παράσταση γεμάτη από τα τραγούδια που την ανέδειξαν και που συνθέτουν το soundtrack μιας ξεχωριστής ζωής και πορείας. Καλεσμένος της ο νεαρός ερμηνευτής Ευστάθιος Δράκος. € 25 / 20

25/ Ιδομενέας w.a. MOZART THE MET LIVE IN HD σαβ 18:55 (238')

Ο James Levine διευθύνει την όπερα που διαδραματίζεται μετά τον Τρωικό Πόλεμο, με τον Matthew Polenzani στον ομώνυμο ρόλο. Με ελληνικούς υπότιτλους. € 18 / 13

27/ Γαλλοφωνία '17* ΔΕΥ

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ 19:30 (Γαλλία 2013, 102')

Μια μαύρη κωμωδία τοποθετημένη σε ένα νοσοκομείο του Παρισιού με ήρωα ένα νεαρό ασκούμενο γιατρό. Στα Γαλλικά με ελληνικούς υπότιτλους. € 5

ΕΓΩ, Ο ΕΛΥΤΟΣ ΜΟΥ ΚΑΙ Η ΜΑΜΑ 21:30 (Γαλλία 2012, 85')

Μια κωμωδία για τα παιδικά χρόνια ενός νεαρού άντρα, τη σχέση του με τη μητέρα του και την αποδοχή του ετεροεξουαλικού εαυτού του. Στα Γαλλικά με Αγγλικούς υπότιτλους. € 5

28,29/ Egoland THEATER COLLECTIVE SRSLY YOURS ΤΡΙ 20:30, ΤΕΤ 11:30 (75')

15+ @ Rialto On Stage

Οι δημιουργοί της παράστασης *Fear Industry* (2015) επιστρέφουν με μια νέα διεθνή συμπαραγωγή τοποθετημένη στην εποχή του «εγώ», του εθνικισμού και των διασημοτήτων. Σκηνοθεσία: Achim Wieland. € 15 / 10

29/ Αμαντέους PETER SHAFFER NT LIVE ΤΕΤ 20:30 (195')

Αναμετάδοση του αριστουργήματος που μάγεψε κοινό και κριτικούς όταν έγινε η ταινία των 8 Όσκαρ (1984). Φέρνει σε αντιπαράθεση δύο συνθέτες, Μότσαρτ και Σαλιέρι, ξετυλίγοντας μια μοναδική ιστορία καλλιτεχνικής αντιζηλίας. Με υπότιτλους στα Ελληνικά. € 10 / 7

30/ Η Ουράνια Ζωή ΣΟΚ ΠΕΜ 20:30 (85')

Οι Νεράιδες του Κύπριου συνθέτη Ανδρέα Κελήρη, το *Κονσέρτο για πιάνο, τρομπέτα και ορχήστρα εγχόρδων* του Shostakovich και η *Συμφωνία αρ. 4* του Mahler. Μάστερς: Άλκης Μπαλτάς. € 12 / 7 / 5 / 3

*Γαλλοφωνία '17

Σε συνεργασία με το Γαλλικό Ινστιτούτο, και τις Πρεσβείες της Ελβετίας, και του Λιβάνου.

rialto.com.cy

Μια Πολιτιστική Προσφορά του Συνεργατισμού

Corporate Identity Design / Visual Concept: Achim Wieland, www.lookinglately.com, Photo: A scene from Amadeus © Marc Bremner for the National Theatre

Εφιαλτικό σενάριο για Τ/κ και Άγκυρα ενδεχόμενο ναυάγιο

Ανησυχίες αλλά και απειλές για κινδύνους στον ορίζοντα

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Ουδένια πλευρά τολμάει να χρεωθεί το πολιτικό και διπλωματικό κόστος της κατάρρευσης της διαδικασίας στο Κυπριακό, σύμφωνα με τ/κ πηγή, η οποία λέει μάλιστα ότι κάτι τέτοιο είναι για τον κ. Ακιντζί και την Άγκυρα εφιαλτικό σενάριο, και εκτιμά ότι η κρίση θα ξεπεραστεί σύντομα. Παράλληλα, τουρκική πηγή σημειώνει ότι οριστική διακοπή των συνομιλιών δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα της Τουρκίας, και επισημαίνει με νόημα «κινδύνους για το νησί».

«Ο ηγέτης της τουρκοκυπριακής κοινότητας έχει ξεκαθαρίσει τις θέσεις του για την ομαλή συνέχιση των συνομιλιών. Ζητάει από τον Νίκο Αναστασιάδη να λάβει θέση στο ζήτημα του ενωτικού δημοψηφίσματος και στη συνέχεια αναφέρει ότι αναμένει ουσιαστικές πρωτοβουλίες για τη ματαίωση αυτής της πρωτοβουλίας. Την πρώτη προϋπόθεση την έλαβε μερικώς υπόψη του ο Ε/κ ηγέτης. Υπάρχουν ακόμη βήματα που πρέπει να πραγματοποιήσει ο ίδιος και η κυβέρνηση του». Η συγκεκριμένη επι-

Υπάρχει η διαμεσολάβηση του ξένου παράγοντα, ο οποίος επιθυμεί να δει τη διαδικασία της επίλυσης να συνεχίζεται.

Άγκυρα: «Όταν ο Πρόεδρος Τραμπ στρέψει την προσοχή του στην περιοχή μας, τα δεδομένα σε Κυπριακό, ελληνοτουρκικά, Συρία και Ιράκ, θα αλλάξουν».

σήμανση έρχεται από τ/κ πηγή που παρακολουθεί από κοντά τις εξελίξεις στο «Προεδρικό» του Μουσταφά Ακιντζί.

Σύμφωνα με την πηγή μας, ευρισκόμενοι στα τέλη του Φεβρουαρίου, είναι πολύ νωρίς ακόμη για να γίνεται λόγος για διακοπή των συνομιλιών. Η πηγή μας τονίζει ότι: «Καμία πλευρά δεν τολμάει να χρεωθεί το πολιτικό και διπλωματικό

κόστος της κατάρρευσης της διαδικασίας. Κάτι τέτοιο αποτελεί ένα εφιαλτικό σενάριο για την τ/κ ηγεσία και την Άγκυρα. Επίσης, υπάρχει η διαμεσολάβηση του ξένου παράγοντα, ο οποίος επιθυμεί να δει τη διαδικασία της επίλυσης να συνεχίζεται. Γι' αυτό τον λόγο, και οι δύο πλευρές, και κυρίως η ηγεσία του κ. Ακιντζί δεν μιλάει για οριστική διακοπή των συνομιλιών. Αντιμετωπίζουμε μια προσωρινή κρίση, η οποία ενδέχεται να ξεπεραστεί μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα με τις σωστές πρωτοβουλίες και τις ορθές πολιτικές manœuvres» καταλήγει η ίδια πηγή.

Τι λέει η Άγκυρα

Παρόμοια άποψη έχει και καλά ενημερωμένη πηγή της «Κ» από τον κύκλο του τουρκικού κυβερνώντος κόμματος, ΑΚΡ. Η πηγή μας, η οποία παρακολουθεί από κοντά εδώ και χρόνια την τουρκική εξωτερική πολιτική, επισημαίνει ότι η οριστική διακοπή των συνομιλιών δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα της Τουρκίας. Εστιάζει δε την προσοχή της σε ένα σημαντικό σημείο: «Η κρίση στο Κυπριακό

Ενώ υπάρχει από τουρκικής και τ/κ πλευράς η παραδοχή ότι θα υπάρξει μεγάλο διπλωματικό κόστος για την πλευρά που θα εγκαταλείψει τις συνομιλίες, πηγή στην Άγκυρα δεν αποφεύγει να κάνει λόγο σε κινδύνους ενόψει για την Κύπρο, με αφορμή τις εξελίξεις στην ΑΟΖ, την ένταση στα ελληνοτουρκικά, το δημοψήφισμα στην Τουρκία αλλά και τις προεδρικές εκλογές του 2018.

κορυφώνεται σε μια στιγμή που η αμερικανική διπλωματία απουσιάει από το προσκήνιο. Ο Ντόναλντ Τραμπ είναι απασχολημένος με τις εξελίξεις στο εσωτερικό πεδίο, το Ιράν, την Κίνα και τη Βόρεια Κορέα. Όταν σταδιακά υποχρεωθεί να εστιάσει την προσοχή του στην περιοχή μας, τα δεδομένα στο Κυπριακό, στα ελληνοτουρκικά, στη Συρία, στο Ιράκ και σε ολόκληρη την περιοχή, θα αλλάξουν».

Η ίδια πηγή της Άγκυρας σημειώνει ότι σε περίπτωση που η κυβέρνηση του Νίκου Αναστασιάδη δεν προχωρήσει στην άμεση υλο-

ποίηση της απόφασης περί του ενωτικού δημοψηφίσματος, το κλίμα στο Κυπριακό θα αλλάξει. Ωστόσο, υπάρχουν κίνδυνοι στον ορίζοντα του νησιού, όπως λ.χ. οι εξελίξεις στην ΑΟΖ, ο αντίκτυπος της έντασης στα ελληνοτουρκικά, ο αντίκτυπος του δημοψηφίσματος στην Τουρκία και φυσικά οι προεδρικές εκλογές του 2018. Επί του συγκεκριμένου, η ίδια πηγή απορρίπτει κατηγορηματικά την ε/κ θέση περί αδιαλλαξίας της τουρκικής πλευράς μετά τη Διάσκεψη για την Κύπρο και ρητορικά διατυπώνει ερωτήματα όπως: «Ποια πλευρά ζήτησε διακοπή

στο Μον Πελερν; Ποια πλευρά ζήτησε χρόνο στη Γενεύη; Ποια πλευρά επιμένει στις πάγιες θέσεις της στο ζήτημα των εγγυήσεων; Στα ερωτήματα αυτά απαντά η ίδια τουρκική πηγή ισχυριζόμενη ότι αυτό έπραξε η ε/κ πλευρά, με την υποστήριξη της Αθήνας. Καταλήγει δε με τη «νοθεσία», «αντί της διαστρέβλωσης των πραγματικότητας, ο κ. Αναστασιάδης και οι φίλοι μας στη Λευκωσία πρέπει να μην αφήσουν αιωρούμενο το χέρι φιλίας και συνεργασίας το οποίο τείνει η τουρκική κυβέρνηση και ο τουρκικός λαός».

Ερωτήματα για την πολιτική ισότητα των Τ/κ

Στο πλαίσιο των τελευταίων δημόσιων τοποθετήσεων του και μιλώντας την προηγούμενη εβδομάδα στην «Κ», ο ηγέτης της τουρκοκυπριακής κοινότητας Μουσταφά Ακιντζί, είχε εκφράσει πικρία για το γεγονός ότι η ηγεσία του κ. Αναστασιάδη έχει ενδιαφέρον για την πλήρη αποδοχή αυτής της αρχής

Πληροφορίες της «Κ» επιβεβαιώνουν ότι η αναφορά Ακιντζί στην αρχή της πολιτικής ισότητας δεν είναι μια τυχαία εξέλιξη.

και ότι δεν ενημερώνει με σωστό τρόπο την ε/κ κοινή γνώμη. Πληροφορίες της «Κ» επιβεβαιώνουν ότι η αναφορά Ακιντζί στην αρχή της πολιτικής ισότητας δεν είναι μια τυχαία εξέλιξη. Εδώ και εβδομάδες, αν όχι μήνες, η τ/κ πλευρά, όπως μας έλεγε, «διαπιστώνει ότι η ε/κ πλευρά επιχειρεί να «περιο-

ρίσει» τα δικαιώματα και τις εξουσίες των Τ/κ στις ομόσπονδες δομές. Η ε/κ πλευρά λαμβάνει υπόψη της την ιστορική εμπειρία της δικονομικής δημοκρατίας και επιχειρεί να κλείσει την πόρτα στο ενδεχόμενο της παραχώρησης δικαιώματος βέτο στην τ/κ πλευρά. Η τ/κ πλευρά επισημαίνει ότι δεν ζητά κάτι τέτοιο, απεναντίας περιορίζει τις διεκδικήσεις της, τονίζοντας ότι ο βασικός της στόχος είναι η «ενεργή συμμετοχή» των Τ/κ στις νέες δικονομικές δομές». Την ίδια στιγμή, πληροφορίες μας αναφέρουν ότι ο Μουσταφά Ακιντζί δέχεται ασφυκτικές πιέσεις από την Άγκυρα, την τ/κ Δεξιά και τα κόμματα της Αριστεράς, προκειμένου να τηρήσει «αποφασιστική στάση» στο ζήτημα της πολιτικής ισότητας των Τ/κ. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι ο κύκλος του ίδιου του κόμματος του κ. Ακιντζί και του Ρεπουμπλικανικού Τουρκικού Κόμματος ξεκαθαρίζουν ότι δεν πρόκειται να δώσουν τη συγκατάθεσή τους για μια συμφωνία που δεν θα κατοχυρώνει συνταγματικά και θεσμικά την πολιτική ισότητα των Τ/κ.

Ενεργή εμπλοκή της κοινωνίας των πολιτών

Ταυτόχρονα από τις τάξεις της τ/κ Αριστεράς, πέρα από τις εθνικιστικές κορώνες, υψώνονται και φωνές διαμαρτυρίας. Ο Ασίμ Ακάνσοϊ, πρώην «υπουργός Εσωτερικών» και «βουλευτής» του ΡΤΚ, μιλώντας στην «Κ» δεν κρύβει την δυσαρέσκεια και τον έντονο προβληματισμό του για τις τελευταίες εξελίξεις. Ο Ασίμ Ακάνσοϊ αναφέρεται στο κατεστημένο – πολιτικό και κοινωνικοοικονομικό – και στις δύο κοινότητες το οποίο αντιστέκεται σε ένα ρεύμα αλλαγής και συνακόλουθα στην ομοσπονδιακή λύση: «Το πρόβλημα στο νησί είναι το κατεστημένο», τονίζει ο σοσιαλδημοκράτης πολιτικός, ο οποίος αναφέρει ότι το κατεστημένο αντέχει στο πέρασμα των χρόνων, στις αλλαγές και στην πίεση που δέχεται από την προπομπική της ομοσπονδιακής λύσης. «Το κατεστημένο ανασταίνει και αναπαράγει χάρη στη διχοτόμηση του νησιού από τη δεκαετία 1950 μέχρι σήμερα και χάρη στην πολιτισμικό ρήγμα στις σχέσεις των δύο κοινοτήτων».

Επίσης ο κ. Ακάνσοϊ τονίζει ότι κατά την άποψή του, «οι ηγέτες με μια διαπραγματευτική διαδι-

«Το πρόβλημα στο νησί είναι το κατεστημένο», τονίζει ο σοσιαλδημοκράτης πολιτικός, Ασίμ Ακάνσοϊ.

κασία η οποία περιορίζεται στα όρια των δικών τους δυνατότητων, δεν πρόκειται να πράξουν κάτι πέρα από την απλή διαχείριση της όλης κατάστασης. Η στρατηγική τους για την ανύψωση ή την πρόταση των καθεστώτων τους είναι μια μέθοδος ευάλη και γαμάτη ρίσκα». Ο κ. Ακάνσοϊ προ-

τείνει την εμπλοκή της κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία της λύσης, λέγοντας: «Μια στρατηγική συνομιλιών που δεν αντικατοπτρίζει με άμεσο τρόπο τη βούληση των κοινοτήτων, περιορίζεται στον ηγέτη που εκπροσωπεί την κοινότητα, επισκιάζει τη δυναμική της κοινωνίας των πολιτών, δεν

δρομολογεί την εντατικοποίηση των σχέσεων των κοινοτήτων, δεν δημιουργεί επιτροπές αλήθειας και αντιμετώπισης των δεινών του παρελθόντος, δεν πρόκειται να φέρει αποτελέσματα και να ανοίξει τον δρόμο για την εδραίωση της λύσης πάνω σε σταθερά θεμέλια». Σύμφωνα με τον κ. Ακάνσοϊ, στην Κύπρο, καμία λύση δεν πρόκειται να έχει μέλλον δίχως την εμπλοκή της κοινωνίας, τη δημιουργία κοινής κουλτούρας και την υπεράσπιση των αξιών της ομοσπονδίας. Επίσης, ο κ. Ακάνσοϊ πιστεύει ότι με τη λύση τα υφιστάμενα κατεστημένα πρέπει να υποχρεωθούν να αλλάξουν ή να μετεξελιχθούν σε νέα μοντέλα. Στο πλαίσιο των προαναφερόμενων, ο κ. Ακάνσοϊ ασκεί κριτική στην εγκώρια Αριστερά – τ/κ και ε/κ – η οποία κατά την άποψή του δεν δίνει το έναυσμα για τη δρομολόγηση ριζοσπαστικών σχεδίων κοινωνικής ανασυγκρότησης και δεν έρχεται αντιμετώπιση με το κατεστημένο και καταλήγει λέγοντας ότι οι δύο κοινότητες πρέπει να κινητοποιηθούν άμεσα σε κοινωνικό επίπεδο προτού βιαστούν να κλείσουν το κεφάλαιο της ομοσπονδιακής λύσης.

ΘΕΣΕΙΣ / Του ΝΙΚΟΥ ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗ

Συλλογικότητα και άμεση δράση

Βρισκόμαστε μπροστά σε μια αποτελεσματική διαδικασία των συνομιλιών για το Κυπριακό. Η επανένταξη τους καθίσταται εξαιρετικά δύσκολη για διάφορους λόγους. Κυρίως όμως εξαιτίας της συνεχούς αναβάθμισης του τρόπου που η τουρκοκυπριακή και τουρκική πλευρά τοποθετείται στο θέμα της απόφασης της Βουλής για το ενωτικό δημοψήφισμα, που το βρήκαν ως αφορμή για να προκαλέσουν τη διακοπή. Ουσιαστικά η μεν τουρκοκυπριακή πλευρά τοποθετείται με ένα τρόπο εκβιαστικό και η Τουρκία διατυπώνει απειλές κατά της Κύπρου και προβαίνει σε πραγματικές προκλήσεις κατά της Ελλάδας.

Κατά τη γνώμη μου η στάση αυτή της τουρκοκυπριακής και τουρκικής πλευράς για την οποία ο Κύπριος ΥΠΕΞ δηλώνει απορία ενώ ο κυβερνητικός εκπρόσωπος δηλώνει ότι την ανέμεναν φανερώνει το εξής. Η Τουρκία του Ερντογάν στόχευσε

στη λύση του Κυπριακού για τους οποίους δικούς της λόγους και μάλιστα όσο πιο γρήγορα γινόταν αλλά κατά τρόπο που θα μπορούσε να το παρουσιάσει στο εσωτερικό της Τουρκίας ως επιτυχία. Και παράλληλα και κύρια η λύση να της εξασφαλίσει ανάμεσα σε άλλα τα ακόλουθα: α) Λόγο και ρόλο στην Κύπρο και μάλιστα στο σύνολο της επικράτειας της. β) Πρόσβαση και συμμετοχή στην εκμετάλλευση του φυσικού αερίου. γ) Οφέλη στις σχέσεις της με την Ευρωπαϊκή Ένωση εξού και η απαίτηση για τις τέσσερις ελευθερίες των Τούρκων υπηκόων. δ) Βελτίωση των σχέσεων της με τις δύο μεγάλες δυνάμεις, ΗΠΑ και Ρωσία, αλλά και των άλλων χωρών της περιοχής μας ως χώρας ειρηνοποιού και αξιόπιστης. ε) Εμπλοκή της Ελλάδας μέσω του Κυπριακού σ' ένα ευρύτερο διάλογο για τα ελληνοτουρκικά. Ίσως και άλλα. Γι' αυτό βιαζόταν να πάει και στη διάσκεψη της Γενεύης. Όταν αυτά δεν επετεύχθησαν ανέκρουσε πρύμναν. Βέβαια κάποιοι της είχαν δημιουργήσει προφανείς

προσδοκίες. Και βλέπουμε ως εκ τούτου τον κ. Ακιντζί να σαλπάρει σε άλλες πολιτείες, π.χ. Ισλαμική αντί να βοηθάει στη συνέχιση της διαδικασίας σε μια ορθολογική βάση. Δηλαδή, πρώτο προώθηση της συζητήσεως και πρόσδοσης στην εσωτερική πτυχή του Κυπριακού και μετά Σύνοδο της Γενεύης 2. Όπου θα πρέπει όλοι οι εκτός Κύπρου να σπρώξουν έτσι ώστε η Τουρκία να προσέλθει με λογικές θέσεις.

Τη ίδια ώρα ο αδυσώπητος χρόνος μας έφερε σε απόσταση βολής από τις επερχόμενες προεδρικές εκλογές. Και κατά την παράδοση ένα χρόνο πριν αρχίζουν οι διαδικασίες για τις προεδρικές. Και άρχισαν. Μπροστά σ' αυτή την αδιέξοδη κατάσταση στο εσωτερικό μέτωπο παρατηρείται πλήρης ρήξη. Όλοι εναντίον όλων. Γεγονός που εντεινεται γιατί η μία και δεδομένη για την ώρα υποψηφιότητα αυτή του νυν Προέδρου έχει ήδη ξεκινήσει τον προεκλογικό από το βράδυ εκείνο που ο υπουργός Υγείας εξαπέλυσε ολομέτωπη επίθεση κατά του ΑΚΕΛ για το ΓΕΣΥ και φορτίζεται από

τη διακοπή των συνομιλιών. Εκ των πραγμάτων αυτή η ατμόσφαιρα στο εσωτερικό μέτωπο αλλά και στο Κυπριακό θα παραμείνει στάσιμη ως τις 16 Απριλίου μέρα του τουρκικού δημοψηφίσματος. Αυτός ο χρόνος πρέπει να αξιοποιηθεί. Δυστυχώς ακούω τον Πρόεδρο να δηλώνει ότι δεν χρειάζεται να καλέσει Εθνικό Συμβούλιο μέχρι να ξεκαθαρίσει το τοπίο. Δηλαδή και πάλιν εκ των υστέρων. Κατά τη γνώμη μου επιβάλλεται η σύγκληση του Εθνικού Συμβουλίου να μελετήσει και τοποθετηθεί για τους τρόπους που από τη μία θα επαναρχήσει ο διάλογος και από την άλλη θα αντιμετωπισθούν οι όποιοι τουρκικοί σχεδιασμοί.

Επιβάλλεται όμως και για έναν άλλο λόγο. Για λόγους εσωτερικού μετώπου. Είναι αναγκαίο να υπάρξει μια ελάχιστη σύγκλιση σε κοινή γραμμή για αντιμετώπιση τουρκικών σχεδιασμών με δικά μας σχέδια. Με διπλό στόχο: α) Επανεναρξη διαδικασίας συνομιλιών με στόχο η τουρκοκυπριακή πλευρά να τοποθετηθεί στα εναπομείναντα ζητήματα της εσωτερικής πτυχής του Κυ-

πριακού και η Τουρκία στα ζητήματα της διεθνούς πτυχής. Αυτό πρέπει να γίνει κατά τρόπο που να μη μένουμε χωρίς όπλα στη φαρέτρα μας. β) Συνάποφαση για τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους αντιμετώπισης των τρεχουσών ενεργειών της Τουρκίας αλλά και των μελλοντικών σχεδιασμών της. γ) Τοποθέτηση του Κυπριακού στο σημείο που βρίσκεται ενταγμένο στο ευρύτερο πλαίσιο της περιοχής μας με ό,τι αυτό συνεπάγεται σε ενέργειες από πλευράς μας. δ) Με βάση τα πιο πάνω προσέγγιση δυνητικών συμμάχων εντός τουρκοκυπριακής κοινότητας και βέβαια εκτός Κύπρου.

Αν και πάλι θα αναμένουμε τα πράγματα να εξελιχθούν από μόνα τους θα χάσουμε. Γιατί δεν εξελίσσονται από μόνα τους ποτέ. Κάποιοι άλλος πάντα ενεργεί και δραστηριοποιείται. Στην περίπτωση μας η Τουρκία. Δράση εδώ και τώρα πριν να είναι αργά.

Ο κ. Νίκος Κατσουρίδης είναι πρώην βουλευτής ΑΚΕΛ.

There will be so much love

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

- ΞΕΡΕΙΣ, ΚΑΛΕ ΜΟΥ ΑΛΕΞΗ, ΓΙΑΤΙ ΠΑΝΗΓΥΡΙΣΕΙ ΜΕΤΑ ΤΟ ΓΙΟΥΡΟΓΚΡΟΥΠ;
ΔΙΟΤΙ Η ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΤΡΕΦΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΗΤΤΕΣ ΕΝΩ Η ΔΕΞΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΝΙΚΕΣ.
- ΑΥΤΟ ΠΡΩ ΑΠΟΔΕΙΚΝΥΕΤΑΙ;
- ΕΥΦΟΛΑ. ΑΠΟ ΤΟΤΕ ΠΟΥ ΓΙΝΑΤΕ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΕΣΥ ΠΑΙΡΝΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΕΝΩ Ο ΠΑΝΟΣ ΧΑΝΕΙ.

Alternative fact, δηλαδή εναλλακτικό γεγονός. Μια περίπτωση για το ψεύδος, όταν χρησιμοποιείται με σκοπό τη διαστρέβλωση της πραγματικότητας για λόγους πολιτικού συμφέροντος. Μία νέα προσθήκη στο πολιτικό λεξιλόγιο, για κάτι που πάντα υπήρχε, το οποίο όμως στις μέρες μας απενοχοποιείται (κατά κανόνα, στο όνομα του λαού) και χρησιμοποιείται ευρέως, λόγω της αποτελεσματικότητας που εξασφαλίζουν στη διάδοση του ψεύδους το Ιντερνετ σε αγαστή συννεργασία με την ανθρωπίνη πλιθιότητα. Την οφείλουμε στη συμβουλή του προέδρου Τραμπ, την Κέλιαν Κόνγουεϊ, η οποία αναφέρθηκε με τη συγκεκριμένη φράση στα χονδροειδέστατα ψεύδη του εκπροσώπου του προέδρου για τη συμμετοχή του κόσμου στην τελετή ορκωμοσίας του Τραμπ.

To alternative fact πολύ φοβάμαι ότι είναι ύπουλο πράγμα και μπορεί να σε παγιδεύσει, ακόμη και αν φυλάγεσαι. Εγώ, λ.χ., που σας έχω πει ότι από τον Αύγουστο του 2015 παρακολουθώ καθημερινά τις δραστηριότητες του Τραμπ στο Ιντερνετ, αφότου έγινε πρόεδρος, αντί να πλησιάζω ακόμη πιο κοντά στη δυσάρεστη αλήθεια, απομακρύνομαι περισσότερο μέσω του alternative fact ότι, τώρα ως πρόεδρος, είναι περισσότερο καρτούν από όσο ήταν ως υποψήφιος. Τι καλύτερο, σχετικώς, από το πρόσφατο παράδειγμα των δηλώσεων με τον Ισραηλινό πρωθυπουργό Νετανιάχου. Στην ερώτηση δημοσιογράφου για την επέκταση του ισραηλινού εποικισμού της Δυτικής Οχθής. Πρώτα τους είπε διάφορα παντελώς ασυνάρτητα και ακαταλαβίστικα, όλα όμως στην τεχνοκρατική γλώσσα της διπλωματίας. (Αν δεν ήταν η προφορά, θα έλεγε ότι θύμιζε λίγο

Τσίπρα, στις πρώτες απόπειρές του να μιλήσει αγγλικά...). Αφού τα είχε πει αυτά, με κάτι στο ύφος του προσώπου που έδειχνε την αγωνία εκείνου που μιλά μια ξένη γλώσσα την οποία προσπαθεί να μάθει, ξαναβρήκε το γνώριμο καθησυχαστικό ύφος του απατεώνα έμπορου και έκλεισε την απάντησή του ως εξής: «There will be so much love! So much love! You will see». Τι σχέση μπορεί να έχει η αγάπη με τον εποικισμό της Δυτικής Οχθής από το Ισραήλ ούτε αυτός ο Στιβ Μπάνον δεν μπορεί να το ξέρει. Θυμήθηκα τη σκηνή που για εμένα αποτελεί τον χρυσούν κανόνα της γελοιότητας: τον Λορέντσο Σέιντ Ντιμπούα να ερμηνεύει το άσμα «Love power» στην ταινία «The Producers». Λοιπόν, ούτε ο Μελ Μπρουκς δεν θα

μπορούσε να φανταστεί Αμερικανό πρόεδρο να απαντά σε ερώτηση για ένα περιπλοκό διπλωματικό ζήτημα με μια σαφή υπόσχεση για «τόση αγάπη!».

Ο Τραμπ εκστόμισε τη συγκεκριμένη μπουρδα (κατηγορίας «αμερικανιά»), επειδή ήξερε ότι προηγουμένως είχε πει ασυναρτησίες σε μια ξένη γλώσσα: ήξερε ότι είχε φανεί αβέβαιος και ήθελε να κλείσει με έναν καθησυχαστικό τόνο βεβαιότητας. Το μόνο που μπορούσε να βρει για να πει ήταν μία μπουρδα, βγαλμένη κατευθείαν από τον κόσμο της showbiz και της reality tv, που είναι ο κόσμος του. Παρατηρώ ότι, μετά τις πρώτες σοβαρές, λεκτικές γκάφες στην εξωτερική πολιτική, το λεξιλόγιό του σε τέτοιες περιστάσεις

(αλλά και γενικώς σε ευαίσθητες περιστάσεις, όπως η προ ημερών επίσκεψή του στο Μουσείο Αφροαμερικανικής Ιστορίας) έχει τεθεί υπό τον αυστηρό έλεγχο του επιτελείου του. Αν δεν κοιτάζει ένα χαρτί, ο Τραμπ είτε απαγγέλλει ένα ποίημα είτε αυτοσχεδιάζει επάνω σε φράσεις-κλειδιά.

Η άγνοια του Τραμπ για τον κόσμο, η απλουστευτική και ρηχή άποψή του για το σύστημα, ιδίως με τον τρόπο που τα προέβαλε στην προεκλογική εκστρατεία, ήταν προοίοντα: τον έκαναν αντισυμβατικό και αντισυστημικό στα μάτια των ψηφοφόρων του, όπως το μονίμως ξεκούμπωτο σακάκι του. Στην πραγματικότητα, με αυτά κέρδισε τις εκλογές. Τα όσα συνέβησαν, όμως, κατά τον πρώτο μήνα της

προεδρίας του (ο καταγισμός από παιδαριώδη ψέματα, η ακύρωση προεδρικού διατάγματος από τη Δικαιοσύνη, η παραίτηση του ρωσόφιλου στρατηγού, ο πόλεμος τον οποίο δίνει και χάνει με τις μυστικές υπηρεσίες κ.λπ.) δείχνουν ότι με τα όπλα που κέρδισε τις εκλογές δεν είναι δυνατόν να κυβερνήσει μια σοβαρή χώρα με ισχυρούς θεσμούς. Κέρδισε τις εκλογές, αλλά δεν έχει κερδίσει τη θέση. Ο πρόεδρος δεν μπορεί να χειρίζεται τις δυνατότητες του αξιώματός του με την μπραβούρα του πειρατή-επιχειρηματία. Οχι επειδή αυτό δεν είναι σωστό και πρέπει, αλλά επειδή δεν φέρνει αποτέλεσμα ή, μάλλον, επειδή φέρνει το αντίθετο αποτέλεσμα. Το είδαμε στη διαμάχη του με τη Δικαιοσύνη. Αν το διάταγμα πάει στο Ανώτατο Δικα-

στήριο και χάσει, τότε το μόνο που θα μένει στον Τραμπ, όπως έγραψε ο Νάιαλ Φέργκιουσον, «θα είναι ή να υποχωρήσει ατιμωτικά ή να τουιτάρει αγανακτισμένα». Γιατί όχι και τα δύο, αναρωτιέμαι.

Ενα μήνα αφότου ανέλαβε την προεδρία, είναι φανερό ότι ο Τραμπ προσπαθεί να ελέγξει το φυσικό του, διότι μάλλον δεν πείθει στον ρόλο του προέδρου. Το κοινό, ακόμη και το δικό του, περιμένει την ελάχιστη συμβατικότητα που ανταποκρίνεται στις ανάγκες της εύρυθμης λειτουργίας του συστήματος. Στο κάτω κάτω, τον ψήφισαν για να τα κάνει καλύτερα, όχι χειρότερα. Η πτώση της δημοτικότητάς του στις μετρήσεις δείχνει ότι κάτι δεν πάει καλά από νωρίς – την περασμένη Παρασκευή είχε την αποδοχή του 38% και την αρνητική γνώμη του 54%. Πόσο εύκολα μαθαίνει ένας εβδομιντάρης; (Και μάλιστα ένα αντικείμενο που το περιφρονούσε...). Κατά σύμπτωση, σήμερα μόλις διάβασα ένα άρθρο της Ελίζαμπεθ Ντρου στο τελευταίο τεύχος του «New York Review of Books», με τον (υπαινικτικό δεν τον λες με τίποτα...) τίτλο «Τρομακτικός Τραμπ». Παραθέτω ένα μικρό απόσπασμα, που μάλλον έχει σχέση με το ερώτημά μου παραπάνω: «Η πιθανή νοτική ανεπάρκεια του Τραμπ είναι επίσης ένα ανησυχητικό πρόβλημα: σοβαροί επαγγελματίες του κλάδου υποψιάζονται ότι πάσχει από διαταραχή ναρκισσιστικής προσωπικότητας και από επερχόμενη άνοια, κρίνοντας από το περιορισμένο λεξιλόγιό του. (Αν συγκρίνει κάποιος τις παλαιότερες δημόσιες εμφανίσεις του, όπως η συνέντευξη του 1988 με τον Λάρι Κινγκ, ο Τραμπ εμφανίζεται περισσότερο εύγλωττος από όσο σήμερα)».

ΦΑΛΗΡΕΥΣ
kassimatis@kathimerini.gr

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ζαχαροπλαστείο

Γλυκές περιπέτειες στην κουζίνα!

**Νηστήσιμα
γλυκά...
χωρίς
ενοχές**

Οι καλύτερες γλυκές
και αδμυρές προτάσεις
για τη Σαρακοστή και
όχι μόνο.

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΜΑΡΤΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τέσσερα μαθήματα για πολιτικούς και πολίτες

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Καθώς κοπάζει ο θόρυβος από το πανηγύρι για την παράδοση του Κέντρου Πολιτισμού Ιδρυμα Σταύρος Νιάρχος στο Δημόσιο, καλό είναι να σκεφθούμε το μέλλον του αλλά και τα μαθήματα που πήραμε από την έως εδώ πορεία του.

Μάθημα 1ο. Όλα τα σπουδαία επιτεύγματα της σημερινής Ελλάδας πολεμήθηκαν με λύσσα. Το Μουσείο της Ακρόπολης, η ιδιωτικοποίηση του λιμανιού του Πειραιά, το Πάρκο Νιάρχου ήταν αντικείμενα διαμαρτυριών, αγώνων, κινητοποιήσεων. Ο ΣΥΡΙΖΑ, παλαιότερα το ΠΑΣΟΚ, διάφοροι ακραίοι «οικολόγοι», συντεχνίες και άλλοι πολλοί έδωσαν μάχες για να μη γίνουν μερικά ή και όλα τα έργα. Έμαθαν τίποτα από αυτό οι πολιτικοί μας; Ή θα είναι απέναντι σε κάθε τι δημιουργικό μόλις βρεθούν στην αντιπολίτευση; Ας το σκεφθούν.

Μάθημα 2ο. Υπάρχει ένα κατεστημένο στη χώρα μας που δεν κοιτάει μόνο την τσέπη του και έχει δώσει τον καλύτερο εαυτό του στην Ελλάδα της κρίσης. Το Ιδρυμα Νιάρχου αξίζει την αναγνώριση που του πρέπει γιατί έχει βάλει πλάτη στην ελληνική κοινωνία χωρίς φανφάρες και δημόσιες σχέσεις, με αυστηρότητα και επαγγελματισμό. Αυτός ο τόπος έχει μια μακρά παράδοση εθνικών ευεργετών που έπαιξαν κρίσιμο ρόλο στην πορεία του. Είναι πολύ θετικό ότι συνεχίζεται στις μέρες μας, ειδικά όταν συγκρίνεις την προσφορά τους με τους επικειρηματίους που μόνο ζήτούν και γκρινιάζουν.

Μάθημα 3ο. Οι Έλληνες πολίτες έχουν ανάγκη από θετικά οράματα και παραδείγματα. Δεν

είναι τυχαίο πως αγκάλιασαν το έργο από τη στιγμή που άνοιξαν οι πόρτες του. Το θεωρούν δικό τους και ανησυχούν βαθιά για την τύχη του από τη στιγμή που πέρασε στα χέρια των πολιτικών μας. Μακάρι να συνεχίσουν να απαιτούν τη χρηστή του διαχείριση και από εδώ και πέρα.

Μάθημα 4ο. Η Αθήνα έχει απίστευτες δυνατότητες να μεταλλαχθεί σε μια πόλη-προορισμό. Δεν έχει τίποτα να ζηλέψει από τη Βαρκελώνη ή άλλες πόλεις. Κάθε άλλο. Χρειάζεται όμως έργο-μαγνήτες που θα την απογειώσουν. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής το έκανε τη δεκαετία του 1960 με τα έργα γύρω από την Ακρόπολη, το Φεστιβάλ Αθηνών και τις άλλες τοιμές στον τουρισμό. Μπορεί η Αθήνα, και συνεπώς η Ελλάδα, να ξαναγίνει μόδα. Το παραλιακό μέτωπο παραμένει αναξιοποίητο από το 2004. Το Ελληνικό, άλλος ένας μαγνήτης για τις δυνάμεις της μιζέριας, περιμένει και αυτό την αξιοποίησή του.

Ας σκεφθούμε, λοιπόν, τι μπορούμε να πετύχουμε όταν δεν βράζουμε στο ζουμί μας και δεν εγκλωβιζόμαστε στη συνεχή άρνηση. Κληρονομήσαμε ένα σπά-νιο «οικόπεδο» σε αυτόν τον πλανήτη. Είναι στο χέρι μας να απελευθερώσουμε τις προοπτικές του. Και βέβαια, μια θερμή παράκληση προς τους κυβερνώντες. Δείξτε με τις επιλογές της διοίκησης του πάρκου ότι μπορείτε να σταθείτε στο ύψος των περιστάσεων. Μη βολέψετε τους «δικούς σας», δείτε το ως μια εθνική ευκαιρία, όχι σαν ακόμη μία ΔΕΚΟ. Αν μπορείτε... Το απαιτούν και οι πολίτες, άλλωστε, στους οποίους ανήκει.

Επαναστατικές διεγέρσεις

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗ**

Πριν από περίπου μισό αιώνα –για την ακρίβεια τον Μάιο του 1968–, κύμα επαναστατικό της Αριστεράς εσάρωνε τη Γαλλία. Το Πάσχα του ίδιου έτους η απόπειρα δολοφονίας του αριστερού ακτιβιστή Ρούντι Ντούτοκε πυροδότησε βίαιες συγκρούσεις και στη Γερμανία. Είχαν προηγηθεί εξεγέρσεις φοιτητικές στο Μπέρκλεϊ του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας. Το κατεστημένο αντιμετώπισε επιτυχώς την πρόκληση εκείνη. Ο Σαρλ ντε Γκωλ επανεξελέγη πρόεδρος της Γαλλίας. Στη Γερμανία η «μαζικός» του αριστερού κινήματος» εξέπεσε σε ολιγομελές τρομοκρατικές οργανώσεις, έως όπου εξαρθώθηκαν τελικώς. Στις ΗΠΑ μία ολοκληρωτική επανάσταση, αλλά άφησε ίκνος διακριτό τουλάχιστον στην τέχνη, στο τραγούδι, στον κινηματογράφο.

Στις μέρες μας, μια επαναστατική διέγερση εκδηλώνεται σε μια κατηγορία των πολιτών που ήσαν κατά παράδοση οι προασπιστές του νόμου και της τάξεως, της διατηρήσεως του αξιοκράτους συστήματος του έθνους-κράτους, οι αντίπαλοι της διεθνοποίησης που προωθούσε η Αριστερά, μαρξιστική ή όχι αδιαφορο. Πρόκειται για πολίτες που συγκροτούσαν τον σκληρό πυρήνα εις τον οποίο στηριζόταν η Δύση στη μάχη εναντίον της ισοπεδωτικής ιδεολογικής και οικονομικής ομοιομορφίας που προωθούσε η ΕΣΣΔ.

Μία άλλη κρίσιμη διαφορά είναι ότι η Δύση αντιμετώπιζε την πρόκληση της Αριστεράς –εγκυρία και διεθνούς– ως μια ενιαία και αρραγής ενότητα, πράγμα που δεν συμβαίνει σήμερα με την ανάδυση της νέας Δεξιάς. Η εκλογή του κ. Ντόναλντ Τραμπ στο προεδρικό αξίωμα των ΗΠΑ υπήρξε η μεγαλύτερη αντανάκλαση από το τέλος του Πολέμου. Το πτηνθέν κατεστημένο διδιδε μάχη σκληρότατη για την πολιτική εξόντωσή του, διότι απλούστατα απειλείται

το σύστημα που δημιούργησε η προεδρία του Μπιλ Κλίντον και του Μπαράκ Ομπάμα.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση η κατάσταση έχει προσλάβει περίπου σχιζοειδή διάσταση, διότι ενώ οι πάντες προπαγανδίζουν την «ενότητα» και την «αλληλεγγύη», η συμπεριφορά των ηγετών κρατών που αντιμετωπίζουν εκλογές υπαγορεύεται από εθνικιστικές και κομματικές σκοπιμότητες.

Η καγκελάριος Άγκελα Μέρκελ, λόγω κάρη, που προσπαθώντας να καλύψει τις παραγωγικές ανάγκες μιας ηττάκουσας πληθυσμιακής Γερμανίας περιεβλήθη ανθρωπιστική περιβολή και απηύθυνε πρόσκληση σε ένα εκατομμύριο μετανάστες από την εμπόλεμη Μέση Ανατολή, τώρα επισπεύδει τις απελάσεις, διότι αυτό επιβάλλουν κομματικές προεκλογικές ανάγκες. Αγώνιό το ευρωπαϊκό κατεστημένο για το ενδεχόμενο αναδείξεως της κ. Μαρίν Λεπέν στην προεδρία της Γαλλίας, αλλά και άλλων «πολιτικών τεράτων» στην Ολλανδία και ενδεχομένως στην Ιταλία, πέραν εκείνων που ασκούν ήδη την εξουσία σε κάποιες χώρες της Ε.Ε. Η πρόκληση της Αριστεράς στη δεκαετία του 1960 αντιμετώπιση επιτυχώς, σε σύντομο διάστημα, αλλά η επανένταξη της νέας Δεξιάς δεν φαίνεται να είναι μια εύκολη υπόθεση.

Οι επαναστάσεις πάσης φύσεως αποτελούν απλώς εκδήλωση της παθολογίας μιας οποιας καθεστηκυίας τάξεως και επιβεβαιώνουν την απώλεια πολιτικού ελέγχου. Αμετρα αυταρέσκεια και υπερφίαλες βεβαιότητες δημιουργήσαν τη σημερινή κατάσταση στη Δύση. Στη χώρα μας ζήσαμε μια παρωδία «επανάστασης» της Αριστεράς και στη συνέχεια ευθυγράμμιση –εκούσια άκουσα δεν έχει σημασία– της κυβερνήσεως του κ. Αλέξη Τσίπρα με το ευρωπαϊκό κατεστημένο. Από μίαν άποψη, ευτυχώς. Αλλά μπορεί να υπάρξουν και εκπλήξεις.

Η κιβωτός του Νίκου Κούνδουρου

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

δημοσιογράφος Σπύρο Παγιατάκη, και πολλούς άλλους.

Μαζί ταξιδεύαμε σε πολλά μέρη της Ελλάδας, βρίσκοντας φίλους παλιούς, κάνοντας νέους, σε παράγκες και επαύλεις. Είχε τον τρόπο να είναι γενναϊόδωρος χωρίς να αισθάνεται ο άλλος ότι μειονεκτεί, ότι δεν προσφέρει και αυτός. Γνωρίζοντας ότι έκανα μεταφράσεις, μια μέρα ήρθε σπίτι μου με τα καλύτερα λεξικά που μπόρεσε να βρει. «Για να με βοηθάς καλύτερα», είπε. Κάποια Χριστούγεννα που ήμουν μόνος και απένταρος, πέρασε με τη μεγάλη Μερσεντές με την οποία είχε ζήσει στην εξορία στην Ευρώπη τα χρόνια της κούντας, και με πήρε μαζί του σε ένα σπίτι φίλων να γιορτάσουμε μαζί. Λίγα χρόνια αργότερα, όταν το δικό μου σπιτικό άνηκε, ερχόταν με παρέα για να μαγειρέψουμε μαζί, για να προσφέρω με τη σειρά μου. Ακόμα έχω έπιπλα που είτε μου έδωσε όταν δεν είχα για να προχωρήσουν μόνοι εκεί που επέλεγα.

Ο Κούνδουρος σκηνοθετούσε συνεχώς. Επλάθε. Λάτρευε τα υλικά: τους χονδρούς μαύρους μακαρόνους με τους οποίους έφτιαχνε

υπέροχες ταμπέλες για τα πιο απλά πράγματα, τις μπογιές που χρησιμοποιούσε στις ζωγραφιές με το μοναδικό στιλ του, την πέτρα, το ξύλο και το σίδερο με το οποίο έχτιζε σπίτια. Με το όραμα και την εικόνα στο μυαλό, έγραφε, σμίλευε, καθοδηγούσε, θώπευε, έσπρωχνε, απαιτούσε, έδινε (είχε τραυματιστεί στη μέση όταν πήγε να βοηθήσει σιδεράδες να σκεπάζουν κάποια κάγκελα), γκρίνιαζε, ερωτοτροπούσε, γκρέμιζε, καμάρωνε. Αυτό αφορούσε είτε σκόλιο σε εφημερίδα, είτε σπίτι, είτε δουλειά στο πλατό με συνεργείο και ηθοποιούς. Αφορούσε τις σχέσεις του με όλους – φίλους, συγγενείς, συνεργάτες. Είχε φθάσει στο σημείο να ωθεί ανθρώπους να αλλάζουν το όνομά τους. Όσο και αν απογειωνόταν με «λογυδρία» και «εξυπνάδες», όπως έλεγε, άλλο τόσο άκουγε οποιονδήποτε είχε μπροστά του, διάβαζε συνεχώς, σκεπτόταν. Επικοινωνούσε με τους πάντες και τα πάντα – έδινε την προσοχή και τον χρόνο του.

Εγινε κουμπάρος μου. Στον γάμο γλάντισε το παιχνίδι με την παράδοση, όπως και το έθιμο να αναζητεί, και να βρίσκει, με τη γιγιά της συζύγου μου, κοινό πρόγονο από τα Σφακιά. Με τα χρόνια οι συναντήσεις μας λιγόστευαν. Είχε τις δικές του ασχολίες, και εγώ τις δικές μου. Η αγά-

πη, όμως, έμεινε. Γνώριζα τις αδυναμίες και τις ανησυχίες του. Ενώ καυχιόταν ότι το ξερό του κεφάλι τον βοήθησε να καταφέρει πολλά, την ίδια ώρα απορούσε όταν αντιμετώπιζε παρόμοιο πείσμα σε άλλους, ή όταν προκαλούσε αντιδράσεις. Μπορούσε να ανατρέψει μια φίλια δεκαετιών μέσα σε μια στιγμή θυμού. Η επιμονή του συχνά έμοιαζε με αλαζονεία. Γνώριζε ότι για να πετύχεις κάποια πράγματα πρέπει να σπρώξεις πολύ, να αψηφείς τα εμπόδια. Κατανοούσε ότι η καταγωγή του από δύο μεγάλες οικογένειες της Κρήτης τον προστάτευε, όταν οι σύγχρονοι οι ίσως κινδύνευαν περισσότερο.

Είχε, όμως, και τις ουλές από σφαίρα, που αποδείκνυαν τη συμμετοχή του σε δύσκολους αγώνες. Είχε τη κάρη του ανθρώπου που στεκόταν γερά στο παρόν, γνώριζε το παρελθόν, που ήξερε τι ήθελε. Εκτός από την πορεία του στην τέχνη και στην κοινωνία, τα σπία που έχτισε στον Άγιο Νικόλαο, στο Μετς και στην Αίγινα είναι εικόνες μιας Ελλάδας που δεν έχασε τον δρόμο προς το μέλλον. Ο Νίκος Κούνδουρος ήταν άνθρωπος της εποχής του, όταν με το ταλέντο και τη φιλοδοξία, τους φίλους και την τύχη, μπορούσε να πετύχει πολλά. Όταν η Ελλάδα απογειωνόταν.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Κρίσιμο κενό στην αντιπροσώπευση

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

τιζόμενες πάντοτε από τον κρατικό κορβανά και στρατιές των πρόωρα συνταξιοδοτημένων και οι προνομιούχοι των «ευγενών Ταμειών», ρυθμιστές πάντοτε του οικονομικού βίου της χώρας ο εκβιαστικός (ακριβέστερα: γκανγκωτικός) συνδικαλισμός των κομματικών πραιτωριανών. Υπήρχε και δεύτερος συντελεστής στην καθολικήυση και στεγανοποίηση της τραγωδίας: Κατορθώθηκε η ολοκληρωτική υποταγή της Ελλάδας στις οποιεσδήποτε απαιτήσεις των εταίρων και δανειστών της να θεωρείται κατόρθωμα των δωσίλογων κυβερνήσεων και ευτυχία για τον λαό. Κάθε ενδεχόμενο Grexit (εξόδου από το κοινό με τη Γερμανία νόμισμα) όλεθρος και συμφορά, εφιαλτικό ενδεχόμενο. Έτσι η ελλαδική κοινωνία δέχθηκε αυτονόητα και ευγνώμονας την άνευ όρων παράδοσή της στην υποτέλεια, την απεριόριστη κρατικής της ανεξαρτησίας. Δέχθηκε να είναι επιπροσέυμενη χώρα, με εγκαθέτους ελεγκτές που εγκατέστησαν οι δανειστές - «εταίροι» σε κάθε δημόσια υπηρεσία, Τράπεζα, οργανισμό δημοσίου συμφέροντος. Ταυτόχρονα, όλα τα πολύτιμα (και επίζηλα) δεδομένα του «εθνικού πλούτου» (αρχαιολογικοί χώροι, ιδιαίτερα φυσικοί κάλλους παραλίες, ύδρευση πόλεων κ.ά.) δεμεύτηκαν με όρους «υποθήκης», για εκατό χρόνια.

Το μεσομέρι λοιπόν της Τετάρτης 15 Φεβρουαρίου, το θέμα συζητήσεως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ήταν η συνέπεια και πιστότητα της Ελλάδας στις δεσμεύσεις που της επέβαλαν οι δανειστές - «εταίροι» της, προκειμένου να την καταστήσουν

αξιόπιστο δανειολήπτη για τη διεθνή κοινότητα. Οι ευρωβουλευτές είχαν τον δικαίωμα και την ευκαιρία να θέσουν σχετικά ερωτήματα στον αρμόδιο αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Λεονό Ντομ-πρόβκις...

Θα φανταζόταν κανείς πως ήταν «να» ευκαιρία για τους Έλληνες ευρωβουλευτές. Να εμφανιστούν σοφά προετοιμασμένοι, συντονισμένοι με κατάλληλη προσεννόηση, για να μεταφέρουν στο Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο και, μέσα από αυτό, στις ευρωπαϊκές κοινωνίες και στη διεθνή κοινή γνώμη, την ομιωγή οδύναν και απόγνωση του ελληνικού λαού ύστερα από επτά χρόνια ανεργίας, δραματικής στέρησης, εξευτελισμών και ανεπιτυχίας. Υποτίθεται ότι στο Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο τα ελλαδικά κόμματα στέλνουν όχι τους αμφοκόλιντες της οποίας ποδοσφαιρόλαγνης καφφίλας, αλλά συγκροτημένες προσωπικότητες, ό,τι καλύτερο σε ανθρώπινη ποιότητα, κατάσταση, ευφυΐα, ευπρέπεια συμπεριφοράς διαθέτει ο δόμοιρος τόπος μας.

Δυστυχώς, αυτό το έλλογο «υποτίθεται» δεν περιλαμβάνεται στην κομματική λογική. Τελείως ξεδιάντροπα, μπροστά στα μάτια των Ευρωπαίων συναδέλφων τους, οι ελλαδικοί βουλευτές έσπασαν την επαρκώς φτηνιάρικη αντιμαχία τους, παιδαριώδη, μικρονοϊκή. Οι μεν έχοντας διακριστεί την κρίση, επί πέντε χρόνια, με τυφλή άρνηση των ριζικών μεταρρυθμίσεων που απαιτεί η ανάκαμψη (άρνηση κατάλυσης του πελατειακού κράτους), αξίωσαν να φύγουν οι σήμερα κυβερνώντες που τους στερούν το γλεφιτζούρι

της εξουσίας. Οι δε έχοντας αλλαξοπιστήσει γελοιοδέστερα, ρητόρεσαν εξαρτημένοι πια από την πρέζα της εξουσίας.

Περιπτώτικα το σύμπωμα της 15ης Φεβρουαρίου στο Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, οδύ όμως το πρόβλημα: τι αντιπροσώπευε στο ελλαδικό κοινοβούλιο το κόμμα της Ν.Δ. Κάποτε υπήρχε στην Ελλάδα το «Λαϊκό» κόμμα: επαγγελλόταν πατριωτισμό, μαχόταν να σωθεί η ιστορική συνείδηση, ο γλωσσικός θησαυρός των Ελλήνων. Κόμμα των «νοικοκυραίων» της αγροτιάς, των αυτοδημιούργητων αστών επιχειρηματιών, των πεπαιδευμένων λειτουργών του κράτους. Το διέλυσε ο «εθνάρχης» Καραμανλής, για να συγκροτήσει κόμμα υπηρέτη της δικής του πολιτικής – εξισμένη απομίμηση του βενεζελικού μεταπρατισμού, της άκριτης δυτικολαγνείας.

Με τους ασπόνδυλους διαδόχους του ιδρυτή της Ν.Δ. απέβαλε κάθε ίκνος «συντηρητικότητας» χαρακτήρα, εκπαιστικότητας ολσοσχεώς. Αποτέλεσαν σοκ συγκλονιστικό οι υποψηφιότητες για την αρχηγία του κόμματος, πριν ένα χρόνο: Δεν διαβλήθηκαν να θέσουν υποψηφιότητα στελέχη με πατίνα αστικής ευπρέπειας και αυτοκυριαρχημένης σοβαρότητας, με την καλλιέργεια και το ήθος της συνειδητής ελληνοκώτητας. Πρωταγωνίστησαν και επιβλήθηκαν τα κριτήρια του εντυπωσιασμού, της «αμερικανιάς», οι διεκδικητές ρόλου αντι-Τσίπρα, αντι-Ανδρέα.

Στο ευρωπαϊκό, όπως και στο εγχώριο κοινοβούλιο, η Ν.Δ. είναι σήμερα κόμμα διάδοχο του ΠΑΣΟΚ, όχι διάδοχο του Λαϊκού Κόμματος.

Πόσο απέχει το καλοκαίρι του 2015 από το φετινό;

Ομοιότητες και διαφορές από το θρίλερ που σημάδεψε τη χώρα πριν από δύο χρόνια

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ**

Η 20ή Φεβρουαρίου είναι μια σημαντική ημερομηνία στα χρονικά των κυβερνήσεων ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ. Την ημέρα εκείνη το 2015, η νεοσύστατη κυβέρνηση Τσίπρα έκανε την πρώτη μεγάλη συνθηκολόγησή της με τη λογική των μνημονίων. Στις αρχές της περασμένης εβδομάδας, η ελληνική πλευρά κατέληξε σε συμφωνία με τους «θεσμούς» για την επιστροφή τους στην Αθήνα, ώστε να μπει στην τελική ευθεία η διαπραγμάτευση για τη δεύτερη αξιολόγηση. Η απόφαση αυτή ελήφθη, αφού η κυβέρνηση υπέκυψε στη λογική της προληπτικής νομοθέτησης μέτρων για την περίοδο μετά το πέρας του τρίτου μνημονίου. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, η κυβερνητική προπαγάνδα περιέγραψε την ήττα ως νίκη. Πρόπερσι, μετά τη συμφωνία της 20ης Φεβρουαρίου, που ελήφθη υπό το βάρος της διογκούμενης

Στελέχη των αγορών εκτιμούν ότι η αξιολόγηση δεν θα κλείσει πριν από το τέλος Μαΐου. Το θρίλερ θα αποφευχθεί, σημειώνουν, αλλά θα προκληθεί ζημιά.

εκροής καταθέσεων από τις ελληνικές τράπεζες, ο Αλέξης Τσίπρας έλεγε στην κοινοβουλευτική του ομάδα ότι η κυβέρνησή του οικοδόμησε συμμαχίες στην Ευρώπη που απέτρεψαν το σενάριο της «αριστερής παρένθεσης» και η «Αυγή» διαλαλούσε το τέλος των μνημονίων και της τρώικας. Ο υπουργός Οικονομικών μιλούσε για τη «δημιουργική ασάφεια», που θα επέτρεπε τη συνεννόηση των δύο πλευρών με μέτρα όπως την αύξηση ΦΠΑ «σε ένα άνευ σημασίας αγαθό για να δείξουμε καλή θέληση».

«Τέλος στη λιτότητα»

Την περασμένη εβδομάδα, η υποχώρηση βαπτίστηκε «τέλος στη λιτότητα» και «δημοσιονομικά ουδέτερο πακέτο». Αυτό, παρότι η Αθήνα δέχθηκε να ψηφίσει νέα μέτρα, τα οποία μόνο αν οδηγήσουν σε υπέρβαση των δημοσιονομικών στόχων (που παραμένουν στο 3,5% του ΑΕΠ για το πρωτογενές πλεόνασμα μετά το 2018), θα επιτρέψουν τη λήψη αντισταθμιστικών μέτρων δημοσιονομικής χαλάρωσης. Η αιώνια λαϊκάδα του κυβερνητικού αφηγήματος δεν σκιδάστηκε ούτε από το γεγονός ότι η υποχώρηση του κ. Τσίπρα δεν διασφαλίζει ότι η ολοκλήρωση της αξιολόγησης είναι πραγματικά κοντά, ούτε συνοδεύθηκε από κάποια θετική εξέλιξη στο θέμα του χρέους.

Η πραγματικά ανελαστική προθεσμία για την εκταμίευση της επόμενης δόσης είναι τον Ιούλιο, όταν πρέπει να αποπληρωθούν 6 δισ.

Οι φετινές συνεδριάσεις του Eurogroup δεν είναι ταχυνόμενες όσο εκείνες επί Βαρουφάκη. Ωστόσο, οι μνημείς του 2015 παραμένουν ωπείς και στοιχειώνουν τις σκέψεις όσων βλέπουν να παραιτείται η αγωνία της δεύτερης αξιολόγησης.

ευρώ σε δάνεια προς ιδιώτες πιστωτές και την ΕΚΤ μέσα σε τρεις μέρες. Κι αυτό παραπέμπει στο 2015 – η συμφωνία της 20ής Φεβρουαρίου τότε είχε παραιτείται το δεύτερο πρόγραμμα σταθεροποίησης κατά τέσσερις μήνες, ως τις 30 Ιουνίου, ενώ η χώρα έπρεπε να καταβάλει στην ΕΚΤ και στις κεντρικές τράπεζες του ευρωσυστήματος 3,4 δισ. ευρώ στις 20 Ιουλίου. Όπως τότε, έτσι και τώρα, η ανόσωση της 20ής Φεβρουαρίου ενδέχεται να αποδειχθεί φευγαλέα. Με νωπές ακόμα τις μνήμες εκείνου του δραματικού καλοκαιριού και τη φημολογία για νέο δημοψήφισμα – αυτή τη φορά ευθέως σχετική με την παραμονή στην Ευρώπη – να εξαπλώνεται σαν παγερός αέρας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και στις συζητήσεις των αντισυμβαλλόμενων, τίθεται το ερώτημα: πόσο δικαιολογημένη είναι η φοβία να επαναληφθούν τα γεγονότα του 2015;

Για τον Ευάγγελο Βενιζέλο, οι ομοιότητες είναι ανατριχιαστικές. Σε σχολίο του που δημοσίευσε τη Δευτέρα, ο πρώην αντιπρόεδρος της κυβέρνησης είπε ότι «επαναλαμβάνεται ουσιαστικά αυτό που έγινε στο Eurogroup της 20ής Φεβρουαρίου 2015», καθώς συμφωνήθηκε «η παράταση της εκκρεμότητας έως ότου διαμορφωθούν και πάλι δραματικά διλήμματα».

Ρεαλισμός

Κυβερνητικές πηγές, μιλώντας στην «Κ», αναφέρουν σειρά λόγων που κάνουν την τρέχουσα συγκυρία

πολύ διαφορετική από την αντίστοιχη προ διετίας. Όπως σημειώνουν, υπάρχει μεγαλύτερος ρεαλισμός στην κυβέρνηση και στην κοινοβουλευτική ομάδα. Παράλληλα, είναι πολύ διαφορετικές οι γεωπολιτικές συνθήκες, με την άνοδο του εθνικισμού σε Ευρώπη και ΗΠΑ, που περιορίζει στο ελάχιστο τις αντοχές για μία νέα ανάφλεξη στην Ευρώζω. «Κανείς δεν θέλει νέα κρίση», ενόσωση της 20ής Φεβρουαρίου ενδέχεται να αποδειχθεί φευγαλέα. Με νωπές ακόμα τις μνήμες εκείνου του δραματικού καλοκαιριού και τη φημολογία για νέο δημοψήφισμα – αυτή τη φορά ευθέως σχετική με την παραμονή στην Ευρώπη – να εξαπλώνεται σαν παγερός αέρας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και στις συζητήσεις των αντισυμβαλλόμενων, τίθεται το ερώτημα: πόσο δικαιολογημένη είναι η φοβία να επαναληφθούν τα γεγονότα του 2015;

Νέο δημοψήφισμα

Επιπροσθέτως, «η κυβέρνηση πιθανότατα αντιλαμβάνεται ότι ένα νέο δημοψήφισμα είτε θα έχει ως αντικείμενο τη θέση μας στην Ευρώζω και, ίσως, στην ίδια την Ε.Ε. – το οποίο θεωρώ τρομακτικό ριψοκίνδυνο για τους ίδιους – είτε θα γίνει πάνω σε κάποιο σχέδιο πρότασης, με κίνδυνο να γελοιοποιηθεί εντελώς». Επομένως, ο κ. Τσακλόγλου θεωρεί ότι, παρά τους λεονταρισμούς που κάνουν την τρέχουσα συγκυρία

πλευρές, «το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα θα καταλήσουμε σε συμφωνία».

«Ιδιαίτερα απίθανη» θεωρεί μια επανάληψη του 2015 και ο Βολφγάνγκ Πικολί, επικεφαλής της Τεπεο Intelligence. «Ο εκλογικός κύκλος σε μία σειρά χωρών της Ευρώζωνης σημαίνει ότι κανείς δεν επιθυμεί τα πράγματα να φτάσουν πάλι στο όριο», ενώ ο κ. Τσίπρας «δεν διαθέτει αρκετό πολιτικό κεφάλαιο για να παραιτείται τις συνομιλίες ως το καλοκαίρι», δηλώνει στην «Κ». Επιπλέον, υπενθυμίζει ότι το 2015 το ζήτημα υπό διαπραγμάτευση ήταν πολύ πιο περίπλοκο – «ένα νέο πρόγραμμα, με την εξασφάλιση νέων πόρων», ενώ τώρα αφορά «απλά την ολοκλήρωση μιας αξιολόγησης».

Στελέχη των διεθνών αγορών, πάντως, μεταφέρουν στην «Κ» την εκτίμηση ότι η αξιολόγηση δεν θα κλείσει πριν από τα τέλη Μαΐου. Το θρίλερ θα αποφευχθεί, σημειώνουν, αλλά η καθυστέρηση θα προκαλέσει μεγάλη ζημιά – ίσως και την αναβολή του QE ως το 2018 (υπό τον όρο ότι θα συνεχιστεί ως τότε). Ο κ. Τσακλόγλου, εν τω μεταξύ, αναδεικνύει την εξής δυσωμία διαφορά: «Το 2017 η ελληνική οικονομία είναι σε ακόμα πιο άσχημη θέση απ' ό,τι το 2015». Παρά την ανάκαμψη που αναμένεται φέτος, «η δυναμική του 2014 έχει χαθεί εντελώς και κανείς δεν πιστεύει ότι ο ΣΥΡΙΖΑ μπορεί να προσελκύσει τις επενδύσεις που απαιτούνται για να επιστρέψουμε σε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης».

«Χρησιμοί» για το μέλλον της Ελλάδας

Του **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ**

Το μέλλον της Ελλάδας σε μια δοκιμαζόμενη Ευρώπη, υπό τη σκιά ενός απρόβλεπτου Αμερικανού προέδρου, θα απασχολήσει το δεύτερο ετήσιο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών που αρχίζει την ερχόμενη Πέμπτη και θα διαρκέσει τέσσερις ημέρες.

Θα περιλαμβάνει πληθώρα συζητήσεων υψηλού επιπέδου μεταξύ προσωπικοτήτων του πολιτικού, ακαδημαϊκού και επιχειρηματικού κόσμου, που θα λάβουν χώρα στο πλαίσιο 40 θεματικών συνεδριάσεων στις οποίες θα αναλυθούν μεγάλα ζητήματα της εποχής μας: από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι δυτικές δημοκρατίες, την εκλογή Τραμπ και τις παγκόσμιες γεωπολιτικές μεταβολές μέχρι την κρίση ταυτότητας της Ευρώπης και τα διλήμματα που έχει μπροστά της η Γηραιά Ηπειρος, το μέλλον της παγκοσμιοποίησης, αλλά και τις πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις στην Ελλάδα, με έμφαση στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, στην οικονομική ανάπτυξη και στη διαχείριση του χρέους.

Πρόσωπα κύρους από την Ελλάδα και το εξωτερικό θα συναντηθούν στο Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο των Δελφών για να εξετάσουν τις εθνικές και παγκόσμιες προκλήσεις, να επιχειρήσουν να ερμηνεύσουν τα δεδομένα και να δώσουν απαντήσεις σε μια περίοδο εξάρσης του εθνικισμού και του λαϊκισμού, αλλά και πρωτοφανούς γεωπολιτικής αβεβαιότητας, καθώς με την εκλογή του νέου Αμερικανού προέδρου δοκιμάζονται παραδοσιακές συμμαχίες και διαταράσσονται ισορροπίες δεκαετιών.

Το συνέδριο, που συνδυάζει το υψηλό επίπεδο των ομιλητών με την ιστορικότητα του χώρου, φιλοδοξεί να αναδειχθεί σε σημείο αναφοράς στο εσωτερικό και ταυτόχρονα σε θεσμό ευρωπαϊκής εμβέλειας. Επιχειρεί να λειτουργήσει ως ένα πεδίο ανταλλαγής ιδεών, αλλά και αναζήτησης πειστικών και, κυρίως, εφικτών λύσεων στα πολυσύνθετα προβλήματα της εποχής μας. Άλλωστε, καθώς το Μαντείο των Δελφών ήταν το γνωστότερο της αρχαιότητας, ο συγκεκριμένος χώρος προσφέρεται για περιοδική διερεύνηση των προκλήσεων, αν και όχι με τη μορφή... χρησμών.

Θα λάβουν μέρος συνολικά 230 ομιλητές, 85 εκ των οποίων από το εξωτερικό. Μεταξύ όλων, ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, Γιάννης Δραγασάκης, ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης, Κυριάκος Μητσοτάκης, άλλοι πολιτικοί αρχηγοί, τρεις πρώην πρωτοπουργοί (Σημίτης, Πικραμμένος, Παπαδήμος), δύο Ευρωπαίοι επίτροποι (Αβραμόπουλος, Στυλιανίδης), και δύο πρώην πρωθυπουργοί, της Ιταλίας Μάριο Μόντι και του Ισραήλ Τζιπ Λιβνί.

Επίσης, ο επικεφαλής της Τράπεζας της Ελλάδος, Γιάννης Στουρνάρας, και ο προκάτοχός του, Γιώργος Προβόπουλος, ο επικεφαλής του Eurogroup, Τόμας Βίξερ, ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, Βέρνερ Χόγκερ,

ο επικεφαλής του τομέα οικονομικών και στρατηγικής του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, Ρόλφ Στράουχ, όπως και οι πρόεδροι της Εθνικής Τράπεζας Π. Θωμόπουλος, του ΣΕΒ Θ. Φέσσας, του ΣΕΤΕ Ανδρ. Ανδρεάδης και του ΣΦΕΕ, Π. Αποστολίδης.

Στις θεματικές συζητήσεις θα συμμετάσχουν ακόμη ο εκπρόσωπος του προέδρου της Ευρ. Επιτροπής, Μαργαρίτης Σχοινάς, και ο επικεφαλής της αποστολής της Κομισιόν για την Ελλάδα, Ντέλντα Καστέλο, ο πρόεδρος του ΕΛΙΑ-ΜΕΠ, Λουκάς Τσούκαλης, οι πρώην υπουργοί Οικονομικών Γ. Παπακωνσταντίνου, Ν. Χριστοδουλάκης και Γ. Ζανιάς, οι πρώην αν. υπουργοί Οικονομικών Χρ. Σταϊκούρας, ακαδημαϊκοί διεθνούς επιπέδου και στελέχη σημαντικών δεξαμενών σκέψης. Όπως και πέρσοι, το δεύτερο ετήσιο συνέδριο του Οικονομικού Φόρουμ Δελφών

Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών.

Κορυφαίες προσωπικότητες του πολιτικού, ακαδημαϊκού και επιχειρηματικού κόσμου σε αναζήτηση απαντήσεων.

τελεί υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας, ο οποίος θα κηρύξει την έναρξη του την ερχόμενη Πέμπτη. Στο περυσινό πρώτο φόρουμ, ο κ. Παυλιόπουλος είχε εστιάσει στην αποτυχία της σύνθεσης λιτότητας και ανάπτυξης, επιρρίπτοντας ευθύνες στην ΕΚΤ για ανεπάρκεια στην αντιμετώπιση της κρίσης, και είχε μιλήσει για περιοδική διαρθρωτικές ύφεσης, κατά την οποία η ζήτηση και η προσφορά εξανεμίζονται, οι ανισότητες διευρύνονται και δημιουργούνται συνθήκες ανθρωπιστικής κρίσης. Εκ μέρους της κυβέρνησης είχε μιλήσει και τότε ο Γιάννης Δραγασάκης, λέγοντας πως το προσφυγικό και η ανασυγκρότηση της χώρας είναι τα δύο ιστορικών διαστάσεων εθνικά στοιχεία της Ελλάδας. Μετά μια επταετία κουραστικών και ζημιωτικών επαναλήψεων, δεν εκπύλωσε το γεγονός ότι και πέρσοι στο προσκήνιο βρισκόταν η ανάγκη ταχείας ολοκλήρωσης μιας αξιολόγησης, της πρώτης τότε, κάτι που έγινε λίγους μήνες αργότερα, τον Μάιο του '16. Σε ό,τι αφορά τη δεύτερη, εδώ ίσως το Μαντείο θα μπορούσε να φανεί χρήσιμο...

Το ανησυχητικό μήνυμα του ΔΝΤ μετά τη συνάντηση στο Βερολίνο

Του απεσταλμένου μας στην ΟΥΑΣΙΛΚΤΟΝ **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ**

«Μεταρρυθμίσεις, μεταρρυθμίσεις, μεταρρυθμίσεις». Αυτό είναι το μήνυμα που εκπέμπει για την Ελλάδα το ΔΝΤ, το οποίο συμμετέχει στο περίπλοκο ελληνικό παζλ με διατακτικότητα και πρωτίστως για να μη χρεωθεί τις αναταράξεις που θα προκύψουν εάν αποχωρήσει. Ταυτόχρονα, παρότι η ηγεσία και τα στελέχη του δηλώνουν δημόσια ότι συμπλέουν με τους Ευρωπαίους, στους κόλπους του Ταμείου επικρατεί δυσπιστία έναντι συγκεκριμένων χωρών και θεσμών.

Σε κάθε περίπτωση, δεν υπάρχει μεγάλη προθυμία για περαιτέρω χρηματοδότηση της Ελλάδας. Οι τεχνοκράτες υιοθετούν αυστηρή στάση και διαμνύουν προς κάθε

κατεύθυνση ότι δεν είναι διατεθειμένοι να «βάλουν νερό στο κρασί τους» γιατί κρίνεται η ήδη πληγείσα από το παρελθόν αξιοπιστία του οργανισμού. Επιρρίπτουν στην Ελλάδα την κύρια ευθύνη για τη σημερινή κατάσταση αλλά και ενδεχόμενη νέα παράταση του δράματος και επικρατεί το σκεπτικό πως «αν δεν κλείσουμε, θα φταίνε οι Έλληνες». Αν και η συνάντηση Λαγκάρντ - Μέρκελ στο Βερολίνο την περασμένη Τετάρτη έθεσε τις βάσεις για πιο αρμονική συμπίεση, είναι ξεκάθαρο ότι στο Ταμείο θεωρούν πως το κύριο εμπόδιο είναι ο Σόιμπλε που επιμένει μεν στη συμμετοχή του ΔΝΤ, αλλά ουσιαστικά με τους δικούς του όρους. Εχοντας κάνει την επιλογή να μη «διαταράξουν» το γερμανικό πολιτικό σκηνικό μέχρι τις εκλογές του Σεπτεμβρίου, και στην περίπτωση που δεν υπάρξει

έγκαιρη συμφωνία, κυφορείται η λύση μιας «γέφυρας» έως το τέλος του χρόνου, κάτι που όπως αναφέρουν δηκτικά έχει ξαναγίνει.

Στο Ταμείο «παρακάμπτουν» τις δικές τους ευθύνες, κάτι που όπως αναφέρουν συνέβαλαν στο σημερινό δύσκολο, για πολλούς αδιέξοδο, σκηνικό. Ωστόσο, αντιμέτωποι με ευθείες βολές από την Κομισιόν αλλά και τις θετικότερες επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας, δηλώνουν έτοιμοι να επανεξετάσουν τα δεδομένα και να αναθεωρήσουν ανάλογα και τις δικές τους αναλύσεις και εκτιμήσεις για το σταθερότητα της κυβέρνησης, αλλά και τις προοπτικές του Κ. Μητσο-

τάκη – και δεν κρύβουν την ενόχλησή τους για την άδικη, όπως πιστεύουν, κριτική που δέχονται από πολιτικές δυνάμεις, εν πολλοίς και την κοινωνία, παρότι είναι γεγονός ότι ως απόρροια των καταστατικών αρχών και κανόνων περί βιωσιμότητας του χρέους, είναι οι πιο ένθερμοι υποστηρικτές της ελάφρυνσης του ελληνικού χρέους. Είναι αλήθεια ότι η αρχική θέση τους ήταν υπέρ ενός «γενναίου κουρέματος», αλλά αντιμέτωποι με την απόλυτα άκαμπτη στάση της Γερμανίας και άλλων Ευρωπαίων, υποστηρίζουν πλέον και αυτοί – το δήλωσε ξεκάθαρα και η Κριστίν Λαγκάρντ – «άλλες μεθόδους» απομειώσης του χρέους όπως είναι οι μεγαλύτερες περιόδους χάριτος, η επιμήκυνση της ωρίμανσης, τα χαμηλότερα και σταθερά επιτόκια, κ.λπ. Στο πνεύμα της αποθυμίας για «πα-

ραχωρήσεις», τα στελέχη του Ταμείου που συμμετέχουν στα κλιμάκια που διενεργούν την αξιολόγηση, μεταβαίνουν την επόμενη εβδομάδα στην Αθήνα με μαζιμαλιστικές θέσεις ειδικά στα περιθώρια παραχωρήσεων. Σε αυτό το πνεύμα θα πιέσουν για άμεση υιοθέτηση της μείωσης του αφορολόγητου, σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ό,τι εμφανίζεται έτοιμη να δεχθεί η Αθήνα. Φυσικά, κάπου «χάνεται» στη μετάφραση το γεγονός ότι στην πρώτη αξιολόγηση του Μαΐου του '16, που ήδη περιελάμβανε τη δέσμευση για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5%, το Ταμείο είχε συμφωνήσει σε αφορολόγητο όριο στα 7.800 ευρώ για τον άγαμο, ενώ τώρα πιέζει για πολύ χαμηλότερο.

Κάτι ανάλογο συμβαίνει και με τις συντάξεις, όπου παρότι πέρσοι είχε συμφωνήσει στη σταδιακή μείωση της προσωπικής διαφοράς το

'17 και το '18 μέχρι την πλήρη εξάλειψή της το '19, τώρα εμφανίζεται να θεωρεί απαραίτητο τον άμεσο τερματισμό της. Και στο άλλο «ακανθώδες» ζήτημα, των συλλογικών διαπραγματεύσεων, το Ταμείο δεν προτίθεται να υποχωρήσει. Είναι, άλλωστε, από τα πρώτα «επιτεύγματα» του ΔΝΤ, το 2012, και δεν υπάρχει πρόθεση να αποδεχθούν την επιστροφή στην πρότερη κατάσταση. Σε ό,τι αφορά τη διαπραγματευτική τακτική, αποφεύγουν την οποιαδήποτε αναφορά, αλλά είναι γνωστό η εκτίμηση του διευθυντή του ευρωπαϊκού τμήματος, Πόουλ Τόμσεν, ότι η ελληνική πλευρά υποχωρεί όταν βρεθεί με την πλάτη στον τοίχο. Εχοντας διαπιστώσει εκτεταμένη «διοικητική ανεπάρκεια» στην Ελλάδα θεωρούν πιο «ασφαλές» να εφαρμόσουν τα μέτρα νωρίτερα, παρά αργότερα.

Το Μαξίμου, ο... ελέφαντας στο δωμάτιο και η Ν.Δ.

Η βασική πεποίθηση του Κ. Μητσοτάκη για την επόμενη μέρα της κυβέρνησης

Της **ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΑΣ ΠΕΛΩΝΗ**

Την επομένη της συνεδρίασης του Eurogroup κορυφαίο στέλεχος της Ν.Δ. –αναφερόμενο στα επερχόμενα μέτρα– κατηγόρησε την κυβέρνηση ότι κρύβει «τον ελέφанта στην ντουλάπα». Στην πραγματικότητα, στον τρίτο όροφο της Πειραιώς εκτιμούν ότι πρόκειται για τον «ελέφанта στο δωμάτιο» – ένα ζήτημα που όλοι κάνουν ότι δεν βλέπουν, αλλά κανένας δεν μπορεί να αγνοήσει. Ο γνωστός ιδιοματιμός δεν αφορά μόνο τα μέτρα στα οποία συνομολογεί η κυβέρνηση υποκρινόμενη ταυτόχρονα ότι δεν υπάρχουν, αλλά στην πεποίθηση ότι όσο πολιτικό

φές ούτε να κάνει πίσω από το αίτημά του για εκλογές. Ο ίδιος, άλλωστε, θεωρεί ότι οι λόγοι δεν έχουν εκλείψει. Αντιθέτως. Όταν τον περασμένο Μάρτιο διέβη τον Ρουβίκωνα και ζήτησε εκλογές, το αίτημα δεν είχε συνδεθεί με την πορεία της αξιολόγησης, αλλά με την εκτίμηση ότι όσο περισσότερο έμενε η σημερινή κυβέρνηση, τόσο περισσότερη ζημιά θα προξενούσε.

Σήμερα θεωρεί ότι έχει δικαιωθεί. Όπως έλεγε στην «Κ» στενός συνεργάτης του κ. Μητσοτάκη, «αν είχαν γίνει εκλογές, δεν θα πληρώναμε σήμερα αυτό τον λογαριασμό μέτρων». Το αίτημα, εξάλλου, θύμιζε υψηλόβαθμη πηγή της Ν.Δ., «δεν ήταν ποτέ συνδεδεμένο με την πορεία της αξιολόγησης», εξ ου και δεν αναμένεται να εξαφανιστεί από το προεδρικό λεξιλόγιο. Και, πάντως, αναπροσαρμογές για την ώρα στην αντιπολιτευτική τακτική της Ν.Δ. δεν προβλέπονται, πόσο μάλλον εφόσον το τοπίο της συμφωνίας είναι θολό και ο ορίζοντας της ολοκλήρωσής της ακόμα πιο απροσδιόριστος.

Ο πρόεδρος της Ν.Δ. δεν σκοπεύει να χαμηλώσει τους τόνους και, βέβαια, ούτε να προσφέρει συναίνεση, παρότι στην Πειραιώς εκτιμούν ότι η κυβέρνηση ενδέχεται να θελήσει να παγιδεύσει την αξιωματική αντιπολίτευση κατά την ψήφιση των «αντισταθμιστικών μέτρων» (των περιφημών «καλών» μέτρων, σύμφωνα με το Μέγαρο Μαξίμου), τακτική που είχε ακολουθήσει και με το βοήθημα προς τους χαμηλοσυνταξιούχους τον περασμένο Δεκέμβριο. Βέβαια, όλ' αυτά είναι ακόμη πρόωρα.

Ο τρίτος όροφος της Πειραιώς

Ο πρόεδρος της Ν.Δ. Κυριάκος Μητσοτάκης δεν σκοπεύει να χαμηλώσει τους τόνους, ούτε βέβαια να προσφέρει συναίνεση στην κυβέρνηση.

επαναλαμβάνει ότι δεν προτίθεται να ψηφίσει δημοσιονομικά μέτρα, δεν θα τηρήσει, όμως, την ίδια στάση στα διαρθρωτικά. Σε κάθε περίπτωση, σπεύδει να υπενθυμίσει ότι η πρόβλεψη για ισοδύναμα μέτρα υπήρχε και στα προηγούμενα μηνύματα, κάτι που η κυβέρνηση σκόπιμα αποκρύπτει. Το ζήτημα, άρα, «δεν ήταν να διασφαλίσει το αυτονόητο, αλλά να μειώσει τους δημοσιονομικούς στόχους», έλεγαν κύκλοι της Ν.Δ., θυμίζοντας ότι αντί η κυβέρνηση να διεκδικήσει χαμηλότερα πλεονάσματα, «αποδέχεται υψηλά πλεονάσματα για μετά το 2018, νομοθετεί από τώρα για να τα πετύχει και λέει ότι αν επιτευχθούν οι στόχοι, τότε κάποια βάρος θα μειωθούν». Η επισημάνση δεν είναι ανεξάρτητη από τον προβληματισμό που προκαλεί το γεγονός ότι η παρούσα κυβέρνηση

με τις καθυστερήσεις και τη διαπραγματευτική της τακτική υπονομεύει και ναρκοθετεί εκ των προτέρων και την επόμενη κυβέρνηση.

Ήδη οι πρώτες αντιδράσεις της Πειραιώς στον απόηχο του Eurogroup της Δευτέρας, για τα ακριβή συμφωνηθέντα του οποίου επίσημη ενημέρωση υπήρξε μόνο από διαδρομή του Μαξίμου και όχι από το ΥΠΟΙΚ –κάτι που η Πειραιώς έσπευσε και δικαίως να υπογραμμίσει δείχνοντας την «αφωνία» του Ευκλείδη Τσακαλώτου– υποδεικνύουν ότι η Ν.Δ. θα συνεχίσει στη λογική της επιθετικότητας στην κυβέρνηση τόσο για τη διαπραγμάτευση όσο και για τα ανοικτά μέτωπα της καθημερινότητας. Η κυρίαρχη αίσθηση στο νεοδημοκρατικό επιτελείο είναι ότι κυβέρνηση και δανειστές για την ώρα απλά κέρδισαν χρόνο.

Τι ρωτούν οι ξένοι επενδυτές τον κ. Μητσοτάκη

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Πυκνώνουν τα τηλεφωνήματα μεγάλων ξένων επενδυτικών κεφαλαίων και τραπεζών στο γραφείο του Κυριάκου Μητσοτάκη. Αναζητούν ενημέρωση για τις εξελίξεις και ραντεβού. «Η διεθνής επενδυτική κοινότητα φαίνεται να εκτιμά πως ενδεχόμενη προσφυγή στις εκλογές μπορεί να είναι μέρος της λύσης για τη χώρα και όχι μέρος του προβλήματος», εξηγεί στην «Κ» fund manager με συμμετοχή σε αυτή την κινητικότητα. Σε αυτό το πλαίσιο, την επόμενη εβδομάδα ο αρχηγός της Ν.Δ. θα συναντηθεί με περισσότερα από είκοσι υψηλόβαθμα στελέχη ξένων οίκων, έπειτα από δικούς τους αιτήματα και αμερικανικές προέλευσης πρωτοβουλία. Και θα ακολουθήσουν το επόμενο Σαββατοκύριακο και άλλες συναντήσεις με διεθνείς παράγοντες των αγορών. Άλλωστε μόλις πριν από λίγες ημέρες συναντήθηκε με τον διευθύνοντα σύμβουλο για την Ευρώπη εμβληματικής αμερικανικής επενδυτικής τράπεζας, που είδε και τον πρωθυπουργό.

Οι επαφές και η επικοινωνία αυτή δεν είναι κάτι καινούργιο. Έχουν προηγηθεί πολλές σε Λονδίνο και Νέα Υόρκη καθ' όλο το 2016. Το ρόστερ των ξένων που έχουν συναντήσει τον τελευταίο χρόνο τον κ. Μητσοτάκη είναι μεγάλο: BlackRock, Norges, Goldman Sachs, Deutsche Bank, Blackstone, Pimco, Paulson, Brevan Howard, Capital, Schroder, Soros, KKR, Apollo, Monarch, Moore Capital, Wellington, TPG, York Capital, Anchorage Capital, Brookfield, Canyon, Carmignac, Centerbridge, Duet, Eaton Vance, Farallon, Fosun, Goldentree, ING Bank, Invesco, King Street, Lancaster, Marathon, Oakhill, Perry Capital και Spinnaker είναι μερικοί μόνον από αυτούς που έχουν συμμετάσχει σε παρουσιάσεις μικρότερες ή μεγαλύτερες. Πολλοί έχουν υψηλές θέσεις σε τράπεζες εισηγμένες και ελληνικά ομόλογα· άλλοι ενδιαφέρονται να δουν αν θα αναδυθούν ευκαιρίες. Και όλοι ανησυχούν.

Έτσι, από τον Δεκέμβριο, οπότε

και η δεύτερη αξιολόγηση δεν έκλεισε, παρά τις περί του αντιθέτου διαβεβαιώσεις της κυβέρνησης, έχει κλιμακωθεί έντονα η στρόφι της προσοχής των αγορών σε αυτόν που αντιμετωπίζεται de facto ως ο επόμενος διαχειριστής της τύχης της χώρας.

Οι απαντήσεις

Τι κρατούν όλοι αυτοί οι διαχειριστές από τις απαντήσεις που λαμβάνουν στις επαφές τους αυτές; «Αρέσει η ιδέα ενός εθνικού σχεδίου για την οικονομία πέρα από αυτά που επιτάσσουν τα μνημόνια». Ενός σχεδίου με ισχυρή ιδιοκτησία από την κυβέρνηση, που περιλαμβάνει την αποκατάσταση της αξιοπιστίας της χώρας και την αλλαγή του μείγματος της δημοσιονομικής πολιτικής. Το τρίπτυχο

Την επόμενη εβδομάδα, ο αρχηγός της Ν.Δ. θα συναντήσει περισσότερα από είκοσι υψηλόβαθμα στελέχη ξένων οίκων.

λιγότεροι φόροι, λιγότερες δαπάνες και πιο αποτελεσματικό κράτος είναι ασφαλώς ευπρόσδεκτο στο ακροατήριο αυτό.

Μπορεί να υπάρξουν παρεμβάσεις και πολιτικές ώστε να εκδηλωθεί το «αναπτυξιακό σοκ» που επαγγέλλεται η Ν.Δ. διερωτώντας αρκετοί: «Εάν τα περί προώθησης των μεταρρυθμίσεων σε αγορές προϊόντων και υπηρεσιών, περί επιτάχυνσης των ιδιωτικοποιήσεων και αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας και περί παρεμβάσεων στο θεσμικό πλαίσιο της επιχειρηματικότητας προκειμένου αυτό να γίνει πιο φιλικό στην ανάπτυξη, που προτάσσει ο επικεφαλής της Ν.Δ., υλοποιηθούν με ταχύτητα, τότε πράγματι μπορεί να ζωντανέψει η οικονομία», αναφέρει στέλεχος ξένου επενδυτικού οίκου.

Ο κ. Μητσοτάκης εμφανίζεται τελικώς να έχει αποσπάσει την προσοχή αυτού του απαιτητικού κοινού.

Το πανηγυρικό κλίμα κρύβει μεγάλη ανησυχία

Πίσω από τις κλειστές πόρτες του Μαξίμου, ο Αλέξης Τσίπρας και η κυβέρνηση ετοιμάζονται για μια σύνθετη πραγματικότητα

Του **Κ.Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Σε ένα ιδιαίτερα θολό και δύσβατο πολιτικό τοπίο εισέρχονται ο πρωθυπουργός Αλ. Τσίπρας και η κυβέρνηση από την Τρίτη, με την επιστροφή των εκπροσώπων των δανειστών στην Αθήνα, παρά το «πανηγυρικό» κλίμα που επικράτησε να διαμορφώσει το Μέγαρο Μαξίμου στον απόηχο του τελευταίου Eurogroup.

Συνεργάτες του πρωθυπουργού, που κινούνται στην επίσημη κυβερνητική γραμμή, προβάλλουν ένα ιδιαίτερα ευθυγράμμο σενάριο για τις επερχόμενες εξελίξεις: Υποστηρίζουν ειδικότερα πως η κυβέρνηση την τελευταία εβδομάδα διασφάλισε τρία ισχυρά χαρτιά:

Πρώτον, ότι τα όποια μέτρα για το αφορολόγητο και τις συντάξεις προνομοθετηθούν θα ισχύσουν από την 1η Ιανουαρίου του 2019 και όχι από τον επόμενο χρόνο ή άμεσα, όπως ήταν η αρχική θέση του ΔΝΤ.

Δεύτερον, πως θα υπάρξουν παράλληλα θετικά «αντίμετρα», ώστε κατά τη διάρκεια της θητείας της η κυβέρνηση να είναι σε θέση να καλύπτεται επικοινωνιακά πίσω από τη θέση ότι η τυχόν συμφωνία με τους εταίρους δεν συνεπάγεται νέα λιτότητα.

Τρίτον, ότι με τη διαφαινόμενη συμφωνία μεταξύ ΔΝΤ και Βερολίνου στο πλαίσιο της συνάντησης Μέρκελ-Λαγκάρντ, το ελληνικό χρέος με τον ένα ή τον άλλο τρόπο

θα χαρακτηριστεί βιώσιμο και η Ελλάδα θα ενταχθεί στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ.

Κατά τις ίδιες πηγές, που θεωρούν δεδομένο πως η κοινοβουλευτική ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ είναι συμπαγής, αλλά και ότι το 17% που καταγράφεται για το κυβερνητικό κόμμα στις τρέχουσες δημοσκοπήσεις έχει παγιωθεί και δεν πρόκειται να υπάρξουν νέες διαρροές ψηφοφόρων, ο κ. Τσίπρας μπορεί να αναμένει τη «στροφή» της οικονομίας, ώστε να ανακτήσει δυ-

Οι υπολογισμοί, οι μειώσεις και ο φόβος πως οι εκπρόσωποι των δανειστών θα ανοίξουν επιπλέον θέματα.

νάμεις και να δώσει με αξιώσεις την επόμενη εκλογική μάχη, πιθανότατα εντός του 2018.

Όμως, κατά πολλούς ακόμη και εντός του ΣΥΡΙΖΑ, η πραγματικότητα είναι πολύ πιο σύνθετη. Ειδικότερα, με δεδομένο ότι δεν υπήρξε γραπτό κείμενο στο Eurogroup της περασμένης Δευτέρας, εκφράζονται φόβοι ότι η επιστροφή των εκπροσώπων των δανειστών στην Αθήνα την προσεχή Τρίτη θα συνοδεύεται από το «άνοιγμα» θεμάτων που θα είναι δύσκολα πολιτικά διαχειρίσιμα από την κυβέρνηση. Ήδη, μάλιστα, από ορισμένες πηγές με-

ταδίδεται ότι όταν θεθούν επί τάπητος οι προβλέψεις για το 2018, από την κυβέρνηση θα ζητηθεί ένα μέρος των μέτρων να τηθεί σε εφαρμογή από την πρώτη του επόμενου έτους και όχι από το 2019. Παράλληλα, με τη διαπραγμάτευση σε εξέλιξη θα καταστεί ορατό ότι τα μέτρα και αντίμετρα που θα συμφωνηθούν και θα πρέπει να νομοθετηθούν από τις κοινοβουλευτικές ομάδες των ΣΥΡΙΖΑ και ΑΝΕΛ δεν θα έχουν ουδέτερο δημοσιονομικό αποτέλεσμα, αλλά θα είναι ισόποσα, μόνον εάν εκτιμηθεί ότι η χώρα είναι σε θέση να επιτύχει πρωτογενή πλεονάσματα πολύ πάνω από το 3,5%. Σε διαφορετική περίπτωση οι απώλειες σε εισοδήματα θα είναι μεγάλες.

Επίσης, εκφράζονται έντονοι φόβοι ότι το «μείγμα» των μέτρων που θα συμφωνηθεί θα πληθεί τα χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα, που η κυβέρνηση είχε επιχειρήσει να διατηρήσει αλώβητα από τη φοροκαταιγίδα και τις περικοπές συντάξεων της τελευταίας διετίας, ευελπιστώντας πως θα δημιουργήσει μια σταθερή εκλογική βάση. Όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά, εάν ισχύσει ότι θα πρέπει να υπάρξουν έσοδα της τάξης του 0,75% από το αφορολόγητο και ισόποσα κονδύλια από την προσωπική διαφορά στις συντάξεις, το κόστος για τους ασθενέστερους θα είναι μεγάλο.

Ενδεικτικά, σύμφωνα με υπολογισμούς, εάν παράλληλα ισχύσουν ορισμένες μειώσεις στη φορολογική

κλίμακα για φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις το αφορολόγητο θα πρέπει να πέσει κάτω από τις 6.000 ευρώ, προκειμένου να εξοικονομηθεί 0,75% του ΑΕΠ.

Αντιστοίχως, στο μέτωπο του ασφαλιστικού θα πρέπει ή να προβλεφθεί οριζόντια μείωση της τάξης των 40-50 ευρώ σε όλους τους νυν συνταξιούχους, ή να υπάρξουν πολύ μεγαλύτερες περικοπές στις συντάξεις από ένα ύψος και πάνω. Τέλος, σε πολιτικό επίπεδο, εάν ο κ. Τσίπρας ολοκληρώσει τη συμφωνία με τους εταίρους για προνομοθέτηση των μέτρων με έναρξη ισχύος την 1η Ιανουαρίου του 2019, επί της ουσίας θα αυτοακυρωθεί ως μελλοντική αντιπολίτευση. Και τούτο, γιατί η κυβέρνηση που θα προκύψει από τις επόμενες εκλογές επί της ουσίας θα κληθεί να εφαρμόσει τα μέτρα που θα έχουν νομοθετηθεί από τον ΣΥΡΙΖΑ και τους ΑΝΕΛ.

Υπ' αυτό το πρίσμα, στελέχη των κομμάτων της αντιπολίτευσης εκτιμούν πως με τη συμφωνία στο Eurogroup ο κ. Τσίπρας απλά κέρδισε χρόνο και έβαλε στον «πάγο» το κλίμα πλήρους αβεβαιότητας στο πεδίο της οικονομίας και τα σενάρια περί Grexit.

Όμως, το κατά πόσον τον συμφέρει πραγματικά να ολοκληρώσει τη διαπραγμάτευση, αναλαμβάνοντας και το επακόλουθο πολιτικό κόστος θα το σταθμίσει τις επόμενες μέρες που έρχονται, με όλα τα ενδεχόμενα ανοικτά στο τραπέζι.

Ο Αλέξης Τσίπρας αναμένει «στροφή» της οικονομίας, ώστε να ανακτήσει δυνάμεις και να δώσει με αξιώσεις την επόμενη εκλογική μάχη, πιθανότατα εντός του 2018.

Η Ε.Ε. απέναντι στην πρόκληση Τραμπ

Τραυματισμένη από το Brexit, αναζητεί μια σωτήρια φυγή προς τα εμπρός, με μεγαλύτερη ενοποίηση σε οικονομία και ασφάλεια

Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Τον Φεβρουάριο του 2007, ο Βλαντιμίρ Πούτιν έκλεψε την παράσταση στην ετήσια διάσκεψη ασφαλείας του Μονάχου με την πολυκροτή ομιλία του, όπου καυτηρίασε τους νεοσυντηρητικούς της κυβέρνησης Μπους χρεώνοντάς τους την απόπειρα οικοδόμησης ενός «μονοπολικού κόσμου». Δέκα χρόνια αργότερα, ο Ρώσος υπουργός Εξωτερικών Σεργκέι Λαβρόφ οραματιζόταν από το ίδιο βήμα, το περασμένο Σαββατοκύριακο, την οικοδόμηση μιας νέας, «μετα-δυτικής» παγκόσμιας τάξης. Αν και ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Ντόναλντ Τουσκ δώλωσε, παραφράζοντας τον Μαρκ Τσέινι, ότι «οι φήμες περί θανάτου της Δύσης είναι άκρως υπερβολικές», οι πάντες αναγνωρίζουν ότι η απειλή ενός ιστορικού διαζυγίου ανάμεσα στις δύο πλευρές του Ατλαντικού είναι πραγματική. Καταλυ-

Το παρασκήνιο στη διάσκεψη ασφαλείας του Μονάχου και οι κορώνες ακροδεξιών στην Ευρώπη.

τικό ρόλο παίζει όχι τόσο ο Βλαντιμίρ Πούτιν όσο ο Ντόναλντ Τραμπ, τον οποίο ο ίδιος ο Τουσκ είχε χαρακτηρίσει νωρίτερα «υπαρξιακή απειλή» για την Ε.Ε.

Το ΝΑΤΟ είναι «παρωχημένο», το Brexit «φανταστικό», η Ε.Ε. «όχημα της Γερμανίας». Οι καταγιστικές δηλώσεις του νέου Αμερικανού προέδρου ερμηνεύτηκαν στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες ως προανάκρουσμα εμπορικού πολέμου και πολιτικής αποξένωσης. Αυτές τις ανησυχίες προσέλασαν να διασκεδάσουν στο Μόναχο ο αντιπρόεδρος των ΗΠΑ Μάικ Πενς και ο υπουργός Άμυνας Τζιμ Μάτις, δύο εκπρόσωποι του πολιτικού και στρατιωτικού κατεστημένου που διαφοροποιούνται από πολλές αμφιλεγόμενες θέσεις του προϊσταμένου τους. Το αποτέλεσμα ήταν μάλλον απογοητευτικό.

Η ανταποκρίτρια της Washington Post μετέδωσε ότι, ακούγοντας τις «κοινοτοπίες» Πενς περί ακα-

Το ΝΑΤΟ είναι «παρωχημένο», το Brexit «φανταστικό», η Ε.Ε. «όχημα της Γερμανίας». Οι καταγιστικές δηλώσεις του νέου Αμερικανού προέδρου προβαλίζουν τις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες ως προανάκρουσμα εμπορικού πολέμου και πολιτικής αποξένωσης.

τάλυτων δεσμών ΗΠΑ-Ευρώπης, ένας εκ των συμμετεχόντων στη διάσκεψη της ψιθύρισε: «Όλα αυτά ισχύουν μέχρι το επόμενο Tweet» του Ντόναλντ Τραμπ. «Ο Πενς μας μίλησε λες και απευθυνόταν σε παιδιά: «Σας αγαπάω, σας αγαπάω», αλλά καμία ουσία», εξεμάνη ο πρώην γενικός γραμματέας του ΝΑΤΟ Χαβιέρ Σολάνα.

Ούτε μία φορά...

Από την πλευρά του, ο Γάλλος υπουργός Εξωτερικών Ζαν-Μαρκ Ερό εξέφρασε τη δυσφορία του επισημαίνοντας ότι «σε ολόκληρη την ομιλία του Τραμπ δεν εμφανίζεται ούτε μία φορά η Ε.Ε.». Αλλά, πέρα από τις τετριμμένες διπλωματικές αβρότητες, ο Πενς ταυτίστηκε με τη σκληρή γραμμή Τραμπ, τονίζοντας ότι «η υπομονή των Ηνωμένων Πολιτειών εξαντλείται» και ότι η Αμερική θα μειώσει τη συμμετοχή της στο ΝΑΤΟ εάν οι Ευρωπαίοι δεν αυξήσουν τις

στρατιωτικές τους δαπάνες.

Ο πιο ψυχραιμο αναλυτής αναγνωρίζει ότι ο Τραμπ είναι το σύμπτωμα και όχι η αιτία των εντεινόμενων προβλημάτων στις διατλαντικές σχέσεις. Ήδη το 1998, επί προεδρίας Κλίντον, η επιτροπή οικονομικών υποθέσεων της Γερουσίας είχε ανοίξει συζήτηση για το ενδεχόμενο απόσυρσης της Βρετανίας από την Ε.Ε. και ένταξης της στη NAFTA (ΗΠΑ - Καναδάς - Μεξικό). Η πρόταση είχε αρκετούς υποστηρικτές στους Ρεπουμπλικανούς και λιγότερη στους Δημοκρατικούς, σε μια εποχή που το ευρώ βρισκόταν στα σκοριά και τμήματα των αμερικανικών ελίτ έβλεπαν την Ε.Ε. ως επικίνδυνο ανταγωνιστή.

Στη Βρετανία, η Μάργκαρετ Θάτσερ και η ευρωσκεπτικιστική ομάδα των Συντηρητικών υιοθέτησαν αυτή την ιδέα. Πέντε χρόνια αργότερα, οι νεοσυντηρητικοί του Μπους, θορυβημένοι από την

αντίθεση Γερμανίας και Γαλλίας στον πόλεμο του Ιράκ, έπαιξαν ανοικτά το χαρτί του διασμού της Ε.Ε. ανάμεσα σε «παλιά» και «νέα» Ευρώπη. Όσο για τον Μπαράκ Ομπάμα, μπορεί να ήταν ο πιο δημοφιλής, στην Ευρώπη, πρόεδρος της Αμερικής μετά τον Τζον Κένεντι, αλλά υπήρξε και εκείνος που μετέφερε το κέντρο βάρους της αμερικανικής στρατιωτικής παρουσίας από τον Ατλαντικό στον Ειρηνικό, πιέζοντας ταυτόχρονα τους Ευρωπαίους να αυξήσουν τις στρατιωτικές τους δαπάνες.

Επί ημερών Ομπάμα ναυάγησε η διατλαντική συμφωνία ελεύθερου εμπορίου TTIP και ξέσπασε ακήρυκτος εμπορικός πόλεμος, με τους Αμερικανούς να επιβάλλουν τεράστια πρόστιμα στη Volkswagen και την Deutsche Bank (16,5 και 14 δισ. δολάρια αντίστοιχα) και τους Ευρωπαίους να ανταποδίδουν τα ίσα στην Apple και την Google. Γεγονός παραμένει ότι επί Ντό-

ναλντ Τραμπ τα προϋπάρχοντα προβλήματα στις διατλαντικές σχέσεις βαίνουν προς επιδείνωση, καθώς ο νέος Αμερικανός πρόεδρος δεν διστάζει να πριμοδοτεί ανοικτά αντιευρωπαϊκές ή και ακροδεξιές δυνάμεις, και μάλιστα σε μια χρονιά κρίσιμων εκλογικών αναμετρήσεων (Ολλανδία, Γαλλία, Γερμανία, ίσως και Ιταλία). Σε αυτό το φόντο κερδίζουν έδαφος —στο Βερολίνο, στο Παρίσι και σε άλλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες— οι φωνές που καλούν σε μια λυτρωτική «φυγή προς τα εμπρός», με στενότερη ενοποίηση της Ε.Ε. στα πεδία της κοινής άμυνας, αλλά και της οικονομίας. Προς αυτή την κατεύθυνση κινείται και η «Λευκή Βίβλος» που ετοιμάζει ο πρόεδρος της Κομισιόν Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ και η οποία προβλέπει να δημοσιοποιηθεί τον Μάρτιο, με αφορμή την 60ή επέτειο της ιδρυτικής Συνθήκης της Ρώμης.

Προς την Ευρώπη των δύο ταχυτήτων

Παρίσι, Βερολίνο και Βρυξέλλες συμπιέζουν στην εκτίμηση ότι απέναντι στη διπλή πρόκληση του Brexit και του Τραμπ χρειάζεται μια καινούργια ώθηση στο ευρωπαϊκό σχέδιο, αν η Ε.Ε. δεν θέλει να περιθωριοποιηθεί γεωπολιτικά από τα «μεγα-κράτη» ΗΠΑ, Ρωσία και Κίνα. Την περασμένη Δευτέρα, ο Γάλλος πρόεδρος Φρανσουά Ολάντ ανακοίνωσε τη σύγκληση τετραμερούς συνάντησης Γαλλίας, Γερμανίας, Ιταλίας και Ισπανίας, στις 6 Μαρτίου, στις Βερσαλλίες. Αποστολή του άτυπου «διευθυντηρίου» θα είναι η προετοιμασία της πανηγυρικής Συνόδου Κορυφής της Ε.Ε. που θα πραγματοποιηθεί στις 25 Μαρτίου, με αφορμή την επέτειο της Συνθήκης της Ρώμης. Μέρκελ και Ολάντ έχουν ασπασθεί την ιδέα της «Ευρώπης διαφόρων ταχυτήτων», έτσι ώστε η βαθύτερη ενοποίηση του ευρωπαϊκού πυρήνα να μην εμποδίζεται από τις επιφυλάξεις χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Στη γραμμή αυτή, για την οποία οι δύο ηγέτες ήδη μας προέδρασαν στην πρόσφατη σύνοδο της Μάλτας, φαίνεται ότι έχει προχωρήσει και ο Ιταλός πρωθυπουργός Νάολο Τζεντιλόνι. Στο κέντρο των ζυμώσεων βρίσκεται η ιδέα για σημαντική ενίσχυση της κοινής ευρωπαϊκής άμυνας, κάτι για το οποίο πάντα πίεζε η Γαλλία. Ωστόσο, οι γνωστές ιστορικές ευαισθησίες παίζουν πάντα τον ρόλο τους. Πρόσφατη έρευνα έδειξε ότι τα δύο τρίτα των Γερμανών απορρίπτουν την αύξηση των στρατιωτικών δαπανών. Το δεύτερο κρίσιμο ζήτημα αφορά τη μεταρρύθμιση της Ευρωζώνης. Ήδη από το 2010, ο Βόλφγκανγκ Σόιμπλε είχε ρίξει την ιδέα για ένα ευρωπαϊκό νομισματικό ταμείο, αυτόνομο από το ΔΝΤ. Σήμερα, η ιδέα επανέρχεται, με τη μορφή της μετεξέλιξης του ESM και σε συνδυασμό με τις τυπικά γαλλικές προτάσεις για πολιτική διοίκηση της Ευρωζώνης από τις εθνικές κυβερνήσεις.

Το τέλος της Ε.Ε. το 2017;

«**Η Ευρωπαϊκή** Ενωση είναι νεκρή, απλώς δεν το γνωρίζει ακόμα», δήλωσε πρόσφατα η Μαρίν Λεπέν, ηγέτης του ακροδεξιού κόμματος της Γαλλίας. Τα περισσότερα μέσα μαζικής ενημέρωσης έσπευσαν να διαφωνήσουν μαζί της, αλλά το ερώτημα κατά πόσον το 2017 θα είναι το τελευταίο έτος της Ευρωπαϊκής Ενωσης απασχολεί αρκετούς σήμερα. Οι Ευρωπαίοι ηγέτες δείχνουν να περιμένουν καρτερικά τον δήμε για να την αποτελειώσει. Σε πολλές γωνιές της Ευρώπης υπάρχει η αυξανόμενη ανησυχία ότι το κύμα λαϊκισμού είναι μη αναστρέψιμο. Η Γηραιά Ήπειρος δείχνει κατακερματισμένη από την αναθεωρητική Ρωσία, τον Τραμπ και την αμερικανοκεντρική πολιτική του, καθώς και την αποκαρδιωτική ψήφο εξόδου της Βρετανίας από την Ε.Ε. Ταυτόχρονα, οι εκλογικές αναμετρήσεις στην Ολλανδία, τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Τσεχία, πιθανότατα και την Ιταλία, έχουν τη δυναμική να ενταφιάσουν το μεταπολεμικό ευρωπαϊκό εγχείρημα.

Θα διαλυθεί λοιπόν η Ευρωπαϊκή Ενωση το 2017; Μάλλον όχι. Με τον ίδιο τρόπο που η πολιτική ελίτ τυφλωμένη από αλαζονεία και υπερβολική αισιοδοξία δεν θεώρησε καν πιθανό το ενδεχόμενο του Brexit, έτσι και τώρα η απελπισία και η μοιρολατρία δεν επιτρέπουν στους πολίτες να αντιληφθούν την πλήρη εικόνα της κατάστασης. Από ό,τι φαίνεται, η Αμερική, για ακόμα μία φορά, θα αποδειχθεί ο λυτρωτής της Ευρώπης. Κάποιοι Ευρωπαίοι θεωρούν θετικό το γεγονός της απομάκρυνσης του Ντόναλντ Τραμπ από τους

παραδοσιακούς συμμάχους της χώρας του, ενώ άλλοι είναι φανταστικά εναντίον αυτής της αποστασιοποίησης. Αμφότεροι πάντως εμφανίζονται αγχωμένοι με όσα έχουν δει κατά τον πρώτο μήνα διακυβέρνησής του. Ο Τραμπ δεν δείχνει να τρομάζει τους Ευρωπαίους λόγω της θέλησής του να χτίσει τείχη (άλλωστε οι Ευρωπαίοι στον τομέα αυτό τον έχουν προλάβει), ούτε επειδή τους ενθουσιάζει η παγκοσμιοποίηση (πολλοί εξ αυτών τη μισούν εξίσου). Τους τρομάζει επειδή είναι ο πρόεδρος

του απολύτου χάους. Είναι ήρωας από παιδικό παραμύθι, για την ακρίβεια, εκείνος που ανέβηκε στο αλόγο του κι άρχισε να καλπάζει προς όλες τις κατευθύνσεις ταυτόχρονα.

Ο λόγος για τον οποίο ο Τραμπ δείχνει να είναι ο σωτήρας της Ευρώπης δεν είναι μόνο η αντίθεσή του στους πολίτες να αντιληφθούν την πλήρη εικόνα της κατάστασης. Από ό,τι φαίνεται, η Αμερική, για ακόμα μία φορά, θα αποδειχθεί ο λυτρωτής της Ευρώπης. Κάποιοι Ευρωπαίοι θεωρούν θετικό το γεγονός της απομάκρυνσης του Ντόναλντ Τραμπ από τους

παραδοσιακούς συμμάχους της χώρας του, ενώ άλλοι είναι φανταστικά εναντίον αυτής της αποστασιοποίησης. Αμφότεροι πάντως εμφανίζονται αγχωμένοι με όσα έχουν δει κατά τον πρώτο μήνα διακυβέρνησής του. Ο Τραμπ δεν δείχνει να τρομάζει τους Ευρωπαίους λόγω της θέλησής του να χτίσει τείχη (άλλωστε οι Ευρωπαίοι στον τομέα αυτό τον έχουν προλάβει), ούτε επειδή τους ενθουσιάζει η παγκοσμιοποίηση (πολλοί εξ αυτών τη μισούν εξίσου). Τους τρομάζει επειδή είναι ο πρόεδρος

Επιπλέον, αυτό που καθιστά το 2017 διαφορετικό έτος είναι πως οι προσδοκίες του κόμμου έχουν αλλάξει δραματικά. Τώρα πια όχι μόνο είμαστε πεπεισμένοι ότι και το αδανόητο μπορεί να υλοποιηθεί (Brexit, Ντόναλντ Τραμπ), αλλά θεωρούμε σχεδόν δεδομένο ότι θα συμβεί. Περιμένουμε τον Γκερτ Βίλντερς να γίνει ο νέος πρωθυπουργός της Ολλανδίας. Υποθέτουμε ότι η Μαρίν Λεπέν θα είναι η νέα πρόεδρος της Γαλλίας. Και μπορούμε να φανταστούμε να λήγει η θητεία της Άγκελα Μέρκελ στη Γερμανία. Όλα αυτά δεν αποκλείεται να γίνουν.

Το πιθανότερο όμως είναι πως δεν θα συμβούν. Η αποφυγή των χειρότερων ίσως δώσει στην Ευρώπη την πολιτική ενέργεια που χρειάζεται εναγωνίως. Αλλά, ιστορία μάς διδάσκει ότι, σε περιόδους κρίσης, η επιβίωση είναι η ύστατη πηγή νομιμότητας. Ετσι θα είναι η δυνατότητα της Ευρώπης να επιβιώσει το 2017, παρά η ικανότητά της για μεταρρυθμίσεις, που ίσως πείσει τους Ευρωπαίους ότι η ενότητα δεν έχει τελειώσει.

THE NEW YORK TIMES

Η επιστροφή του Τόνι Μπλερ

Την επανεμφάνισή του στην πολιτική σκηνή πραγματοποιεί ο περασμένο Σαββατοκύριακο ο πρώην πρωθυπουργός της Βρετανίας, Τόνι Μπλερ, καλώντας τους συμπατριώτες του «να ξεσηκωθούν», αναστέλλοντας την έξοδο της Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ενωση ή τροποποιώντας τους όρους της. Μιλώντας στο ερευνητικό ινστιτούτο του οικονομικού πρακτορείου Bloomberg στο Λονδίνο, ο πρώην πρωθυπουργός πρότεινε τη δημιουργία διακομματικού κινήματος, με στόχο την ενημέρωση του κοινού για το οδυνηρό κόστος του Brexit.

Η αγωνία του Τόνι Μπλερ αποκαλύπτει την ανησυχία του ευρωπαϊκού πολιτικού κατεστημένου απέναντι στην ενίσχυση του εθνικιστικού λαϊκισμού, τόσο στην ευρωπαϊκή ήπειρο, όσο και στην άλλη ακτή του Ατλαντικού.

Η ομιλία Μπλερ έγινε δεκτή με οξυτάτες επικρίσεις από στελέχη των Εργατικών, που υπενθύμισαν στον πρώην πρωθυπουργό την άκαιρη στιγμή της παρέμβασής του, καθώς αυτή πραγματοποιήθηκε μία μόλις εβδομάδα πριν από τις κρίσιμες επαναληπτικές εκλογές στις περιφέρειες του Στόουκ-ον-Τρεντ και του Κόουπλαντ. Στις περιφέρειες αυτές, το Εργατικό Κόμμα διεξάγει αγώνα, ώστε να απομακρύνει τους ψηφοφόρους από το ξενοφοβικό, ευρωσκεπτικιστικό Ukip και να τους πείσει ότι οι Εργατικοί είναι εξίσου προσλωμένοι στην ετυμηγορία της κάλπης του δημοψηφίσματος.

Ο κ. Μπλερ, αγνοώντας κατάφωρα τα μικροπολιτικά συμφέροντα του κόμματος της αξιωματικής αν-

τιπολίτευσης, προσπαθεί στην πραγματικότητα να συνταιριάζει τις δύο μεγαλύτερες ανησυχίες του βρετανικού φιλελεύθερου προοδευτισμού: τις επιπτώσεις του Brexit και εκείνες της αλλοπρόσβαλης και απρόβλεπτης εξωτερικής πολιτικής της κυβέρνησης Τραμπ στην Ουάσιγκτον.

Κατά τη διάρκεια συζήτησης στο βρετανικό Κοινοβούλιο την περασμένη εβδομάδα με αφορμή την επικείμενη επίσημη επίσκεψη Τραμπ στο Λονδίνο, βουλευτές των Εργατικών άδραξαν την ευκαιρία

για να χαρακτηρίσουν από το βήμα τον Τραμπ «κακομαθημένο και οξυθυμο παιδί», «ρατσιστή και σεξιστή», «ανόητο και μισαλλόδοξο». Ενταση πυροδότησε μάλιστα ο Εργατικός Πολ Φλιν, ο οποίος καταριόχρησε τον πρώτο υπουργό Τερέζα Μέι ότι «εκπορνεύει τη βασιλίσσα Ελισάβετ στον Ντόναλντ Τραμπ».

Ψήφισμα το οποίο ζητεί από την κυβέρνηση να ακυρώσει την επίσημη επίσκεψη Τραμπ στη Βρετανία συγκέντρωσε μέσα σε λίγες ημέρες 1,8 εκατομμύρια υπογραφές Βρετανών πολιτών.

Η έκκληση Μπλερ για «ξεσηκωμό» κατά του Brexit αποτελεί

συνολική καταδίκη του λαϊκισμού και των «εύκολων γενικεύσεων». Δεδομένης επομένως της διαφωνίας του πρώην πρωθυπουργού με τη λαϊκιστική πολιτική του Τραμπ, ο Μπλερ εκτιμά ότι το Brexit είναι ο σημαντικότερος και πρωταρχικός κίνδυνος για τη Βρετανία. Η έξοδος της χώρας από την Ενωση μπορεί να απειλήσει ακόμη και την «ειδική σχέση» με ταξίδιο Λονδίνου και Ουάσιγκτον. Η αναδίπλωση των διπλωματικών και αμυντικών συσχετισμών της «μετα-Brexit» εποχής δεν είναι βέβαιο ότι θα ενισχύσουν τη Βρετανία, η οποία διαπιστώνει πρώτη φορά μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου τη γεωπολιτική της αδυναμία, ιδιαίτερα απέναντι στην αναβίωση του ρωσικού εθνικισμού. Στην ομιλία του, ο Τόνι Μπλερ έθεσε τον δάκτυλο εις τον τύπον των ήλων, λέγοντας ότι το κεντρικό πρόβλημα με το Brexit δεν έχει να κάνει με το γεγονός ότι η Βρετανία οφείλει τώρα να σκεφτεί μόνο την έξοδο της από την Ευρωπαϊκή Ενωση, αλλά με το ότι το Brexit «μας εμποδίζει να σκεφτούμε οτιδήποτε άλλο». Η έκκληση Μπλερ αποκαλύπτει, τέλος, στοιχεία της βαθιά ουμανιστικής του σκέψης και της επιρροής που έχει πάνω του η χριστιανική του πίστη. Σε αντίθεση με τη μαρξιστική Αριστερά, ο Μπλερ δεν πιστεύει στην αναπόδραστη φύση των ιστορικών δυνάμεων, πιστεύοντας βαθιά στην ισχύ της ανθρώπινης θέλησης. Τα γνωρίσματα αυτά προσδίδουν στον πρώην πρωθυπουργό αίσθημα ευθύνης, ενισχύοντας όμως παράλληλα την απαισιοδοξία του.

REUTERS

Πώς αναλύεται η περίπτωση Μάρτιν Σουλτς στη Γερμανία

Είναι σόουμαν, λαϊκός, παραστατικός, ακριβώς το αντίθετο από τη Μέρκελ

Όταν η Αγκελα Μέρκελ ανακοίνωσε την πρόθεσή της να διεκδικήσει την τέταρτη κατά σειρά θητεία της στη γερμανική καγκελαρία, έμοιαζε απίτητη. Αυτό όμως ήταν πριν από τρεις εβδομάδες και ενώ φαινόταν έτοιμη να ισοφαρίσει το ρεκόρ του Χέλμουτ Κολ ως του μακροβιότερου καγκελαρίου της χώρας, αλλά σήμερα τίποτα δεν είναι βέβαιο. Γιατί έκτοτε μια περιφερειακή φιγούρα από το γερμανικό Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα, ο Μάρτιν Σουλτς, εισήλθε στην κούρσα και άλλαξε την προδιαγεγραμμένη έκβαση της.

Σε διάστημα λίγων ημερών, επέδρασε σαν καταλύτης στις δημοσκοπήσεις και κατάφερε να πλησιάσει την καγκελαρία σε απόσταση αναπνοής. Συγκεντρώνει

λίγα χιλιόμετρα από τα ολλανδικά και τα βελγικά σύνορα. Εγκατέλειψε ένα από τα καλά γυμνάσια της χώρας για να αποτολμήσει σταδιοδρομία επαγγελματία ποδοσφαιριστή. Ήταν αμυντικός, αλλά οι φιλοδοξίες του ανατράπηκαν μετά τον τραυματισμό του στο γόνατο. Οι ήττες του και οι δαίμονές του τον οδήγησαν στην κατάχρηση αλκοόλ.

Κατάφερε όμως να ανασυγκροτηθεί, έβαλε υποψηφιότητα για δήμαρχος και παρέμεινε στον θώκο επί μία δεκαετία προτού εξασφαλίσει μια έδρα στην Ευρωβουλή. Οι Σοσιαλδημοκράτες της Ρηνανίας είχαν ήδη διαγνώσει κάτι ιδιαίτερο όταν τον πήραν από το Βίρσελεν και τον τοποθέτησαν στην κεντρική πολιτική σκηνή των Βρυξελλών. Εκείνη την περίοδο το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο είχε ελάχιστη προβολή. Ο Σουλτς όμως βγήκε για λίγο από την αφάνεια το 2003, όταν συγκρούστηκε με τον πρώην πρωθυπουργό της Ιταλίας Σίλβιο Μπερλουσκόνι, ο οποίος ήταν πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Δεν ήταν τόσο αυτό που είπε ο ίδιος στον Μπερλουσκόνι όσο η απάντηση που του έδωσε. «Ξέρω έναν άνθρωπο στην Ιταλία που είναι παραγωγός μιας ταινίας για τα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης. Θα ήθελα να σας προτείνω για τον ρόλο του αρχηγού. Θα ήσασταν ιδανικός». Πέρα από αυτό όμως ο Σουλτς παρέμεινε μάλλον άγνωστος στο εσωτερικό της Γερμανίας. Το 2014 οδήγησε τους Ευρωπαίους Σοσιαλδημοκράτες στη δεύτερη θέση και κρίστηκε πρόεδρος τους.

Με συνθησιμότητα επίθετο

Η άφιξη του στη Γερμανία ήταν τόσο ξαφνική επειδή το κόμμα του διέθετε ήδη έναν υποψήφιο καγκελάριο, τον Ζίγκμαρ Γκάμπριελ. Υπό την ηγεσία του, όμως, το κόμμα πήγαινε από το κακό στο χειρότερο και οι αρχές του 2017 είχε βυθιστεί στο 20%. Σε επίπεδο προσω-

Ο μέσος Γερμανός ξέρει τον Μάρτιν Σουλτς, τον 62χρονο γενειοφόρο, κυρίως από την τηλεόραση και τις εμφανίσεις του στο Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο.

πικότητας, ο Σουλτς είναι ο «αντι-Μέρκελ». Είναι σόουμαν, λαϊκός, παραστατικός, με έντονη ενσυναίσθηση. Πάνω από όλα είναι πρώην αθλητής, πατέρας δυο παιδιών, «ο άνθρωπος της διπλανής πόρτας». Δεν είναι τυχαίο ότι υπάρχουν χιλιάδες «Μάρτιν Σουλτς» στη Γερμανία, με δεδομένο ότι το επίθετο Σουλτς είναι από τα πλέον συνηθισμένα επίθετα.

Σε αντίθεση με την πάντοτε εγκρατή, εγκεφαλική Μέρκελ, ο Σουλτς λέει ανοικτά τη γνώμη του. Παράδειγμα, η υπομονετική απάντηση της Μέρκελ στον πρόεδρο Τραμπ, που ήταν χαρακτηριστική του ύφους που και στην οποία θυμισε τα ατομικά δικαιώματα και τη Συνθήκη της Γενεύης. Αντιθέτως, ο Σουλτς τον χαρακτήρισε ανεύθυνο, απειλή για την δημοκρατία και κατέληξε: «Ο Τραμπ δεν είναι μόνο πρόβλημα για την Ε.Ε. αλλά για ολόκληρο τον κόσμο». Η ενέργεια του Σουλτς είναι ένας ακόμη παράγοντας που τον ξεχωρίζει από τη Μέρκελ στο τέλος της τρίτης κατά σειράς θητείας της. «Ο Σουλτς είναι σκέτη αδρεναλίνη σε σύγκριση με τη Μέρκελ», ανέφερε Ευρωπαίος αξιωματούχος. Μετά τη θλι-

βερή παραίτηση του Γκάμπριελ στο Βίλι Μπραντ Χάους, την έδρα των Σοσιαλδημοκρατών στο Βερολίνο, ο Σουλτς όρμηξε στη σκηνή, ενθουσιασμένος στην προοπτική αναμέτρησης του με τη Μέρκελ και επικράτησής του προκειμένου τελικά να γίνει καγκελάριος. Ήταν λοιπόν και όλη τη ζωή του περίμενε ακριβώς αυτήν την ευκαιρία.

Η στρατηγική του Σουλτς δεν είναι να επιτεθεί ευθέως εναντίον της Μέρκελ. Αυτό το κάνει η Ακροδεξιά, με την Εναλλακτική για τη Γερμανία. Ο Σουλτς λέει ότι θέλει να κάνει τα πράγματα διαφορετικά, αλλά όχι και τόσο. Οι Γερμανοί ψηφοφόροι είναι συντηρητικοί και, παρόλο που η Μέρκελ δεν αποτελεί κάτι νέο, οι περισσότεροι Γερμανοί την εμπιστεύονται.

Αλλωστε, ο Σουλτς και η Μέρκελ είναι πιθανό να κληθούν να συνεργηθούν και πάλι. Όλα τα σημάδια συγκλίνουν στην ανανέωση του μεγάλου συνασπισμού, εξέλιξη που θα ήταν μάλλον θετική. Παρόλο που ο Σουλτς παρουσιάζεται ως αντι-Μέρκελ, ελάχιστα αποκλίνει από τις κεντρικές θέσεις της στην πολιτική.

FOREIGN POLICY, REUTERS

Ε.Ε. και ΗΠΑ απέτυχαν στην Αίγυπτο

Μιλάει στην «Κ» η Νάνσι Οκάιλ

Συνέντευξη στον ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟ

«Η αποτυχία της αιγυπτιακής επανάστασης δεν ήταν αναπόφευκτη» δηλώνει στην «Κ» η Νάνσι Οκάιλ, εκτελεστική διευθύντρια του Tahrir Institute for Middle East Policy. Η Αιγύπτια ακτιβίστρια, που θα είναι εκ των ομιλητών την ερχόμενη εβδομάδα στο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών, σημειώνει ότι οι αιγυπτιακές στρατός έδρασε ταχέως για να «θέσει υπό ομπρία το εκκολλητό δημοκρατικό κίνημα» στη χώρα της και ότι η διεθνής κοινότητα, και ιδιαίτερα οι ΗΠΑ, «εστίασαν στις διαδικασίες της δημοκρατίας, αγνοώντας το αντιδημοκρατικό πλαίσιο εντός του οποίου αυτές οι διαδικασίες λάμβαναν χώρα». Η κ. Οκάιλ, ως επικεφαλής του αμερικανικού ινστιτούτου Freedom House στο Κάιρο, βρέθηκε το 2012 κατηγόρημένη μαζί με άλλα 42 στελέχη ΜΚΟ για υποκίνηση ανατρεπτικής δραστηριότητας (είχε τότε τραβήξει τα φώτα της διεθνούς δημοσιότητας διαβάζοντας Οργουέλ μέσα στο κλουβί της στο δικαστήριο). Το 2013 καταδικάστηκε ερήμην –είχε ήδη διαφύγει στις ΗΠΑ– σε πενταετή κάθειρξη. Ως σήμερα δεν έχει τη δυνατότητα να επιστρέψει στην Αίγυπτο, όπου ζουν τα δύο της παιδιά. «Τόσο η Ε.Ε. όσο και οι ΗΠΑ απέτυχαν να στηρίξουν την αιγυπτιακή επανάσταση και την αραβική άνοιξη», σύμφωνα με την Οκάιλ. Μετά την αρχική σύγχυση, οι κυβερνήσεις της Δύσης «στράφηκαν ξανά γρήγορα στην παλιά, συμβατική εξωτερική πολιτική ως προς τη Μέση Ανατολή, βάσει της οποίας όποιος κατέχει την εξουσία υποχρεούται να τηρείται, ανεξαρτήτως πόσο αντιδημοκρατικά συμπεριφέρεται. Αυτό βασίστηκε στο εφελκυστικό αξίωμα ότι οι εξελίξεις στην εσωτερική πολιτική δεν πρέπει να επηρεάζουν τις διεθνείς σχέσεις. Συνέχισαν να δίνουν προτεραιότητα στις κυβερνήσεις επί της κοινωνίας των πολιτών».

Εν μέρει ως αποτέλεσμα, στην Αίγυπτο «οι θεσμοί του κράτους αντιστέκονταν σε κάθε είδους μεταρρύθμιση, τα σώματα ασφαλείας συνέχιζαν τη βίαιη συμπεριφορά τους και το δικαστικό σύστημα ήταν συνένοχο, καθώς τους προστατεύει από οποιαδήποτε πραγματική λογοδοσία». Ετσι περιγράφει η Οκάιλ την κατάσταση στην Αίγυπτο κατά τη μεταβατική, «δημοκρατική» περίοδο μεταξύ των καθεστώτων Μουμπάρακ και Σίσι. Όσο για το σημερινό καθεστώς, χαρακτηρίζεται από «μέτρα καταστολής άνευ προηγουμένου». Παρ' όλα αυτά, η ίδια δεν κάνει την ελπίδα της. Η αποτυχία μιας δημοκρατικής επανάστασης, τονίζει, «δεν είναι ποτέ οριστική. Παρά την καταπίεση που βιώνουν, πολλοί βρίσκουν τρόπους να αντισταθούν, να οργανωθούν και να συλλογιστούν σχετικά με τα λάθη του παρελθόντος». Αλλωστε, η εμ-

Η Αιγύπτια ακτιβίστρια Νάνσι Οκάιλ, εκτελεστική διευθύντρια του Tahrir Institute for Middle East, θα μιλήσει στο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών.

Αν υπάρχει πραγματικό κράτος δικαίου, αμερόληπτα εφαρμοζόμενο, θα μπορούσαν οι ισλαμιστές να δράσουν σε ένα δημοκρατικό πλαίσιο.

πειρία της στην Αίγυπτο τη διδάξε ότι «συναντά υπερτονίζεται η επιρροή του ξένου παράγοντα» και ότι «η δυναμική των πραγμάτων στο εσωτερικό θα πάρει τελικά τον δρόμο της» – παρά το πρόσφατο πω-γύρισμα. Για την Οκάιλ, δεν υπάρχει κάποια θεμελιώδης αντίφαση μεταξύ ενός δημοκρατικού πολιτεύματος και ενός ισλαμικού κόμματος εξουσίας. Αυτό που έχει υπέρτατη σημασία, εξηγεί, είναι οι κανόνες του παιχνιδιού. «Αν υπάρχει πραγματικό κράτος δικαίου, αμερόληπτα εφαρμοζόμενο, θα μπορούσαν οι ισλαμιστές να δράσουν σε ένα δημοκρατικό πλαίσιο», σημειώνει. Στην πράξη, οι ισλαμιστές και άλλοι ιδεολογικά άκαμπτοι πολιτικοί παίκτες «επιβάλλουν τα δόγματα τους όταν αποκτήσουν την εξουσία, με αποτέλεσμα το δημοκρατικό πλαίσιο εντός του οποίου αναρριχήθηκαν να μην επιβιώνει της διακυβέρνησής τους».

Ανάδειξη ντόπιων φωνών

Το Tahrir Institute for Middle East Policy, με έδρα την Ουάσιγκτον, έχει σκοπό, όπως λέει, «την εννιμέρωση και την παροχή συμβουλών τόσο στους διαμορφωτές πολιτικής όσο και στην κοινή γνώμη για τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή». «Με το έργο μας», εξηγεί, «επαναβεβαιώνουμε ότι η ασφάλεια, η οικονομική ευημερία και η προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών πρέπει να είναι άρρηκτα συνδεδεμένες». Το στοιχείο που κάνει το ινστιτούτο να ξεχωρίζει από άλλα που ασχολούνται με τη Μέση Ανατολή, σημειώνει, είναι «η έμφαση που δίνουν στην ανάδειξη φωνών από την περιοχή», μέσω fellowships, άρθρων γνώμης και της συμμετοχής τους σε συνέδρια και άλλες εκδηλώσεις στην αμερικανική πρωτεύουσα.

Επτά εξωπλανήτες σαν τη Γη μπορεί να έχουν νερό, άρα ζωή

Επτά μικροί εξωπλανήτες, οι οποίοι έχουν μεγάλες ομοιότητες με τη Γη, ανακαλύφθηκαν γύρω από ένα σχετικά κοντινό και αχνό άστρο σε απόσταση περίπου 40 ετών φωτός, στον Αστέρισμό του Υδροχού. Τουλάχιστον τρεις από αυτούς τους εξωπλανήτες μπορεί να έχουν ωκεανούς νερού στην επιφάνειά τους, συνεπώς θεωρούνται ιδανικοί «στόχοι» για την αναζήτηση εξωγήινης ζωής στο μέλλον. Ηδη το διαστημικό τηλεσκόπιο Hubble ερευνά τις ατμόσφαιρες γύρω τους. Το εν λόγω σύστημα διαφέρει τον μεγαλύτερο αριθμό πλανητών με μέγεθος παρόμοιο της Γης, που θα μπορούσαν να φιλοξενούν υγρό νερό και άρα ζωή, που έχουν ποτέ

βρεθεί. Η Αμερικανική Διαστημική Υπηρεσία (NASA) θεωρεί αρκετά σημαντικό το γεγονός για να το προβάλει σε συνέντευξη Τύπου την περασμένη Τετάρτη. Το άστρο είναι ένας πολύ ψυχρός ερυθρός νάνος με την ονομασία Trappist-1, με μέγεθος μόλις το 8% του Ηλίου μας και οριακά μεγαλύτερο του πλανήτη Δία, ενώ η φωτεινότητά του είναι μόλις το 0,05% του Ηλίου. Από τους επτά εξωπλανήτες, οι έξι βρίσκονται στη ζώνη που θα μπορούσε να φιλοξενεί ζωή, με θερμοκρασίες που κυμαίνονται από μηδέν έως 100 βαθμούς Κελσίου, δηλαδή ανάλογες των θερμοκρασιών της Γης και της Αφροδίτης.

Κερδίζει συνεχώς έδαφος η Λεπέν

Οι δικαστικές περιπέτειές της και οι τελευταίες δημοσκοπήσεις για τις γαλλικές εκλογές

Τι θα έπρεπε να συμβεί για να εκλεγεί η Μαρίν Λεπέν πρόεδρος της Γαλλίας; Μετά την εκλογή του Ντόναλντ Τραμπ στις ΗΠΑ, καθώς και το Brexit, το ενδεχόμενο αυτό δεν μπορεί να αποκλειστεί. Ως αρχηγός του ακροδεξιού κόμματος, ο πατέρας της Λεπέν, Ζαν-Μαρί, είχε πλοσιάσει αρκετά στην εκλογή όταν το 2002 είχε καταφέρει να προκριθεί στον δεύτερο γύρο των προεδρικών εκλογών, κερδίζοντας τον πρώην πρωθυπουργό Λιονέλ Ζοσπέν. Το γεγονός ότι στον δεύτερο γύρο όλοι οι πολιτικοί αρχηγοί συνασπίστηκαν εναντίον του με αποτέλεσμα να ηττηθεί με μεγάλη διαφορά, καταδεικνύει ότι ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα του πρώτου γύρου είναι σχεδόν αδύνατον να κερδίσει τελικά η Λεπέν.

Παρ' όλα αυτά, οι αντίπαλοι της Λεπέν φαίνεται να υποχωρούν. Σε δημοσκοπήσεις προηγούμενες εβδομάδας, η ηγέτις του ακροδεξιού κόμματος είχε ανέβει στο 28%, ενώ οι βασικοί αντίπαλοί της, Φρανσουά Φιγιόν και Εμανουέλ Μακρόν, βρίσκονταν αρκετά πιο πίσω με 20% και 18,5% αντίστοιχα, ενώ ακολουθούσαν οι σοσιαλιστές Μπενουά Αμόν και Ζαν-Λικ Με-

Η Λεπέν μοιάζει να μην απειλείται από κανέναν στον πρώτο γύρο.

λανσόν με 13% έκαστος. Το στοιχείο αυτό είναι αρκετά ενδιαφέρον, αφού αν οι δύο υποψήφιοι συνεχόνταν θα συγκέντρωναν ένα ποσοστό ικανό να πλοσιάσει τη Λεπέν. Οι δύο υποψήφιοι ξεκίνησαν διάλογο προς αυτήν την κατεύθυνση.

Οι επικρατέστεροι αντίπαλοι της Λεπέν, όμως, είναι ο Φιγιόν και ο

Μακρόν. Ο Φιγιόν ξεκίνησε την προεκλογική εκστρατεία του δυναμικά κερδίζοντας το χρίσμα του κόμματος των Ρεπουμπλικανών από τον πρώην πρόεδρο Νικολά Σαρκοζί. Μετά το σκάνδαλο με τις αργομισθίες της σύζυγού του, ωστόσο, το ποσοστό του Φιγιόν υποχώρησε, αφού όπως παραδέχονται και οι υποστηρικτές του, «δεν είναι

ελκυστικός, είναι απλά ό,τι καλύτερο έχει απομείνει».

Ο Μακρόν, από την άλλη, είναι εντελώς διαφορετικός. Έχοντας μηδενική εμπειρία από εκλογικές αναμετρήσεις διεξάγει μια εκστρατεία, η οποία δεν τοποθετείται ούτε δεξιά ούτε αριστερά, κάτι το οποίο τον έκανε εξαιρετικά δημοφιλή. Υπέρ του λειτουργεί επίσης η ανακοίνωση του κεντρικού Φρανσουά Μπαϊρού πως δεν θα είναι υποψήφιος και πως θα τον στηρίξει. Όμως και ο Μακρόν έχει υποπέσει σε σοβαρά λάθη, τα οποία έχουν εξοργίσει και δεξιούς και αριστερούς ψηφοφόρους.

Στο πλαίσιο αυτό, η Λεπέν μοιάζει να μην απειλείται από κανέναν στον πρώτο γύρο, εκτός από τον ίδιο της τον εαυτό, που έχει αποδείξει ότι μπορεί να υποπέσει σε σοβαρά λάθη: η γαλλική Δικαιοσύνη άρχισε επίσημη έρευνα εις βάρος της διευθύντριας του πολιτικού γραφείου της, Κατρίν Γκρισέ, στο πλαίσιο της έρευνας για τις ειδικές θέσεις εργασίας που κάλυπταν στελέχη του Εθνικού Μετώπου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την κατάχρηση ευρωπαϊκών κονδυλίων για την πληρωμή τους.

Το Ρίο δεν έμαθε από την Αθήνα

Εξι μήνες μετά τους Ολυμπιακούς, οι αθλητικές εγκαταστάσεις της μεγαλούπολης ρημάζουν

Του **ΘΑΝΟΥ ΜΠΛΟΥΝΑ**

Τι κοινό έχει η «μεταολυμπιακή» Αθήνα με το Ρίο έξι μήνες μετά την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων του περασμένου καλοκαιριού; Η απάντηση βρίσκεται στις ολυμπιακές εγκαταστάσεις. Αυτές που φτιάχτηκαν κατ' απαίτηση των διοργανωτών για να φιλοξενήσουν το μεγαλύτερο αθλητικό γεγονός παγκοσμίως, κόστισαν δυσθεώρητα ποσά, επιβάρυναν τα κρατικά ταμεία, αλλά μετά το τέλος των Αγώνων παρέμειναν ως αναξιοποίητα κατάλοιπα μιας γιορτής που τελείωσε.

Στην περίπτωση της Αθήνας, φάνηκε ξεκάθαρα ότι δεν υπήρχε κανένα σχέδιο αξιοποίησης των ολυμπιακών εγκαταστάσεων μετά το πέρας της ομολογουμένως επιτυχημένης διοργάνωσης το 2004. Οι Αγώνες τελείωσαν και μαζί τους τελείωσε η χρησιμότητα πολλών χώρων, οι οποίοι εγκαταλείφθηκαν, αφέθηκαν να μαραθούν και λεηλατήθηκαν. Η περίπτωση της Αθήνας αποτέλεσε παράδειγμα προς αποφυγή για το Λονδίνο το 2012, που στράφηκε στη λύση των προσωρινών κατασκευών, έχοντας εκπονήσει έγκαιρα σχέδιο αξιοποίησης όσων εγκαταστάσεων παραμείνουν μετά το τέλος των Αγώνων.

Εξι μήνες μετά το τέλος των Ολυμπιακών Αγώνων του Ρίο, η εικόνα των εγκαταστάσεων είναι αποκαρδιωτική. Γήπεδα ερείπια, εγκαταλελειμμένα και λεηλατημένα θυμίζουν έντονα εικόνες από τις αντίστοιχες στην Ελλάδα και θέτουν το ερώτημα περί της αξιοποίησης της ολυμπιακής κληρονομιάς, η οποία σύμφωνα με τους διοργανωτές θα ωφελούσε τη βραζιλιάνικη πόλη και τους κατοίκους της. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα είναι η εικόνα του θρυλικού ποδοσφαιρικού γηπέδου «Μαρακανά», που είχε χρησιμοποιηθεί και στο Μουντιάλ του 2014 και το οποίο ανα-

καινίστηκε με κόστος 400 εκατομμυρίων δολαρίων. Ο τελευταίος αγώνας που έγινε ήταν ένα φιλικό προς τιμήν του Ζίκο τον περασμένο Δεκέμβριο. Σήμερα, ο αγωνιστικός χώρος είναι πλήρως ακατάλληλος, πολλά καθίσματα είναι κατεστραμμένα, ενώ έχει κοπεί η παροχή ρεύματος λόγω χρεών. Οι διαφωνίες που έχουν ανακύψει ανάμεσα στα ενδιαφερόμενα μέρη (διοίκηση σταδίου, κυβέρνηση και οργανωτική επιτροπή των Ολυμπιακών Αγώνων), έχουν ως αποτέλεσμα το γήπεδο-σύμβολο για το ποδόσφαιρο της Βραζιλίας και όχι μόνο, να μη χρησιμοποιείται, να έχει κλείσει για τους τουρίστες που θέλουν να το επισκεφθούν και να έχει καταστεί τόπος λεηλασίας και καταστροφών.

Εικόνα εγκατάλειψης υπάρχει και σε άλλες ολυμπιακές εγκαταστάσεις. Στην πίσνα υπάρχουν λάσπη και βρώμικα νερά, που την καθιστούν εστία μόλυνσης.

Το γήπεδο του γκολφ κόστισε 16 εκατομμύρια δολάρια, όμως και αυτό έχει ήδη έντονα τα σημάδια της εγκατάλειψης. Άλλωστε, οι μεγάλες εγκαταστάσεις των Ολυμπιακών Αγώνων δεν μπορούν να συνεχίζουν να χρησιμοποιούνται για τον ίδιο σκοπό, ειδικότερα όταν το ίδιο άθλημα, εν προκειμένω το γκολφ, δεν προσελκύει πολλούς αθλητές και δεν μπορεί να τις συντηρήσει.

Το Ολυμπιακό Πάρκο, όπως επίσης το ποδηλατοδρόμιο και το γήπεδο του τένις, δεν έχουν προσελκύσει το ενδιαφέρον επιχειρηματιών και έχουν τεθεί σε αχρηστία.

Το Ολυμπιακό Χωριό, των 800.000 τετραγωνικών μέτρων, παραμένει ανοιχτό αλλά χωρίς να μπορεί να αξιοποιηθεί με βάση τον υπάρχοντα σχεδιασμό, που ήταν να κατοικηθεί από τους ντόπιους. Τα ενοίκια είναι απαγορευτικά και μόνο λίγοι έχουν τη δυνατότητα να εγκατασταθούν σε αυτό.

Αποκαρδιωτική είναι η εικόνα πολλών ολυμπιακών εγκαταστάσεων στο Ρίο. Πισίνες έχουν μετατραπεί σε εστίες μόλυνσης και γήπεδα του γκολφ έχουν ρημάξει.

bet365

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Ιταλία - Σέριε Α

Ίντερ 2,60	Ισπαλία 3,30	Ρόμα 2,80
----------------------	------------------------	---------------------

100%

ΜΠΟΝΟΥΣ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ

*Όροι και Προϋποθέσεις Ισχύουν

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΩΝ
Στοιχηματίστε Υπεύθυνα 18+

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Χαμένη ευαισθησία

Κατανοητή η απογοήτευση, η ένταση και η μεγάλη πίεση. Απ' εκεί και πέρα όμως, ούτε μια κουβέντα, ούτε μια γραμμή σε μια γραπτή ανακοίνωση, μια ανάρτηση στα social media, για όλα όσα έγιναν και προκάλεσαν τη διακοπή του αγώνα στο Τσίρειο. Δεν ήταν κάτι αναμενόμενο από ένα σωματείο, όπως η Ομόνοια, με ξεκάθαρη την αντίθετη πολιτική του προς τέτοιες ενέργειες, αλλά και με ιδιαίτερη ευαισθησία σε διάφορα «στραβά» του κυπριακού ποδοσφαίρου. Ευαισθησία η οποία εκφράζεται συχνά με σημαντικές παρεμβάσεις...

Ο... χασογκόλης παικταράς!

Κλασικό παράδειγμα κυπριακής νοοτροπίας η περίπτωση του Πιέρου Σωτηρίου. Μέχρι και πριν από μερικούς μήνες χασογκόλη τον ανέβαν οι φίλοι του ΑΠΟΕΛ, δεύτερη - τρίτη επιλογή τον κατέβαζαν. Πόσα άκουσε ο ίδιος σε κάποιες χαμένες του ευκαιρίες, άλλα τόσα η διοίκηση που δεν βρήκε καλύτερό του και οι προπονητές που επέμεναν να τον χρησιμοποιούν. Στο επίκεντρο και πάλι ο Πιέρους Σωτηρίου. Άλλαξε όμως το θέμα και έχει να κάνει με το πόσα λεφτά θα πάρει ο ΑΠΟΕΛ από την πώλησή του και πόσο δύσκολη θα είναι η προσπάθεια αντικατάστασής του!

Κανιβαλισμός

Η πρόσφατη τοποθέτηση στο fb από τον πρώην πρόεδρο της Νέας Σαλαμίνας Ανδρέα Παρασκευά, έναν παράγοντα πραγματικό εργάτη του ποδοσφαίρου, για πολλά και διάφορα που ακούστηκαν για στελέχη της ομάδας μετά την ήττα από τη Δόξα είναι απο-

Τώρα κατάλαβε ο Κάρβερ

Όταν είχε έλθει ο Τζον Κάρβερ είχε πει ότι είναι συνηθισμένος στην πίεση και είναι έτοιμος για να την αντιμετωπίσει. Τώρα πρέπει να κατάλαβε ότι η συσσωρευμένη εδώ και χρόνια πίεση του οργανισμού του οπαδού, στις λόγω μεθυσμένων ιδιαιτέρως συνθήκες της νήσου Κύπρου, είναι αδυσώπητη. Ειδικά για ένα άνθρωπο με αγγλική ποδοσφαιρική και γενικότερη παιδεία.

Το τελευταίο...

Η πρόκριση επί της Μπιλμπάο φέρνει και αναβολή στους αγώνες κυπέλλου του ΑΠΟΕΛ με την ΑΕΛ, αφού είχαν οριστεί στο διάστημα που πλέον οι πρωταθλητές μας θα παίζουν στους «16» του Europa League. Βέβαια, το τελευταίο που νοιάζει τον ΑΠΟΕΛ αυτή τη στιγμή είναι το πότε θα παίξει κύπελλο.

Ούτε σε στημένα

Βλέπεις και ξαναβλέπεις το πρώτο γκολ του Απόλλωνα στο ματς με την

Ομόνοια την περασμένη Τετάρτη και νομίζεις ότι βλέπεις παιχνίδι Β' γκρουπ στη Β' φάση του πρωταθλήματος. Εκεί δηλαδή που οι σκηνοθέτες μιλώντας απευθείας με την Ασία στήνουν το σκηνικό. Και όμως δεν υπάρχει ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Είναι μάλλον η ανυπαρξία της δουλειάς του Κάρβερ και η ποιότητα που διαθέτουν κάποιοι παίκτες της Ομόνοιας. Ανακαιτίζει ο Σακέτι, πάει η μπάλα στην περιοχή του Κρέσιτς και ο Μάγκλιτσα σαν σε προπόνηση ανάμεσα σε Καρλίτος, Βύντρα και Σοϊλέδη στο-πάρει την μπάλα άνεσα και τη στέλνει εκεί που πρέπει.

ΑΠΟΨΕΙΣ

Ο «τίγρης» ξέρει να μετρά

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Η εικόνα ήταν ιδανική για το άθλημα. Πόσο μάλλον όταν είναι και ταλαιπωρημένο όπως το δικό μας ποδόσφαιρο. Το να βλέπεις ένα νέο γήπεδο γεμάτο κόσμο και τον ήλιο από πάνω να πακνίζεται, σου δημιουργείται μια όμορφη εντύπωση. Και κάθεται και αναρωτιέσαι γιατί σ' αυτό το μικρό νησί να μην υπάρχουν και άλλες τέτοιες εικόνες.

Όπως και να έχει αυτό δεν είναι το θέμα. Με την ΑΕΚ θέλουμε να ασχοληθούμε που μοιάζει μ' ένα νέο φρούτο σ' αυτό το ξερό περιβάλλον που δημιουργήσε/οργάνωσε ο Κουτσοκούμνης και η παρέα του. Έχουν να λένε ότι ο Τίγρης είναι πετυχημένος στα χρηματοοικονομικά, διατηρώντας μάλιστα επιχειρήσεις μέχρι τις ΗΠΑ.

Ως τέτοιος μάλλον πολύ σωστά κοστολόγησε το κυπριακό ποδόσφαιρο και τους αγώνες της ομάδας του. Ακόμη δηλαδή και σ' ένα νέο γήπεδο, όπως η «Αρένα», ο κύριος οπαδός αυτό ακριβώς είναι το κόστος που πρέπει να πληρώνει, πέντε ευρώ (καλά για το Τσίρειο δεν μιλάμε, κανονικά πληρώνουν σαν κασκοντέρ με κίνδυνο τη ζωή σου). Δεν είναι τυχαία η απόφασή του. Γνωρίζοντας το προϊόν που παρέχει στους οπαδούς-πελάτες η οποία υπέρ-χρέωση μάλλον θα έκανε κακό στην επιχείρησή του. Και ως σωστός επαγγελματίας έπραξε ορθά.

Δεν είναι μόνο αυτό. Επειδή ακριβώς έχει στα χέρια του ένα νέο προϊόν καλείται να το πλάσσει με τον σωστό τρόπο. Πρέπει να καλλιεργήσει ανάμεσα στους οπαδούς του, την ανάγκη να βρίσκονται στο νέο γήπεδο κάθε φορά που η ομάδα αγωνίζεται. Και τα πέντε ευρώ είναι το καλύτερο κίνητρο.

Η ΑΕΚ είναι σχετικά μια νεαρή ομάδα. Και έχει πιο μοντέρνες επιλογές να ακολουθήσει σε σχέση με τις υπόλοιπες ομάδες. Εάν δηλαδή προσπαθήσει να κάνει ό,τι και αυτές, με οπαδούς να ρίχνουν φωτοβολίδες, οργανωμένους μες στο φασισταριό και τις ψευτομαγκιές τότε θα φάει τα μούτρα της.

Επ' αυτού ο Τίγρης μέτρησε και εδώ σωστά. Αρχικά έτριξε τα δόντια στους εξηπνάνκδες και ακολούθησε τους έβαλε στο σωστό καλούπι.

Αυτά κάνει κάποιος που ξέρει να μετρά τις καταστάσεις και θέλει να προφυλάξει το προϊόν του. Δεν επενδύει για να έρχεται ο κάθε έξυπνος να του διαλύει την επιχείρηση...

Απλά respect...

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΑ**

Κινδυνεύουμε να καταστούμε κουραστικοί, επαναλαμβάνοντας πως ο ΑΠΟΕΛ άλλαξε επίπεδο, απέκτησε δυναμική, νοοτροπία και κοουλτούρα, σε βαθμό που του επιτρέπει να διακρίνεται σε ευρωπαϊκές διοργανώσεις. Και η διάκριση τα τελευταία χρόνια για τον ΑΠΟΕΛ δεν περιορίζεται σε κάποιες νίκες ή απλές προκρίσεις. Η ανάγνωση και μόνο των ονομάτων των άλλων δεκαπέντε ομάδων, σε αυτή τη φάση της φετι-

νής διοργάνωσης του Europa League, αναδεικνύει τόσο το επίπεδο όσο και τον βαθμό δυσκολίας. Και με απαραίτητη την υποσημείωση, πως με πέντε απ' αυτές, ο ΑΠΟΕΛ ξενασαναντήθηκε τα τελευταία χρόνια... Ο ΑΠΟΕΛ απέχει εδώ και μερικά χρόνια από τις άλλες μεγάλες ποδοσφαιρικές δυνάμεις στην Κύπρο και μεταφράζεται αυτό στις συνεχόμενες κατακτήσεις εγχώριων τίτλων. Σημαντικότερο, ωστόσο, είναι πως ο ΑΠΟΕΛ αποτελεί πλέον μια υπολογίσιμη ποδοσφαιρική δύναμη στην Ευρώπη, κερδίζοντας πάνω απ' όλα τον σεβασμό μεγάλων ποδοσφαιρικών δυνάμεων. Τυχαιά όλα αυτά δεν γίνονται. Η τύχη ασφαλώς και χρειάζεται, πολύ περισσότερο κόντρα σε ομάδες μεγαλύτερου εκποτίσματος, από μόνη της, ωστόσο, δεν θα ήταν αρκετή, γιατί η πρόκριση του ΑΠΟΕΛ σε βάρος της φημισμένης Αθλέτικ Μπιλμπάο δεν ήταν η πρώτη ιστορική επιτυχία των τελευταίων χρόνων. Γιατί ο ΑΠΟΕΛ πήγε και μέχρι τις οκτώ καλύτερες ομάδες ευρωπαϊκής διοργάνωσης και μάλιστα της κορυφαίας, γιατί ο ΑΠΟΕΛ συμμετείχε ανελλιπώς σε ομίλους των ευρωπαϊκών διοργανώσεων, καταγράφοντας σημαντικά αποτελέσματα και επιτυχίες. Και όλα αυτά, στα τελευταία οκτώ χρόνια.

Ας το έχουν υπόψη, λοιπόν, όσοι κατά καιρούς με πάσα ευκολία αμφισβητούν και κυρίως αφήνουν σκίες γύρω από τις επιτυχίες των τελευταίων χρόνων για τον ΑΠΟΕΛ. Ας το έχουν κατά νου όσοι εντός του ΑΠΟΕΛ βιάζονται πολλές φορές (όπως και φέτος στην αρχή της περιόδου), να κρίνουν, να επικρίνουν και να... καταδικάζουν διοικούντες, προπονητές και ποδοσφαιριστές. Η περίπτωση του Πιέρου είναι ενδεικτική.

Έχει δικαίωμα ο ΑΠΟΕΛ και στην αποτυχία, μέρος του παιχνιδιού είναι και η ήττα ή και κάποια απώλεια ενός στόχου.

Απλά, respect στον ΑΠΟΕΛ...

bet365

100%

ΜΠΟΝΟΥΣ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ

*Όροι και Προϋποθέσεις Ισχύουν

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΩΝ

Στοιχηματίστε Υπεύθυνα 18+

ΑΠΟΨΗ Του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ

Ολο και περισσότεροι συζητούν το Grexit

Η συζήτηση περί Grexit αναζωοπυρώνεται. Μπορεί σημαντικοί Έλληνες αλλά και πολλοί ξένοι οικονομολόγοι να μιλούν για τις αρνητικές συνέπειες μιας τέτοιας εξέλιξης, αλλά το διεθνές περιβάλλον επιδεινώνεται. Με προβληματισμό διαπιστώνει κανείς σε συζητήσεις σε κορυφαία οικονομικά ινστιτούτα της Ουάσιγκτον ότι αυτό που μέχρι πρότινος για κάποιους θεωρείτο ταμπού και για άλλους απλώς λάθος, τώρα αποτελεί αντικείμενο συζήτησης. Δεν το υιοθετούν, αλλά το συζητούν. Και αυτό είναι ένα ανησυχητικό πρώτο βήμα.

Μετά το Brexit, την εκλογή Τραμπ και την απαξιώτικη στάση του έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αποκορύφωμα την ανοικτή, αν όχι «επιθετική», αμφισβήτηση του ευρώ από τον άνθρωπο που αυτοπροσδιορίζεται ως ο επόμενος πρόεδρος των ΗΠΑ στην Ε.Ε., αλλά και το ευρύτερο ρεύμα αμφισβήτησης που καταγράφεται πλέον και στην ίδια την Ευρώπη, και μάλιστα σε χώρες όπως η Γαλλία και η Ιταλία, όλο και περισσότεροι προσεγγίζουν το Grexit με «άλλο μάτι».

Ταυτόχρονα, το ελληνικό παζλ καθίσταται πιο δύσκολο και από την πολιτική συγκυρία. Καθώς όλη μια αξιολόγηση έχει καθυστερήσει υπερβολικά και σε σημαντικές ευρωπαϊκές χώρες έχουμε εισέλθει στην προεκλογική δίνη, αυτή είναι η χειρότερη περίοδος για να ζητεί κανείς περισσότερη στήριξη με τη μορφή ελαφρυντών χρέους και άλλων δράσεων, ακόμη και αν πρόκειται για κινήσεις που έχουν συμφωνηθεί.

Όλα αυτά τη στιγμή που και στην ίδια τη Γηραιά Ήπειρο παρατηρείται σημαντική υποχώρηση στην πολιτική και κοινωνική στήριξη προς το ευρώ. Πρόκειται για ένα σταθερά διογκούμενο ρεύμα, που παρατηρείται ακόμη και στη δεύτερη και την τρίτη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρωζώνης. Σε αντίθεση με τη Γερμανία, όπου η ανεργία μειώνεται και η οικονομία ανακάμπτει, στην Ιταλία η οικονομία παραμένει στάσιμη και η ανεργία αυξάνεται, και οι πολιτικοί που τάσσονται υπέρ της αποχώρη-

σης από το κοινό νόμισμα δεν είναι πλέον κάποιοι λίγοι, περιθωριακοί, αλλά έχουν ευρεία απήχηση και σταδιακά αποκτούν χαρακτηριστικά πλειοψηφικού ρεύματος. Στη Γαλλία οι υποψήφιοι για την προεδρία που τάσσονται κατά του ευρώ έχουν την υποστήριξη του 40% των ψηφοφόρων.

Όπως σημείωνε Αμερικανός αναλυτής, «το αίσθημα κατά του ευρώ, που κάποτε ήταν μια παραφωνία στο περιβάλλον της κοινής γνώμης, είναι πλέον ισχυρό και έχει βρει τον δρόμο του στις πολιτικές πλατφόρμες». Σε αυτό το τόσο αρνητικό περιβάλλον αναπόφευκτα αποκτά αρνητική χροιά και η προσέγγιση της ελληνικής περίπτωσης, ή του «ελληνικού προβλήματος», όπως έσπευσε να με «διορθώσει» συνομιλητής μου, ο οποίος εκτίμησε ότι ακόμη και αν χρεώσει κανείς λάθη στους εταίρους, αποδεικνύεται ότι είναι εξαιρετικό δύσκολο να καταστεί η ελληνική οικονομία ανταγωνιστική μέσα σε ένα περιβάλλον όπου λόγω του κοινού νομίσματος δεν αναπροσαρμόζονται οι ενδοευρωπαϊκές συναλλαγματικές ισοτιμίες ώστε να αντικατοπτρίζουν τα διαφορετικά επίπεδα παραγωγικότητας και των οικονομιών της Ευρωζώνης.

Ενδεικτικό του προχωρημένου σταδίου στο οποίο βρίσκεται ο σχετικός προβληματισμός είναι ότι τίθεται, πλέον, ανοικτό το ερώτημα «μήπως θα ήταν καλύτερα για εσάς...».

Τα τελευταία επτά χρόνια η Ελλάδα έχει «συνηθίσει» να παλινδρομεί και να ζει στην αβεβαιότητα, αλλά αυτή τη φορά είναι πιο επικίνδυνα τα πράγματα λόγω της πιο αρνητικής πανευρωπαϊκής συγκυρίας. Όταν το 47% των Ιταλών δηλώνει ότι το ευρώ είναι «κακό» πράγμα για τη χώρα τους, το ζήτημα αποκτά υπαρξιακά χαρακτηριστικά. Και σε αυτή την υπαρξιακή καταιγίδα ο πρώτος που κινδυνεύει να βουλιάξει είναι η πιο μικρή και εύθραυστη βάρκα. Είτε από την αγανάκτηση ορισμένων με την Ελλάδα, είτε και ως παράδειγμα προς «εκφοβισμό» για τους υπόλοιπους.

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Ανοίγει την πόρτα στη διακυβέρνηση, τώρα που έκλεισε η πόρτα του Κυπριακού...

Στα λίγα είναι

1,3 εκατ. ευρώ αντλήσαμε από τη λίστα Λαγκάρντ μέχρι σήμερα. Δεν τα λες και πολλά αλλά τα λες λίγα. Τόσα θέλει στη διμηνία η Κριστίν για εσάφρες και δύο Ερμές τσάντες...

Νοτ Χάπι

Μια μικρή κόντρα διαβλέπω μεταξύ Χάρη και Οδυσσέα, για το κρατικό λαχείο. Ειρήνη αδέρφια, σκοπός δεν είναι να πουλήσουμε αλλά να αδειοδοτήσουμε, Αμήν! Πάντως, νοτ χάπι καθόλου ο Χάρης όπως πάει μέχρι σήμερα το πράγμα...

Στην παρθενία

Στην πρώτη συνεδρία της ΚΤ εντός Μαρτίου θα παραβρεθούν κάνοντας την παρθενική τους εμφάνιση οι Ευαγόρου-Ηροδότου. Ευαγόρου. Εναγορου. Πόσες φορές να το πω και σε πόσες γλώσσες για να το πιστέψω;

Αργεί ακόμη

Οι αποφάσεις επί των δικαστικών που αφορούν τη χρηματοοικονομική κρίση δεν έχουν αγγίξει ακόμη την ουσία. Τάδε έφη Χρυστάλλα. Σε ποιον την είπε

ψάχνω να βρω, αλλά πρώτα θα πρέπει να γυρίσω το φλιτζάνι!

Πάλι Κύπρος

Τα τελευταία Airbus A340-300 με τα χρώματα της πάλαι ποτέ Ολυμπιακής, τα είχαν για πέταμα εδώ και καιρό στην Αθήνα. Τελικά, με ένα σέρβις όχι μόνο πέταξαν αλλά έφτασαν και στον επόμενο προορισμό τους, αφού πωλήθηκαν! Ελληνικό χαρακτηριστικό γνώρισμα, με μια κυπριακή εταιρεία από πίσω ειδικού σκοπού, στην οποία ανήκαν οι τίτλοι κυριότητας...

Και εκείνη...

Κουρεμένη και η πρώην διαχειρίστρια της Λαϊκής Άντρα Αντωνιάδου. Που στη συνέχεια κουρεύτηκε ως διαχειρίστρια για να αναλάβει ο Κρις, που πήγε και αυτός. Προφανώς το έχει η θέση...

Ερχονται σαν τα χελιδόνια...

Και ναι, ναι ΝΑΙ! Είναι γεγονός. Δεκατρείς ασφαλιστικές εταιρείες πατάνε Κύπρο λόγω Brexit, οι οποίες καλύπτουν εμπορικούς στόλους. Αν μπορούσε ο Δήκτης να κάνει tweet θα το έκανε και θα γινόταν τσουνάμι από την Πάφο μέχρι το Λίβερπουλ!

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Αφερεγγυότητα Ταμειακής Ροής

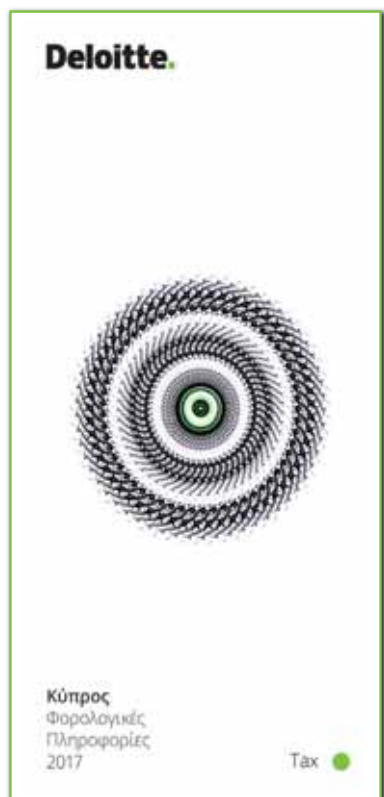
Αφερεγγυότητα Ταμειακής Ροής καλείται η χρηματοοικονομική κατάσταση κατά την οποία ο οφειλέτης (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) πα-

ρουσιάζει αδυναμία αποπληρωμής των υποχρεώσεών του στην προσυμφωνημένη χρονική περίοδο, λόγω έλλειψης διαθέσιμου ρευστού.

ΜΑΡΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

Deloitte.

Φορολογικός Οδηγός 2017

- Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε για τα φορολογικά 2017
- Όλες οι νέες αλλαγές που επήλθαν στη φορολογική νομοθεσία
- Το φορολογικό ημερολόγιο 2017

Η σημαντική αυτή έκδοση της Deloitte εντάσσεται μέσα στα πλαίσια της πάγιας πολιτικής της για πλήρη, έγκυρη και λεπτομερή ενημέρωση του επιχειρηματικού κόσμου, αλλά και της κοινωνίας ευρύτερα.

Την ηλεκτρονική έκδοση του Φορολογικού Οδηγού 2017 της Deloitte μπορείτε να τη βρείτε στην ιστοσελίδα www.deloitte.com/cy/taxfacts2017

ΑΠΟΨΗ Του ΝΙΚΟΥ ΜΑΡΑΝΤΖΙΑΗ*

Η μεσαία τάξη με μάτι που γυαλίζει

Αν δεν ανήκετε στην κατηγορία των «Μπακουνιστών-Λενινιστών», που στα νιάτα τους περιφρονούσαν τα προϊόντα της «δεξιάς και αμερικανικής υποकुλοτούρας», όπως επισημαίνει κι ένα σημαντικό κυβερνητικό στέλεχος, θα έχετε πολύ πιθανά δει την εξαιρετικά δημοφιλή, στην εποχή της, ταινία «Ρόκι», όπου ο Σιλβέστερ Σταλόνε υποδύεται έναν κορυφή του αθλήματος. Στο «Ρόκι 3», ο ήρωάς μας επιτυχημένος πλέον απειλείται από έναν ανερχόμενο μποξέρ, τον Κλάιμπερ Λανγκ, ο οποίος χλευάζει και προκαλεί τον Ρόκι σε αγώνα. Ο διψασμένος για δόξα και κοινωνική άνοδο Λανγκ κερδίζει την πρώτη μάχη για τον τίτλο του παγκόσμιου πρωταθλητή, ακριβώς γιατί διαθέτει «το μάτι της τίγρης» (απ' όπου και το διάσημο σάουντρακ της ταινίας, «Eye of the Tiger», που το γνωρίζετε εφόσον βεβαίως δεν ακούγατε μόνο κλασική μουσική ή αντάρτικα), το πάθος δηλαδή που έχουν οι άνθρωποι που αγωνίζονται για την επιβίωσή τους. Στη βεβάνς, ο Ρόκι, ο οποίος εν τω μεταξύ είχε βρει εκ νέου εκείνες τις δυνάμεις και τις αξίες που τον ανέδειξαν, μάχεται με τέτοιο πνεύμα που αφήνει έκπληκτους τους πάντες και κυρίως τον αντίπαλό του, που θα πέσει νοκ άουτ στη συνέχεια.

Το τελευταίο διάστημα, αρκετοί φίλοι και γνωστοί μου αφήνουν εμένα έκπληκτο με την επιθετικότητά τους. Διακρίνω ακριβώς αυτό το «μάτι της τίγρης» του Ρόκι Μπαλμπόα. Πρόκειται για ανθρώπους που

κατά βάση ανήκουν στη μεσαία τάξη. Ηξεραι, όλοι ξέρουν, πως δίνουν έναν αγώνα επιβίωσης με μεγάλη αβεβαιότητα και ανασφάλεια για το μέλλον: άλλος λόγω επαγγελματικών προβλημάτων, άλλος λόγω αδυναμίας καταβολής φόρων, άλλος λόγω ΕΝ-ΦΙΑ ή δόσεων στην τράπεζα. Αυτό όμως που συμβαίνει τις τελευταίες εβδομάδες είναι ποιοτικά διαφορετικό. Αντικρίζω ένα θυμό ανάμεικτο με βαθιά πίκρα, που φανερώνει μια νέα κατάσταση.

Πού οφείλεται αυτή η ριζική μεταβολή; Φαίνεται πως το ποτήρι ξεχειλίζει με τον τελευταίο ασφαλιστικό νόμο, την υπόθεση με τα «μυλοκάκια» και τις ασφαλιστικές εισφορές. Μέσα από τη συμφορά που τους χτύπησε, όπου πολλές χιλιάδες επαγγελματιών καλούνται να πληρώσουν νέα αυξημένα ποσά προς τα ταμεία, οι άνθρωποι της μεσαίας τάξης αντιλήφθηκαν πως δεν είναι απλώς «θύματα» της κρίσης, όπως περίπου συμβαίνει με όσους έχουν την ατυχία να υποστούν μια φυσική καταστροφή. Είναι τα θύματα μιας συνειδητής σχέδιασμένης (έστω και άρπα κόλα) απόφασης αυτοί να (ξανα)πληρώσουν τη ζημιά. Στην πραγματικότητα πρόκειται για στρατηγική φτωχοποίησης της μεσαίας τάξης.

Όλοι αναγνωρίζουν πως η μεσαία τάξη πλήρωσε πολύ ακριβά την κρίση: τα μαγαζιά και οι επιχειρήσεις της έκλεισαν ή υπολειπόμενες, τα πτυχία της ξεφτιλίστηκαν, η περιουσία της σε ρευστό έχει περιορισθεί δραματικά, τα χρέη προς ταμεία, την εφορία ή τις τράπεζες είναι μεγάλη, η ακίνητη περιουσία της έχει χάσει τη μισή και πλέον αξία και

Πολλοί αντιλαμβάνονται, πλέον, πως η εξόντωση της μεσαίας τάξης δεν ήταν συνταγή που «ήρθε απ' έξω» με υπογραφή ξένων δανειστών. Ήταν συνειδητή επιλογή των ελίτ της εξουσίας, ιδιαίτερα των δύο τελευταίων ετών.

ό,τι απομένει λεηλατείται από το κράτος. Και όσο για τα παιδιά της, η μεσαία τάξη τα καιρετάει με μαντίλι όχι ίσως στους «σταθμούς του Μονάχου» σήμερα, αλλά στα αεροδρόμια.

Πολλοί αντιλαμβάνονται, πλέον, πως η εξόντωση της μεσαίας τάξης δεν ήταν ούτε φυσική καταστροφή αλλά ούτε και συνταγή που «ήρθε απ' έξω» με υπογραφή ξένων δανειστών. Ήταν συνειδητή επιλογή των ελίτ της εξουσίας, ιδιαίτερα των δύο τελευταίων ετών. Όχι από «κακία» ή «διαστροφή», αλλά από εκλογική υστεροβουλία ή φόβο ανάληψης ευθυνών, καθώς η μεσαία τάξη είναι το εύκολο θύμα.

Είναι το εύκολο θύμα λόγω των βασικών κοινωνικών χαρακτηριστικών της: είναι κόσμος και δεν προβαίνει σε βίαιες πράξεις, καταλήψεις, κλεισίματα δρόμων ή άλλες έντονες ενέργειες είναι ανεπαρκώς οργανωμένη σε σύγκριση με άλλες

κοινωνικές ομάδες (π.χ., δημόσιοι υπάλληλοι), είναι κοινωνικά υπερήφανη και η δυστυχία της εξατομικεύεται και δεν προβάλλεται κοινωνικά προς τα έξω, είναι «ατομοκεντρική» και ευέλικτη και διαρκώς αναζητεί θετικές λύσεις, ακόμη κι αν αυτό σημαίνει να μαζέψει τα πράγματά της και να φύγει από τη χώρα αυτή. Για όλους τους παραπάνω λόγους, η μεσαία τάξη δέχθηκε σχεδόν αδιαμαρτύρητα ό,τι συμβαίνει, συχνά μάλιστα με μια διάθεση κατανόησης των προβλημάτων.

Όμως πλέον, καθώς γίνεται κατανοητό από την ίδια πως εδώ και κάποιο διάστημα ξετυλίγεται πραγματικά το χρονικό ενός προαναγγελλέντος θανάτου, ο θυμός της μεγαλώνει ραγδαία. Πώς θα αντιδράσει η μεσαία τάξη στην επικείμενη εξόντωση της; Θα παγώσει από τον τρόμο, θα τραπέει σε φυγή ή θα δούμε μια νέα διάσταση της κοινωνικής αγανάκτησης και διαμαρτυρίας να αποκαλύπτεται; Πώς θα συμπεριφερθεί στις εκλογές, όποτε γίνουν; Σε όλες τις έρευνες κοινής γνώμης αποτυπώνεται η έντονη δυσανεξία των μεσαίων στρωμάτων για τις κυβερνητικές επιλογές. Ό,τι κι αν συμβεί, πάντως, αυτή τη φορά το «μάτι της τίγρης» δεν είναι οι φιλόδοξοι πρώην διεκδικητές και νυν ενθρονισμένοι που το διαθέτουν, αλλά αυτοί που πληρώνουν τα σπασμένα.

*Ο κ. Νίκος Μαραντζιάης είναι καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας και επισκέπτης καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Καρόλου στην Πράγα.

ΥΠΟΙΚ: Δεν πατάμε φρένο στην ανάπτυξη

Ο κ. Γεωργιάδης τονίζει πως είναι στρεβλό το συμπέρασμα της Κομισιόν για ανακοπή του ρυθμού που κινείται η Κύπρος

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Φωτιάς άναψαν στην κυβέρνηση οι συστάσεις που διατυπώθηκαν στη χερμερινή έκθεση της Κομισιόν. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάνει λόγο για υπερβολικές δημοσιονομικές ανισορροπίες στη χώρα, με την κοινωνική κατάσταση να είναι εύθραυστη και η δυναμτική ανάπτυξη να παραμένει υποτονική. Επίσης, σύμφωνα με την έκθεση ο Κύπρος κρίθηκε ότι δεν έχει παραγωγικό κενό, ότι πρέπει φάση υπερθερμάνσας και πρέπει να επιβάλει φόρους για να ανακόψει την υπερβολική ανάπτυξη. Με αυτή την άποψη όμως διαφωνεί έντονα ο υπουργός Οικονομικών Χάρης Γεωργιάδης, τονίζοντας στην «Κ» πως ο Κύπρος δεν θα «πατήσει φρένο» στον ρυθμό ανάπτυξης, αλλά και στη ανάπτυξη της οικονομίας γενικότερα. Σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις στη δημόσια υπηρεσία υπογραμμίζει πως «είναι γνωστό ότι έχει υπάρξει και καθυστέρηση κάποιων μεταρρυθμίσεων, αλλά και απόρριψη άλλων». Πρόσθεσε ότι «το βασικό είναι η απόρριψη του νομοσχέδιου για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας από τη Βουλή. Η Κομισιόν αναφέρεται σε κάποιο γεγονός, το οποίο δεν επηδράζει σχολίων. Η κυβέρνηση όμως στήριξε έντονα τη μεταρρύθμιση αυτή, όπως και άλλες δύο που καθυστερούν από τη Βουλή, εκείνης της τοπικής αυτοδιοίκησης για ένα χρόνο και εκείνη των νοσοκομείων για έξι μήνες που αν προωθηθούν θα είναι σημαντικές».

Όσον αφορά τα δημόσια οικονομικά, ο υπουργός είπε ότι οι εκτιμήσεις της Κομισιόν είναι καλύτερες από αυτές της Κύπρου. «Πέραν από του απολύτως ισοσκελισμένου προϋπολογισμού για το 2016, υπολογίζουμε ότι και το 2017 θα υπάρχει ένα οριακό και μόνο έλλειμμα της

τάξης του 0,2%. Ο προϋπολογισμός που καταθέσκει προϋποθέτει μεγαλύτερο έλλειμμα – πάλι οριακό δηλαδή – της τάξης του 0,5%, αλλά και πάλι η Κομισιόν εκτιμά ισσοσκελισμένο προϋπολογισμό για το 2017». Σε ερώτηση που τελικά προκύπτει η διαφωνία, ο κ. Γεωργιάδης έδειξε το διαρθρωτικό ισοζύγιο: «Μπορεί ένα κράτος να μην πετυχαίνει τους δημοσιονομικούς του στόχους, αλλά θεωρείται ότι διαθέτει παραγωγικό κενό, να μπορεί δηλαδή να αναπτυχθεί περαιτέρω και να του επιτραπεί να διατηρήσει αυτή την απόκλιση από τους δημοσιονο-

**«Δεν προκύπτει διαφω-
νία στους αριθμούς
ή στις εκτιμήσεις.
Οι εκτιμήσεις της Κομι-
σιόν είναι καλύτερες
και από τις δικές μας».**

μικούς του στόχους. Υπάρχουν αρκετά τέτοια κράτη. Από την άλλη, μπορεί ένα κράτος μέλος να πετυχαίνει τους δημοσιονομικούς του στόχους, να έχει ακόμη και ισοσκελισμένο προϋπολογισμό, αλλά να θεωρείται ότι δεν διαθέτει παραγωγικό κενό και να πρέπει – και πάλι σε κάθε περίπτωση ασάφειας αν έχει ισοσκελισμένο – να λάβει περιοριστικά μέτρα για να ανακόψει την περαιτέρω ανάπτυξη-υπερθέρμανση της οικονομίας. Το δεύτερο ουσιαστικά μας λέει η Κομισιόν, το οποίο θεωρούμε περίεργο και στρεβλό συμπέρασμα, δηλαδή η Κύπρος να πρέπει να ανακόψει με φόρους και μέτρα την υπερθέρμανση της οικονομίας».

Ο ΥΠΟΙΚ υπογράμμισε όμως στην «Κ» ότι «δεν προκύπτει διαφωνία

Το σήμα κατατεθέν της οικονομικής πολιτικής της παρούσας διακυβέρνησης είναι ισοσκελισμένος προϋπολογισμός και ανάπτυξη. Κατ' επανάληψη έχουμε διαψεύσει ανησυχίες που είχαν εκφραστεί τόσο στο εσωτερικό, όσο και στο εξωτερικό, αναφέρει στην «Κ» ο Υπουργός Οικονομικών.

στους αριθμούς ή στις εκτιμήσεις. Οι εκτιμήσεις τους είναι καλύτερες και από τις δικές μας. Η διαφωνία βρίσκεται βάση στο αν πρέπει να επιτραπεί στην οικονομία να αναπτυχθεί περισσότερο ή αν θα πρέπει να πατήσουμε φρένο. Δεν θα πατήσου-

με φρένο ασφαλώς, αυτό θα ήταν εξωφρενικό. Αυτό είναι ουσιαστικά το μόνο σημείο διαφωνίας», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Σχετικά με την αναφορά της Κομισιόν για τα υψηλά μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ) της Κύπρου

και το ότι πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές μεϊσίως του, ο κ. Γεωργιάδης είπε πως «είναι γεγονός και συμφωνούμε με αυτή τη θέση. Δυστυχώς, δημιουργήθηκε μεγάλη πιστωτική επέκταση την προηγούμενη δεκαετία με υπερβολικό όγκο ιδιωτικού δανεισμού, και θα χρειαστεί χρόνος για να εξυγιανθεί». Περαιτέρω, όμως, σημείωσε ότι στην περίπτωση της Κύπρου τα ΜΕΔ «είναι εκεί και φαίνονται». Εξήγησε ότι «δεν έχουν μεταφερθεί εκτός ισολογισμού τραπεζών, όπως έγινε σε άλλα κράτη, κάτι που όμως δεν τα εξαφανίζει, αλλά παράλληλα δεν φαίνονται ως κυπτιπύ ποσοστό. Αν μεταφέρονταν σε μια εταιρεία διαχείρισης ΜΕΔ, τα ποσοστά που θα παρουσιάζονταν θα ήταν αλλιώσι. Παρόλα αυτά τα άλλα κράτη όχι απλώς δεν τα εξαφανίζουν με αυτή την πρακτική, αλλά ανιθετως χρησιμοποιούν σε μια επιθετική πολιτική αντιμετώπισης τους, το με βάρος να μεταφέρεται στον φορολογούμενο, κάτι που δεν επιλέξαμε εμείς».

Λίστα Λαγκάρντ

Αναφορικά με τα χρήματα που έχει εισπραχθεί το Τμήμα Φορολογιών από τα πρόσωπα που βρίσκονται στη Λίστα Λαγκάρντ, ο ΥΠΟΙΚ ξεκαθάρισε ότι όλο το ποσό ανέρχεται στα 23 εκατ. συν των τόκους επιβαρύνσεων, με το ποσό να ανέρχεται στα 38 εκατ. ευρώ. «Από αυτά τα 38 εκατ. ευρώ, ένα ποσό των τέλξης των 7 εκατ. έχει δικαιολογηθεί, άρα και διαγράφηκε, διότι δόθηκαν επαρκείς εξηγήσεις από τους φορολογουμένους. Για τα υπόλοιπα είτε θα εισπραχθούν τα ποσά τώρα που θα ολοκληρωθεί και η διαδικασία ένορκων, είτε θα υπάρξει προσφυγή των φορολογουμένων στο δικαστήριο ή στο εφοριακό συμβούλιο».

Διαψεύδουμε ανησυχίες

Κλινδης να σχολιάσει το δημοσίευμα της Οικονομικής «Κ» για κίνδυνο ενεργοποίησης του μηχανισμού διάθρωσης και επιβολής κάποιων μέτρων το 2018 στο πλαίσιο της συνέντευξης του Προέδρου του Δημοσιονομικού Συμβουλίου Δημήτρη Γεωργιάδη, ο ΥΠΟΙΚ είπε ότι αυτό που διαπιστώνεται, είναι ότι μετατοπίζεται συνεχώς παρακάτω η εκτίμηση ή το ενδεχόμενο επιβολής μέτρων. «Τα ίδια ακούγαμε για το 2016, η χρονιά έκλεισε όχι απλώς με ισοσκελισμένο προϋπολογισμό, αλλά και με ένα εξαιρετικά πρωτογενές πλεόνασμα, το υψηλότερο στην Ευρώπη. Το περασμένο φθινόπωρο ακούγαμε ότι το ενδεχόμενο μέτρων αφορούσε το 2017 όταν είχε εγερθεί για πρώτη φορά το ζήτημα από την Κομισιόν. Τώρα μετατοπίζεται το ενδεχόμενο στο 2018. Εγώ απαντώ πως κρίνουμε εκ των αποτελεσμάτων. Από το 2014 και μετά και από τον πρώτο προϋπολογισμό που η παρούσα κυβέρνηση ετοίμασε, λειτουργούμε με ισοσκελισμένο προϋπολογισμό και αυτό θα διατηρηθεί και το 2017, αλλά και το 2018. Το σήμα κατατεθέν της οικονομικής πολιτικής της παρούσας διακυβέρνησης είναι ισοσκελισμένος προϋπολογισμός και ανάπτυξη. Κατ' επανάληψη έχουμε διαψεύσει ανησυχίες που είχαν εκφραστεί τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό. Ισοσκελισμένο προϋπολογισμό και καλοί ρυθμοί ανάπτυξης. Αυτό ακριβώς θα διαφυλάξουμε», κατέληξε

ΜΗ ΧΑΣΕΤΕ ΤΟ ΝΕΟ ΤΕΥΧΟΣ ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

nomisma

ΜΟΝΟ
€2

ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙΣ ΕΦΟΡΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑΝΝΗ ΤΣΑΓΚΑΡΗ

Σφίγγει ο κλοιός για φοροφυγάδες και μεγαλοφειλέτες

Στο ράφι οριστικά οι αποκρατικοποιήσεις

Τι θα γίνει με τη Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων

ΘΕΜΑ

Διαγράφονται χιλιάδες εταιρείες γιατί δεν υποβάλλουν λογαριασμούς

ΚΑΤΕΒΑΣΤΕ ΤΩΡΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

GET IT ON Google play

Available on the App Store

ΖΗΤΗΣΤΕ ΤΟ ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ Ή ΕΓΓΡΑΦΕΙΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗΣ

www.nomisma.com.cy

ΓΙΑ ΑΜΕΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΝΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ
ΔΗΣΥ

Νέοι Επιχειρηματικοί Ηγέτες

Έξι νεαροί Μάνατζερ / Επιχειρηματίες μοιράζονται τις σκέψεις και προβληματισμούς τους για την κυπριακή οικονομία και επιχειρηματικότητα

Τετάρτη 1^η Μαρτίου 2017 | 17:30
Αίθουσα Εκδηλώσεων «Πασχάλη Α. Πασχαλίδη», Κτήριο Διοίκησης Ελληνικής Τράπεζας | Λευκωσία

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

17:30-18:00	Εγγραφή
18:00-18:10	Εισαγωγή από τον Πρόεδρο του Δημοκρατικού Συνεργείου, κ. Αβέρωφ Νεοφύτου
18:10-18:20	Χαιρετισμός από τον Φίβο Στασάπουλο, Γενικό Διευθυντή Ομίλου, Ελληνική Τράπεζα
18:20-18:30	Συζήτηση στοργυλκής τραπέζης με θέμα: «Νέοι Επιχειρηματικοί Ηγέτες»
	■ Ποιες είναι οι προοπτικές αλλά και τα προβλήματα της Κυπριακής οικονομίας; ■ Η επιχειρηματικότητα στην Κύπρο μέσω από τα μάτια των νεαρών μάνατζερ: Οι ευκαιρίες και οι προκλήσεις; ■ Πώς ανταποκρίνονται τα δική τους συνεισφορά στην επιχειρηματική σκηνή; Ποιοι οι προσωπικοί τους στόχοι και επιδιώξεις στην επένδυσή τους, ο τρόπος δουλειάς, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν. Πόσο εύκολο είναι η ζωή ενός νεαρού μάνατζερ; ■ Πόσο κανονιστούν οι επιχειρήσεις στην Κύπρο; Πώς οι νέοι μάνατζερ / επιχειρηματίες θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη κανονισμός;
19:30	Ολοκλήρωση Ημερίδας - Ακολουθεί δεξίωση

Πανελλήνιος

Εισαγωγή:
Αβέρωφ Νεοφύτου
Πρόεδρος
Δημοκρατικού Συνεργείου

Χαιρετισμός:
Φίβος Στασάπουλος
Γενικός Διευθυντής Ομίλου,
Ελληνική Τράπεζα

Συντονισμός:
Δimitρης Δημητρίου
Βουλευτής,
Πρόεδρος Οργάνωσης Νέων Επισημόνων
Δημοκρατικού Συνεργείου

Αργή Αναστασιόου,
Διευθύντρια Συμβούλου,
TheWoks (Telia & Pavla) /
BBDO Group

Γιώργος Θεοδότου
Director & Marketing
Manager, υπεύθυνος
ΑΝΘΑ ΜΕΤΑ

Κόστας Πλιακούτας
Head of Business Operations,
Char. Pliakoutas Ltd

Ξένα Ι. Λαϊδού
Αποστολικός Πρόεδρος ΔΣ
Καλλιθέα Μέδεια
και Εργασίες ΑΕΚΗ

Υγιάννης Π. Βονέλλης
Board Member and Team
Leader of YPM&G Enterprise
and Strategy Creative

Πάνος Χριστοδούλου
CFO of Hard Rock Café
and TGIFridays Restaurants

Μονόδρομος η εξυγίανση των κόκκινων δανείων

Στρατηγικής σημασίας η συνεργασία με APS Global, τονίζει η Ειρένα Γεωργιάδου

Συνέντευξη στον
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Σε γρηγορότερες και καλύτερες λύσεις εξυγίανσης των Μν Εξυπηρετούμενων Δανείων προσβλέπει η Ελληνική Τράπεζα από τη συνεργασία με την APS Global για τη δημιουργία πλατφόρμας στην οποία θα μεταφερθεί η διαχείριση των ΜΕΔ. Μιλώντας στην «Κ» η πρόεδρος του Δ.Σ. της Ελληνικής Τράπεζας Ειρένα Γεωργιάδου, αναφέρει ταυτόχρονα ότι θα αποτελούσε καλή εξέλιξη για την τράπεζα εάν σε κάποιο στάδιο ενταχθεί σε ένα χρηματιστήριο στο οποίο η τιμή της μετοχής να αντανακλά την τιμή της αξίας της τράπεζας. Πρόσθετα, τονίζει πως όσον αφορά στα αποτελέσματα που θα ανακοινώσουν τη πρώτη Μαρτίου, είναι πιο σημαντικός ο ισολογισμός της τράπεζας από τον λογαριασμό κερδοζημιών.

—Ποιους στόχους έχει θέσει η Ελληνική Τράπεζα για το 2017;

—Για το 2017, ο πρώτος μας στόχος είναι αυτός για τον οποίο όλοι μιλούν, η πρόσφατη έκθεση της Κομισιόν, οι οποίοι αξιολόγησαν, το ΔΝΤ, η Κεντρική Τράπεζα, και η κοινή γνώμη και δεν είναι άλλος από τη μείωση των Μν Εξυπηρετούμενων Δανείων. Ήδη από τις αρχές του 2017 έχουμε ανακοινώσει μια εσωτερική κίνηση, η οποία ακριβώς στοχεύει να υποβοηθήσει την εξυγίανση του χαρτοφυλακίου. Και φυσικά μιλάω για τη συμφωνία με την APS Global, ένα εξωτερικό συνεργάτη, ο οποίος διαθέτει ιδιαίτερα εξειδίκευση και τεχνογνωσία στο θέμα της αναδιάρθρωσης των Μν Εξυπηρετούμενων Δανείων για τη δημιουργία πλατφόρμας που θα διαχειρίζεται όλα αυτά τα δάνεια. Θεωρούμε ότι η δημιουργία αυτής της πλατφόρμας είναι μια πολύ σημαντική κίνηση για την τράπεζα. Μια δοκιμασμένη συσταγή που είχε θεματικά αποτελέσματα σε χώρες με παρόμοια υψηλά ποσοστά Μν Εξυπηρετούμενων Δανείων. Πέραν από τα Μν Εξυπηρετούμενα Δάνεια, για το 2017, η Τράπεζα παραμένει επικεντρωμένη στην ανάπτυξη των εργασιών της και στην αναδιοργάνωση του οικονομικού της μοντέλου, με έμφαση στην ψηφιοποίηση και στη δημιουργία εναλλακτικών καναλιών εξυπηρέτησης του πελάτη.

—Πώς επηρεαστήκατε από την αποχώρηση του CEO Bert Pijls και τη μεταβατική περίοδο που διανύετε σήμερα;

—Σίγουρα αποτέλεσε μια λυπηρή εξέλιξη η πορεία της υγείας της συζύγου του κ. Pijls, όμως επειδή είχαμε συνεργαστεί μαζί με τον κύριο Pijls τόσο για την εξεύρεση του αντικαταστάτη, αλλά και για τη μεταβατική περίοδο, η κατάσταση είναι πολύ ομαλή στην τράπεζα. Ως Διοικητικό Συμβούλιο έχουμε υποχρέωση να καταστήσουμε σχέδια διαδοχής που στην προκειμένη περίπτωση λειτούργησαν πολύ ομαλά. Ο κ. Ιωάννης Μάτσος που επιλέχθηκε

ως ο καινούργιος CEO της τράπεζας, θεωρώ με βεβαιότητα ότι είναι ο καταλληλότερος να αναλάβει τα νήια αυτή τη στιγμή, όχι μόνο γιατί γνωρίζει πολύ καλά την τράπεζα, αφού είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά και γιατί διαθέτει τις εμπειρίες, την τεχνογνωσία και την όρεξη να ηγηθεί της τράπεζας.

—Πότε θα αναλάβει τα καθήκοντά του ο κ. Μάτσος;

—Αναμένουμε ότι εντός Μαρτίου θα λάβουμε και την τελική έγκριση για τον διορισμό του από την ΕΚΤ.

Συνεργασία με τους Τσέχους —Η συνεργασία με την APS έχει γίνει αντικείμενο συζήτησης. Πώς και επιλέξατε αυτή τη λύση;

—Πρόκειται για ένα ταξίδι που ξεκίνησε πριν από δύο χρόνια, με στόχο την αναζήτηση της καλύτερης λύσης για εξυγίανση του χαρτοφυλακίου των Μν Εξυπηρετούμενων Δανείων. Ήταν καθαρό από την αρχή ότι απλά με υπομονή και με αναμονή της οικονομίας να ανακάμψει, θα αργήσει να εξυγιανθεί το χαρτοφυλάκιο και έπρεπε να βρεθεί μια πιο δυναμική λύση. Το ταξίδι αυτό ξεκίνησε με το κωδικό όνομα «Έλλπ» μελετώντας σε βάθος τη μοντέλα διαχείρισης Μν Εξυπηρετούμενων Δανείων που είχαν αναπτυχθεί στην Ιρλανδία, στην Ισπανία, στην Πορτογαλία, στην Αγγλία και αλλού. Πριν από περίπου ένα χρόνο «πιάσαμε λιμάνι» καταλήγοντας ότι η καλύτερη λύση για την Ελληνική Τράπεζα είναι η δημιουργία μιας πλατφόρμας στην οποία θα μεταφερθεί η διαχείριση των ΜΕΔ, σε συνεργασία με κάποιον εξειδικευμένο οίκο από το εξωτερικό. Στην πορεία διεφάνη μάλιστα ότι αυτή η κίνηση συνάδει με τις κατευθυντήριες γραμμές της καινούργιας οδηγίας της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για τα ΜΕΔ που ανακοινώθηκε τον περασμένο Σεπτέμβριο. Διεξήχθη, λοιπόν, ένας διεθνής διαγωνισμός προς εξεύρεση του καταλληλότερου συνεργάτη γι' αυτή την πλατφόρμα. Ενδιαφέρθηκαν αρχικά περίπου 40 εταιρείες που εξειδικεύονται στον κλάδο και μετά από μια ανταγωνιστική διαδικασία καταλήξαμε με την APS.

—Τι προσβλέπετε από αυτή τη συνεργασία;

—Προσβλέπουμε σίγουρα γρηγορότερες και καλύτερες λύσεις εξυγίανσης των ΜΕΔ. Και όταν λέω καλύτερες, εννοώ καλύτερες και για τους καταθέτες της τράπεζας, γιατί ας μην ξεχνάμε πως είναι με χρήματα των καταθετών μας που χρηματοδοτήσαμε όλα αυτά τα δάνεια τα οποία έχουν καταστεί μη εξυπηρετούμενα, αλλά και για τους πελάτες μας που κατέχουν μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Η APS κατέχει μια τεράστια εμπειρία σε αυτό τον τομέα, χρησιμοποιεί σύγχρονες και εξειδικευμένες τεχνικές και εργαλεία αναδιάρθρωσης, εκπαιδεύει το προσωπικό και κατέχει σύγχρονα

θα αποτελούσε καλή εξέλιξη εάν σε κάποιο στάδιο ενταχθούμε σε ένα χρηματιστήριο στο οποίο η τιμή της μετοχής να αντανακλά την τιμή της αξίας της τράπεζας, δηλώνει στην «Κ» η πρόεδρος του Δ.Σ. της Ελληνικής Ειρένα Γεωργιάδου.

«Αναμένω πως εντός του 2017, επειδή είναι ύψιστης ανάγκης η συγκράτηση των εξόδων της τράπεζας, θα υπάρξει κάποιο Σχέδιο Εθελούσιας Εξόδου».

συστήματα παρακολούθησης των δανείων. Προσβλέπουμε, λοιπόν, πως θα δοθεί μια άλλη πνοή και ώθηση τόσο στην Τράπεζα, αλλά και στην κυπριακή αγορά γενικότερα. Ένα από τα επίσης δυνατά σημεία της APS το οποίο αποδεικνύεται και στην πράξη στις χώρες όπου δραστηριοποιείται, είναι η προσέλκυση ξένων κεφαλαίων τα οποία μπορούν να διοχετευτούν με διάφορους τρόπους στις εταιρείες που αντιμετωπίζουν προβλήματα και ενδεχομένως να τις καταστήσουν και πάλι βιώσιμες.

Συγκεκριμένοι στόχοι

—Έχουν τεθεί συγκεκριμένοι στόχοι μείωσης των ΜΕΔ;

—Έχουν τεθεί πολύ συγκεκριμένοι στόχοι τόσο για το τελικό ποσοστό όσο και για τον ρυθμό εξυγίανσης του χαρτοφυλακίου, οι οποίοι έχουν συμφωνηθεί και με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αλλά και με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Οι στόχοι αυτοί είναι αρκετά φιλόδοξοι αλλά η πορεία είναι μονόδρομος — δεν μπορούμε

να αναβάλουμε άλλο την εξυγίανση του χαρτοφυλακίου. Η δημιουργία της πλατφόρμας διαχείρισης των ΜΕΔ αποσκοπεί ακριβώς σε αυτό να γίνει η εξυγίανση όσο το δυνατόν γρηγορότερα.

—Έχουν απαντηθεί οι ανησυχίες των εργαζομένων που θα μεταφερθούν στην πλατφόρμα;

—Όπως σας έχω πει πρόκειται για μια εσωτερική κίνηση της τράπεζας, σημαντικής μάλιστα, αλλά εσωτερική. Οι εργαζόμενοι που επηρεάζονται δεν έχουν λόγο να ανησυχούν εφόσον θα μεταφερθούν με την πλατφόρμα διαχείρισης, από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστετήσεων, αλλά θα παραμείνουν εργαζόμενοι στον Όμιλο της Ελληνικής Τράπεζας. Συγκεκριμένα να πω ότι διατηρούν τους μισθούς, τα ωφελήματα, τα χαμηλότοκα δάνεια, τις συλλογικές συμβάσεις, τα ταμεία προνοίας, ταμεία υγείας κ.ο.κ. Επιπλέον όσοι οι επιθυμούν μπορούν να παραμείνουν μέλη της ΕΤΥΚ και να απολαμβάνουν τα ωφελήματα που προσφέρει η συμμετοχή τους στη συντεχνία. Δεν αλλάζει τίποτα. Ούτε καν ο χώρος εργασίας, η καρέκλα, το γραφείο... Επιπλέον και ακριβώς επειδή θα παραμείνουν στον Όμιλο της Ελληνικής Τράπεζας θα έχουν και το δικαίωμα επιστροφής στην Τράπεζα, εάν το επιθυμούν χωρίς να απολέσουν οποιοδήποτε όφελος ή δικαίωμα. Η αντίσταση στην αλλαγή είναι μια φυσιολογική, αναμενόμενη και κατανοητή αντίδραση, αλλά δεν υπάρχει κανένας λόγος ανησυχίας.

—Πότε ξεκινάει η διαχείριση από την εταιρεία;

—Έχουμε καταστήσει το πλάνο και έχουμε συνάψει τις συμφωνίες, και τώρα είμαστε στο στάδιο της εφαρμογής. Αναμένουμε ότι το επόμενο διάστημα θα αρχίσει η λειτουργία της πλατφόρμας.

Εθελούσια εξόδος —Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η ετοιμασία του σχεδίου εθελούσιας εξόδου προσωπικού;

—Το Σχέδιο Εθελούσιας Εξόδου αποτελεί και εργαλείο μείωσης των λειτουργικών εξόδων της τράπεζας. Όπως αναφέρεται και στην τελευταία έκθεση της Moody's τα ωφέλη από τέτοια σχέδια βοηθούν στη βιωσιμότητα του τραπεζικού συστήματος, έτσι αναμένω πως εντός του 2017, επειδή είναι ύψιστης ανάγκης η συγκράτηση των εξόδων της τράπεζας, θα υπάρξει κάποιο Σχέδιο Εθελούσιας Εξόδου.

—Εδώ και τρία χρόνια περίπου έχετε θέσει ως στόχο τη μεγέθυνση της τράπεζας, εντούτοις, μέχρι σήμερα δεν καταφέρατε να πετύχετε σημαντική πρόοδο στο συγκεκριμένο θέμα. Ανησυχείτε ότι χάνετε έδαφος έναντι του ανταγωνισμού;

—Τα μερίδια αγοράς μας αυξάνονται, άρα δεν χάνουμε έδαφος, αλλά αυξάνονται οργανικά. Η οργανική αύξηση δεν μπορεί να επιτύχει τους ρυθμούς που ενδεχομένως να σου προσφέρει η μη οργανική αύξηση, δηλαδή οι εξαγορές. Ενδιαφερόμαστε σε διάφορα στάδια για εξαγορά άλλων τραπεζικών ιδρυμάτων που ήταν προς πώληση, όμως αυτό δεν

Παρακολουθούν χρηματιστήρια

—Σκέφτεστε να μπείτε και εσείς σε ένα μεγάλο ευρωπαϊκό χρηματιστήριο όπως έκανε η Τράπεζα Κύπρου με το Χρηματιστήριο του Λονδίνου;

—Είναι γεγονός πως το Χρηματιστήριο Κύπρου είναι πολύ μικρό και δεν διαθέτει το ανάλογο βάθος. Όντως θα αποτελούσε καλή εξέλιξη εάν σε κάποιο στάδιο ενταχθούμε σε ένα χρηματιστήριο στο οποίο η τιμή της μετοχής να αντανακλά την τιμή της αξίας της τράπεζας. Παρακολουθούμε τις κινήσεις της Τράπεζας Κύπρου, προσωπικά είμαι πολύ ικανοποιημένη γι' αυτό που έχει πετύχει με την εισοχή της στο LSE και ευχόμαστε να πάει πάρα πολύ καλά, διότι βοηθά όλο το τραπεζικό σύστημα της Κύπρου. Η κάλυψη από αναλυτές έχει αυξηθεί, βοηθάει την Κύπρο να φανεί στον επενδυτικό χώρο, και έτσι όταν μια μικρότερη τράπεζα όπως η Ελληνική αποφασίσει να ακολουθήσει την πορεία της εισοχής στο LSE, θα είναι πιο εύκολη η πορεία προετοιμασίας. Στο παρόν στάδιο όμως δεν εξετάζουμε τέτοιο ενδεχόμενο.

—Τι να αναμένουμε από τα αποτελέσματα της Τράπεζας την πρώτη Μαρτίου;

—Προτεραιότητα, όπως προείπα, είναι η μείωση των ΜΕΔ. Στο παρόν στάδιο, για εμάς είναι πιο σημαντικό ο ισολογισμός της τράπεζας από τον λογαριασμό κερδοζημιών. Θέλουμε να είμαστε βέβαιοι πως η ραχοκοκαλιά της τράπεζας έχει τις σωστές προβλέψεις και τα σωστά περιουσιακά στοιχεία, για να μπορέσει να επιταχυνθεί και η εξυγίανση του χαρτοφυλακίου. Το έχω πει και ενώπιον της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων πως τολμούμε και επιλέγουμε την αλλαγή και τη διόρθωση, εις βάρος ακόμα και της βραχυπρόθεσμης κερδοφορίας του οργανισμού σε κάποιες περιπτώσεις, με στόχο την τοποθέτηση της τράπεζας σε βιώσιμη πορεία ανάπτυξης. Ο δρόμος είναι ακόμη ανηφορικός.

κατέστη δυνατή. Εξακολουθούμε να ενδιαφερόμαστε για εξαγορές —μη οργανική ανάπτυξη — αλλά στη σωστή τιμή και αναλαμβάνοντας ρίσκα και κινδύνους εντός του πλαισίου ανοχής μας.

—Έχετε αρκετή ρευστότητα που σας κοστίζει μερικά εκατομμύρια κάθε χρόνο. Πώς σκοπεύετε να το διαχειριστείτε;

—Προσεκτικά και συνετά. Τα χρήματα αυτά ανήκουν στους καταθέτες μας και έχουμε ύψιστο καθήκον να τα προστατεύσουμε. Παρόλο που ο ισολογισμός μας κατέχει μία από τις υψηλότερες ρευστότητες παγκοσμίως, εν τούτοις αυτή η ίδια ρευστότητα πιέζει την κερδοφορία μας, αφού το μεγαλύτερο μέρος της είναι κατατιθέμενο στην ΕΚΤ και μας κοστίζει 0,4%. Στην Κύπρο δεν υπάρχουν αρκετές ευκαιρίες να διοχετευθεί αυτή η ρευστότητα, αν και αυτή τη στιγμή δίνουμε ως τράπεζα τη μερίδα του λέοντος στις νέες χορηγήσεις εντός Κύπρου. Έτσι έχουμε αποφασίσει στρατηγικά ως Διοικητικό Συμβούλιο ότι μέσα στο πλαίσιο Διαχείρισης και Ανάλυσης κινδύνων της τράπεζας θα εξετάσουμε και ευκαιρίες συνεπής διοχέτευσης αυτής της ρευστότητας στο εξωτερικό.

—Τι ευκαιρίες διοχέτευσης εξετάζετε;

—Οτιδήποτε εντός των ορίων ανοχής μας από πλευράς ανάλυσης ρίσκου και διαχείρισης κινδύνων. Είχαμε για παράδειγμα ανακοινώσει πρόσφατα ότι συμμετείχαμε σε ένα κοινοπρακτικό δάνειο προς όφελος του ΟΤΕ, κάτω από την ομπρέλα της EBRD.

MTN BUSINESS COMPLETE

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Σ' ΕΝΑ ΠΑΚΕΤΟ

Το MTN Business Complete δημιουργήθηκε για να καλύψει τις ανάγκες σας για απρόσκοπτη Επικοινωνία και πρόσβαση σε προηγμένα εργαλεία Πληροφορικής, με ένα συνολικό μηνιαίο πάγιο.

Διαμορφώστε το δικό σας πακέτο σύμφωνα με τις ανάγκες της επιχείρησής σας και επωφεληθείτε με δωρεάν υπηρεσίες αλλά και τη μεγαλύτερη έκπτωση.

Επισκεφθείτε το mtnbusinesscomplete.mtn.com.cy και ανακαλύψτε τα οφέλη για την επιχείρησή σας.

Γραμμή Εξυπηρέτησης Εταιρικών Πελατών: 131 | E-mail: mtnbusiness@mtn.com.cy

Η ομαλότητα επέστρεψε, η ανησυχία παραμένει

Στο μικροσκόπιο πρόνοιες του συμβολαίου για το λιμάνι Λεμεσού που πιθανό να επηρεάσουν άλλους τομείς της οικονομίας

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Στον απόηχο της φουρτούνας που κτύπησε το λιμάνι η εμπλοκή της βουλής ανέδειξε μεταξύ άλλων και τρία βασικά σημεία τα οποία θα αποδειχθεί σε βάθος χρόνου αν θα επηρεάσουν αρνητικά την εγχώρια λιμενική βιομηχανία. Στην κοινή συνεδρία των Επιτροπών Μεταφορών και Ελέγχου εκφράσθηκαν σοβαρές ανησυχίες για συγκεκριμένες πρόνοιες της σύμβασης παραχώρησης του λιμένα σε ιδιώτες. Κοινή συνισταμένη των προβληματισμών που εκφράζονται αποτελεί ο κεν-

Σε συγκεκριμένες κατηγορίες εργασιών στο λιμάνι τα τέλη παρουσιάζουν μεγάλη αύξηση που ενδεχομένως να επιδράσει αρνητικά στο εμπόριο αλλά και την τοπική οικονομία της Λεμεσού.

τρικός σχεδιασμός που έγινε από τους χρηματοοικονομικούς συμβούλους που προσέλαβε το Υπουργείο Μεταφορών και οι εισηγήσεις που υπεβλήθησαν. Μεταξύ των εισηγήσεων που κατατέθηκαν και που υιοθετήθηκαν ήταν και ο χωροταξικός διαμοιρασμός του λιμανιού στους νέους διαχειριστές. Διαμοιρασμός που εκ του αποτελέσματος φάνηκε να ήταν ένας από τους βασικούς λόγους δυσλειτουργίας του λιμανιού. Εκτός από τη διαπίστωση ότι ο χώρος που παραχωρήθηκε στη Eurogate δεν εξυπηρετεί τις λειτουργικές ανάγκες του διαχειριστή, σοβαρές αμφιβολίες

εκφράζονται και για την εξυπηρέτηση της εγχώριας βιομηχανίας υδρογονανθράκων και των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην κυπριακή ΑΟΖ. Το τελευταίο στοιχείο αφορά τις χρεώσεις.

Οι σύμβουλοι και οι χώροι

Από τεchnοοικονομικής απόψεως σε ρόλο συμβουλευτικό τη διαδικασία παραχώρησης έτρεξαν δύο διεθνείς οίκοι με σημαντική εμπειρία. Οι N.M. Rothschild and Sons Ltd με ντόπιους συνεργάτες την Deloitte σχετικά με τις χρώσεις τον David Wignal για τις τεχνικές συμβουλές, ενώ το κεφάλαιο των νομικών υπηρεσιών ανατέθηκε στους Pinsent Masons LLP. Ο διαμοιρασμός του λιμανιού από πλευράς χώρων στηρίχθηκε, όπως ακούσθηκε στη βουλή, στις εισηγήσεις των Rothschild. Στη Eurogate οι σύμβουλοι του ΥΠ.ΜΕΤ έδωσαν το 33% και το υπόλοιπο στην άλλη διαχειρίστρια εταιρεία DP World. Δεδομένου ότι ένα από τα μέτρα που αποφασίσθηκαν κατά την παρέμβαση του ΠτΔ ήταν η αναζήτηση και παραχώρηση επιπρόσθετου χώρου δημιουργούνται τεράστια ερωτηματικά για τον όλο διαμοιρασμό του λιμανιού. Την στιγμή, μάλιστα, που δεν έχουν διαψευστεί πληροφορίες για διαφωνίες στους σχεδιασμούς διαχωρισμού, οι οποίες δεν εισακούσθηκαν. Μπροστά στο ενδεχόμενο η αναταραχή στο λιμάνι Λεμεσού να προσλάβει ευρύτερες διαστάσεις το ΥΠ.ΜΕΤ έσπευσε να υπενθυμίσει ότι η διαδικασία επιλογής ήταν διαφανής αλλά και την εμπλοκή της Νομικής και Ελεγκτικής Υπηρεσίας.

Οι νέες χρεώσεις με αριθμούς

Ένα άλλο ζήτημα που αναδείχθηκε από την πρόσφατη ανωμαλία στο λιμάνι ήταν αυτό με τις νέες

Η άρση των προβλημάτων λειτουργίας του λιμανιού Λεμεσού εκτόνωσε τις πιέσεις που ασκούσαν σε βασικούς τομείς της οικονομίας, ωστόσο, η φαγούρα θα συνεχισθεί με ευρύτερα ζητήματα που αφορούν συγκεκριμένες πρόνοιες παραχώρησης της διαχείρισης σε ιδιώτες.

χρεώσεις. Ο υπουργός Μεταφορών σε συνέντευξή του στην «Κ» έκανε λόγο για χαμηλότερες χρεώσεις στο κομμάτι των ρυθμιζόμενων. «Στην περίπτωση των περισσότερων προϊόντων δεν υπάρχει θέμα. Όμως για δύο προϊόντα χαμηλής αξίας φαι-

νεται ότι η αύξηση ενδεχομένως να δημιουργήσει θέμα και για αυτό έχω ζητήσει από τον Διαχειριστή να το επιλύσει, εφόσον δικαιούται να χρεώνει οποιοδήποτε ποσό επιθυμεί μέχρι το όριο που έχει τεθεί. Να σημειωθεί ότι υπάρχει επίσης

Η βιομηχανία υδρογονανθράκων

Η αναταραχή στο λιμάνι Λεμεσού έβγαλε στην επιφάνεια ένα ζήτημα που είχε προκληθεί πριν από την επίσημη παράδοση του λιμανιού και αφορούσε τις εταιρείες που πραγματοποιούν έρευνες στην κυπριακή ΑΟΖ. Συγκεκριμένα τον περασμένο Οκτώβριο λίγο έλειψε να τιναχθεί στον αέρα το χρονοδιάγραμμα ερευνών της TOTAL στο τεμάχιο 11. Τότε η DP World, μία εκ των δύο διαχειριστριών εταιρειών, είχε αντιδράσει έντονα στη συμφωνία TOTAL και EDT Agency Services για την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης από το λιμάνι Λεμεσού. Εμπλεκόμενοι φορείς στο λιμάνι υποστηρίζουν ότι το νέο καθεστώς δεν ευνοεί την παρουσία υποστηρικτικών εταιρειών για τη βιομηχανία υδρογονανθράκων. Με δεδομένη την απομάκρυνση των εταιρειών από το λιμάνι Λάρνακας θεωρείται βέβαιο ότι θα προκύψει πρόβλημα με τις εταιρείες ENI TOTAL και NOBLE εάν επιβεβαιωθούν οι ισχυρισμοί ότι οι αυξήσεις θα είναι τσουκτερές. Η ΑΛΚ δεν αναγνωρίζει δικαίωμα στην DP World, ωστόσο, από πηγές που γνωρίζουν οι πρόνοιες του συμβολαίου ενισχύουν την επιχειρηματολογία της διαχειρίστριας εταιρείας.

γειτονικά λιμάνια εκεί έχουν σημειωθεί αυξήσεις οι οποίες όμως σε κάποιες περιπτώσεις είναι λογικές».

Με τις παλαιές χρεώσεις ο κάθε επιβάτης που αποβιβάζεται στο λιμάνι χρεωνόταν με 5 ευρώ με τις νέες ρυθμίσεις το τέλος αυξάνεται στα 25 ανά επιβάτη. Αύξηση 500%. Εδώ υποστηρίζεται ότι θα υπάρξουν επιπτώσεις στην κίνηση επιβατών, αν ληφθεί υπόψη και ο ανταγωνισμός.

Στρατιωτικός τουρισμός

Η χρησιμοποίηση του λιμένα Λεμεσού από πολεμικά πλοία για μικρή ανάπαυλα του προσωπικού τους θα υποστεί μείωση, αν ληφθούν υπόψη τα νέα τέλη. Με τα παλαιά το ημερήσιο κόστος παραμονής ήταν στα 800 ευρώ. Με τα νέα ο υπολογισμός γίνεται με βάση το μήκος του πλοίου επί 12,5 ευρώ το μέτρο. Μέσος όρος ημερήσιου κόστους τουλάχιστον 3 χιλιάδες ευρώ. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» δύο πολεμικά πλοία αντί για τη Λεμεσό έριξαν άγκυρες στη Λάρνακα κάτι που προκάλεσε την αντίδραση της διαχειρίστριας εταιρείας. Οι πληροφορίες θέλουν την κυβέρνηση να προχωρά σε εξομίσωση των τελών του λιμανιού της Λάρνακας με αυτό της Λεμεσού.

Νέες ταρίφες και σε Λάρνακα

Το πιο ανησυχητικό απ' όλα όπως υποστηρίζεται από φορείς του λιμανιού είναι ο προσανατολισμός να εκμηδενιστεί ο ανταγωνισμός που υπάρχει με το λιμάνι Λάρνακας στο οποίο ισχύουν οι παλιές λιμενικές χρεώσεις. Σύμφωνα με πληροφορίες οι ιδιώτες διαχειριστές πιέζουν για αυξήσεις σε κάποιες κατηγορίες προκειμένου να διασφαλιστεί το μονοπώλιο καθεστώ που απολαμβάνουν λόγω συμβολαίου.

MEGAONE
2016 - 2017

MEGAONE ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Για να ακούτε και να βλέπετε αληθινές ειδήσεις.

Για να έχετε άποψη για όλα.

ΜΕ ΚΥΡΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ.

Παρουσιάζουν: Λουκάς Φουρλάς και Στέλλα Στυλιανού

ΚΑΘΕ ΒΡΑΔΥ ΣΤΙΣ 20:20

www.tvonenews.com.cy

MEGAONE
2016 - 2017

9 ΜΗΝΕΣ

Μετά το συνταρακτικό πρώτο κύκλο...

Οι 9 ΜΗΝΕΣ επέστρεψαν με νέες περιπέτειες που θα δοκιμάσουν τους ήρωες που αγαπήσαμε.

Έρωτας και Εκδίκηση. Η τελική αναμέτρηση

ΚΑΘΕ ΒΡΑΔΥ ΣΤΙΣ 21:20

www.tvonenews.com.cy

Η Eurogate υπερτίμησε τον βαθμό ετοιμότητάς της

Μ. Δημητριάδης: Καταλυτική η παρέμβαση του Προέδρου, ωστόσο, τα μέτρα ήταν παρόμοια με αυτά που είχαν συμφωνηθεί

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Μία εβδομάδα μετά την παρέμβαση του Προέδρου της Δημοκρατίας για το λιμάνι Λεμεσού ο υπουργός Μεταφορών κάνει ένα πρώτο απολογισμό. Σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Μάριος Δημητριάδης σκιαγραφεί τι δεν πήγε καλά με την είσοδο των ιδιωτών διαχειριστών στο λιμάνι Λεμεσού το κατά πόσο η Eurogate έχει ευθύνες για την κατάσταση που δημιουργήθηκε αλλά και αν υπέβαλε την παραίτησή του στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

—Τι δεν πήγε καλά με την παράδοση του λιμένα Λεμεσού και για τρεις εβδομάδες παύσασε λειτουργικές αδυναμίες;

—Καταρχάς να τονίσω ότι βρισκόμαστε μόλις λίγες μέρες αφότου ανέλαβαν τη διαχείριση του λιμανιού οι ιδιώτες και ότι από τους τρεις διαχειριστές που ανέλαβαν το λιμάνι μόνο με τον ένα παρουσιάστηκαν λειτουργικά προβλήματα. Ορισμένα από αυτά τα προβλήματα ήταν αναμενόμενα σε μεγάλο βαθμό. Πρόκειται για μία πολύ μεγάλη μεταρρύθμιση και θα ήταν παράλογο να αναμένει κάποιος πως όλα θα λειτουργούσαν στην εντέλεια από την πρώτη μέρα. Κατά τη δεύτερη εβδομάδα της λειτουργίας του λιμανιού, υπό το νέο καθεστώς, άρχισε, όπως αναμέναμε, να υπάρχει βελτίωση σε ό,τι αφορά στην εξυπηρέτηση των πλοίων και του εγχώριου εμπορίου. Δυστυχώς, όμως, ο ρυθμός βελτίωσης δεν ήταν ικανοποιητικός με αποτέλεσμα να υπάρξει αντίδραση από τους μεταφορείς διότι ο χρόνος εξυπηρέτησής τους ήταν αυξημένος, και να μπλοκάρουν το λιμάνι για τέσσερις μέρες. Πρέπει, πάντως, να επισημάνω ότι ενώ είχαμε συμφωνήσει κάποια μέτρα τα οποία εφαρμόζονταν από την περασμένη Τετάρτη, θα επίλυαν σε σημαντικό βαθμό το πρόβλημα χρειάστηκε η παρέμβαση του Προέδρου για να ανοίξει το λιμάνι την Κυριακή. Τα ίδια μέτρα εφαρμόστηκαν την Κυριακή και η εξυπηρέτηση των μεταφορέων ήταν πολύ καλύτερη.

—Αυτά που συμφωνήθηκαν στην Προεδρική σύσκεψη δεν ήταν τίποτε περισσότερο από αυτά που είχαν συμφωνηθεί προηγουμένως;

—Η παρουσία του Προέδρου δίνει σαφώς μεγαλύτερη βαρύτητα σε οτιδήποτε συμφωνείται.

—Από τον περασμένο Απρίλιο, όποτε και υπογράφηκαν τα συμβόλαια δεν υπήρχε χρόνος να δοκιμασθεί το λιμάνι στο νέο περιβάλλον;

—Βεβαίως υπήρχε ο χρόνος, όμως όταν ένα καινούργιο σύστημα δοκιμάζεται σε έναν καινούργιο χώρο πάντα υπάρχουν λειτουργικά προβλήματα και πιστεύω ότι είναι εκεί που προκλήθηκε το θέμα με τη Eurogate. Πιστεύω ότι υπερτίμησαν τον βαθμό ετοιμότητάς τους τόσο σε ό,τι αφορά τα μηχανήματα όσο και σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση και τον αριθμό του προσωπικού τους.

Είναι θέμα της Αρχής Λιμένων να ζητήσει τη διερεύνηση των ισχυρισμών για βανδαλισμούς σε εξοπλισμό της, τονίζει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο υπουργός Μεταφορών Μάριος Δημητριάδης, ο οποίος υποστήριξε ότι η πληροφορία του δόθηκε από την Αρχή Λιμένων.

«Μία εβδομάδα πριν αναλάβουν οι ιδιώτες είχαν όντως παρατηρηθεί κάποια προβλήματα στην εξυπηρέτηση εξαιτίας της βλάβης που υπέστησαν κάποια μηχανήματα».

—Δοκιμές θα μπορούσαν να είχαν γίνει;

—Δεν μπορούσαν να γίνουν ακριβώς με τον ίδιο τρόπο εργασίας. Αυτή ήταν η μεγαλύτερη δυσκολία στην όλη διαδικασία. Εδώ να απαντήσω και το θέμα που εγείρεται σε σχέση με τον καταμερισμό του χώρου. Στόχος της όλης διαδικασίας ήταν η αύξηση της αποδοτικότητας του χώρου του λιμανιού και αυτό προϋποθέτει την εναρμόνιση της πρακτικής με αυτές του εξωτερικού. Αυτό σημαίνει πιο αποτελεσματικές εργασίες και είναι εδώ που αναμένουμε από τους Διαχειριστές να χρησιμοποιήσουν την εμπειρία που έχουν από το εξωτερικό. Είναι εδώ που θεωρώ την κριτική που γίνεται για την κατανομή χώρων ως υπερβολική, αφού βάσει αυτής της κατανομής έγιναν προσφορές από έξι διεθνείς οργανισμούς με μεγάλη εμπειρία. Τώρα σε περίπτωση που κάποιος χρειαστεί επι-

πρόσθετη γη υπάρχει διαθέσιμη γη της Αρχής Λιμένων Κύπρου η οποία βεβαίως μπορεί να ενοικιαστεί.

—Είχατε πει στην «Κ» ότι υπήρχε το ενδεχόμενο αναβολής παράδοσης του λιμανιού, εάν υπήρχαν ενδείξεις ότι θα υπήρχαν προβλήματα. Κατά την παράδοση υπήρχαν σημάδια;

—Αυτό που είχαμε διαπιστώσει ήταν ότι μια ενδεχόμενη αναβολή θα προκαλούσε περισσότερα προβλήματα, αφού υπήρξε μεγάλη αποχώρηση προσωπικού είτε από την Αρχή Λιμένων είτε από τους πρώην αχθοφόρους.

—Ευθύνες από πλευράς Eurogate υπάρχουν;

—Ήμουν ξεκάθαρος. Πιστεύω ότι η εταιρεία υπερτίμησε την εκπαίδευση του προσωπικού της και θα έπρεπε να αξιολογήσει καλύτερα τον αριθμό των μηχανημάτων του εξοπλισμού που χρειαζόταν.

—Έχετε πάρει μέτρα εναντίον της εταιρείας;

—Η εποπτεία της εταιρείας γίνεται σε δύο επίπεδα. Στο επίπεδο του Υπουργείου και στο επίπεδο της Αρχής Λιμένων Κύπρου ως νηοπητική αρχή των Λιμένων. Το Υπουργείο έχει ήδη στείλει αριθμό επιστολών και έχει κάνει όλες τις διαδικασίες που προβλέπονται στη Σύμβαση συμπεριλαμβανομένης της συνάντησης της ειδικής επιτροπής για επίλυση τέτοιων προβλημάτων. Η Αρχή Λιμένων Κύπρου έχει επίσης αρχίσει διαδικασία για

έρευνα για μη αποτελεσματική εκτέλεση των λιμενικών εργασιών και επιβολή διοικητικού προστίμου, αν κριθεί σκόπιμο.

—Εκτός από την εταιρεία προκύπτουν ευθύνες και σε άλλους;

—Μία εβδομάδα πριν αναλάβουν οι ιδιώτες είχαν όντως παρατηρηθεί κάποια προβλήματα στην εξυπηρέτηση εξαιτίας της βλάβης που υπέστησαν κάποια μηχανήματα. Αυτό δεν βοήθησε την πρώτη εβδομάδα που ανέλαβαν οι διαχειριστές. Από εκεί και πέρα αυτό ανήκει παρελθόν και πρέπει να κοιτάζουμε μπροστά.

—Οι βλάβες έχετε πει ότι οφείλονται και σε βανδαλισμούς από πρόνιν εργαζομένους. Αυτές οι καταγγελίες θα μείνουν έως εδώ ή θα δώσετε συνέχεια;

—Αυτό είναι θέμα της Αρχής Λιμένων. Από την Αρχή Λιμένων είχα τη συγκεκριμένη πληροφόρηση. Είναι θέμα της ίδιας της ίδιας της ΑΛΚ να διερευνήσει ή όχι, το εν λόγω ζήτημα.

—Πότε πιστεύετε ότι θα ομαλοποιηθεί πλήρως η κατάσταση;

—Η εταιρεία έθεσε στόχο ότι εντός 30 ημερών από την ημερομηνία της σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε υπό την προεδρία του ΠτΔ, θα ξεπερασθεί ο ρυθμός εξυπηρέτησης που ίσχυε όταν στα ντρία βρίσκονταν η Αρχή Λιμένων. Αυτό θα το δούμε φυσικά στην πράξη.

—Υπάρχει ενδεχόμενο επηρε-

—Θα έχετε ακούσει και εσείς ότι κάποιες ναυτιλιακές γραμμές δεν πραγματοποιούσαν δρομολόγια λόγω των προβλημάτων συν ότι υπήρχαν φωνές για επιβολή επίναυλων.

—Όταν προκαλούνται προβλήματα είναι αντιληπτό ότι υπάρχουν τέτοιου είδους αντιδράσεις. Αυτό έγινε και στο παρελθόν σε παρόμοια προβλήματα, όταν το λιμάνι ήταν υπό τη διαχείριση της Αρχής Λιμένων. Εγώ αναμένα ότι η διαχειρίστρια εταιρεία θα φροντίσει να έλθει σε επαφή με αυτές τις ναυτιλιακές γραμμές προκειμένου να επιλύσει τα όποια θέματα έχουν παρουσιαστεί.

—Με αφορμή το τι έγινε στη Λεμεσό προκύπτει ανάγκη να υπάρχει και ένα δεύτερο λιμάνι προκειμένου να μην προκαλούνται αδιέξοδα σε ζωτικούς τομείς της οικονομίας;

—Υπάρχουν πρόνοιες σύμφωνα με τις οποίες, στην περίπτωση που η διαχειρίστρια εταιρεία αδυνατεί να εξυπηρετήσει τα φορτία, κάνει οποιαδήποτε προστασία έχει από τη σύμβαση, Αυτό αξιολογείται σε τριμηνιαία βάση. Σε περίπτωση που δεν μπορεί ή δεν έχει τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει το εμπόριο θα χάσει την προστασία που της παρέχεται και θα μπορεί ένας άλλος διαχειριστής να κάνει παρόμοιες εργασίες. Κατά συνέπεια η εταιρεία οφείλει να ανταποκριθεί με αποτελεσματικό και ουσιαστικό τρόπο για να μην αντιμετωπίσει οποιαδήποτε προβλήματα.

—Το λιμάνι της Λάρνακας μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εναλλακτική λύση σε έκτακτες περιπτώσεις;

—Το λιμάνι της Λάρνακας δεν μπορεί να εξυπηρετήσει εμπορευματοκιβώτια, καθώς δεν έχει τη δυνατότητα και την υποδομή. Σε περίπτωση όμως που χρειασθεί μπορούν να γίνουν οι απαραίτητες επισκευές. Σε περίπτωση που η διαχειρίστρια εταιρεία αδυνατεί ή παραβλέπει τις υποχρεώσεις της μπορούμε να ζητήσουμε και από τον δεύτερο διαχειριστή να εξυπηρετήσει κάποια από αυτά τα φορτία.

—Η διαδικασία ιδιωτικοποίησης για το λιμάνι της Λάρνακας πού βρίσκεται;

—Μέσα στο Μάρτιο θα λάβουμε τις εκδηλώσεις ενδιαφέροντος από τις εταιρείες.

—Με αφορμή το λιμάνι της Λεμεσού θέσατε την παραίτησή σας στη διάθεση του Προέδρου της Δημοκρατίας;

—Δεν είμαι άτομο το οποίο ρίχνει την ασπίδα. Δεν είμαι ρίσκας. Ο ρόλος μου είναι να κάνω το παν για να επιλυθούν όλα τα προβλήματα που έχουν παρουσιαστεί, για το καλό του τόπου. Το κατά πόσον η μεταρρύθμιση στο λιμάνι ήταν πετυχημένη, δεν θα κριθεί σε διάστημα μερικών ημερών. Θα πρέπει να δούμε τις προοπτικές που υπάρχουν σε μακροπρόθεσμη βάση. Αυτό έχει σημασία. Εγώ είμαι εδώ για να λύσω τα προβλήματα. Από εκεί και πέρα, οτιδήποτε άλλο, είναι θέμα του Προέδρου της Δημοκρατίας.

ΑΡΘΡΟ Του ΑΡΙΣΤΟΥ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Ζημιογόνος δογματισμός

Η ιδιωτικοποίηση των υπηρεσιών στο λιμάνι Λεμεσού έθεσε, μοιραία, την Κύπρο στον μακρύ ευρωπαϊκό κατάλογο των αποτυχημένων και ζημιογόνων ιδιωτικοποιήσεων. Γιατί μπορεί κάτω από την πολιτική και λαϊκή αντίδραση, τελικά, να βελτιώθηκαν κάπως οι συνθήκες, αλλά η ζημία στην οικονομία του τόπου και η δυσφήμιση της Κύπρου ως κέντρου εμπορίου έμεινε. Αρκεί να σημειώσω ότι αριθμός εταιριών «τα μάζεψαν και έφυγαν» για άλλα γειτονικά λιμάνια από τις πρώτες μέρες.

Τα αρνητικά παραδείγματα που προηγήθηκαν σε άλλες χώρες προφανώς δεν πτόησαν όσους προέκριναν αυτή την ιδιωτικοποίηση (γιατί δεν την υπερψήφισε μόνο το κυβερνών κόμμα). Φτάνει κανείς να ανακαλέσει στη μνήμη ένα από

τα πλέον κραυγαλέα αποτυχημένα παραδείγματα ιδιωτικοποιήσεων. Εκείνο του βρετανικού σιδηρόδρομου (British Rail). Ο οποίος το 1993 ιδιωτικοποιήθηκε πλήρως. Μέχρι το 1999, 38 άνθρωποι σκοτώθηκαν σε δυστυχήματα και πάνω από 600 τραυματίστηκαν, απόρροια μειωμένων ελέγχων ασφαλείας, ανεπαρκούς συντήρησης και κακής διαχείρισης, σε μια προσπάθεια να εξοικονομηθούν και αυξήσουν της κερδοφορίας.

Επανερχόμενος στο προκείμενο, στα κυπριακά λιμάνια, επειδή είναι δεδομένη η πρόθεσή μας να συνεχίσουμε τον κοινοβουλευτικό έλεγχο, εφόσον υπάρχουν ευθύνες σε πολλά επίπεδα αλλά και ενδεχόμενη διασπάθιση δημόσιου χρήματος, στη συνέχεια καταγράφω μια σειρά από παρατηρήσεις και ερωτήματα,

όπως τέθηκαν κατά κόρον από το ΑΚΕΛ τις προηγούμενες μέρες:

Ερώτημα πρώτο: Υπήρξε ή όχι παραπλάνηση της Βουλής όταν οι κυβερνώντες ισχυρίζονταν ότι το όφελος του κράτους σε βάθος 25ετίας θα ήταν 2 δις. ευρώ, ενώ τώρα περιορίζεται η πρόβλεψη στα 600-700 εκατ. ευρώ;

Ερώτημα δεύτερο: Έχει αποκλειστεί ή όχι η Αρχή Λιμένων Κύπρου προς όφελος συγκεκριμένων ιδιωτικών εταιριών από την παροχή υπηρεσιών προς εταιρίες υδρογονανθράκων;

Ερώτημα τρίτο: Ποιος θα πληρώσει τη νύφη για την εκτόξευση των τελών που επέβαλαν οι ιδιώτες σε βάρος των καταναλωτών αλλά και σε βάρος της ανταγωνιστικότητας των κυπριακών επιχειρήσεων και των κυπρίων παραγωγών;

Είναι προφανές, ακόμα και στον πιο διαπρύσιο κήρυκα και συνήγορο των ιδιωτικοποιήσεων, ότι αυτό που έγινε στο λιμάνι Λεμεσού συνιστά κόλαφο.

Ερώτημα τέταρτο: Υπάρχει ρητή συμβατική δέσμευση για το ποιος θα καλύψει τις τεράστιες ζημιές και συνακόλουθες αποζημιώσεις που προκάλεσε η ιδιωτικοποίηση ή τελικά το κόστος θα φορτωθεί στο κράτος και άρα στους φορολογούμενους πολίτες;

Ερώτημα πέμπτο: Υπάρχει πε-

ρίπτωση να βρεθεί ένας υπουργός αυτής της κυβέρνησης που θα νιώσει την ανάγκη να αποδείξει έμπρακτα ότι διαθέτει πολιτική ευθυμία;

Είναι προφανές, ακόμα και στον πιο διαπρύσιο κήρυκα και συνήγορο των ιδιωτικοποιήσεων, ότι αυτό που έγινε στο λιμάνι Λεμεσού συνιστά κόλαφο. Αποτελεί έμπρακτη απόδειξη ότι η ιδεολογική θέση πως «κάθε τι ιδιωτικό είναι καλό και κάθε τι δημόσιο κακό» συνιστά δογματισμό και ιδεοληψία. Δεν είναι εξάλλου συμπτωματικό αλλά αποτέλεσμα σωστής ανάλυσης των δεδομένων που ως ΑΚΕΛ διαφωνήσαμε από την αρχή με τη συγκεκριμένη απόφαση. Πάντοτε με γνώμονα το ευρύτερο καλό του τόπου και το πώς εξυπηρετείται καλύτερα το δημόσιο συμφέρον.

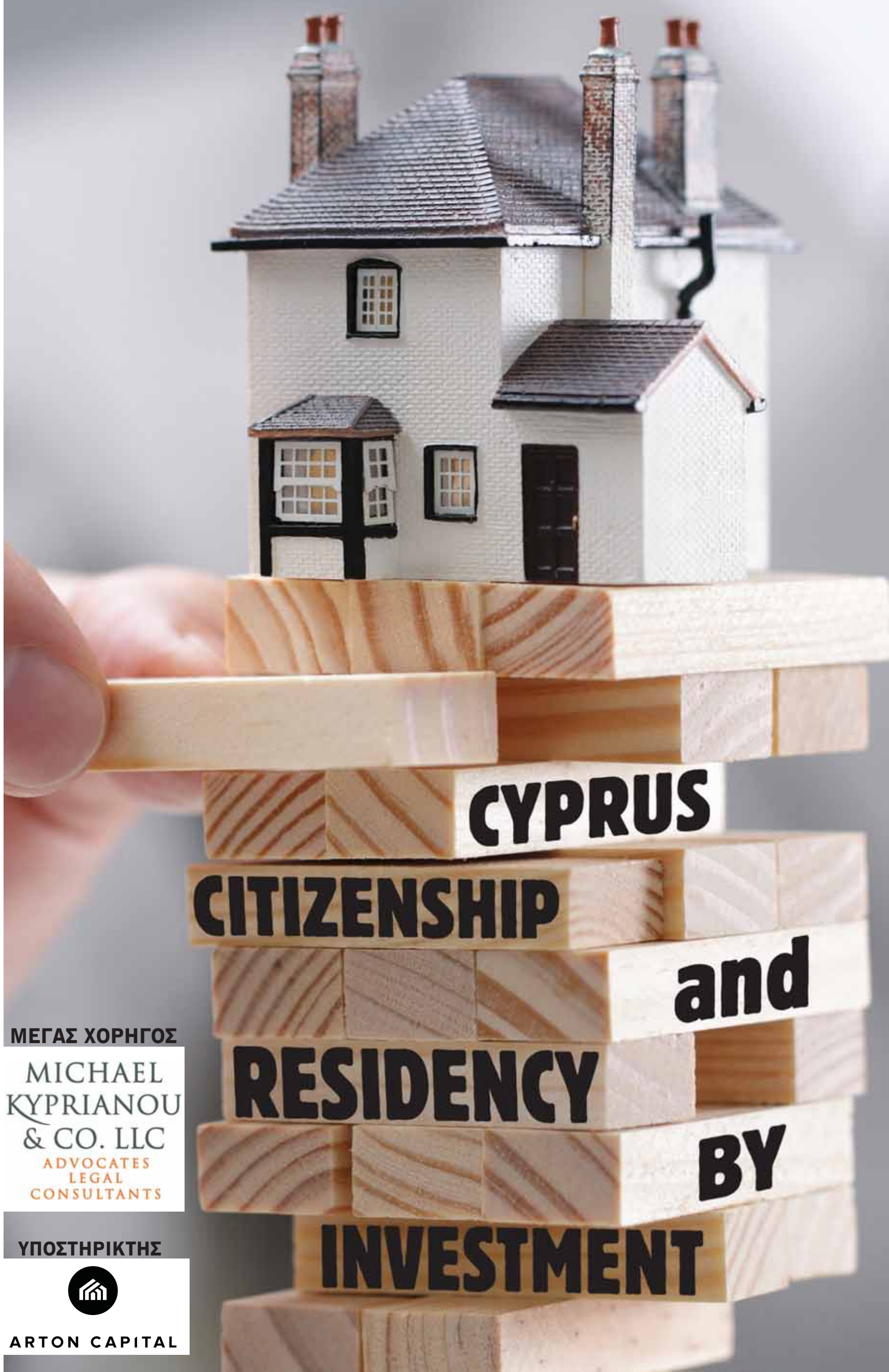
Οι ευθύνες των κυβερνήσεων είναι εκεί. Η Ελεγκτική Υπηρεσία ζήτησε εύλογο χρόνο για να μελετήσει τις συμβάσεις και χωρίς καυστήρηση θα συνεχιστεί ο κοινοβουλευτικός έλεγχος. Εξάλλου ήδη προκύπτουν και άλλα παρεμφερή θεσμικά ζητήματα και η Βουλή, όπως ήδη αποφασίστηκε, θα τα εξετάσει συνολικά. Όπως για παράδειγμα ενδεχόμενης σύγκρουσης συμφερόντων, απόκρυψης στοιχείων και παραπλάνησης. Διότι είναι προφανές ότι πάνω στον οίστρο της ιδιωτικοποίησης κάποιοι έθεσαν άλλες προτεραιότητες πάνω από το δημόσιο συμφέρον. Και αυτό είναι απαράδεκτο και κατακριτέο.

Ο κ. Αριστες Δαμιανός είναι μέλος Πολιτικού Γραφείου ΑΚΕΛ, βουλευτής.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

**MICHAEL
KYPRIANOU
& CO. LLC**
ADVOCATES
LEGAL
CONSULTANTS

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ

ARTON CAPITAL

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΜΑΡΤΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Χάθηκαν 30.000 θέσεις εργασίας στον χειρότερο Ιανουάριο από το 2001

Σημειώθηκε μεγάλη αύξηση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης στις νέες προσλήψεις

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

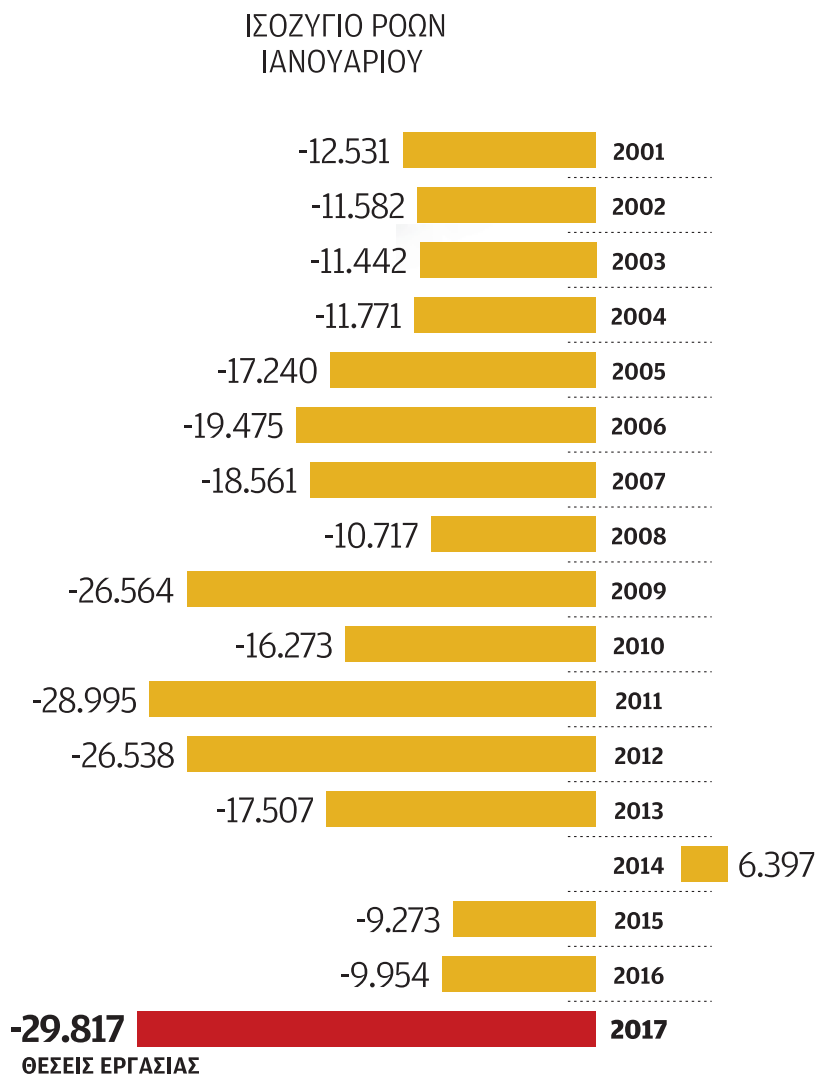
Δραματική αύξηση των απολύσεων έναντι των προσλήψεων, με τις απώλειες θέσεων εργασίας να καταγράφουν τον Ιανουάριο αρνητικό ρεκόρ 15ετίας, αύξηση της εγγεγραμμένης στον ΟΑΕΔ ανεργίας και επέλαση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης είναι το εκρηκτικό μείγμα στο εσωτερικό της εγχώριας αγοράς εργασίας που εντείνει το αίσθημα ανασφάλειας των πολιτών και καταδεικνύει την ανυπαρξία ενός αποτελεσματικού προγράμματος επενδύσεων και ανάπτυξης. Τα στοιχεία από το πληροφοριακό σύστημα ΕΡΓΑΝΗ και τον ΟΑΕΔ που δημοσιοποιήθηκαν χθες, με την αντιπολίτευση να κάνει λόγο για εσκεμμένη καθυστέρηση από

Ευέλικτες μορφές απασχόλησης, εντατικοποίηση και «μαύρη» εργασία διαμορφώνουν ένα εκρηκτικό κοκτέιλ ανασφάλειας και αβεβαιότητας.

πλευράς υπουργείου Εργασίας εξαιτίας της επιδείνωσης των δεικτών, έχουν σημάνει «κόκκινο» συναγερμό.

Παράγοντες της αγοράς, αποκωδικοποιώντας τα στοιχεία, κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου, επισημαίνοντας ότι δείχνουν τη μεταστροφή της τάσης μείωσης της ανεργίας, το μέγεθος της οποίας θα μπορεί να διαπιστωθεί τους επόμενους μήνες. Και συμπληρώνουν ότι η ελληνική αγορά εργασίας κυριαρχείται εκ νέου, από ευελιξία, εντατικοποίηση της εργασίας και πιθανότατα «μαύρη» ανασφάλιστη εργασία, η προσπάθεια ελέγχου της οποίας, είχε οδηγήσει στο πρόσφατο παρελθόν σε σημαντική αύξηση της απασχόλησης. Παράλληλα, δείχνουν και το μέγεθος εξάρτησης της αγοράς από την εποχικότητα, με το υπουργείο Εργασίας να σημειώνει πως στο πρώτο πενήνημερο του Ιανουαρίου οι αποχωρήσεις, πολύυσεις και λήξεις συμβάσεων λόγω της λήξης της περιόδου των εορτών, ανήλθαν σε

«Μαύρος» Ιανουάριος για την απασχόληση

33.000, ενώ τον υπόλοιπο μήνα, το ισοζύγιο ήταν θετικό κατά 4.000 θέσεις εργασίας.

Αναλυτικά, κατά τον προηγούμενο μήνα, οι απολύσεις - λήξεις συμβάσεων επικράτησαν των προσλήψεων, με αποτέλεσμα να καθούν 29.817 θέσεις ερ-

γασίας. Παράλληλα, συνεχίστηκε η επέλαση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης, με το 53,51% των νέων προσλήψεων να αφορά θέσεις μερικώς ή εκ περιτροπής απασχόλησης. Αναλυτικά, οι προσλήψεις κατά τον Ιανουάριο του 2017 ανήλθαν σε 126.501 και οι απο-

χωρήσεις σε 156.318, έναντι προσλήψεων 110.490 και απολύσεων - αποχωρήσεων 120.444 τον αντίστοιχο μήνα του 2016. Αν και με εξαίρεση το 2014, ο μήνας Ιανουάριος εμφανίζει αρνητική επίδοση από το 2001, διαπιστώνει κανείς ότι για πρώτη φορά οι απώλειες θέσεων εργασίας είναι τόσο πολλές. Για παράδειγμα, σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2016 χάθηκαν επιπλέον 19.863 θέσεις εργασίας, ενώ ο αριθμός είναι αυξημένος ακόμη και σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2011, στην «κορυφή» της κρίσης, με τις απώλειες θέσεων εργασίας τότε να ανέρχονται σε 28.995. Το αρνητικό ισοζύγιο διαμορφώνεται κυρίως από τέσσερις κλάδους: Λιανικό Εμπόριο (-5.895), Εστίαση (-10.000), Δραστηριότητες Απασχόλησης (-3.564) και Καταλύματα (-1.965). Όπως επισημαίνει το υπουργείο Εργασίας και οι τέσσερις αυτοί κλάδοι παρουσιάζουν αύξηση της ζήτησης για εποχική απασχόληση την περίοδο των εορτών και το μεγαλύτερο ποσοστό από τις θέσεις εργασίας που χάθηκαν, εκτιμά ότι αφορούν τέτοιου τύπου απασχόληση.

Την κατάσταση επιβαρύνει και η συνεχιζόμενη τάση αντικατάστασης της πλήρους απασχόλησης με φθνηότερη, ευέλικτη εργασία. Έτσι, και τον περασμένο Ιανουάριο καταγράφηκαν μόλις 58.813 προσλήψεις πλήρους απασχόλησης, αριθμός που αντιστοιχεί όμως στο 46,49% του συνόλου. Στον αντίποδα, οι προσλήψεις μερικώς απασχόλησης (49.283 ή 38,96%) και εκ περιτροπής εργασίας (18.405 ή 14,55%) καλύπτουν αθροιστικά το 53,51% του συνόλου.

Το ισοζύγιο προσλήψεων - απολύσεων είναι αρνητικό σε όλες τις ηλικιακές κατηγορίες, τα μεγαλύτερα προβλήματα όμως, φαίνεται ότι καταγράφηκαν στις παραγωγικές ηλικίες 30-44 ετών (-12.125 θέσεις εργασίας). Την επιδείνωση των δεικτών αποδεικνύουν και τα στοιχεία του ΟΑΕΔ για την εγγεγραμμένη ανεργία, καθώς προκύπτει ότι τον εξεταζόμενο μήνα Ιανουάριο, οι άνεργοι που ήταν εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ αυξήθηκαν κατά 17.337 άτομα σε σχέση με ένα μήνα ωρύτερα και κατά 24.652 κατά τους τελευταίους 12 μήνες.

Μεγάλη αύξηση της ανεργίας στις ηλικίες άνω των 55 ετών

Δραματικές διαστάσεις προσλαμβάνει η ανεργία των ατόμων ηλικίας 55-64 ετών, καθώς το ποσοστό των ατόμων που βρέθηκε εκτός αγοράς εργασίας το τελευταίο δωδεκάμηνο και ανήκει στην ηλικιακή ομάδα που είναι κοντά στη συνταξιοδότηση, σκαρφάλωσε τον περασμένο Νοέμβριο στο 19,3% από 17,3% τον ίδιο μήνα του 2015. Είναι χαρακτηριστικό ότι κατά το ίδιο διάστημα, το γενικό ποσοστό ανεργίας σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ μειώθηκε κατά 1,5 μονάδα, καθώς διαμορφώθηκε στο 23%, έναντι 24,5% τον Νοέμβριο του 2015.

Τα στοιχεία επιβεβαιώνουν επίσης την άσχεση της καθοδικής τάσης, καθώς το ποσοστό ανεργίας Νοεμβρίου παρέμεινε αμετάβλητο σε σύγκριση με τον Οκτώβριο 2016. Αναλυτικά, οι άνεργοι μειώθηκαν κατά 76.455 άτομα σε σχέση με τον Νοέμβριο 2015 (μείωση 6,5%) και κατά 1.768 άτομα σε σχέση με τον Οκτώβριο 2016 (μείωση 0,2%). Το σύνολο των απασχολούμενων εκτιμάται ότι ανήλθε σε 3.683.795 και οι οικονομικά μη ενεργοί σε 3.252.309 άτομα. Στις γυναίκες η ανεργία (27,5% τον Νοέμβριο 2016 από 28,7% τον Νοέμβριο 2015) παραμένει σημαντικά υψηλότερη έναντι εκείνης στους άνδρες (19,4% από 21,1%).

Σε ηλικιακή βάση, οι νέοι παραμένουν τα μεγαλύτερα θύματα της ανεργίας, καθώς στις ομάδες 15-24 ετών και 25-34 καταγράφονται τα υψηλότερα ποσοστά, ήτοι 45,7% και 29,9% αντίστοιχα. Ακολουθούν οι ηλικίες 35-44 ετών με 19,3%, 55-64 ετών όπου παρουσιάζεται αύξηση στο 19,3% από 17,3% τον Νοέμβριο του 2015, 45-54 ετών με 18,7% και 65-74 ετών όπου και εδώ η ανεργία αυξήθηκε σε 12,4% από 11% ένα χρόνο πριν. Σε επίπεδο αποκεντρωμένων διοικήσεων της χώρας, στις πρώτες θέσεις βρίσκονται οι Ηπείρος-Δ. Μακεδονία (27,2%), Μακεδονία-Θράκη (24,4%) και Θεσσαλία-Στ.Ελλάδα (23,9%). Το πρόβλημα της ανεργίας σε ηλικίες κοντά στη συνταξιοδότηση αναγνωρίζεται και η διοίκηση του ΟΑΕΔ που ενέκρινε την κατάρτιση δύο προγραμμάτων απασχόλησης. Το πρώτο καλύπτει 5.000 ανέργους ηλικίας άνω των 50 ετών και το δεύτερο σε επιχειρήσεις που απασχολούν προσωπικό έως 20 άτομα, για την πρόσληψη 10.000 ανέργων άνω των 50 ετών.

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Κατά 11,3% μειώθηκε η μέση δαπάνη των τουριστών το 2016

Του ΣΤΑΘΗ ΚΟΥΣΟΥΝΗ

Με αρνητικό ρεκόρ, τουλάχιστον, της τελευταίας δεκαπενταετίας έκλεισε η περυσινή χρονιά για τον ελληνικό τουρισμό σε ό,τι αφορά τη μέση δαπάνη ανά ταξίδι των επισκεπτών από το εξωτερικό στη χώρα μας.

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιοποίησε, χθες, η Τράπεζα της Ελλάδος, η μέση δαπάνη ανά ταξίδι μειώθηκε κατά 11,3%, φθάνοντας σε 514,3 ευρώ έναντι 579,6 ευρώ το 2015. Κάμψη κατά 9,4% σημείωσε η μέση δαπάνη ανά ταξίδι και τον περασμένο Δεκέμβριο, φθάνοντας σε 338,5 ευρώ. Η πτωτική τάση στη μέση δαπάνη καθ' όλη τη διάρκεια του 2016 αποτυπώθηκε τον φθινό τουρισμού που προσείλκυσε σε μεγαλύτερες μάζες επισκεπτών κατά τη περυσινή σεζόν η χώρα μας. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι η Ισπανία τον Δεκέμβριο κατέγραψε υπερτριπλάσια επίδοση στο μέγεθος της μέσης δαπάνης ανά ταξίδι σε σχέση με την Ελλάδα. Ειδικότερα, η δαπάνη στην Ισπανία έφθασε σε 1.131 ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 5,3% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2015.

Τα τουριστικά έσοδα της χώρας μειώθηκαν κατά 6,4%, φθάνοντας σε 13,22 δισ. ευρώ. Επίσης, το ταξιδιωτικό ισοζύγιο εμφάνισε πλεόνασμα 11,21 δισ. ευρώ, μειωμένο κατά 7,3% έναντι πλεονάσματος 12,09 δισ. ευρώ το 2015. Τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος δείχνουν ανά βασική αγορά ότι τα έσοδα από τους Γάλλους τουρίστες υποχώρησαν κατά

Περισσότεροι τουρίστες, λιγότερα έσοδα 2016

ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ

	ΠΟΣΑ ΣΕ ΔΙΣ. ΕΥΡΩ	% ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2015/16
ΧΩΡΕΣ Ε.Ε. - 28	9,12	-3,0
Χώρες Ζώνης Ευρώ	5,60	-6,9
-Γαλλία	0,89	-25,1
-Γερμανία	2,15	-4,1
Χώρες Ε.Ε. εκτός Ζώνης Ευρώ	3,53	3,9
-Ηνωμένο Βασίλειο	1,96	-2,9
ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ	3,63	-15,0
-ΗΠΑ	0,73	-22,8
-Ρωσία	0,44	3,4
Κρουαζιέρες	0,46	4,0
ΣΥΝΟΛΟ	€13,2 δισ.	-6,4%

ΠΗΓΗ: Τράπεζα της Ελλάδος

25,1% ή κατά 300,1 εκατ. ευρώ, από τους Αμερικανούς κατά 22,8% ή κατά 214,9 εκατ. ευρώ, από τους Γερμανούς κατά 4,1% ή κατά 93,1 εκατ. ευρώ και από τους Βρετανούς κατά 2,9% ή κατά 58,6 εκατ. ευρώ. Στον αντίποδα, τα έσοδα από τους Ρώσους τουρίστες αυξήθηκαν κατά 3,4% ή κατά 14,5 εκατ. ευρώ.

Οι αφίξεις ταξιδιωτών από το εξωτερικό (μη περιλαμβανομένων των επιβατών κρουαζιέρας) αυξήθηκαν περυσι κατά 5,1%, αγγίζοντας τα 24,8 εκατ. έναντι 23,6 εκατ. το 2015. Αναλυτικά, οι αφίξεις από τη

Βρετανία αυξήθηκαν κατά 20,8% φθάνοντας σε 2,89 εκατ., από τη Ρωσία κατά 16,1% ξεπερνώντας τις 595.000, από τη Γερμανία κατά 11,7% αγγίζοντας τα 3,14 εκατ. και από τις ΗΠΑ κατά 3,8% υπερβαίνοντας τις 778.000. Αντίθετα, οι αφίξεις από τη Γαλλία μειώθηκαν κατά 13,7% και περιορίστηκαν σε 1,31 εκατ.

Τον Δεκέμβριο τα τουριστικά έσοδα αυξήθηκαν κατά 4,7% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2015, ενώ οι διεισθές αφίξεις κατά 15,6%. Τα τουριστικά έσοδα μειώθηκαν από τους Γάλ-

λους, Γερμανούς και Ρώσους τουρίστες, ενώ αυξήθηκαν από τους Βρετανούς και Αμερικανούς τουρίστες. Οι αφίξεις αυξήθηκαν από τη Γερμανία, τη Βρετανία, τις ΗΠΑ και τη Ρωσία, ενώ μειώθηκαν από τη Γαλλία.

Οι εκπρόσωποι των τουριστικών φορέων της χώρας ευελπιστούν ότι τη φετινή σεζόν θα επιτευχθεί ανατροπή του περυσινού αρνητικού σκηνικού σε ό,τι αφορά τα έσοδα από τον τουρισμό. Σημειώνεται ότι η Τουρκία παραμένει και φέτος εκτός των δημοφιλών προορισμών στις μεγάλες αγορές «άντλησης» τουριστών για

λόγους ασφαλείας, ενώ η Ισπανία έχει φθάσει από τη περυσινή σεζόν σε υψηλά επίπεδα αφίξεων και πληροί των περιορισμών για φέτος δυνατότητας μεγάλων αυξήσεων στην αιχμή της σεζόν ελλείψει διαθεσίμου δυναμικού ξενοδοχειακών κλινών. Μέσα σε αυτό το ρευστό περιβάλλον, οι μεγάλοι τουριστικοί οργανισμοί έστρεψαν το ενδιαφέρον τους στην Ελλάδα αλλά και σε άλλες αγορές όπως η Κροατία, η Βουλγαρία κ.α., αναζητώντας ευκαιρίες για την αύξηση των πωλήσεων και κερδών τους.

«Οι υψηλοί φόροι καταστρεπτικοί για την εγχώρια παραγωγή»

«Η βαρύτητα εξωφρενική φορολόγηση έχει επιδυνώσει περισσότερο τα οικονομικά δεδομένα από τη μέχρι τώρα προβληματική εφαρμογή των προγραμμάτων διάσωσης στη χώρα μας». Αυτό υποστηρίζει σε ανακοίνωσή της η Εταιρεία Ανωτάτων Στελεχών Επιχειρήσεων (ΕΑΣΕ), επισημαίνοντας πως «οι δύο κρίσιμες επιλογές που μας απομένουν για το μέλλον και την ανάκαμψη είναι οι ξένες επενδύσεις και οι εξαγωγές». Πιο συγκεκριμένα, η ΕΑΣΕ περιγράφοντας τη φοροκαταγίδια που πλήττει την ελληνική οικονομία, αναφέρεται στην υψηλή φορολογία φυσικών και νομικών προσώπων, στον εξοντωτικό συμπληρωματικό φόρο του ΕΝΦΙΑ, στους υψηλότερους συντελεστές ΦΠΑ, στην τραγωδία των προσφάτων ασφαλιστικών εισφορών πέρα από κάθε λογική, στις συνεχείς έκτακτες εισφορές και εισφορές αλληλεγγύης και προσθέτει πως «η κατάσταση αυτή έχει καταστρέψει μεγάλο μέρος της εγχώριας παραγωγής και της δαπάνης, με αποτέλεσμα την πρωτοφανή πτώση του ΑΕΠ της χώρας σωρευτικά κατά 27% και κυρίως την αδυναμία της ανάκαμψης - που δεν έρχεται».

Σύμφωνα με την ΕΑΣΕ, «συνιστά γεγονός αυτονόμο και απαπόδεικτο ότι η αύξηση των φόρων αντί της μείωσης των δαπανών και της σπατάλης έχει διπλάσιο αρνητικό πολλαπλασιαστικό, με αποτέλεσμα να πλήττεται άμεσα το εθνικό εισόδημα και συνολικότερα να περιορίζονται τα φορολογικά έσοδα, οι ασφαλιστικές εισφορές». Στην ίδια ανακοίνωση υπογραμμίζεται ότι οι δημόσιες δαπάνες έχουν φτάσει το 55% του ΑΕΠ, αλλά το κοινωνικό κράτος πνέει τα λόγια. Η εταιρεία -που εκπροσωπεί τα ανώτατα στελέχη των επιχειρήσεων- επικαλείται τα αποτελέσματα του τριμηνιαίου Δείκτη Οικονομικού Κλίματος CEO Index, σύμφωνα με τα οποία, «το 95% των διευθυντών συμβούλων των επιχειρήσεων πιστεύει ότι θα επιτευχθούν οι προσδοκώμενοι ρυθμοί ανάπτυξης (2,7% για το 2017 και 3,1% για το 2018)». Μάλιστα, το 43% θεωρεί ότι η μεταβολή θα είναι γύρω στο $\pm 0,5\%$ και το 52% προβλέπει σε ανάπτυξη 1,5%.

Επενδύσεις 100 εκατ. σχεδιάζει η Wind στη διάρκεια του 2017

Δίκτυα οπτικών ινών και συνδρομητική τηλεόραση από Σεπτέμβριο – Βελτίωση οικονομικών μεγεθών το 2016

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Επενδύσεις 95 έως 100 εκατ. ευρώ προβλέπει το επενδυτικό πρόγραμμα της Wind Hellas για το 2017. Τα κεφάλαια προέρχονται από το νέο ομολογιακό δάνειο ύψους 250 εκατ. ευρώ που σύναψε η εταιρεία στο τέλος του περασμένου έτους με ξένες και ελληνικές τράπεζες και οι νέες επενδύσεις θα κατευθυνθούν στην ανάπτυξη των δικτύων νέας γενιάς (4G, οπτικών ινών) και των νέων υπηρεσιών συνδρομητικής τηλεόρασης.

Σύμφωνα με τον πρόεδρο και διευθύνοντα σύμβουλο της Wind Hellas Νάσο Ζαρκαλός, η εταιρεία του θα είναι έτοιμη να ξεκινήσει το λανσάρισμα των νέων υπηρεσιών από τον ερχόμενο Σεπτέμβριο. Προς την κατεύθυνση αυτή, παραδέχθηκε ότι η Wind Hellas έχει ήδη υπογράψει μνημόνιο συνεργασίας με τη Vodafone, χωρίς ωστόσο να γνωστοποιήσει περισσότερες λεπτομέρειες. Το σίγουρο, πάντως, είναι ότι αυτή η συνεργασία θα έχει κεντρικό ρόλο στο επενδυτικό πρόγραμμα της Wind Hellas για το 2017.

Παράλληλα, στον πυρήνα του φετινού επενδυτικού προγράμματος της Wind θα βρεθούν τα ευρυζωνικά δίκτυα νέας γενιάς, τόσο στην κινητή (4G) όσο και στη σταθερή (οπτικές ίνες). Ειδικά στην κινητή, όπως ανέφερε ο κ. Ζαρκαλός, στόχος είναι η κάλυψη του δικτύου κινητής τη-

λεφώνιας 4ης γενιάς (4G) να φθάσει στο 88% του πληθυσμού, από 78% που είναι σήμερα. Από την άλλη πλευρά, σε ό,τι αφορά τη σταθερή, η Wind Hellas προτίθεται να αναπτύξει οπτικές ίνες που θα φθάσουν τόσο προς καμπίνες (FTTC) όσο και σε κτίρια (FTTB) και οικίες (FTTH). Ο ίδιος δεν έδωσε περισσότερες λεπτομέρειες για το σχέδιο των οπτικών ινών, δεδομένου ότι αυτό εξαρτάται και από τα σχέδια των

Ο επικεφαλής της Wind αποκάλυψε την υπογραφή μνημονίου συνεργασίας με τη Vodafone, χωρίς να αναφερθεί σε λεπτομέρειες.

άλλων παρόχων και κυρίως από αυτό του ΟΤΕ, το οποίο τώρα αποκρυσταλλώνεται.

Το φετινό επενδυτικό πρόγραμμα της Wind ακολουθεί εκείνο του 2016, το οποίο περιέλαβε επενδύσεις 90 εκατ. ευρώ. Στόχος ήταν κυρίως η ανάπτυξη δικτύου κινητής τηλεφωνίας 4G που έδωσε ώθηση στα έσοδα και τα κέρδη της εταιρείας. Κυρίως όμως ήταν η σταθερή τηλεφωνία που διέυρνε τα μέγιστα της Wind Hellas.

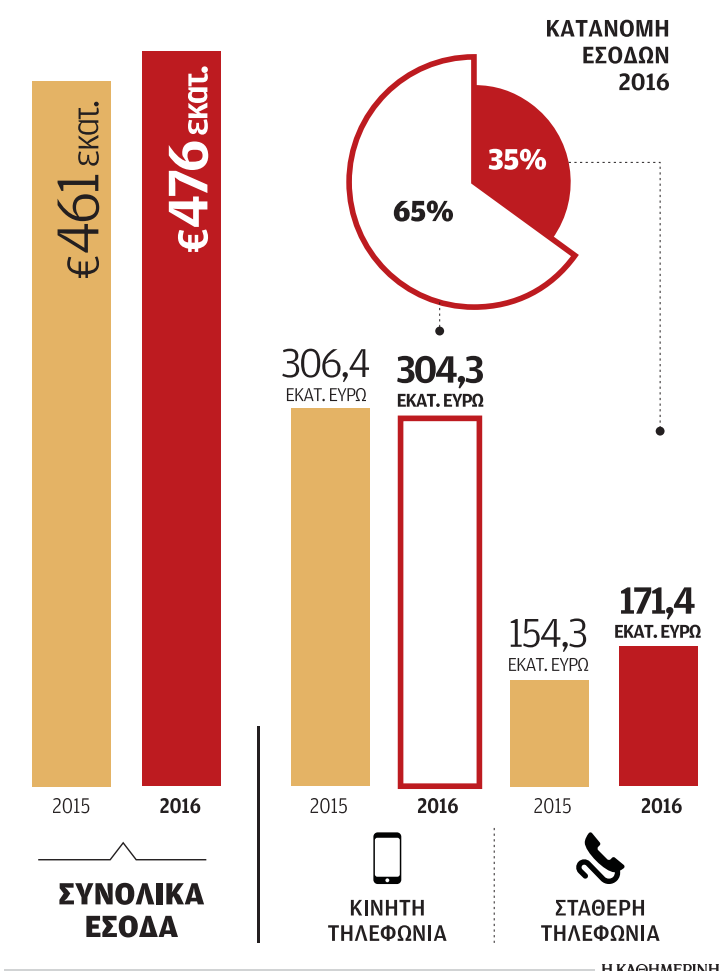
Πιο αναλυτικά, το 2016 ήταν ίσως το πρώτο έτος ανάκαμψης

της Wind Hellas, από το 2008 και μετά. Η εταιρεία παρουσίασε αύξηση εσόδων κατά 3,4%, φθάνοντας τα 476 εκατ. ευρώ, και αύξηση λειτουργικών κερδών (EBITDA) κατά 7%, φτάνοντας τα 91 εκατ. ευρώ. Η σταθερή τηλεφωνία ήταν εκείνη που έδωσε ώθηση (+11% τα έσοδα σε σχέση με το 2015), ενώ η κινητή τηλεφωνία συνέχισε να αποτελεί τροχοπέδη (-0,5%). Για το σύνολο της ελληνικής αγοράς τηλεπικοινωνιών, η διοίκηση της Wind εκτίμησε ότι ανήλθε πέρυσι στο επίπεδο του 2015, δηλαδή σε 4,1 δισ. ευρώ. Με βάση αυτό, την περίοδο 2008-2016, η ελληνική αγορά τηλεπικοινωνιών υποχώρησε κατά περίπου 45%, την αγορά κινητής τηλεφωνίας να υποχωρεί κατά 57%. Η κινητή τηλεφωνία, από 4,2 δισ. ευρώ που ήταν το 2008, πέρυσι έκλεισε στα 1,8 δισ. ευρώ.

Για το 2017, ο κ. Ζαρκαλός εμφανίστηκε συγκρατημένα αισιόδοξος σημειώνοντας ότι η τηλεπικοινωνιακή αγορά θα συνεχίσει την ανάκαμψη, έτσι και σε οριακό επίπεδο. Για τη Wind Hellas προέβλεψε αύξηση εσόδων, χωρίς να την προσδιορίσει, ενώ ακόμη προέβλεψε αύξηση λειτουργικών κερδών που θα κυμανθεί μεταξύ 5% έως 10%. «Για να επιτευχθεί αυτή η αύξηση στη λειτουργική κερδοφορία, θα πρέπει να έχουμε και αύξηση εσόδων, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν πλέον περιθώρια μείωσης

WIND

Οικονομικά μεγέθη για το 2016

του λειτουργικού κόστους», είπε χαρακτηριστικά.

Σε ό,τι αφορά το σύνολο της αγοράς, ο πρόεδρος της Wind εκτίμησε ότι, εφόσον ανακάμψει η ελληνική οικονομία, μπορεί να επανακτήσει ένα σημαντικό μέρος των απωλειών που σημειώθηκαν όλα τα προηγούμενα χρόνια και να επανέλθει στα 5 δισ. ευρώ. Προσέθεσε δε ότι η αγορά τηλεπικοινωνιών, στη διάρκεια της ύφεσης, επλήγη περισσότερο απ' ό,τι το σύνολο της ελληνικής οικονομίας. Ως συνέπεια, λογικά αναμένεται πιο γρήγορη ανάκαμψη της απ'

ό,τι το σύνολο της ελληνικής οικονομίας. Τέλος, αναφερόμενος στο ομολογιακό δάνειο που εκδόθηκε πριν από λίγους μήνες, ο πρόεδρος της Wind παραδέχθηκε ότι η έκδοσή του ήταν «αλμυρή» (κουπόνι 10%). Προσέθεσε ωστόσο ότι ήταν η πρώτη προσφυγή της εταιρείας στις αγορές μετά την αναδιάρθρωση του χρέους της το 2010-11 και ότι η δραστηριοποίησή της αποκλειστικά στην ελληνική αγορά της στοιχίσει περίπου 4 έως 5 ποσοστιαίες μονάδες. Σήμερα το ομόλογο της Wind διαπραγματεύεται σε τιμή 104.

Ναυαγούν τα σχέδια Wind και Vodafone για τη Forthnet

Τον οριστικό ενταφιασμό του ενδιάμεσου των εταιρειών Wind Hellas και Vodafone για τη Forthnet ανήγγειλε χθες ο πρόεδρος της πρώτης Νάσος Ζαρκαλός. Μιλώντας σε συνέντευξη Τύπου, ο επικεφαλής της Wind Hellas εκτίμησε ότι η Vodafone δεν θα ασκήσει σήμερα το δικαίωμα απόκτησης (call option) του 13,0% των μετοχών της Forthnet κυριότητας Wind Hellas. Προσέθεσε ακόμη ότι «δεν έχει πλέον κανένα νόημα η παράταση της διάρκειας περιόδου άσκησης του συγκεκριμένου δικαιώματος».

Στην πράξη, αυτή η απόφαση

ακυρώνει το σχέδιο για την από κοινού απόκτηση της Forthnet από τις εταιρείες Wind Hellas και Vodafone. Υπενθυμίζεται ότι η περίοδος άσκησης του δικαιώματος call option της Vodafone, έπειτα από δύο διαδοχικές παρτάσεις, λήγει σήμερα, Παρασκευή 24 Φεβρουαρίου 2017. Εφόσον αυτό ασκούσαν, η συμμετοχή της Vodafone στη Forthnet θα αυξανόταν από 6,5% σε 20%, ενώ αντίστροφα η συμμετοχή της Wind από 33% θα μειωνόταν στο 20%. Με τον τρόπο αυτό οι συμμετοχές των δύο επιχειρήσεων θα «στοιχίζονταν», ώστε κάθε

μία από τις δύο να διεκδικήσει το υπόλοιπο 30% της Forthnet, καταλήγοντας κάθε μία εταιρεία να ελέγχει το 50%.

Παράλληλα, ο κ. Ζαρκαλός σημείωσε ότι η εταιρεία του δεν ενδιαφέρεται για διανομή τηλεοπτικού περιεχομένου μέσω δορυφορικής πλατφόρμας, αλλά ενδιαφέρεται αποκλειστικά για τη διανομή μέσω IP τεχνολογίας (Forthnet). Εμμέσως πλην σαφώς, παραδέχθηκε ότι η Wind Hellas δεν ενδιαφέρεται για τη Nova, η οποία αξιοποιεί τη δορυφορική πλατφόρμα. Τέλος, ο επικεφαλής της Wind Hellas, παρόλο που πα-

ραδέχθηκε ότι η εταιρεία του θα είναι παρούσα στις πιθανές διαπραγματεύσεις σχετικά με τη Forthnet, θα επιδιώξουν σύντομα να διορίσουν κάποιο πρόσωπο ή εταιρεία που θα αναλάβει την εξυγίανση της επιχείρησης. Πρόκειται για τον αποκαλούμενο Chief Restructuring Officer, για τον οποίο δεν έχει αποφασιστεί ακόμη αν θα είναι πρόσωπο ή επιχείρηση. Το μέγεθος ωστόσο της Forthnet προδικάζει το δεύτερο και αν συμβεί αυτό, τότε θα προσληφθεί μια επιχείρηση από τις λεγόμενες big five εταιρείες συμβούλων (PwC, EY κ.λπ.).

Σύμφωνα με αξιόπιστες πηγές, οι τράπεζες, που ελέγχουν ουσιαστικά τη Forthnet, θα επιδιώξουν σύντομα να διορίσουν κάποιο πρόσωπο ή εταιρεία που θα αναλάβει την εξυγίανση της επιχείρησης. Πρόκειται για τον αποκαλούμενο Chief Restructuring Officer, για τον οποίο δεν έχει αποφασιστεί ακόμη αν θα είναι πρόσωπο ή επιχείρηση. Το μέγεθος ωστόσο της Forthnet προδικάζει το δεύτερο και αν συμβεί αυτό, τότε θα προσληφθεί μια επιχείρηση από τις λεγόμενες big five εταιρείες συμβούλων (PwC, EY κ.λπ.).

ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

Υπερπολυτελή γιότ στα ναυπηγεία Περάματος και Ελευσίνας

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Λίγοι γνωρίζουν και ακόμα λιγότεροι έχουν δει τις υπερπολυτελείς θαλαμηγούς που τα τελευταία χρόνια επιλέγουν το Πέραμα, την Ελευσίνα ή τη Χαλκίδα για μετασκευές-επισκευές, συντήρηση ή ακόμα και ναυπήγηση. Mega yachts που περιλαμβάνονται στις κορυφαίες θέσεις της παγκόσμιας λίστας με τα μεγαλύτερα και ακριβότερα σκάφη.

Αυτή την περίοδο στο Πέραμα και στην Ελευσίνα βρέθηκαν περισσότερα από τέσσερα τέτοια πλοία, όπως το 133 μέτρων Al Mirqab και το 139 μέτρων Al Salamah, που κατατάσσονται στη 14η και 11η θέση της παγκόσμιας κατάταξης αντίστοιχα. Το δε 16ο μεγαλύτερο διεθνώς, το Maryah, «χτίστηκε» εξ ολοκλήρου το 2014 στα Ναυπηγεία Ελευσίνας, πάνω στη γάστρα ρωσικού ερευνητικού πλοίου πολωνικής ναυπήγησης του 1991 και δεν έχει τύποτα να ζηλέψει από θαλαμηγούς που ναυπηγούνται στη Β. Ευρώπη. Αλλά δεν είναι μόνον τα Ναυπηγεία Ελευσίνας που έχουν κάνει τέτοιες δουλειές ή

Η θαλαμηγός Maryah είναι η 16η μεγαλύτερη στον κόσμο. «Χτίστηκε» εξ ολοκλήρου το 2014 στα Ναυπηγεία Ελευσίνας, πάνω στη γάστρα ρωσικού ερευνητικού πλοίου πολωνικής ναυπήγησης του 1991 και δεν έχει τύποτα να ζηλέψει από θαλαμηγούς που ναυπηγούνται στη Β. Ευρώπη.

που επιλέγονται από τους ιδιοκτήτες των mega yachts για να κάνουν επισκευές. Τα Ναυπηγεία Χαλκίδας, τα Ελληνικά Ναυπηγεία Περάματος, το Ναυπηγείο

Σπανόπουλου στο Πέραμα, το Ναυπηγείο Παρρού, η PrivatSea Marine Services στην Ελευσίνα και άλλοι εμφανίζονται να έχουν πλέον σημαντικά μερίδια στην

αγορά της Μεσογείου προσελκύοντας δουλειές υψηλής προστιθέμενης αξίας, που με τη σειρά τους απασχολούν εκατοντάδες μικρότερους υπεργολάβους, σημειώνουν στην «Κ» οι ειδικοί. Εμβληματικά yacht όπως τα προαναφερθέντα και το Turama, το 60 και το 22ο στη λίστα με τα μεγαλύτερα του κόσμου του Boat International, αλλά και εκατοντάδες «μικρότερα» mega yachts και, βέβαια, η πλειονότητα των ελληνόκτητων θαλαμηγών και όχι μόνον συντηρούν χιλιάδες θέσεις εργασίας. Η ύπαρξη τεχνολογίας μεταξύ των Ελλήνων εργαζομένων στα ναυπηγεία και των επιχειρήσεων του κλάδου, καρπός εμπειρίας δεκαετιών, θεωρείται απαραίτητο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Έτσι, η ελληνική ναυπηγοεπισκευαστική βιομηχανία, που προσδοκά πλέον ανάπτυξη και από την εμπορική ναυτιλία ελέω της εξαγοράς του ΟΛΠ από την Cosco, έχει επανακτήσει κάποια από την αίγλη της από την εμπορική ναυτιλία. Όπως στις αρχές της δεκαετίας του '70 όταν από τις γιγάντιες των ναυπηγείων Σκαρामαγκά,

επί εποχής ιδιοκτησίας Σταύρου Νιάρχου, έφευγαν στο νερό τα 115 μέτρων mega yachts Atlantis I και Atlantis II που παραμένουν ακόμα στο Top 20 διεθνώς. Μάλιστα, το ένα εξ αυτών έχει αγοραστεί από τη σαουδαραβική βασιλική οικογένεια, μετονομασθεί σε Issham Al Baher και παραμένει δεμένο στην μαρίνα του Λαυρίου. Και σε αυτό το σημείο, στις ελληνικές μαρίνες δηλαδή, κρύβεται και ο ένας εκ των βασικών λόγων που κρατά ζωντανή την παραπάνω ναυπηγοεπισκευαστική δραστηριότητα. Με τις ελληνικές θάλασσες κορυφαίο προορισμό για yachting παγκοσμίως και την εγγύτητα της χώρας με τα κράτη του Περσικού Κόλπου, τη Ρωσία και την Ευρώπη, η επιλογή των ελληνικών μαρινών ως έδρα αυτών των θαλαμηγών για το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου κερδίζει συνεχώς έδαφος. Αυτός είναι και ο λόγος του αυξημένου επενδυτικού ενδιαφέροντος για τη μαρίνα του Αλίου που σχεδιάζεται να ιδιωτικοποιηθεί φέτος και την είσοδο προ ολίγων ετών στρατηγικών επενδύσεων στη μαρίνα του Φλοίσβου.

Το 2023 η ζήτηση για ενέργεια στα προ κρίσης επίπεδα

Στη βασική πρόβλεψη ότι η συνολική καθαρή ζήτηση ενέργειας θα επανέλθει στα προ κρίσης επίπεδα το 2023, στηρίζεται ο ΑΔΜΗΕ το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας για τη δεκαετία 2018-2027. Το σχέδιο, που στον βαθμό που ολοκληρωθεί η απόσχιση της εταιρείας από τη ΔΕΗ, θα υλοποιηθεί υπό το μάντζεμντ της κινεζικής State Grid, ετέθη χθες και μέχρι την Πέμπτη 16 Μαρτίου σε δημόσια διαβούλευση. Στη μελέτη ο Διαχειριστής Μεταφοράς Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ) επισημαίνει μεγάλες αβεβαιότητες ως προς την πρόβλεψη των αιχμών, θέμα που αναδείχθηκε και κατά τη διάρκεια της πρόσφατης ενεργειακής κρίσης, οι οποίες μεγεθύνονται όσο αυξάνεται η διείσδυση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στο σύστημα. Γι' αυτό τον λόγο και επισημαίνεται ότι η πρόβλεψη της ετήσιας αιχμής καθίσταται ακόμη δυσκολότερη, καθώς δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί η επίπτωση της οικονομικής ύφεσης στη συμπεριφορά των καταναλωτών κατά τις ώρες των θερινών αιχμών. Διαπιστώνει, δε, ότι από το 2013 και μετά οι βραδινές αιχμές του έτους παρατηρούνται τους χειμερινούς μήνες, γεγονός που ενδεχομένως να οφείλεται στη στρόφι των καταναλωτών στη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας για θέρμανση.

Με αυτές τις παραδοχές και αβεβαιότητες το σχέδιο ανάπτυξης του συστήματος για τη δεκαετία 2018-2027 εστιάζει στον αναβαθμισμένο ρόλο των ΑΠΕ και στα έργα διασύνδεσης των νησιών με το ηπειρωτικό σύστημα της χώρας. Για την περίπτωση της Κρήτης προωθούνται τόσο η διασύνδεση με την Πελοπόννησο (μικρή) όσο και με την Αττική (μεγάλη). Επισημαίνεται ότι οι δύο φάσεις της διασύνδεσης σχεδιάζονται και αδειοδοτούνται παράλληλα. Οι διαδικασίες αδειοδότησης των έργων της Φάσης Ι έχουν δρομολογηθεί. Αντίστοιχες διαδικασίες για την αδειοδότηση των έργων της Φάσης ΙΙ θα ξεκινήσουν το επόμενο χρονικό διάστημα και θα προχωρούν παράλληλα με τη συνεχή επανεξέταση των επιμέρους τεχνικών ζητημάτων. Με βάση τον αναθεωρημένο σχεδιασμό για τη διασύνδεση των Κυκλάδων, η πρώτη φάση που προβλέπεται να ολοκληρωθεί φέτος, περιλαμβάνει τη σύνδεση της Σύρου με το Λαύριο, καθώς και με τις νήσους Πάρο, Μύκονο και Τήνο. Μετά την ολοκλήρωσή της, οι μονάδες των ΑΣΠ θα τεθούν σε ψυχρή εφεδρεία. Η Β' Φάση της διασύνδεσης των Κυκλάδων εκτιμάται ότι ολοκληρώνεται με μικρή χρονική ολίσθηση σε σχέση με την Α' Φάση. Στόχος του ΑΔΜΗΕ είναι να τεθεί σε λειτουργία εντός του 2018 ή το αργότερο το 2019. Περιλαμβάνει τη Σύνδεση Πάρου - Νάξου και τη σύνδεση Νάξου - Μυκόνου. Η Γ' Φάση της διασύνδεσης των Κυκλάδων περιλαμβάνει την ολοκλήρωση της διασύνδεσης με την Πόντιση και του δεύτερου καλωδίου Λαυρίου - Σύρου.

ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

Λιβανέζοι ανοίγουν boutique hotels στο Κολωνάκι

Δύο νέα μπουτίκ ξενοδοχεία θα προστεθούν το 2018 στο ξενοδοχειακό δυναμικό του κέντρου της Αθήνας. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», δύο κτίρια στην περιοχή του Κολωνακίου εξαγοράστηκαν από δύο Λιβανέζους επιχειρηματίες, οι οποίοι θα τα μετασκευάσουν προκειμένου να λειτουργήσουν ως ξενοδοχεία. Οι δύο επιχειρηματίες που έχουν ήδη ξενοδοχειακή δραστηριότητα στον Λίβανο θα ξεκινήσουν εντός του έτους τις εργασίες για τη διαμόρφωση των κτιρίων. Αξίζει να σημειωθεί ότι είναι η πρώτη φορά που Λιβανέζικα κεφάλαια επενδύονται για τη δημιουργία ξενοδοχειακών μονάδων στο κέντρο της Αθήνας. Οι θετικές εξελίξεις στον τουρισμό της Αθήνας τα τελευταία χρόνια έχουν αναθερμάνει το επενδυτικό ενδιαφέρον εγχωρίων και ξένων ομίλων για τη λειτουργία νέων ξενοδοχειακών μονάδων στην πρωτεύουσα. Στο πλαίσιο αυτό, οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές εξετάζουν είτε περιπτώσεις ξενοδοχείων που είχαν κλείσει την περίοδο της κρίσης (2009-2013) είτε περιπτώσεις κτιρίων που προσφέρονται, αν μετασκευαστούν, για τη λειτουργία ξενοδοχειακών μονάδων.

Η Κομισιόν συζητάει πλαφόν στα μετρητά

Στη Γερμανία καταγράφονται οι πρώτες αντιδράσεις από παράγοντες της αγοράς

Η ιδέα να επιβληθεί ανώτατο όριο στις πληρωμές με μετρητά βρίσκεται ακόμα σε αρχικό στάδιο, εντός του πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρ' όλα αυτά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέφερε ότι εξετάζει την προοπτική ενός ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης προς αυτήν την κατεύθυνση, και μάλιστα με τη δέουσα σοβαρότητα, σύμφωνα με δημοσίευμα της Deutsche Welle. Το κύριο και καίριο

Στις χώρες της Σκανδιναβίας, το «πλαστικό χρήμα» υπερτερεί των μετρητών στις καθημερινές συναλλαγές.

επιχείρημα του σχεδίου είναι η καταπολέμηση του «ξεπλύματος» μαύρου χρήματος για τη χρηματοδότηση εγκληματικών ή τρομοκρατικών ενεργειών. Πραγματικά, όπως επισημαίνουν ειδικοί αναλυτές, σε αυτό το πεδίο ενδεχόμενη επιβολή ανώτατου ορίου στις συναλλαγές πιθανώς και να είχε νόημα.

Δημόσια συζήτηση

Ούτως ή άλλως, το θέμα με τον καθορισμό ανώτατου ορίου τέθηκε προς συζήτηση την περασμένη χρονιά στις συνεδριάσεις των υπουργών Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, πρόσφατα δόθηκε στη δημοσιότητα έκθεση της Κομισιόν, η οποία αφορά τις ενδεχόμενες επιπτώσεις μιας τέτοιας απόφασης.

Το ερώτημα που έθεσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με αφορμή την έκθεση, ήταν το εξής: «Οι πληρωμές υψηλών ποσών με μετρητά είναι αναγκαίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο?».

Στις χώρες της Σκανδιναβίας, για παράδειγμα, το «πλαστικό χρήμα» υπερτερεί των μετρητών στις καθημερινές συναλλαγές. Επιπλέον, σε ορισμένες βορειοευρωπαϊκές χώρες λαμβάνονται μέτρα προς την ίδια κατεύθυνση, ώστε να περιοριστούν ο αριθμός και η συχνότητα των συναλλαγών με μετρητά. Ωστόσο, υπάρχει και ο αντίλογος. «Τα μετρητά πρέπει να παραμείνουν», δηλώνει ο Μάριο Οχόβεν, πρόεδρος της Γερμανικής Ομοσπονδίας Μεσσιών Επιχειρήσεων (BVMW). «Η επιβολή ανώτατου ορίου στις πληρωμές με ρευστό δεν θα είναι τίποτε άλλο από ένα πρώτο βήμα προς την πλήρη κατάργηση των χαρτονομισμάτων και των κερμάτων». Αυτή, όμως, η κατάργηση χαρτονομισμάτων και κερμάτων θα είχε και επιπλέον συνέπειες, που αφορούν τον ρόλο του δημόσιου τομέα. «Κατάργηση των μετρητών σημαίνει κρατικός έλεγχος», επισημαίνει ο Μ. Οχόβεν. Επιπλέον, προσθέτει ότι, κατά την άποψή του, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρησιμοποιεί ως «άλλοθι» την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του οικονομικού εγκλήματος, ενώ βάζει στο στόχαστρό της απλούς πολίτες – ουσιαστικά, επικεντρώνεται σε απολύτως διαφανείς συναλλαγές που διεξάγονται καθημερινά. Σύμφωνα με τα παραπάνω, η ιδέα του ανώτατου ορίου στις συναλλαγές και μία σταδιακή κα-

Τον Μάρτιο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένεται να θέσει το ζήτημα της κατάργησης των μετρητών σε ανοικτή διαβούλευση, για να εκφραστούν όλες οι απόψεις και όσες είναι υπέρ του μέτρου και όσες είναι κατά.

τάργηση των μετρητών δεν είναι αποδεκτή στη Γερμανία.

Αλλαγές

Ωστόσο, σύμφωνα με τον επικεφαλής της BVMW, ακόμα και στη Γερμανία τα τελευταία χρόνια πληθαίνουν οι συναλλαγές που γίνονται με εναλλακτικούς τρόπους, μέσω Διαδικτύου ή κινητών τηλεφώνων – εντούτοις δεν πρόκειται για διαδεδομένη τάση, ενώ η χρήση χαρτονομισμάτων και κερμάτων είναι ακόμη κυρίαρχη. Σύμφωνα με έκθεση της Κεντρικής Τράπεζας (Bundesbank), το 2014 οι 8 στις 10 συναλλαγές στη χώρα διεξήχθησαν με μετρητά.

Το Βερολίνο, αναφέρει η DW, αναγνωρίζει τη σημασία του θέματος αλλά και του αντικτύπου του. Πάντως, προς το παρόν, κανένα

στέλεχος της γερμανικής κυβέρνησης δεν συμφωνεί με την πλήρη κατάργηση των χαρτονομισμάτων και των κερμάτων. Ωστόσο, πολλοί εντός του κυβερνητικού συνασπισμού θεωρούν ότι έχει βάση η επιβολή ορίου στο ύψος των πληρωμών με μετρητά. Κατά τον ευρωβουλευτή των Πρασίνων, Σβεν Γκίγκολντ, «στη Γερμανία επικρατεί υστερία. Το ότι συζητείται, όμως, η επιβολή πλαφόν στις πληρωμές με ρευστό δεν σημαίνει ότι θα υπάρξει και κατάργηση των μετρητών». Μέσα στους προσεχείς μήνες, οι υπουργοί Οικονομικών της Ε.Ε. θα συζητήσουν εκ νέου για το θέμα. Τέλος, τον Μάρτιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένεται να θέσει το ζήτημα σε ανοικτή διαβούλευση, για να εκφραστούν όλες οι απόψεις και όσες είναι υπέρ του μέτρου και όσες είναι κατά.

Το Παρίσι ανανεώνεται με αφορμή το Brexit

Το Παρίσι αναμένεται να μετατραπεί σε πόλο έλξης για μεγάλες οικονομικές και τραπεζικές επιχειρήσεις, καθώς σχεδιάζει την ανέγερση επτά ουρανοξύστων στην επιχειρηματική περιοχή La Défense, προκειμένου να υποδεχθεί νέους καταρτισμένους επαγγελματίες που θα εγκαταλείψουν τη Βρετανία λόγω Brexit. Έως και το 2021 αναμένεται να κατασκευαστούν γραφεία επιφάνειας 375.000 τετραγωνικών μέτρων. Σύμφωνα με τη Μαρί-Σελί Γκιγιόμ, γενική διευθύντρια του οικονομικού κέντρου La Défense στα δυτικά του Παρισιού, «το Παρίσι θέλει να στείλει ηχηρό μήνυμα στις επιχειρήσεις των οποίων το μέλλον στη Βρετανία είναι αβέβαιο». Σε χθεσινή επίσκεψή του στο Λονδίνο, ο Εμανουέλ Μακρόν απύθυνε κάλεσμα σε τράπεζες, ακαδημαϊκούς, ερευνητές και καταρτισμένους επαγγελματίες να δώσουν στη Γαλλία. Τον Ιανουάριο ο βρετανικός τραπεζικός κολοσσός HSBC επιβεβαίωσε τη μεταφορά 1.000 θέσεων εργασίας στη θυγατρική τους στο Παρίσι.

Εν τω μεταξύ, σύμφωνα με τους αναλυτές, ακόμη και αν οι αρχικές εκτιμήσεις σχετικά με τις επιπτώσεις του Brexit αποδεικνύονται απαισιόδοξες, η έξοδος της Βρετανίας θα επηρεάσει την απασχόληση και τον πλούτο των Βρετανών για τα επόμενα χρόνια. Μάλιστα, οι θετικοί ρυθμοί ανάπτυξης που εμφανίζει η βρετανική

οικονομία δεν μπορούν να άρουν τους κινδύνους που ελλοχεύουν μετά την ετυμηγορία των Βρετανών υπέρ της εξόδου από την Ε.Ε. Η απόφαση της Βρετανίας πρωθυπουργού να πάει σε «σκληρό» Brexit και να αποχωρήσει από την ενιαία ευρωπαϊκή αγορά, για να ανακτήσει τον έλεγχο των συνόρων της, οδηγεί σε σενάρια

Επτά ουρανοξύστες θα φιλοξενήσουν τους εργαζομένους που θα έρθουν από τη Βρετανία.

που προβλέπουν βαρύ οικονομικό πλήγμα για τη χώρα. Ενδεικτικά, σύμφωνα με τις προβλέψεις του MIT, το ΑΕΠ της Βρετανίας θα μειωθεί μέχρι και 9,5%.

Ωδη, μία από τις μεγαλύτερες επενδυτικές και κατασκευαστικές εταιρείες ακινήτων μείωσε την αξία των ακινήτων της κατά 20%, λόγω της αστάθειας που προκαλούν η υψηλή φορολογία και η πολιτική αβεβαιότητα. Η εταιρεία Capital & Countries Properties, που είχε προγραμματίσει την κατασκευή 10.000 ακινήτων στο Earl's court του Λονδίνου, μείωσε την αξία τους στο 1,1 δισ. στερλίνες από 1,4 δισ. στερλίνες ένα χρόνο νωρίτερα.

Έως και το 2021 αναμένεται να κατασκευαστούν γραφεία επιφάνειας 375.000 τετραγωνικών μέτρων στη γαλλική πρωτεύουσα.

Τα γερμανικά δάνεια «βούλιαξαν» διεθνώς ναυτιλία και τράπεζες

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Οι νέες αλληπάλληλες προειδοποιήσεις γερμανικών τραπεζών για πρόσθετες ζημιές δισεκατομμυρίων από ναυτιλιακά δάνεια που έχουν χορηγήσει αποκαλύπτουν πως οι αθρόες χρηματοδοτήσεις τους την προηγούμενη δεκαετία ευθύνονται για τη βαθιά κρίση στην ποτοπύρρο αλλά και την κακή τους κατάσταση. Τις τελευταίες λίγες μέρες Deutsche Bank και Commerzbank προειδοποίησαν για νέες ζημιές 346 και 600 εκατ. ευρώ, αντίστοιχα, από μη εξυπηρετούμενα ναυτιλιακά δάνεια. Οι νέες ζημιές στην Commerzbank θα προστεθούν στα 559 εκατ. που έχασε από τον κλάδο το 2016 και ακόμα περισσότερα πριν από αυτό. Την ίδια ώρα ο μεγαλομέτοχος της HSH Nordbank, το γερμανικό Δημόσιο, αναμένει εντός του μήνα μη δεσμευτικές προσφορές για την πώλησή της, καθώς τα 16 δισ. που χρειάστηκε να βάλει για να αντισταθμίσει τις ζημιές από τη ναυτιλία έχουν κριθεί από την Ε.Ε. παράνομες κρατικές επιδοτήσεις και διατάχθηκε η ιδιωτικοποίησή της. Η NordLB αποκάλυψε στα τέλη του 2016 ότι δάνεια ύψους 8 δισ. ευρώ ή το 40% σχεδόν του ναυτιλιακού της χαρτοφυλακίου είναι μη εξυπηρετούμενα.

Οι αριθμοί ζαλίζουν. Συνολικά, οι γερμανικές τράπεζες εκτιμούν πως έχουν έκθεση της τάξεως των 90 δισ. δολαρίων στη ναυτιλία και το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων κυμαίνεται από 7% έως και 42%, ανάλογα με την περίπτωση, σύμφωνα με τη Moody's και την Petrofin. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 25% περίπου του παγκόσμιου

τραπεζικού δανεισμού σε όλους τους κλάδους της ποτοπύρρου ναυτιλίας. Οι εκτιμήσεις της αγοράς ανεβάζουν το αθροιστικό ύψος των μη εξυπηρετούμενων ναυτιλιακών ανοιγμάτων των γερμανικών τραπεζών στην περιοχή των 40 δισ. ευρώ, αλλά πολλοί φοβούνται για ακόμα μεγαλύτερα ποσά. Οι πέντε μεγαλύτερες χρηματοδότες της ναυτιλίας στη Γερμανία είχαν στα τέλη του 2015 δάνεια που αναλογούσαν στο 350% των συνολικών εποικτικών τους κεφαλαίων (Tier 1 capital), το νίζει η Moody's, παραπέμποντας σε ανάγκες ανακεφαλαιοποίησης.

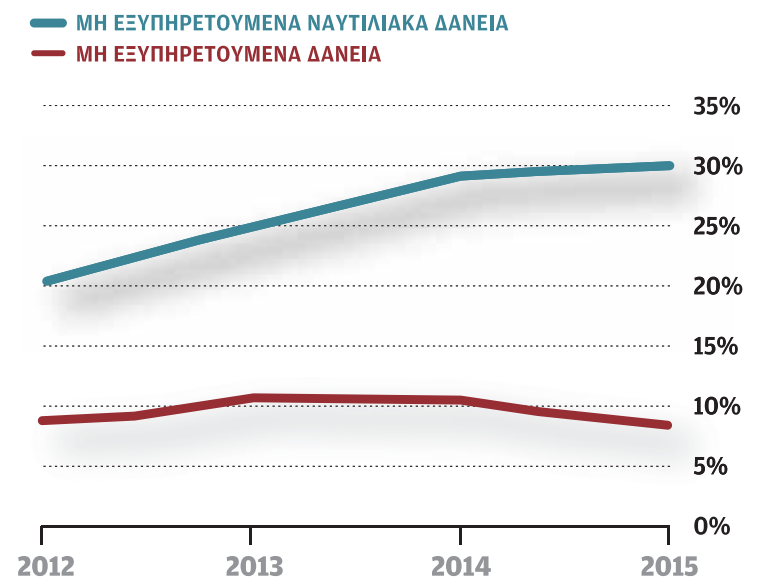
Εχουν δώσει 90 δισ. δολάρια και τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα κυμαίνονται πλέον από 7% έως 42%.

Η κοινή ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία ανακοίνωσε πως αυξάνει τους επιτόπιους ελέγχους των χαρτοφυλακίων αυτών.

Αυτή η υπερέκθεση των γερμανικών τραπεζών εδράζεται στην προσπάθεια του Βερολίνου, κατά τη δεκαετία του 2000, να χρηματοδοτήσει τη ναυπήγηση του μεγαλύτερου στόλου πλοίων μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων στον κόσμο, ώστε να ολοκληρώσει και ενισχύσει τη θέση της ως κυρίαρχου εξαγωγέα παγκοσμίως. Θέσπισε, μάλιστα, γι' αυτόν τον σκοπό γενναϊόδωρες φοροαπαλλαγές για όσους ιδιώτες τοποθετούσαν τα χρήματά τους σε funds που επένδυναν μαζί με τις τρά-

Μη εξυπηρετούμενα ναυτιλιακά δάνεια

* Bremer Landesbank Kreditanstalt, DVB Bank, HSH Nordbank, KfW IPEX-Bank, Norddeutsche Landesbank
ΠΗΓΗ: Moody's Investors Service

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η Bundesbank κρούει τον κώδωνα

Ο Dr Andreas Dombret, μέλος του εκτελεστικού συμβουλίου της Bundesbank, προειδοποιεί πως, καθώς δεν διαφαίνεται ανάσχεση στη ναυτολογία των εμπορευματοκιβωτίων, η κεντρική τράπεζα παρακολουθεί στενά τις τράπεζες που έχουν σημαντική έκθεση στον κλάδο. Έκθεση του ανεξάρτητου οίκου BTG Global Advisory εκτιμά πως μπορεί να είναι ακόμα υψηλότερη από αυτήν που έχει γίνει γνωστή δημοσίως. Μιλάει για μη εξυπηρετούμενα ναυτιλιακά ανοίγματα 70 δισ. ευρώ. Ποσό που μπορεί να αποσταθεροποιήσει ολόκληρο το γερμανικό χρηματοπιστωτικό σύστημα. Ο Dagfinn Lunde, επικεφαλής των ναυτιλιακών χρηματοδοτήσεων της DVB Bank κατά τη «κρούση» δεκαετία του 2000 και νυν μέλος του Δ.Σ. της νορβηγικής Maritime and Merchant Bank, παραδέχεται τώρα ευθέως πως «πετάγαμε λεφτά τότε στον κλάδο και όταν η αγορά γύρισε προς τα κάτω, έγιναν τοξικό χρέος». Ακόμα και σήμερα, το γερμανικό Δημόσιο παρέχει φοροαπαλλαγές στους επενδυτές που τοποθετούνται στη ναυτιλία, αν και η συγκεκριμένη αγορά έχει, βέβαια, καταρρεύσει. Μέσα από το σύστημα των KG Funds ακόμα και απλοί καταθέτες μπορούσαν να έχουν ευνοϊκότατη φορολογική μεταχείριση επενδύοντας τα κεφάλαιά τους σε αυτά τα σκάφη.

Ο Τραμπ συσκέπτεται με CEO

Στην ατζέντα η φορολογία, η δημιουργία θέσεων εργασίας και το εμπόριο

Ορισμένοι από τους ισχυρότερους επιχειρηματίες στις ΗΠΑ συγκεντρώθηκαν την Πέμπτη στον Λευκό Οίκο, προκειμένου να διατυπώσουν προτάσεις για τη φορολογία, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και το εμπόριο. Μεταξύ των προσκεκλημένων ήταν ο διευθύνων σύμβουλος του ομίλου ειδών κατανάλωσης Johnson & Johnson Αλεξ Γκόρσκι, ο πρόεδρος του κολοσσού βιομηχανικού εξοπλισμού Emerson Electric Ντέιβιντ Φαρ και ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας χημικών Dow Chemical Αντρίου Λιβέρης, σύμφωνα με πληροφορίες του πρακτορείου Bloomberg. Σε επιστολή που έστειλε το επιχειρηματικό λόμπι Business Roundtable στον Λευκό Οίκο, αναφέρεται ότι οι εταιρείες προβληματίζονται, μεταξύ άλλων, για τα ακόλουθα θέματα: την αυστηροποίηση των κριτηρίων για τις εκπομπές καυσαερίων που θέτει η Υπηρεσία Προστασίας του Περιβάλλοντος, την υποχρεωτική δημοσιοποίηση των μισθών των διευθυνόντων συμβούλων και από την κατάργηση επίμαχων διατάξεων του νομοσχεδίου Ντοντ-Φρανκ.

Ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ θα πρέπει να παρουσιάσει ένα συγκεκριμένο σχέδιο για την οικονομία, στην ομιλία που θα πραγματοποιήσει την επόμενη Τρίτη ενώπιον των μελών του Κογκρέσου. Επίσης, στενεύουν τα χρονικά περιθώρια για την ύπαρξη αποτελεσμάτων στην πραγματική οικονομία έως τις αμερικανικές αυτοδιοικητικές εκλογές του Νοεμβρίου. Τότε πρόκειται να διεξαχθούν αρχαιρεσίες για την ανάδειξη δημάρχων σε μεγάλες πόλεις των ΗΠΑ. Οικονομικοί αναλυτές τονίζουν πως η κυβέρνηση Τραμπ δεν έχει καταθέσει λεπτομερείς προτάσεις για την οικονομία και κινδυνεύει να εξαντλήσει τα χρονικά περιθώρια σε ό,τι αφορά την πρακτική εφαρμογή τους. Ο κ. Τραμπ έχει κατ'επανάληψη δηλώσει πως επιθυμεί να κάνει τις ΗΠΑ «ξανθά μεγάλες και σπουδαίες», αλλά δεν υπάρχουν μεγάλα περιθώρια βελτίωσης σε μια οικονομία που η ανεργία είναι ήδη χαμηλή. Στην πρώτη τηλεοπτική συνέντευξη που έδωσε από τότε που ανέλαβε επίσημα καθήκοντα

Μεταξύ των επιχειρηματιών που συγκεντρώθηκαν στον Λευκό Οίκο για να συζητήσουν με τη νέα ηγεσία ήταν ο διευθύνων σύμβουλος του ομίλου ειδών κατανάλωσης Johnson & Johnson Αλεξ Γκόρσκι (δεξιά) και ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας χημικών Dow Chemical Αντρίου Λιβέρης (αριστερά).

Ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ θα πρέπει να παρουσιάσει ένα συγκεκριμένο σχέδιο για την οικονομία, στην ομιλία που θα πραγματοποιήσει την επόμενη Τρίτη στο Κογκρέσο.

υπουργού Οικονομικών των ΗΠΑ, ο Στίβεν Μνούτσιν ανακοίνωσε, παράλληλα, ότι στόχος του είναι να έχει περάσει το «σημαντικό» νομοσχέδιο για τη φορολογική μεταρρύθμιση μέχρι τη διακοπή των εργασιών του Κογκρέσου για τις καλοκαιρινές διακοπές. «Συνερ-

γαζώμαστε στενά με τη Γερουσία και τη Βουλή των Αντιπροσώπων, και εστιάζουμε στον από κοινού σχεδιασμό ενός επωφελέους νομοσχεδίου», δήλωσε ο κ. Μνούτσιν στο CNBC.

Πριν από την επίσκεψη των επιχειρηματιών, την Πέμπτη, στον Λευκό Οίκο, το λόμπι Business Roundtable έστειλε την προαναφερόμενη επιστολή στον σύμβουλο του προέδρου για την οικονομία Γκάρι Κον. Σε αυτή αναφέρονται αναλυτικότερα διάφοροι νόμοι που προβληματίζουν τα μέλη του. Μεταξύ αυτών είναι οι Obamacare και οι οικονομικές επιπτώσεις από την μεταναστευτική και εμπορική πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ. Στην πρώτη θέση της λίστας φιγουράρουν οι νέοι, αυστηρότεροι κανόνες της αμερικανικής Υπηρεσίας Προστασίας Περιβάλλοντος (EPA) για την προστασία της ατμόσφαιρας,

η επιβολή συγκεκριμένων κανόνων για τη λειτουργία των εργοστασίων που χρησιμοποιούν άνθρακα και η επέκταση της δικαιοδοσίας της EPA στον έλεγχο των υδάτων στις πολιτείες των ΗΠΑ.

«Ενώ ορισμένοι κανόνες από μόνοι τους δεν φαίνεται να επηρεάζουν την ανάπτυξη στη χώρα, ασκούν συσσωρευτικά αρνητική επίδραση και εξαντλούν τους πόρους για καινοτομίες και τη δημιουργία θέσεων εργασίας», επισημαίνει ο Μάρκ Μουρ, ο οποίος είναι επικεφαλής του επιχειρηματικού λόμπι Business Roundtable. Ο αντιπρόεδρος της αμερικανικής κυβέρνησης Μάικ Πενς και στελέχη του Λευκού Οίκου θα έχουν ξεχωριστές συναντήσεις εργασίας με στελέχη επιχειρήσεων, προτού τους συστήσουν στον Ντόναλντ Τραμπ.

Η Uber σχεδιάζει να κατακτήσει και τους αιθέρους

Το 2010 ο Μάρκ Μουρ, μηχανικός αεροσκαφών στο Κέντρο Ερευνών Λάνγκλεϊ της NASA, δημοσίευσε μια έκθεση για τη ναυπήγηση ηλεκτροκίνητων αεροσκαφών (VTOL), τα οποία θα απογειώνονται και θα προσγειώνονται όπως τα ελικόπτερα – ωστόσο θα είναι μικρότερα και λιγότερο θορυβώδη. Τα εν λόγω αεροσκάφη ή «ιπτάμενα αυτοκίνητα» θα λειτουργούν ως εναλλακτικός τρόπος μεταφοράς, όταν η πρωινή κίνηση στους δρόμους είναι πολύ αυξημένη. Ένας άνθρωπος που γοντεύεται από τις προκλήσεις, ο συνιδρυτής της Google, Λάρι Πέιτζ, εκτίμησε τη δουλειά του Μάρκ Μουρ και με άκρα μυστικότητα άρχισε να χρηματοδοτεί δύο νεοφυείς εταιρείες, τις Zee Aero και Kitty Hawk, που ανέλαβαν να αναπτύξουν τη σχετική τεχνολογία, όπως ανέφερε το Bloomberg Businessweek πέρυσι το καλοκαίρι.

Εφτάσε πλέον ο καιρός ο Μάρκ Μουρ να αφήσει πίσω του την κρατική NASA, όπου εργάστηκε 30 χρόνια, και να ενταχθεί στο δυναμικό μιας ανταγωνίστριας της Google, της Uber Technologies. Εκεί θα αναλάβει διευθυντής του τμήματος Τεχνολογίας Αεροσκαφών, για να επεξεργαστεί μαζί με την ομάδα του το σχέδιο «Uber Elevate» όσον αφορά την παραγωγή των «ιπτάμενων αυτοκινήτων». «Δεν θα μπορούσα να σκεφθώ άλλη εταιρεία που θα μπορούσε να υλοποιήσει το πρόγραμμα παραγωγής ηλεκτροκίνητων VTOL», επισημαίνει ο Μάρκ Μουρ.

Πρέπει, όμως, να διευκρινίσουμε ότι η Uber δεν έχει ακόμα κατασκευάσει κάποιο όχημα. Ο Νίκιλ Γκόελ, επικεφαλής των προγραμμάτων προηγμένων προϊόντων της Uber Technologies, αναφέρει ότι η εταιρεία του επιδιώκει να οργανώσει άρτια το πρόγραμμα και να συνδράμει στην απρόσκοπτη ανάπτυξη και παραγωγή των «ιπτάμενων αυτοκινήτων». «Στην Uber πιστεύουμε ότι μπορούμε να πετύχουμε πολλά με τα ιπτάμενα οχήματα που θέλουμε να

φτιάξουμε, οπότε είμαστε ενθουσιασμένοι με τη συμμετοχή του Μάρκ και θέλουμε να εντάξουμε στο πρόγραμμά μας και άλλους δημιουργικούς ανθρώπους», έγραψε σε ηλεκτρονικό του μήνυμα ο κ. Γκόελ.

Βέβαια, ο Μάρκ Μουρ επισημαίνει ότι υπάρχουν πολλά και ποικίλα εμπόδια στον δρόμο για την κατασκευή αυτών των οχημάτων. Κάθε εταιρεία κατασκευής «ιπτάμενων αυτοκινήτων» θα πρέπει να διαπραγματευθεί αυτόνομα με τους επιμέ-

Τα ηλεκτροκίνητα αεροσκάφη θα λειτουργούν ως εναλλακτικός τρόπος μεταφοράς, όταν η κίνηση στους δρόμους είναι πολύ αυξημένη.

ρους προμηθευτές της για να κατεβάσουν τις τιμές τους και να ασκήσει πίεση στις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές, ώστε να πιστοποιήσουν το αξιόπλοο των αεροσκαφών «ιπτάμενων αυτοκινήτων» και να θέσουν κανόνες για την εναέρια κυκλοφορία τους. Η Uber έχει σημείο αναφοράς τα 55 εκατ. οδηγούς των αυτοκινήτων της σε όλον τον κόσμο, οπότε μπορεί να δείξει ότι υπάρχει δυνατότητα για μια μαζική, κερδοφόρα και ασφαλής αγορά. «Αν δεν έχεις ένα επιτυχημένο επιχειρηματικό παράδειγμα, τότε η συζήτηση γίνεται μόνο για τα επιτεύγματα της τεχνολογίας, χωρίς να γίνεται λόγος για επενδυτική στρατηγική και προοπτική», επισημαίνει ο Μάρκ Μουρ.

BLOOMBERG

Το μέλλον ανήκει στις αναδυόμενες οικονομίες

Βασική προϋπόθεση είναι η αναβάθμιση των θεσμών και των υποδομών τους, επισημαίνει σε μέλετη της η PwC

Η παγκόσμια οικονομία θα έχει υπερδιπλασιαστεί έως το 2050, έχοντας σημειώσει αθροιστικά ανάπτυξη 130%, από το 2016 έως το 2050. Η αύξησή της θα είναι μεγαλύτερη από εκείνη του παγκόσμιου πληθυσμού, καθώς η τεχνολογία θα έχει οδηγήσει σε σημαντική αναβάθμιση της παραγωγικότητας.

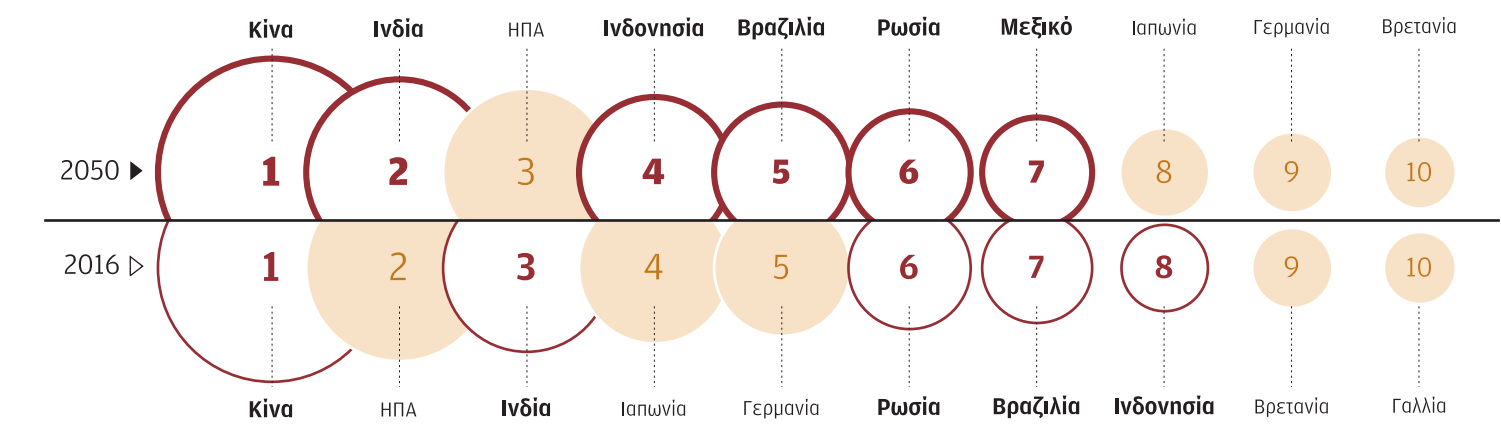
Αυτή είναι η πρώτη από μια σειρά εντυπωσιακών προβλέψεων και εκτιμήσεων στις οποίες καταλήγει σχετική μελέτη της συμβουλευτικής εταιρείας PwC για την ανάπτυξη των 32 μεγαλύτερων οικονομιών του κόσμου, που αντιπροσωπεύουν το 85% του παγκόσμιου ΑΕΠ.

Προεκτείνοντας στο μέλλον τη σημερινή δυναμική εξέλιξης αυτών των οικονομιών, η εν λόγω συμβουλευτική κατέληξε στην εκτίμηση ότι οι αναδυόμενες οικονομίες θα έχουν αναπτυχθεί με διπλάσιο ρυθμό από εκείνον των ανεπτυγμένων οικονομιών του G7. Έτσι, οι επτά σημαντικότερες αναδυόμενες οικονομίες, που το 1995 δεν αντιστοιχούσαν παρά μόνον στο ήμισυ των οικονομιών του G7, έφτασαν το 2015 να έχουν το ίδιο αθροιστικό ΑΕΠ με εκείνο του G7, και το 2040 προβλέπεται να έχουν το διπλάσιο από το G7.

Το αποτέλεσμα θα είναι να κατέχουν τις πρώτες θέσεις στην κατάταξη των μεγαλύτερων οικονομιών στον κόσμο, με πρώτη την Κίνα, της οποίας το ΑΕΠ προβλέπεται να έχει φτάσει στο ιλιγγιώδες 38,008 τρις. δολάρια, τρίτη την Ινδία, με ΑΕΠ που θα φτάνει 19,511, και πέ-

Οι αναδυόμενες οικονομίες

εκτοπίζουν τις ανεπτυγμένες από τις πρώτες θέσεις το 2050

ΠΗΓΗ: ΔΝΤ για το 2016, PwC για τις προβλέψεις το 2050

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το ΑΕΠ της Βραζιλίας, που σήμερα δεν υπερβαίνει το 1,774 τρις. δολάρια, θα εκτιναχθεί στα 4,439 τρις. δολάρια το 2050.

την την Ινδονησία, με ΑΕΠ 5,424 τρις. δολάρια. Το μερίδιο της Κίνας στο παγκόσμιο ΑΕΠ, που σύμφωνα με το ΔΝΤ ανέρχεται σήμερα στο 18%, αναμένεται να έχει φτάσει στο 20%, σύμφωνα με την PwC. Την ίδια στιγμή, το μερίδιο των ΗΠΑ εκτιμάται πως θα έχει υποχωρήσει από το 16% στο 12% και της Ε.Ε. από το 15% στο 9%.

Μεγαλύτερη αναβάθμιση και από εκείνη της Κίνας θα γνωρίσει η οικονομία της Ινδίας, που από το σημερινό 7% του παγκόσμιου ΑΕΠ θα έχει φτάσει στο 15%. Αναπόφευκτα, οι σημερινές κυρίαρχες οικονομίες θα υποχωρήσουν σε χαμηλότερες θέσεις, με την αμερικανική οικονομία να βρίσκεται πλέον στην τρίτη

θέση ως προς το ποσοστό που αντιπροσωπεύει στο παγκόσμιο ΑΕΠ. Σε ό,τι αφορά το μερίδιο της Ε.Ε. των «27» στο παγκόσμιο ΑΕΠ, θα έχει υποχωρήσει κάτω από το 10% και οι σημαντικότερες ευρωπαϊκές οικονομίες θα έχουν δώσει τη θέση τους σε ορισμένες από τις σημερινές αναπτυσσόμενες. Η Βρετανία, για παράδειγμα, θα βρίσκεται στη 10η θέση, με το ΑΕΠ της να ανέρχεται σε 3,638 τρις. δολάρια. Λαμβανομένου υπ' όψιν του γεγονότος ότι το υφιστάμενο επίπεδο του βρετανικού ΑΕΠ δεν υπερβαίνει τα 2,858 τρις. δολάρια, και με τους κραδασμούς του Brexit που εκτιμάται ότι

Αναδυόμενες οικονομίες ► 0

Οικονομίες του G7 ► 0

θα έχουν μεσολαβήσει έως τότε, η αύξηση που προβλέπει η PwC είναι σημαντική. Ωστόσο, ωστόσο, μπροστά στον προβλεπόμενο τετραπλασιασμό του ΑΕΠ της Βραζιλίας, που σήμερα δεν υπερβαίνει το 1,774 τρις. δολάρια και, σύμφωνα με την PwC, θα έχει εκτιναχθεί στα 4,439 τρις. δολάρια το 2050. Εν τω μεταξύ, η Γαλλία θα έχει μείνει εκτός των πρώτων 10 και η Ιταλία εκτός των πρώτων 20.

Τις θέσεις τους θα έχουν καταλάβει αναδυόμενες οικονομίες, όπως το Μεξικό, η Τουρκία και η Βιετνάμ. Η οικονομία του Βιετνάμ, ειδικότερα, προβλέπεται να αναρριχηθεί 12 θέ-

σεις και να βρεθεί στην 20ή θέση ως προς το ποσοστό που θα αντιπροσωπεύει στο παγκόσμιο ΑΕΠ, ενώ σήμερα βρίσκεται μόλις στην 32η θέση. Σημαντική θα είναι η αναβάθμιση οικονομιών όπως οι Φιλιππίνες, καθώς η οικονομία τους θα βρίσκεται στη 19η θέση από την 28η στην οποία βρίσκεται σήμερα, αλλά και της Νιγηρίας, που αναμένεται να αναρριχηθεί κατά οκτώ θέσεις, από την 22η στη 14η θέση.

Το άλμα σε Βιετνάμ, Φιλιππίνες και Νιγηρία θα είναι το αποτέλεσμα ρυθμών ανάπτυξης που κατά μέσον όρο θα φτάσει ετησίως το 5,1%, 4,3% και 4,2%, αντιστοίχως. Σε ό,τι αφορά τη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία, τη Γερμανία, που σήμερα καταλαμβάνει την πέμπτη θέση, θα έχει εκτοπισθεί από την αναδυόμενη Βραζιλία και θα βρίσκεται μόλις στην ένατη θέση.

Η οικονομία που, βάσει των αναλύσεων της PwC, θα διατηρήσει αμετάβλητη τη θέση της είναι η Ρωσία, η οποία φαίνεται να παραμένει σταθερά στην έκτη θέση. Θα έχει, ωστόσο, σχεδόν τετραπλασιασθεί εφόσον σήμερα το ΑΕΠ της ανέρχεται σε λίγο περισσότερο από 1,331 τρις. δολάρια, και η PwC προβλέπει ότι το 2050 θα έχει εκτιναχθεί στα 4,736 τρις. δολάρια.

Η συμβουλευτική επισημαίνει, πάντως, ότι για να μπορέσουν οι αναδυόμενες οικονομίες να επιτύχουν το μακροπρόθεσμο δυναμικό ανάπτυξής τους, πρέπει να αναβαθμίσουν τους θεσμούς και τις υποδομές τους.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Real Estate

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2017

Το Brexit δεν φοβίζει τους Αραβες επενδυτές

Μόνον οι επενδυτές από τη Μέση Ανατολή εξακολουθούν πλέον να αξιολογούν τα επαγγελματικά ακίνητα της Μεγ. Βρετανίας ως ελκυστικό επενδυτικό στόχο. Σύμφωνα με στοιχεία που παρουσίασε ο επενδυτικός όμιλος της Fidelity International για την περίοδο του τέταρτου τριμήνου του 2016, οι επενδύσεις από τη Μέση Ανατολή αυξήθηκαν κατά 83% σε ετήσια βάση και ανήλθαν συνολικά σε 1,7 δισ. ευρώ.

Είναι χαρακτηριστικό ότι από τους ξένους επενδυτές που τοποθετήθηκαν στη βρετανική αγορά ακινήτων κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2016, το 24% προήλθε από χώρες της Μέσης Ανατολής. Το αντίστοιχο μερίδιό τους κατά το αντίστοιχο τρίμηνο του 2015 δεν είχε ξεπεράσει το 10%. Μάλιστα, όπως ανέφερε η ανάλυση της Fidelity, όλοι οι υπόλοιποι ξένοι επενδυτές περιόρισαν την έκθεσή τους στη βρετανική αγορά, μειώνοντας την επενδυτική τους δραστηριότητα. Σύμφωνα με αναλύτες της αγοράς, η άνοδος της ζήτησης από τη Μέση Ανατολή οφείλεται στην ευνοϊκή συναλλαγματική ισοτιμία, μετά την πτώση της στερλίνας, που σε ό,τι αφορά τους αγοραστές από τις περιοχές του Αραβικού Κόλπου μεταφράζεται σε «έκπτωση» της τάξεως του 15%. Ένας ακόμα σημαντικός λόγος είναι η άνοδος των τιμών του πετρελαίου κατά 62% σε ετήσια βάση, γεγονός που έχει προσελκύσει εκ νέου τους επενδυτές που στηρίζονται στα «πετροδολάρια». Εν τω μεταξύ, μεσσιτικά γραφεία, όπως εκείνο της Black Brick, εκτιμούν ότι η πρόσφατη αμφιλεγόμενη πολιτική της κυβέρνησης Τραμπ στις ΗΠΑ να κλείσει τα σύνορα σε πολίτες επιλεγμένων μουσουλμανικών χωρών, είναι πιθανό να ενισχύσει το ρεύμα επενδύτων από τις χώρες αυτές προς το Λονδίνο.

Σημειώνεται ότι οι αξίες των κτιρίων γραφείων στο Σίτι του Λονδίνου, μία από τις ακριβότερες περιοχές γραφείων παγκοσμίως, υποχώρησαν στο χαμηλότερο σημείο των τελευταίων επτά ετών, μετά το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος υπέρ της εξόδου της χώρας από την Ε.Ε.

Φάνηκε φως στο τούνελ της κρίσης στην αγορά ακινήτων της Ελλάδας

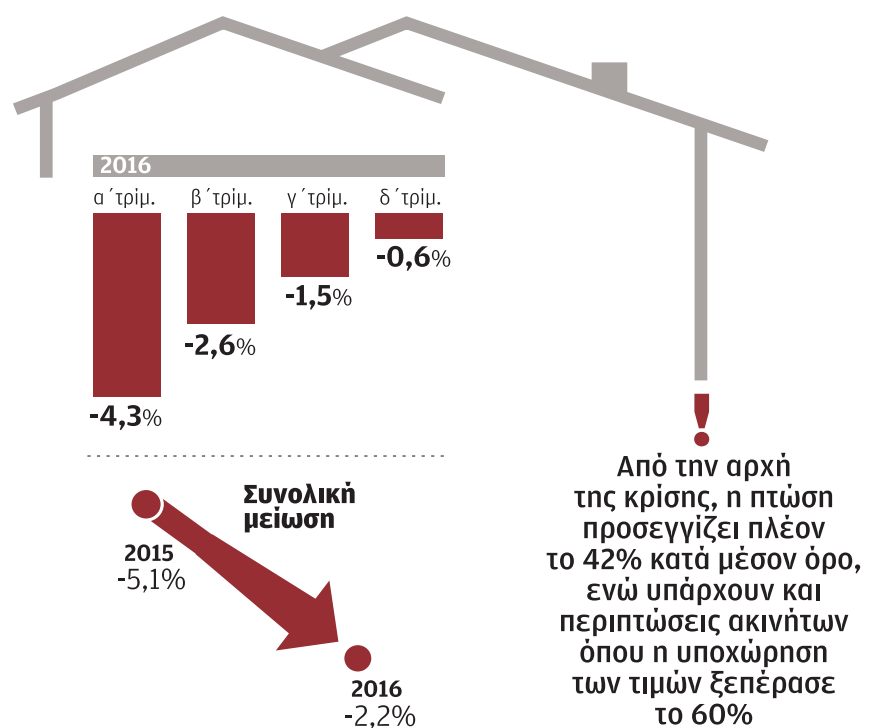
Τα στοιχεία δείχνουν ότι ολοκληρώνεται ο καθοδικός κύκλος των αξιών στις κατοικίες

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ**

Συνεχίστηκε και κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2016 η πορεία σταθεροποίησης των τιμών στην αγορά κατοικίας, που πλέον, σύμφωνα τουλάχιστον με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, φαντάζει πιο κοντά στην ολοκλήρωση του καθοδικού κύκλου των αξιών, που διαρκεί από το 2008 και μετά. Ειδικότερα, κατά το τέταρτο τρίμηνο του έτους, οι τιμές μειώθηκαν με ετήσιο ρυθμό που δεν ξεπέρασε το 0,6%, έναντι πτώσης 4,3% κατά το πρώτο τρίμηνο, 2,6% και 1,5% κατά το δεύτερο και τρίτο τρίμηνο αντίστοιχα. Συνολικά το 2016, οι τιμές μειώθηκαν κατά μόλις 2,2%, έναντι πτώσης 5,1% το 2015. Η συνολική πτώση της αγοράς από την αρχή της κρίσης μέχρι σήμερα προσεγγίζει πλέον το 42% κατά μέσον όρο, ενώ υπάρχουν και περιπτώσεις ακινήτων όπου η υποχώρηση των τιμών ξεπέρασε το 60% (κυρίως παλιά διαμερίσματα σε υποβαθμισμένες περιοχές του κέντρου της Αθήνας). Οι τιμές πώλησης των νεόδμητων διαμερισμάτων, το 2016, υποχώρησαν κατά 2,9%, έναντι πτώσης 5,6% το 2015, ενώ οι αντίστοιχες αξίες των παλαιότερων ακινήτων (ηλικίας άνω των πέντε ετών) μειώθηκαν κατά 1,8%, έναντι μείωσης της τάξεως του 4,7% το 2015. Το τέταρτο τρίμηνο, τα νεόδμητα διαμερίσματα μειώθηκαν κατά 0,9%, ενώ οι παλαιότερες κατασκευές υποχώρησαν κατά 0,4%. Στην Αθήνα, οι τιμές το τέταρτο τρίμηνο μειώθηκαν οριακά κατά 0,4%, ενώ το τρίτο τρίμηνο είχαν μειωθεί κατά 0,9%. Στο σύνολο του έτους, η πτώση των τιμών δεν ξεπέρασε το 1,7%. Αντίστοιχα, στη Θεσσαλονίκη, το τέταρτο τρίμηνο του 2016, οι τιμές μειώθηκαν κατά 0,5%, ενώ

Φρενάρει η πτώση στις τιμές των ακινήτων

Οι εκπρόσωποι της αγοράς εκτιμούν ότι οι τιμές θα παραμείνουν σε τροχιά σταθεροποίησης την προσεχή διετία, εφόσον δεν υπάρξει κάποιο «ατύχημα» στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

το 2016, η πτώση δεν ξεπέρασε το 3,3%. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ΤτΕ, σημαντική παράμετρο για τη μελλοντική πορεία των τιμών πρόκειται να αποτελέσει το νέο πλαίσιο διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Διετία σταθεροποίησης

Ωστόσο, όπως εκτιμούν πλέον και φορείς της αγοράς, μόνο μια ραγδαία αναζωπύρωση

της πολιτικής και κυρίως οικονομικής αβεβαιότητας, θα μπορούσε να επαναφέρει τις τιμές σε έντονα καθοδική τροχιά. Αντιθέτως, εφόσον δεν υπάρξει κάποιο «ατύχημα» στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης για την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης και του «οδικού χάρτη» που θα πρέπει να ακολουθήσει η χώρα τα επόμενα χρόνια, κοινή συνισταμένη των περισσότερων εκπροσώπων της αγοράς είναι ότι οι τιμές

θα παραμείνουν σε τροχιά σταθεροποίησης την προσεχή διετία. Μάλιστα, δεν αποκλείουν και οριακές αυξήσεις σε ορισμένες περιπτώσεις προνομιακών ακινήτων, σε περιοχές υψηλής ζήτησης, όπως π.χ. πολύ κοντά σε σταθμούς μετρό ή κοντά σε τουριστικά αξιοθέατα, όπου τα ακίνητα ευνοούνται από την κατακόρυφη αύξηση του κλάδου των βραχυχρόνιων μισθώσεων σε τουρίστες.

ΑΝΑΛΥΣΗ Του **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Ψηλά κτήρια με μετριοπάθεια

Κάτι που θα μπορούσαμε διαχρονικά να δούμε με αρκετή δόση αυτοσαρκασμού, ήταν η προσπάθειά μας να προωθήσουμε τη χώρα μας ως κέντρο διεθνών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, ως ένα αναδυόμενο χρηματοοικονομικό κέντρο, βασιζόμενοι ουσιαστικά σε αριθμό συγκριτικών πλεονεκτημάτων ή έστω κάποιων παραμέτρων όπου συγκρινομασταν πολύ ευνοϊκά με καθιερωμένα χρηματοοικονομικά κέντρα άλλων χωρών, χωρίς να δίνουμε σχεδόν καμία σημασία στο real estate που κανονικά πρέπει να συνοδεύει μια τέτοια προσπάθεια. Τα κλισέ επιχειρήματά μας σε road shows του εξωτερικού ήταν μεταξύ άλλων:

- Το ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς.
- Η μεγάλη λίστα από διακρατικές συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας.
- Το ψηλό επίπεδο μόρφωσης του εργατικού/επαγγελματικού μας δυναμικού.
- Οι τηλεπικοινωνίες και άλλες υποδομές μας.
- Η τοποθεσία μας στο σταυροδρόμι τόνων ηπείρων.
- Το μεγάλο νηολόγιο με την κυπριακή σημαία.
- Ο κυπριακός μεζές.
- Η Αφροδίτη ως μέσον προβολής του έρωτα σε μια χώρα με ηλιοφάνεια 360 μέρες τον χρόνο.

Δεν ξέρω πόσοι από εμάς πιστεύαμε τα όσα λέγαμε ή απλώς «πουλούσαμε ήλιο» και πόσο πετύχαμε να αναδείξουμε τελικά τη χώρα μας ως χρηματοοικονομικό κέντρο και ποιας μορφής κέντρο ήταν αυτό. Με καθαρά καλόπιστη κριτική διάθεση, δεν νιώθω πως αυτό που «πετύχαμε» ήταν αυτό που έπρεπε να πετύχουμε. Τα αποτελέσματα που μας έφεραν στην οικονομική κατάρρευση μέχρι το 2013 καταδεικνύουν πως μάλλον δεν το κάναμε και τόσο καλά.

As εστιάζουμε όμως στο real estate. Ενώ ο στόχος μας ήταν η παροχή υπηρεσιών σε ένα σύγχρονο χρηματοοικονομικό κέντρο, ένα drone να πετούσε πάνω από τις κύριες εμπορικές αρτηρίες των πόλεών μας και τα επιχειρηματικά κέντρα των πόλεων αυτών, δεν θα χρειαζόταν να υπερπίπτει πολύ ψηλά για να πάρει μια πανοραμική άποψη αυτού του είδους της υποδομής που παρήγαγε. Το δε επίπεδο αρχιτεκτονικού σχεδιασμού ήταν για τα πανηγύρια. Γι' αυτό και σε τέτοιες παρουσιάσεις δείχναμε «close-ups» κάποιων μεμονωμένων κτιρίων που έδιναν την εντύπωση ότι έχουμε και το δικό μας Burj Al Arab, αλλά και κάποια ενσταντανέ από μπαλκόνια κατοικιών με φόντο τη θεόσταλη προίκα μας: τη θάλασσά μας. Τι υπήρχε όμως που πραγματικά να

«φωνάζει» χρηματοοικονομικό κέντρο; Με εξαίρεση κάποια γραφεία δικηγορικών και ελεγκτικών οίκων, 1-2 ναυτιλιακών και καμιά δεκαριά σύγχρονων εμπορικών κτιρίων από επιχειρηματίες που ρίσκαραν να πουν κάτι διαφορετικό, δεν είχαμε και πολλά να πούμε. Α ναι, συγγνώμη. Είχαμε και τα παλάτια των ημικρατικών και των τραπεζών, που έπαιζαν στα «close-ups» που λέγαμε... Μία πόλη έχει την επιλογή να αναπτυχθεί σε οριζόντια και επιπεδη διάταξη ή σε κάθετη και μεγάλη διάταξη. Η επιτυχία μιας πόλης είναι να πετύχει μια ενδιάμεση λύση μεταξύ των δύο αυτών άκρων. Επειδή εμείς ποτέ δεν θα γίνουμε χρηματοοικονομικό κέντρο της κλίμακας και του επιπέδου του Λονδίνου, της Φρανκφούρτης και της Σιγκαπούρης, (το dream big έχει και τα όριά του), δεν πρέπει να θέλουμε να αποκτήσουμε την πυκνότητα των ουρανοξύστων που υπάρχουν σε αυτές τις πόλεις. Ούτε καν ουρανοξύστες.

Δεν είμαστε έτοιμοι να αποκτήσουμε τέτοια πυκνότητα και τέτοια κτήρια, επειδή δεν έχουμε τις υποδομές για να την υποστηρίξουμε, όπως για παράδειγμα τις δημόσιες συγκοινωνίες, αλλά ούτε και την κριτική μάζα που θα χρησιμοποιεί σε συνεχή βάση όλες αυτές τις μονάδες που εξυπακούονται. Ακόμη και το κί-

νητρο της απόκτησης υπηκοότητας να συνεχιστεί στο διηνεκές και τέτοιες μονάδες να πουλιούνται όπως το νεράκι, στο τέλος θα καταντήσουμε να έχουμε πόλεις φαντάσματα με κτήρια που χάρισαν πλατιά χαμόγελα σε επιχειρηματίες ανάπτυξης, αλλά που ελάχιστα μόνον μέσα. Και αυτό είναι ό,τι χειρότερο για μια πόλη που θέλει να δείχνει και να είναι ενεργή.

Παραμιλιόντως, με κάποιες διευθετήσεις πρακτικές, ψηλά κτήρια συνήθως ονομάζεται αυτό που έχει ύψος πέραν των 200 μ. Το 2015 ολοκληρώθηκε η κατασκευή 106 τέτοιων κτιρίων παγκόσμια, με την Κίνα να κατατάσσεται πρώτη με 62 κτήρια, η Ινδονησία δεύτερη με 9 κτήρια, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα τρίτα με 7 κτήρια και η Ρωσία τέταρτη με 5 κτήρια. Οι ΗΠΑ ήταν στην ένατη θέση με 2 κτήρια. Το 2014 ο συνολικός αριθμός τέτοιων ψηλών κτιρίων παγκόσμια ήταν 99.

Εμείς ξεφεύγοντας από το «Εφτάπατο» στη Λεμεσό από τα παλιά, θα φθάσουμε να έχουμε την ακόλουθη λίστα αδειοδοτημένων ψηλών (για τα μέτρα για να την υποστηρίξουμε φυσικά ότι ολοκληρωθούν όλα κατασκευαστικάς:

The One: 37 όροφοι, 170 μ. ύψος, Λεμεσός
CH 101 - Makariou: 32 όροφοι, 120 μ.

ύψος, Λευκωσία
Ayia Napa Marina E. Tower: 26 όροφοι, 100 μ. ύψος, Αγία Νάπα
Ayia Napa Marina W. Tower: 26 όροφοι, 100 μ. ύψος, Αγία Νάπα
Olympic Residence Tower A: 20 όροφοι, 76 μ. ύψος, Λεμεσός
Olympic Residence Tower B: 20 όροφοι, 76 μ. ύψος, Λεμεσός
The Oval: 16 όροφοι, 75 μ. ύψος, Λεμεσός
The President: 15 όροφοι, 75 μ. ύψος, Λευκωσία
Tower 25: 17 όροφοι, 62 μ. ύψος, Λευκωσία
Cyprus Trade Bank: 16 όροφοι, 62 μ. ύψος, Λευκωσία
Leventis Gallery: 16 όροφοι, 59 μ. ύψος, Λευκωσία
iHome: 12 όροφοι, 56 μ. ύψος, Λεμεσός
Novel Tower: 14 όροφοι, 55 μ. ύψος, Λάρνακα
Irida 3: 14 όροφοι, 52 μ. ύψος, Λάρνακα

Στο στάδιο εξέτασης αδειοδότησης και του σχεδιασμού βρίσκονται και άλλα.

Τέτοιες κλίμακας κτήρια χρειάζεται η χώρα μας. Δεν είναι τεράστια, είναι πιο διαχειρίσιμα και αξιοποιούν καλύτερα το δομημένο μας περιβάλλον. Τέτοιο προϊόν μπορεί να είναι αξιόλογο επειδή επιτρέπει ευελιξία στην αρχιτεκτονική έκ-

φραση, δημιουργεί κτήρια με μοναδική ταυτότητα, παρέχει μίγμα χρήσεων και θέτει τη βάση για πιο αποδοτική επένδυση κατά το εύρος του επενδυτικού ορίζοντα. Οφείλουμε να είμαστε προσεκτικοί σε τι χρήση τα βάζουμε επειδή δεν είναι όλες οι χρήσεις συμβατές μεταξύ τους και κατά την άποψή μου θα πρέπει να εκμεταλλεύονται περισσότερο το συγκριτικό μας πλεονέκτημα στον τουρισμό παρά στη δημιουργία μεγάλου όγκου γραφειακών χώρων, ενόσω η ικανότητά μας να ελκύουμε μεγάλες ξένες επιχειρήσεις είναι χαμηλή.

Χρειάζεται προσοχή και μέτρο από πλευράς πολεοδομικού σχεδιασμού στην αδειοδότηση τέτοιων αναπτύξεων. Η μεγάλη πυκνότητά τους μπορεί να επιφέρει αρνητικά αποτελέσματα, όπως το φράξιμο του ορίζοντα της θέας των υπολοίπων που δεν έχουν ιδιοκτησία σε τέτοια κτήρια, τη σκίαση άλλων χαμηλότερων ιδιοκτησιών, αλλά και τη δημιουργία συνθηκών υπερπρωσοφίας που επηρεάζει αρνητικά τις αξίες όλων των μονάδων αν δεν υπάρχει αρκετή ζήτηση που να τις υποστηρίζει.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

EY
Building a better working world

What will the next generation generate?

Find out how EY helps family businesses to manage succession so they grow from one generation to the next.
ey.com/acceleratinggrowth #LegacyBuilders

■ ■ ■
The better the question. The better the answer.
The better the world works.

© 2016 EYGM Limited. All Rights Reserved. ED None

ΠΡΟΣΩΠΟ Ο σκηνοθέτης Γιώργος Λάνθιμος

Ο βραβευμένος σκηνοθέτης Γιώργος Λάνθιμος μιλάει στην «Κ» για την πορεία του στον κινηματογράφο, για τα βραβεία Όσκαρ και τη δεύτερη συμμετοχή του σε αυτά με τον «Λοστού». **Σελ. 4**

ΕΚΘΕΣΗ

Βίντεο-αρτ σε οικία του Μεσοπολέμου

Σελ. 5

ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ

Η επιστροφή του γυμνού στο Playboy

Ένα από τα πιο γνωστά παγκοσμίως περιοδικά, το Playboy ξαναβρίσκει τη χαμένη ταυτότητά του και όπως λέει και το σύνθημά του «το γυμνό ποτέ δεν αποτέλεσε πρόβλημα». **Σελ. 8**

BIBΛIO

Συγκεντρωτική έκδοση του Οδ. Ελύτη

Σελ. 11

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2017

Όσο προχωρούσαν οι εργασίες για το στήσιμο της Έκθεσης τόσο πιο από γινόταν το νήμα που συνέδεε τους Γκίκα, Craxton και Leigh Fermor, ένα νήμα που περιέβαλε την Ελλάδα απ' άκρου εις άκρον.

Τρεις δημιουργοί ξανασυναντιούνται στη Λεβέντειο

Το στήσιμο της Έκθεσης «Ghika, Craxton, Leigh Fermor. Η γοητεία της ζωής στην Ελλάδα»

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Το τελευταίο διάστημα δεκάδες ξύλινα κιβώτια κατέφταναν στη Λεβέντειο Πινακοθήκη τα οποία περιείχαν υλικό για την έκθεση «Ghika, Craxton, Leigh Fermor. Η γοητεία της ζωής στην Ελλάδα» της οποίας τα εγκαίνια έγιναν την Πέμπτη 23 Φεβρουαρίου. Φυσικά, είχαν προηγηθεί πυρετώδεις προετοιμασίες από όλους, επιμελητές της Έκθεσης, συντηρητές, εργατοτεχνίτες οι οποίοι εργάστηκαν προκειμένου να προετοιμάσουν τον χώρο προσωρινών εκθέσεων της Λεβεντειού Πινακοθήκης. Οι επιμελητές Εβίτα Αράπογλου, επιμελήτρια της Ελληνικής Συλ-

Ο Ian Collins μπροστά από ένα πάνελ με έργα του αγγλικού ζωγράφου John Craxton που έζησε στα Χανιά της Κρήτης.

Ο Νίκος Χατζηκυριάκος-Γκίκας, ο John Craxton και ο Patrick Leigh Fermor συνδέθηκαν σχεδόν αναγκαστικά, είναι από εκείνες τις περιπτώσεις που μεγάλες προσωπικότητες έρχονται και συγκλίνουν, επηρεάζουν γόνιμα η μία την άλλη, εμπνέονται, διατηρώντας ωστόσο η καθεμία την αυτοτέλειά της. Η Αίθουσα Προσωρινών Εκθέσεων της Πινακοθήκης χωρίστηκε σε τρία μέρη, σε τρία χρώματα. Πορτρέτα των προσώπων, κοινές φωτογραφίες τους, τα έργα ζωγραφικής τους, κείμενα του Leigh Fermor να συνοδεύουν τα ζωγραφικά έργα των Γκίκα και Craxton, όλα μοιάζουν σαν διάλογος. Η Έκθεση έχει διαρθρωθεί χρονολογικά ώστε να τους εντάξει σε εποχές, σε χρονιές ορόσημα. Βέβαια, έχει γίνει και θεματική διάρθρωση, με τον επισκέπτη να έχει τη δυνατότητα να ανατρέξει στους τόπους που φιλοξένησαν τους τρεις δημιουργούς, που και οι ίδιοι τους αγάπησαν και τους

βίωσαν στο έπακρο και από αυτούς εμπνεύστηκαν και δημιούργησαν, η Ύδρα, η Καρδαμύλη, τα Χανιά, και η Κρήτη γενικότερα, αλλά και το τελευταίο τους καταφύγιο η Κέρκυρα.

Οι τρεις αυτές ξεχωριστές προσωπικότητες, για σχεδόν μισό αιώνα, δημιούργησαν, εμπνεύστηκαν και εν τέλει άφησαν ανεξίτηλο το στίγμα τους, και έγιναν αφορμή για να διοργανωθεί η εν λόγω έκθεση που τους παρουσιάζει, τον καθένα ξεχωριστά, αλλά ταυτόχρονα σε συνάρτηση και σε συνομιλία και με τους άλλους δύο. Οι τρεις βασικοί συντελεστές της Έκθεσης κ. Εβίτα Αράπογλου, ο βιογράφος του John Craxton κ. Ian Collins και ο ιστορικός και πρώην πρόεδρος στην Αθήνα και ιστορικός Sir Michael Llewellyn Smith έδωσαν ο καθένας τους τη δική του διάσταση για τα πρόσωπα της Έκθεσης, συνθέτοντας μία πλήρη εικόνα και των τριών δημιουργών, στήνοντας την Έκ-

θεση με τρόπο περιληπτικό, άλλωστε και οι τρεις περιηγήθηκαν την Ελλάδα, έζησαν και δημιούργησαν σε διαφορετικές πόλεις της, ανακαλύπτοντας σε κάθε νέα τους εξόρμηση και κάτι που πριν δεν είχαν παρατηρήσει.

Αλληλεπιδράσεις

Η Έκθεση παρουσιάζει το έργο τριών μεγάλων δημιουργών, των Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα, Patrick Leigh Fermor και John Craxton και μέσα από αυτό ο επισκέπτης θα αντιληφθεί την αγάπη που είχαν οι τρεις άνδρες για την Ελλάδα, καθώς και τις προσωπικές τους δημιουργίες, που αντικατοπτρίζουν την όλη φιλοσοφία της ζωής τους. Μέσα από πίνακες, φωτογραφίες και κείμενα των τριών δημιουργών ανασυντίθεται η ιστορία τους και φαίνεται η σχέση ζωής που είχαν αναπτύξει, όπως επίσης και οι αναπόφευκτες αλληλεπιδράσεις. Οι Γκίκας,

Craxton και Leigh Fermor, είδαν την Ελλάδα, ζώντας στα Χανιά, στην Ύδρα, στην Καρδαμύλη, στην Κέρκυρα. Γνωρίστηκαν αμέσως μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου (1945, 1946) και η φιλία τους έγινε ένα πεδίο δόξης νεί, σε αυτό το γόνιμο έδαφος οι δημιουργικοί σπόροι του καθενός έδωσαν καρπούς καλλιτεχνικούς μα και λογοτεχνικούς, τα λόγια και τα χρώματα, τα πινέλα και τα μολύβια τους αλληλεπιδρούσαν. Ζώντας ο καθένας σε διαφορετικό τόπο της Ελλάδας, αλλά όντας και οι τρεις άνθρωποι με πολλές εμπειρίες και ανοικτό πνεύμα δεν άργησαν να αντιληφθούν ότι κάτι το πολύ δυνατό τους συνέδεε. Ο Γκίκας δημιουργεί στην Ύδρα, τον τόπο των αναμνήσεών του, ο Craxton στην πόλη που αγάπησε, τα Χανιά, ζωγραφίζει εμπνεόμενος από το τοπίο και τους ανθρώπους που συναντάει εκεί, και ο Leigh Fermor έχοντας ανακαλύψει τον παράδεισό του στην Καρδαμύλη αφοσιώνεται στη συγγραφή, γράφοντας ταξιδιωτικά και όχι μόνο κείμενα, αρύοντας από τις αναμνήσεις του. Στις Σινιές της Κέρκυρας ο Γκίκας φτιάχνει ένα νέο ειδικό σκηνικό και οι άλλοι δύο σιγοντάρουν, ο καθένας από τη σκοπιά του.

Η Έκθεση Αφιέρωμα στους τρεις σημαντικούς αυτούς δημιουργούς είναι μία σημαντική post mortem συνάντησή τους, και δείχνει ότι ο γόνιμος διάλογός τους δεν έχει ακόμα τελειώσει.

«Ghika, Craxton, Leigh Fermor: Η γοητεία της ζωής στην Ελλάδα», Αίθουσα Προσωρινών Εκθέσεων Λεβεντειού Πινακοθήκης, 24 Φεβρουαρίου έως 22 Μαΐου. Στη συνέχεια θα μεταφερθεί στο Μουσείο Μπενάκη, και αργότερα στο Βρετανικό Μουσείο στο Λονδίνο.

Όταν τα πινέλα συναγωνίζονται τα μολύβια και οι θύμψεις του ενός γίνονται αφορμή και εμπνευση για τον άλλο το αποτέλεσμα είναι τουλάχιστον μαγικό.

λογής της Λεβεντειού Πινακοθήκης, ο Ian Collins, βιογράφος του John Craxton και επιμελητής Τέχνης, και η Ιωάννα Μωραϊτη, υπεύθυνη Αρχείου Πινακοθήκης Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα του Μουσείου Μπενάκη, φρόντιζε ο καθένας για τον χώρο του δικού του καλλιτεχνικού δημιουργού, όμως δουλεύοντας στους τομείς των δημιουργών που χωρίζονται σε τρία μέρη με το καθένα να έχει διαφορετικό χρώμα, έμοιαζαν ωσάν οι τρεις ακώριστοι φίλοι να συνομιλούν μεταξύ τους μέσω των ανθρώπων που επέλεξαν να μελετήσουν και να ερευνήσουν περαιτέρω το έργο τους.

Ατζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

26.2.17-4.3.17

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**
art@kathimerini.com.cy
kouroupakis@kathimerini.com.cy

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

Οι Εκδόσεις Ακτίς παρουσιάζουν το βιβλίο «Τα μυστικά της τέχνης του Καβάφη. Ποιτική γραφή Συνθεσιακές τεχνικές Ανάλυση κειμένων» του Ερατοσθένη Γ. Καψωμένου. Για το βιβλίο θα μιλήσουν οι Γιάννης Ιωάννου, καθ. Πανεπιστημίου Κύπρου και ο Ε.Γ. Καψωμένος, ομότιμος καθ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Χαιρετισμό από την Αγγελική Ριάλα. Παρασκευή, 3 Μαρτίου, στις 6:30 μ.μ. Πανεπιστήμιο Κύπρου, Αμφιθέατρο Β108, Κτήριο Συμβουλίου-Συγκλήτου, Πανεπιστημιούπολη, Λευκωσία.

ΧΟΡΟΣ

Δέκα νέες προτάσεις νεότερων χορογράφων

Οι δέκα νέες προτάσεις καθιερωμένων αλλά και νεότερων χορογράφων παρουσιάζονται στον ετήσιο θεσμό της Πλατφόρμας Σύγχρονου Χορού που διοργανώνουν οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και το Θέατρο Ριάλτο. Το πρόγραμμα «Dance Throughout the Year» έχει σαν βασικό στόχο τη συμπλήρωση του προγράμματος της Πλατφόρμας Σύγχρονου Χορού, εμπλουτίζοντας την όλη διοργάνωση με χορογραφικά έργα που παρουσιάστηκαν στην Κύπρο τη χρονιά που μας πέρασε και, σε συνδυασμό με την Πλατφόρμα, τη στήριξη και την προώθηση του καλλιτεχνικού έργου των δημιουργών. Από Παρασκευή 3 μέχρι Κυριακή 5 Μαρτίου, ώρα 8:30 μ.μ. Θέατρο Ριάλτο, Ανδρέα Δρουσιώτη 19, πλατεία Ηρώων, Λεμεσός. Πληροφορίες τηλέφωνο 7777745, rialto@cytanet.com.cy.

ΘΕΑΤΡΟ

NTLIVE στην οθονη Θεάτρου ΘΟΚ

Ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου συνεχίζει τη συνεργασία του με το πρόγραμμα National Theatre Live με το έργο «No Man's Land» του Harold Pinter. Οι Ian McKellen και Patrick Stewart επιστρέφουν στο West End με αυτή τη λαμπρή αναβίωση του κλασικού έργου του Pinter. Ένα καλοκαιρινό βράδυ δύο ηλικιωμένοι συγγραφείς ο Hirst και ο Spooner, συναντιούνται σε μια pub του Hampstead και συνεχίζουν να πίνουν το υπόλοιπο της νύχτας στο κοντινό αρχοντικό του Hirst. Καθώς οι δυο τους μεθούν όλο και περισσότερο και οι ιστορίες που μοιράζονται γίνονται ολοένα και πιο απίστευτες, η έντονη κουβέντα τους μετατρέπεται σε ένα αποκαλυπτικό παιχνίδι εξουσίας, που περιπλέκεται ακόμη περισσότερο με την επιστροφή δύο μοχθηρών νεότερων ανδρών. Με πρωταγωνιστές επίσης τους Owen Teale και Damien Molony, μη χάσετε αυτή την ένδοξη αναβίωση του κλασικού κωμικού έργου του Pinter. Η προβολή αρχίζει στις 8:30 μ.μ. Τρίτη 28 Φεβρουαρίου. Υπότιτλοι στην ελληνική και τουρκική. Θέατρο ΘΟΚ, Γρηγόρη Αυξεντίου 9 (χώρος παλαιού ΓΣΠ), Λευκωσία. Πληροφορίες: Ταμείο ΘΟΚ, τηλέφωνο 77772717. Λεμεσός Θέατρο Ριάλτο, Τρίτη 28 Φεβρουαρίου, 8:30 μ.μ. Πληροφορίες / κρατήσεις: 7777745.

ΘΕΑΤΡΟ

«Η επανάσταση του Άλφι»

Το Θέατρο Ανεμώνα παρουσιάζει το τρίτο έργο της θεατρικής χρονιάς, το έργο του Κύπριου συγγραφέα «Η επανάσταση του Άλφι». Μία παράσταση με έντονα στοιχεία θρίλερ και με διάχυτο λεπτό μαύρο χιούμορ. Κάπου σε μια πόλη, σ' ένα υπόγειο σκοτεινό δωμάτιο ένας άντρας χτίζει βήμα με βήμα την επανάστασή του. Ένας άλλος αγωνίζεται να πετάξει από πάνω του τα σκουπίδια που είναι δεμένοι χειροπόδαροι και η συνέχεια επί σκηνής. Την παράσταση σκηνοθετεί η Αλεξία Παπαλαζάρου. Πρωταγωνιστούν οι Γιώργος Τζωρτζής, Πένυ Φοινίκη και Μάριος Ξενοφώντος. Πρεμιέρα Πέμπτη 2 Μαρτίου σε πανελλήνια πρώτη και ακολούθως παραστάσεις θα δίνονται κάθε Τετάρτη και Παρασκευή στις 8:30 μ.μ. Θέατρο Ανεμώνα, Αρχαγγέλου 7, Λατσία, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 70007721

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

40 χρόνια Γκαλερί Γκλόρια

Η Γκαλερί Γκλόρια διοργανώνει μεγάλη ομαδική έκθεση επί τη ευκαιρία συμπλήρωσης 40 χρόνων πορείας στα καλλιτεχνικά πράγματα του νησιού. Η γκαλερί έχει συμβάλει με τον τρόπο της στην ανάπτυξη των εικαστικών τεχνών. Την έκθεση θα προλογίσει ο δρ Χαράλαμπος Μπακιρτζής διευθυντής του Ιδρύματος Αναστάσιος Γ. Λεβέντης. Η έκθεση έχει τεθεί υπό την αιγίδα του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, Εγκαινία Παρασκευή 3 Μαρτίου, ώρα 7:00 μ.μ. Διάρκεια έκθεσης από 3 έως 21 Μαρτίου. Ώρες επισκέψεων Δευτέρα - Παρασκευή 10:30 - 12:45, 5:30 - 8:00 μ.μ. Γκαλερί Γκλόρια, Ζήνωνος Σώζου 3, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 22762605, gloriagallery1@gmail.com.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Quintus Ensemble, Ένα χαμόγελο, μία ελπίδα

Το μουσικό σύνολο Quintus αποτελείται από τους Σάββα Χριστοδούλου (φλάουτο), Νάταλιν Νεοφύτου (όμποε), Χριστιάνα Αντωνοδίου (κλαρινέτο), Αννίτα Σκουτέλλα (κόρνο) και Ευάγγελο Χριστοδούλου (φαγκότο). Το κοιντό θα ερμηνεύσει το έργο του Μάνου Χατζιδάκι «Το Χαμόγελο της Τζοκόντας» και επιλογή τραγουδιών του Βασίλη Τσιτσάνη, σε ενορχηστρώσεις Νεοκλή Νεοφυτίδη. Τα καθαρά έσοδα θα διατεθούν στο ίδρυμα ψυχολογικής στήριξης παιδιών «DrYiota Demetriou - The Dancing Queen Foundation». Προπώληση εισιτηρίων: Αθήναιο εκπαιδευτικό κέντρο-Λεμεσός τηλέφωνο 25713434, Χριστιάνα Αντωνοδίου- Λευκωσία. Καθολική εκκλήσις Αγίας Αικατερίνης, Λεμεσός, Τετάρτη 1 Μαρτίου, ώρα 8:30 μ.μ., και Στέγη

Χορού Λευκωσίας, Λευκωσία, Πέμπτη 2 Μαρτίου, ώρα 8:30 μ.μ. Πληροφορίες Λεμεσός τηλέφωνο 25713434, Λευκωσία τηλέφωνο 99371870.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Τα κακόψητα φασόλια

Δεν θυμάται να είχε αφήσει ποτέ το τσιγάρο από τα χέρια του ο γερο-Λοΐζος, κάπνιζε αρειμανώς και η γυναίκα, η Αννού, του φώναζε μια ζωή ολόκληρη ότι αυτό θα τον φάει, το τσιγάρο... και όπως το έλεγε το κατάπινε και ο γερο-Λοΐζος άναβε το επόμενο. Τα δάχτυλά του κιτρινισμένα από τη νικοτίνη, τα νύχια του δεν τα άντεχε... και η Αννού, μια γυναίκα από εκείνες που σήμερα δεν συναντάς πια, μωμμουρούσε «να πας στ' ανάθεμα... αφού εν το καταλάβεις ότι εν να σε φάει ο τσιγάρος...». Ο Λοΐζος που στα νιάτα του ήταν ψηλός και δυνατός άντρας έμοιαζε τώρα τόσο αδύναμος να αντιδράσει στην Αννού, όχι ότι η γριά ήταν ποτέ της άβουλη και ήσυχος άνθρωπος, καθόλου, μια ζωή την αποκαλούσε ο Λοΐζος φάουσα και δρακούνα, αλλά παρ' όλα αυτά ζούσαν εδώ και πενήντα χρόνια μαζί, παντρεμένοι και απ' ό,τι ακούγεται να λένε όσοι ξέρουν πράγματα και καταστάσεις πρέπει να πλύναν συχνά και στην ποταμωσιά... και πριν από τον γάμο... αλλά αυτό δεν μας αφορά...

Η τηλεόραση αναμμένη και έδειχνε κάποιο ντοκιμαντέρ για τη Συνθήκη της Λωζάννης ή καλύτερα για τη «Σύμβαση Περί ανταλλαγής των Ελληνικών και

Τουρκικών πληθυσμών» που υπογράφηκε στη Λωζάννη της Ελβετίας στις 30 Ιανουαρίου 1923. «Θάρε ντα πόγινεν», της είπε, «τόσες ψυχές φάναν που τον τόπον τους», «Χαράς το πράμα» του απάντησε η Αννού «τζι εμείς εν εφάρμεν που το χωρκόν μας, αθυμάσαι ή παίζεις πελλόν». Ο γέρος απλώς ψήλωσε τη φωνή της τηλεόρασης και άναψε ένα ακόμα τσιγάρο... και μαζί με την πρώτη ρουφηξιά μέσα από τα κίτρινα δόντια του μω-

μούρισε «φάουσα, εν να σε σάσει!»... Τ' άκουσε η γριά και ξεφύσησε, «άτε, μεν αρκεύεις, άτε να χαρείς»...

Ο γερο-Λοΐζος και η Αννού έφυγαν από τους τελευταίους του χωριού τους λίγο μετά το κακό... ούτε οι οπές, ούτε οι παρανέσεις των γεγόνων τους να φύγουν και θα φροντίσουν αυτοί... ούτε κανείς δεν μπορούσε να τους πείσει να φύγουν... «Λάμνε κύριε Λοΐζο που ποτίζει τζιαί μεν έσεις έγγιοναν», «φύε κυρά μαμου τζιαί εννά σκοπώω τζιαί 'γιω»... Έξεραν τι τους έλεγαν, είχαν περάσει κι εκείνοι τα ίδια πριν από μερικά χρόνια... καταλάβαιναν τι σημαίνει η επιμονή τους.

Τελικά, όμως, το ζευγάρι αναγκάστηκε να φύγει διότι τα πράγματα γινόντουσαν όλο και πιο δύσκολα, πλέον ήταν σχεδόν αδύνατο να ψάχνουν όπως ήθελαν, και οι γείτονές τους κάθε μέρα φοβόντουσαν και περισσότερο, αλλά δεν έπαυαν να τους υπόσχονται ότι θα συνεχίσουν εκείνοι, με τον τρόπο τους.

Σκεφτείτε τώρα τον Λοΐζο με τις κατ'έλλες και την Αννού που η κουζίνα στο σπίτι της της φαινόταν φυλακή να πρέπει να περιοριστούν στο διαμέρισμα του Συνουκισμού του Αγίου Μάμα.

Η εκπομπή συνέχιζε στην τηλεόραση,

ο γερο-Λοΐζος δεν σταματούσε να καπνίζει, και να κοιτάει το ρολόι, η Αννού συνέχιζε να μωμμουρίζει για το τσιγάρο, για τον καπνό και για τα φασούλια που δεν βράζουν... «Ε, Λοΐζο, τι λαλεις, εννά 'ρτει;», άξαφνα ρώτησε η Αννού, «Ου, κι εσσύ, πώς εννά 'ρτει αφού εν αμαίρευτα τα φασούλια, αρέσκουντο όμως τζιαί κάμνεις τα καλά, εν νά 'ρτει μεν έσεις έννοια». Το ντοκιμαντέρ συνέχιζε και είχε φτάσει στη Συνθήκη της Λωζάννης, τον Ιούλιο του 1923, ο γερο-Λοΐζος κάπνιζε και έβλεπε τότε την τηλεόραση και τότε το ρολόι, η Αννού μωμμουρίζε πότε για τον καπνό, πότε για τα φασούλια...

«Ε, Αννού, αθυμάσαι; Είπαν μας ότι εν να γυρεύκουν τζιαί τζιέινου, μα επεθάναν αλλόθως τζιαί εν ήβραν τίποτε», «Ου, Λοΐζο, ίντα αθθυμήθηκες τώρα, τζιαί σβήσε τον τσιγάρο!», και όμως εκείνοι οι γείτονες έψαχναν... κι ως μην είχαν τρόπο να το πούνε στην Αννού και στον Λοΐζο. «Άτε κορη άνου πάνω και εν να 'ρτει, σάστου», η ώρα είχε πάει δύο το μεσημέρι, ώρα μεσημεριανού... ούτε η Αννού ούτε ο Λοΐζος σπκώθηκαν από τον καναπέ, αφού δεν θα ερχόταν και το ξέραν, όμως τον άρεσαν τα φασούλια όπως τα έκαμνε η Αννού.

ΓΛΩΣΣΟ-ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Γιατί φαντάζουν «δύσκολα» τα γλωσσικά μαθήματα;

Ανέκαθεν τα γλωσσικά μαθήματα προκαλούσαν ένα αίσθημα δυσφορίας στους μαθητές με αποκορύφωμα την απαξίωση τέτοιων γνωστικών αντικειμένων. Η συμπεριφορά αυτή θα μπορούσε να μεταφραστεί ως ένας φόβος που αφορά στην πιθανότητα αρνητικής απόδοσης στο μάθημα λόγω του βαθμού «δυσκολίας» του. Αν και ο όρος «απόδοση» ταυτίζεται σχεδόν πάντα με βαθμοθηρικές επιδιώξεις, εμείς θα τον ορίσουμε ως «γλωσσικές ικανότητες» τις οποίες μπορεί να κατακτήσει κάποιος και να τις κατέχει εφ' όρου ζωής.

Στο πρακτικό κομμάτι, πολλές φορές οι εκπαιδευτικοί βρίσκονται αντιμέτωποι με μια «μαζική» αποτυχία των μαθητών όσον αφορά στην περάτωση των στόχων που θέτουν τα γλωσσικά μαθήματα: ορθή ανάλυση, κατανόηση κειμένου, ευκολία παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου. Στην πραγματικότητα, θα ήταν αφελές να μιλούσαμε για «δύσκολο» μάθημα. Οι μαθητές «δυσκολεύονται» διότι η διδασκαλία και οι μέθοδοι δεν είναι τόσο ευέλικτες ώστε να μπορέσουν ανταποκριθούν στις ιδιαιτερότητες του καθενός και έτσι καλλιεργείται ο φόβος και οι αρνητικές στάσεις προς το μάθημα. Πρώτιστα, οι μαθητές θα πρέπει να αντιληφθούν τη σημαντικότητα του γλωσσικού μαθήματος, ώστε φράσεις τύπου «μα εγώ ξέρω να μιλώ», που έχουν καταντήσει κλισιό, να σταματήσουν να αναπαράγονται. Καθόσον των εκπαιδευτικών είναι η διασφάλισήν

Πρώτιστα, οι μαθητές θα πρέπει να αντιληφθούν τη σημαντικότητα του γλωσσικού μαθήματος, ώστε φράσεις τύπου «μα εγώ ξέρω να μιλώ», που έχουν καταντήσει κλισιό, να σταματήσουν να αναπαράγονται.

του βαρυσήμαντου ρόλου της γλώσσας, ένας ρόλος που δεν κατακτιέται πάντοτε φυσικά αλλά και διδακτικά. Για παράδειγμα, πώς θα μπορέσει κανείς να προσαρμόσει τον προφορικό ή γραπτό του λόγο ανάλογως περιστάσεων επικοινωνίας (επίσημη, ανεπίσημη) χρησιμοποιώντας διαφορετικά υφολογικά χαρακτηριστικά, εάν δεν τα έχει διδαχθεί;

Επίσης, ο τρόπος διδασκαλίας της έκθεσης ιδεών ενισχύει την κρίση περί «δυσκολίας» εφόσον υποχρεώνει τους μαθητές να εισέλθουν σε ένα ορισμένο εκθεσιακό «καλούπι». Εφόσον ζητείται η συγγραφή ενός άρθρου, λόγου χάρη, με συγκεκριμένη δομή, πώς θα καταφέρει ο μαθητής που είναι διάνοια στη συγγραφή στοχαστικού δοκιμίου να ανταποκριθεί; Και γιατί να αποκρύπτεται και να μην καλλιεργείται το ταλέντο του αυτό;

Επιπρόσθετα, το ζήτημα της ορθογραφίας αποτελεί θέμα ταμπού για τους μαθητές. Η ανορθογραφία της πλειοψηφίας, για την οποία δεν ευθύνεται, ωθεί τους μαθητές να χρησιμοποιούν άλλες μορφές γραπτής γλώσσας όπως τα greeklish. Η μη διδασκαλία ορθογραφίας καθώς και η υπερβολικά κανονιστική ορθογραφική διόρθωση είναι ζημιολογικές για αυτούς. Θα πρέπει να υπάρχει ορθογραφική διόρθωση, ωστόσο, χωρίς αυτή να τίθεται σε αυστηρά πλαίσια, διότι, όπως γνωρίζουμε, το γλωσσικό σύστημα αλλάζει ενώ κάποιοι τύποι (π.χ. διπλές γραφές) θα πρέπει να χρησιμοποιούνται βάσει, παραδειγματος χάρη, ποσότητας χρήσεως υιοθετώντας ουσιαστικά μία κοινή σύμβαση.

Όσο λιγότερο αισθάνονται το αίσθημα αποτυχίας οι μαθητές, τόσο πιο δεκτικοί θα είναι ως προς το γλωσσικό μάθημα. Φανταστείτε τον εαυτό σας να αποτυγχάνει συνεχώς ως προς την ορθή εκτέλεση των καθηκόντων σε ένα επάγγελμα. Θα υπήρχε μίσος για αυτό ενώ αν μπορούσατε να το εξασκήσετε σωστά μέσα από σωστή καθοδήγηση, τα συναισθήματα θα αντιστρέφονταν. Έτσι και οι μαθητές μέσα από τον επαναπροσδιορισμό παραμέτρων του σχολικού συστήματος θα μπορούσαν να απαλλαγούν από αρνητικά συναισθήματα που αφορούν στο γλωσσικό μάθημα και να αναπτύξουν τις γλωσσικές δεξιότητές τους.

Ο Γιώργος Γεωργίου είναι Υποψήφιος, Διδάκτορας Τμήματος Επιστημών Αγωγής (Ειδ. Εκπαίδευση/Γλωσσολογία), Πανεπιστήμιο Κύπρου. georgios.georgios@ucy.ac.cy Facebook: Γλωσσο-Συναντήσεις

Περιπλάνηση στον κόσμο του Ελύτη...

Οι εκδόσεις Ικαρος χαρίζουν μια πολυτελή έκδοση σε πέντε γλώσσες με 2 cd για τα 20 χρόνια από τον θάνατό του

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ
Ο κόσμος ο μικρός, ο μέγας!

Επιμ.: Ιουλίτα Ηλιοπούλου
μουσική: Γιώργος Κουρουπός
μτφρ.: αγγλικά: David Conolly, γαλλικά: Béatrice Stelio-Conolly, ιταλικά: Paola Maria Minucci, ισπανικά: Níva Αγγελίδου
εκδ. Ικαρος, **σελ.** 316 (+ δύο cd)

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΗΝΑΚΗ**

«Ο κόσμος ο μικρός, ο μέγας» – αυτόν τον στίχο θα τον κατατάσσαμε στην κατηγορία, εάν βέβαια υπήρχε, εκείνων που είναι καταγεγραμμένοι στο DNA όσων μιλούν ελληνικά. Ο Οδυσσέας Ελύτης, το έτερο ελληνικό Νομπελ Λογοτεχνίας, ανήκει και εκείνος στους ποιητές στους οποίους τα παγκόσμια γράμματα – πόσο μάλλον τα ελληνικά – οφείλουν διαχρονικά ευγνωμοσύνη. Εξάλλου, ποιος γεωγράφος, ποιος περιπατητής, ποιος περιηγητής έχει καταγράψει καλύτερα το φως, το χρώμα και το παλλόμενο σώμα της Ελλάδας;

Είναι, όμως, μόνον αυτό; Ο Οδυσσέας Ελύτης, που το 2016 συμπληρώθηκαν 20 χρόνια από τον θάνατό του, ήταν – είναι – οι λέξεις που μπηκαν σε κάθε στόμα που ηχεί ελληνικά, καταγράφοντας την αγωνία του 20ού αιώνα, με τις κοσμογονικές αλλαγές στην Ιστορία και στις Τέχνες. Και οι εκδόσεις Ικαρος χαρίζουν μία έκδοση αποσπασμάτων από το έργο του, σε πέντε γλώσσες: ελληνικά, αγγλικά, γαλλικά, ιταλικά και ισπανικά – μια έκδοση που πραγματοποιήθηκε με την ευγενική χορηγία της Alpha Bank.

Η αντιπαράθεση των ξενόγλωσσων αποδόσεων είναι ένα συγκινητικό corpus για όσους ενδιαφέρονται για τον ήχο της ποίησης. Κάτι που φρόντισε να επιτείνει ο συνθέτης Γιώργος Κουρουπός, αφού δύο cd συνοδεύουν την πολυτελή έκδοση,

“

«**Διαβάζουμε Ελύτη για να ανακαλύψουμε “το λίγο και ακριβές” της ταυτότητάς μας, τη δύναμη της εναντίωσης στο τρέχον, την πίστη στο ουσιώδες και διαρκές...**».

με μελοποιήσεις και αναγνώσεις ποιημάτων, ερμηνευμένες από τους Τάση Χριστογιαννόπουλο, Θεοδώρα Μπάκα, Δημήτρη Καταλειφό και Ιουλίτα Ηλιοπούλου, η οποία είχε και την επιμέλεια της έκδοσης.

«Στόχος μου στη μικρή αυτή επιλογή ήταν να σχηματιστεί ένα πορτρέτο του ποιητή, μια σύντομη και ουσιαστική περιπλάνηση στον αυτοβιογραφικό και δοκιμακό λόγο του Οδυσσέα Ελύτη, μαζί με μία αναθολόγηση χαρακτηριστικών ποιητικών μονάδων, που ικονογραφούν στα μάτια του μυημένου ή και του αμύητου αναγνώστη τη λυρική ταυτότητα, τις ποιητικές αρχές του Ελύτη, το αξιακό του σύστημα. Επελέγησαν χαρακτηριστικά ποιήματα από διαφορετικές περιόδους της γραφής του, αλλά και εικαστικά έργα του Ελύτη, τέμπρες και συνεικόνες, που κοσμούν την έκδοση, μαζί με φωτογραφίες του ποιητή», αναφέρει στην «Κ» η ποιήτρια Ιουλίτα Ηλιοπούλου.

Ο συνθέτης Γιώργος Κουρουπός, από πλευράς του, λέει στην «Κ» ότι «το πρώτο έργο του Ελύτη με το οποίο καταπιάστηκα ήταν ο –συγκλονιστικός για μένα– “Μικρός Ναυτίλος”. Η μεγάλη ποικιλία γραφής του συγκεκριμένου έργου μου αποκάλυψε τα βασικά κλειδιά που

Ο Οδυσσέας Ελύτης στο σπίτι του, το 1980, περιεργάζεται ένα από τα εικαστικά του έργα, για τα οποία επίσης κέρδισε την αγάπη του κοινού.

θα με βοηθούσαν να “ξεκλειδώσω” όλα τα ποιήματα του Ελύτη που μελοποίησα ως τραγούδια για φωνή και πιάνο (Lieder), αλλά και για τη συμφωνική μου πρόταση του “Μονογράμματος”. Πάντως, είναι τέτοιος ο όγκος και η ποικιλία του έργου του Ελύτη, που όσες φορές και να επανέλθει κανείς τόσο πιο πλούσιος γίνεται».

Πράγματι, ακόμη κι ένα απλό ξεφύλλισμα του πολυτελούς τόμου, με μουσική υπόκρουση τις μελωδίες του Γιώργου Κουρουπού και τις φωνές των καλλιτεχνών, αρκεί προκειμένου το ελυστικό σύμπαν να “ξεκλειδωθεί”, να μεταμορφωθεί από λέξεις σε κινούμενες εικόνες, είτε εκείνες πηγάζουν από τη φαντασία

είτε από την εμπειρία – ο Ελύτης είχε, έτσι κι αλλιώς, το χάρισμα να μετατρέπει ακόμη και τους υπερρεαλιστικούς τριγμούς σε αληθοφανή ήχο.

«Οι πιο προφανείς αρετές της ποίησης του Ελύτη είναι ο πλούτος της γλώσσας, η διεισδυτική του ανίχνευση για τον κόσμο, η πολυσημία των λέξεων και η συνδυασμολογία τους, καθώς και η ηχητική-μουσική αντίληψη των λέξεων, των στίχων – της γλώσσας εν γένει», υπογραμμίζει ο Γιώργος Κουρουπός, για να τον συμπληρώσει η Ιουλίτα Ηλιοπούλου: «Διαβάζουμε Ελύτη για να ανακαλύψουμε “το λίγο και ακριβές” της ταυτότητάς μας, τη δύναμη της εναντίωσης στο τρέχον, την πίστη

στο ουσιώδες και διαρκές, την πίστη σ’ αυτήν την άλλη δύναμη που ξέρει να γίνεται “φως μες στο σκοτάδι, συνείδηση μέσα στον παραλογισμό”».

Μοιραία, κάθε τέτοια έκδοση διεμβολίζει το ασαφές παρόν, τη ρευστή υφή των πάλοι ποτέ βεβαιωτήτων – ίσως, δε, η ακατάπαυστη επανεπίσκεψη στο έργο του Ελύτη είναι μία προσπάθεια να βρούμε κρατήματα μέσα στην περιρρέουσα ανησυχία. «Δεν γνωρίζω πόσο “φρέσκια” μπορεί να φαίνονται η ποίηση αλλά και η μουσική μου ερμηνεία του Ελύτη σ’ αυτά της νεότερης γενιάς, στη μίσηρν περίοδο που διανύουμε. Θέλω να πιστεύω πως υπάρχουν πάντα ευαίσθητοι νεαροί αναγνώστες, που

μπορούν –ιδιαίτερα μέσω της μουσικής– να προσεγγίσουν ευκολότερα μια τόσο πνευματική και, συνάμα, συγκινητική δημιουργία», σημειώνει ο Γιώργος Κουρουπός.

«Το επιπλέον που ανακαλύπτουμε είναι το βαθύτερο νόημα ενός κόσμου όχι μόνο δομημένου σε στερεές αξίες, αλλά ενός πνευματικού κόσμου που μάχεται, αντιτίθεται, διεκδικεί μια ζωή στα μέτρα της καρδιάς του, στο ήθος της γλώσσας του, στην αισθητική του τοπίου του και προπάντων στην οικουμενικότητα των ιδεών του. Διαβάζουμε Ελύτη για να αποκαλύψουμε το πιο αθώο και δυναμικό είναι μας. Η χρονική στιγμή στην οποία βρισκόμαστε εμείς, η δική μας πνευματική πορεία μάς επιτρέπει ή όχι τη μεγαλύτερη εμβάθυνση στα κείμενα, τη διαφορετική και πληρέστερη ανάγνωση ακόμη και οικείων ποιημάτων», προσθέτει η Ιουλίτα Ηλιοπούλου.

Και, σ’ αλήθεια, τα «οικεία ποιήματα» συναγωνίζονται για το ποιο πρώτα θα περιγράψει, με τη γνώριμη λυρική διαύγεια του Ελύτη τη δεδομένη χρονική συγκυρία. Και όλα αυτά, διότι το σκάψιμο στις –διαφορετικές θερμοκρασίες χρώματος και αισθήματος– λέξεις του ποιητή επανεπιβεβαιώνει αυτό που ο ίδιος είχε γράψει: «Ζητούσα μια παρηγορία πέραν από τα όπλα ή την ατομική τύχη του καθενός μας. Και την έβρισκα σε μια δύναμη άλλη, που ξέρει να γίνεται φως μέσα στο σκοτάδι, συνείδηση μέσα στον παραλογισμό, διάρκεια μέσα στην αθλιότητα των μισερών ανθρώπων έργων». Πρόκειται για ένα αίσθημα εμπιστοσύνης που σου γεννά για τη ζωή η δυνατότητα της Τέχνης να την αναπλάθει σ’ ένα ανώτερο επίπεδο, να σε πείθει ότι όλα είναι, από ένα σημείο και πέρα, εφικτά» («Το χρονικό μιας Δεκαετίας» από τα «Ανοιχτά χαρτιά»).

ΝΙΚΟΣ ΠΟΡΤΟ ΚΑΛΟ ΓΛΟΥ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

& ΟΙ ΕΥΓΕΝΕΙΣ ΑΛΗΤΕΣ

RESTART

12 ΜΑΡ. 20:30 ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΜΕΣΟΥ & 13 ΜΑΡ. 20:30 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Wiz UrbanGuide

LOVE 100.7 FM

25 Χρόνια ΚΑΝΑΛΙ 5

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΛΕΜΕΣΟΣ

Εισιτήρια προπωλούνται:

www.SoldoutTickets.com.cy

& ΣΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

25377277

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Tickethour 7777 7040

και σε όλα τα καταστήματα

GHICA CRAXTON LEIGH FERMOR

Η ΓΟΗΤΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

24 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - 22 ΜΑΪΟΥ 2017

Η Λεβέντειος Πινακοθήκη παρουσιάζει την Προσωρινή Έκθεση «Ghika, Craxton, Leigh Fermor: Η γοητεία της ζωής στην Ελλάδα»

Ένα αφιέρωμα στους τρεις δημιουργούς με άξονα τη φιλία τους και την κοινή τους αγάπη για τον ελληνικό κόσμο. Μέσα από τους πίνακες, τις φωτογραφίες και τα κείμενά τους, η έκθεση αντικατοπτρίζει τις συναρπαστικές τους εξερευνησεις, τις μεταξή τους αλληλεπιδράσεις, καθώς και την αφοσίωσή τους στη χώρα της ζωής.

Χορηγός Αερομεταφορών:

Χορηγοί Επικοινωνίας:

AEGEAN

LEVENTIS GALLERY

leventisgallery.org | Find us on Facebook

Αναστασία Γ. Λεβέντη 5 (πρώην Λευκώου)

1087 Λευκωσία, Κύπρος, T. 22668838

Υπάρχει αγάπη, υπάρχει ελευθερία;

Η πορεία του σκηνοθέτη Γιώργου Λάνθιμου από την «Κινέττα» στον «Αστακό» και η δεύτερη υποψηφιότητά του για Οσκαρ

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ**

Σε λίγες ώρες, Κυριακή αργά το βράδυ για την Ελλάδα, στην 89η απονομή των βραβείων Οσκαρ στο Los Angeles, ο Γιώργος Λάνθιμος με τον Ευθύμη Φίλιππου θα ζήσουν για άλλη μια φορά την αγωνία της αναγγελίας του νικητή. Το 2011 ο «Κυνόδοντας» ήταν υποψήφιος για το Οσκαρ ξενόγλωσσας ταινίας, έξι χρόνια μετά ο «Αστακός» είναι μέσα στην πεντάδα για το καλύτερο πρωτότυπο σενάριο. Εν τω μεταξύ, έχουν προηγηθεί πολλά βραβεία και διακρίσεις: «Κινέττα» (2005), «Κυνόδοντας», «Αλπεις»... Το 2017 θα προβληθεί η νέα, αγγλοαμερικανική, συμπαραγωγή «The killing of a sacred deer», που είναι στο στάδιο του μοντάζ, με πρωταγωνιστές τον Κόλιν Φάρελ και τη Νικόλ Κίντμαν.

Ο σκηνοθέτης Γιώργος Λάνθιμος είναι εγκατεστημένος στο Λονδίνο, ο σεναριογράφος Ευθύμης Φίλιππου παραμένει στο Παγκράτι, και οι δύο διαχειρίζονται την εκτίναξη στη δημοσιότητα και τη διεθνή αναγνώριση με προσοχή, σαν να βρίσκονται σε ναρκοπέδιο. Είναι φειδωλοί στις συνεντεύξεις, αποφεύγουν τις «εκτός θέματος» ερωτήσεις, περί πολιτικής ή προσωπικών δεδομένων. Στην ερώτησή μας στον Γ. Λάνθιμο πώς αισθάνθηκε από την απότομη αλλαγή στη ζωή του, «από ένα μικρό σε ένα μεγάλο κόσμο», διευκρίνισε: «Απρόσμενη, όχι απότομη».

“

Οι άνθρωποι, έξω από την ταινία, μπορούν να πουν και να παρατηρήσουν περισσότερα πράγματα από εμένα. Είμαι ανοικτός σε όποια ανάγνωση. Οι ταινίες δεν είναι κλειστά συστήματα. Το αντίθετο. Είναι το έναυσμα για σκέψεις.

Ο Γ. Λάνθιμος και ο Ε. Φίλιππου είναι υποψήφιοι για το Οσκαρ πρωτότυπου σεναρίου για τον «Αστακό». Στη φωτ. ο Κόλιν Φάρελ, που πρωταγωνιστεί και στη νέα ταινία τους (2017).

Προηγήθηκε μια πορεία για το πώς θα κάνουμε τα πράγματα που θέλουμε χωρίς να συμβιβαστούμε. Με μεγάλη υποστήριξη από φίλους και γνωστούς. Χωρίς πρόθεση και χωρίς πρόβλεψη ότι μπορεί να υπάρξει αυτή η εξέλιξη...».

Η έμφυτη απόσταση από τον συνομιλητή, που εισπράττεται άλλοτε ως άμυνα, άλλοτε ως υπεροψία, ακολουθεί τον Γιώργο Λάνθιμο από τα πρώτα δημόσια βήματά του. Η πρώτη μας συνέντευξη δημοσιεύτηκε στην «Κ» το 2005 (04/09). Ήταν η μεγάλη κινηματογραφική έκπληξη εκείνου του καλοκαιριού, η ανακάλυψη του Φεστιβάλ του Τορόντο. Μια τυχαία λοξοδρόμηση από την εθνική οδό τον έφερε σε ένα εγκαταλελειμμένο ξενοδοχείο του άλλοτε δημοφιλούς θέρετρου, της Κινέτας. Εκεί όπου γύρισε μια εντελώς χειροποίητη, αφηισιδωτη, πειραματική, ως προς τη σκηνοθετική φόρμα της, ταινία: «Όλα τα στοιχεία είναι εντελώς ρεαλιστικά, αλλά το αποτέλεσμα μοιάζει μη ρεαλιστικό», μας είχε πει τότε. «Και μόνο που κινηματογραφείς την πραγματικότητα μετατρέπεται σε κάτι άλλο».

Όταν η ίδια ταινία προβλήθηκε στην ΕΡΤ (τέλη καλοκαιριού του 2011), τον συναντήσαμε σε μια τηλεοπτική συνέντευξη μαζί με τους ηθοποιούς του, Αρη Σερβετάλη, Ευαγγελία Ράντου, Κώστα Ευκομνή. Τότε, ανάμεσα σε άλλα, είχε υπογραμμίσει ότι «το ελληνικό σινεμά είναι εισαγόμενο στην Ελλάδα», εννο-

ώντας ότι πρέπει να έρθει αναγνωρισμένο και με περγαμνές από το εξωτερικό για να σταδιοδρομήσει και στη χώρα μας. Δεν είχε άδικο. Από όσες συνομιλίες προηγήθηκαν και ακολούθησαν, υπάρχει μία που δεν δημοσιεύτηκε στην ώρα της και έγινε με αφορμή την προώθηση του «Αστακού» στις αίθουσες (τον Οκτώβριο του 2015). Από αυτήν την, αδημοσίευτη, συνέντευξη, σταχυολογώ:

— Οι ήρωες των ταινιών σας ζουν σε συνθήκες ενός πειράματος. Σαν να ρυθμίζετε την πίεση και τη θερμοκρασία και να τους παρακολουθείτε πώς θα αντιδράσουν.

— Στην ουσία καθορίζουμε και τις αντιδράσεις, γράφοντας το σενάριο. Κατασκευάζουμε ένα σύστημα δραματουργικό στο οποίο βάζουμε τους χαρακτήρες να έχουν μια πορεία και συμπεριφορά. Με τον Ευθύμη δουλεύουμε πολλά χρόνια μαζί. Χτίζεται έτσι σε μακρύ χρόνο η ιδέα, πλάθεται και δημιουργείται. Πολλά δεν θυμόμαστε από πού προέρχονται. Δεν υπάρχει προσπάθεια για κάτι πιο περίεργο. Ίσως πιο πρωτότυπο, αλλά όχι πιο περίεργο.

— Αυτοσχεδιάζουν οι ηθοποιοί;

— Σε μικρό βαθμό. Ειδικά εδώ (σ.σ.: στον «Αστακό») όπου έχουμε κατασκευάσει έναν κόσμο εντελώς διαφορετικό από τον δικό μας, είναι δύσκολο να αφηθεί ελεύθερος ο διάλογος ή η συμπεριφορά. Προσπαθούμε να αυτοσχεδιάσουμε μόνον όταν ο κώδικας ανάμεσα

«Η Ελλάδα έχει αυτή τη ζεστασιά ανάμεσα στους ανθρώπους. Ενα δικτύ κοινωνικό που δεν το βλέπεις σε άλλες χώρες», λέει ο Γ. Λάνθιμος στην «Κ».

στοις ηθοποιούς έχει ήδη κατακτηθεί. Είναι λίγες οι στιγμές του αυτοσχεδιασμού. Βοηθάει και στη δική μας κατανόηση. Ποτέ δεν είσαι σίγουρος γι' αυτό που φτιάχνεις και πώς θα καταλήξει.

— Ο αυτοτραυματισμός ενός από τους κεντρικούς ήρωες είναι ένα μοτίβο που επιστρέφει σε όλες τις ταινίες σας.

— Δεν έχω απάντηση σ' αυτό. Τα πράγ-

ματα συμβαίνουν ασυνείδητα. Όταν δημιουργείς κι έχεις διαλέξει ως πεδίο το σινεμά ή τη συγγραφή, διαμορφώνεις την προσωπικότητα και το γούστο σου για λόγους που δεν σου είναι γνωστοί. Οι άνθρωποι, έξω από την ταινία, μπορούν να πουν και να παρατηρήσουν περισσότερα πράγματα από εμένα. Είμαι ανοικτός σε οποιαδήποτε ανάγνωση. Οι ταινίες δεν είναι κλειστά συστήματα. Το αντίθετο. Είναι το έναυσμα για σκέψεις.

— Η αγάπη, επίσης, μοιάζει να είναι ένα συναισθημα σε έλλειψη ή απόν.

— Αναρωτιέμαι αν μπορούμε να αντιληφθούμε την πραγματική αγάπη με τον τρόπο που ο κόσμος είναι φτιαγμένος. Πώς μπορούμε να απελευθερωθούμε και να καταλάβουμε τι είναι αυτό που θέλουμε και μας συγκινεί. Αναρωτιέμαι αν κάποια στάση μπορεί να χαρακτηριστεί σωστή και θετική. Αν υπάρχει ελευθερία για τον καθένα να αποφασίσει αυτό που θέλει. Αναρωτιέμαι αν υπάρχει αγάπη και μπορεί να λειτουργήσει.

Για την κρίση

Το φθινόπωρο του 2015 ο Γ. Λάνθιμος είχε περάσει από την Ελλάδα ως, διεθνής πλέον, επισκέπτης της. Τον ρώτησα αν η κρίση ήταν η αιτία της εγκατάστασής του στο εξωτερικό και απάντησε κατηγορηματικά «όχι». «Στον χώρο που κινούμαστε δεν έχει σχέση η κρίση. Πάντα υπήρχε πρόβλημα με τους κινηματο-

γραφιστές. Ήταν μικρή η υποστήριξη». Τον ρώτησα αν θα έβγαине στον δρόμο με μια κάμερα να καταγράψει εικόνες της κρίσης και απάντησε και πάλι, κατηγορηματικά, «όχι». «Δεν είναι αυτός ο τρόπος που προσεγγίζω το σινεμά ή τη ζωή. Θα μου φαινόταν υποκριτικό και σαν να προσπαθείς να εκμεταλλευτείς ανθρώπους που βρίσκονται σε μια τραγική κατάσταση».

Ανάμεσα στον χρόνο που μεσολαβούσε από το ένα ταξίδι του στο άλλο, έβλεπε αλλαγές στην Αθήνα; Τον απασχολούσαν τα πολλά κλειστά μαγαζιά αλλά από την άλλη έβλεπε κι άλλα να ανοίγουν. Ήταν προσεκτικός στις παρατηρήσεις του και μετρημένος. Εκτός από μια επισήμανση: «Η Ελλάδα έχει αυτή τη ζεστασιά ανάμεσα στους ανθρώπους. Ενα δίκτυ κοινωνικό που δεν το βλέπεις σε άλλες χώρες. Όπως υπάρχει μια γενναιοδωρία με τους Έλληνες. Συναισθηματική και υλική. Με το ελάχιστο. Δεν χρειάζεται να είναι κάτι ακριβό ή πολύ. Ειδικά αν φανταστείς ότι βρίσκονται σε πολύ δύσκολες συνθήκες. Είναι εντυπωσιακό να βλέπεις πόσο γενναίοι είναι οι Έλληνες, με τους φίλους τους, τους γνωστούς τους».

Τα υπόλοιπα τέσσερα πρωτότυπα σενάρια που διεκδικούν μαζί με τον «Αστακό» το Οσκαρ είναι: «Hell or High Water» («Πάση θυσία»), «La La Land», «Manchester by the Sea» («Μια πόλη δίπλα στη θάλασσα») και «20th Century Women».

MISE EN PLACE / Της ΓΙΟΥΛΙΑΣ ΕΠΑΚΟΙΛΗΣ

Τροφή και επιβίωση το 2017

Στην πρώτη σκηνή ένας γεροδεμένος άνδρας πασχίζει να καθαρίσει μια ινδική καρύδα που έχει μαζέψει από τους κοκοφοίνικες του νησιού. Για λόγους τηλεοπτικής οικονομίας δεν γνωρίζουμε πόση ώρα χρειάστηκε για να τα καταφέρει, αν, όμως, κρίνουμε από την εξάντλησή του και από το γεγονός ότι χρειάστηκε τη συνδρομή και άλλων συμπαϊκτών του, μάλλον ξόδεψε αρκετή ενέργεια και χρόνο.

Εκεί που βρίσκεται, άλλωστε, σε μια παραλία του Αγίου Δομνίκου στην Καραϊβική, είναι αποκομμένος από τον πολιτισμό, δεν έχει εργαλεία, δεν έχει τσάμπλετ ή smart phone, για να μπορεί να πλοηγηθεί στο Διαδίκτυο και να δει ότι το άνοιγμα της ινδικής καρύδας δεν θέλει κόπο,

αλλά τρόπο. Σε άλλη σκηνή, ένας επίσης καλογυμνασμένος νεαρός βουτάει στα καταπράσινα νερά του νησιού με ψαροντούφεκο και αρκετές ώρες μετά βγαίνει από τη θάλασσα ξέπνοος έχοντας πιάσει δυο μικρά ψάρια. Η υπαίθρια φωτιά ανάβει, το τσουκάλι γεμίζει νερό, και τα δυο ψάρια γίνονται σούπα για δώδεκα άτομα, η «χειρότερη σούπα που έφαγαν ποτέ», σύμφωνα με δηλώσεις κάποιων εξ αυτών. Δεν έχουμε καμία αμφιβολία.

Η εξασφάλιση της τροφής αποδεικνύεται εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση για τους συμμετέχοντες στο τηλεοπτικό παιχνίδι Survivor —καθημερινά μετράνε με αγωνία τις πατάτες που τους έχουν απομείνει— και ανάμεσά τους δεν βρίσκεται κά-

Κινέζος ψαράς στο Γκουιλίν της Κίνας και ο κορμοράνος σε ρόλο βοηθού...

ποιος σύγχρονος Αλεξάντερ Σέλκρκ. Η ζωή τους στο νησί μπορεί να μην απειλείται από άγρια θαλάσσια λιοντάρια και άλλα επικίνδυνα θηρία, αλλά η πλήρης απουσία των αυτονότων έστω και για λίγες μέρες, κάνει τη διαβίωση επώδυνη. Οι παίκτες, αν δεν βρουν μόνοι τους φαγητό, θα τραφούν με μια κουταλιά ρύζι ή με μια πατάτα τη μέρα. Αν δεν φτιάξουν ένα ανθεκτικό καταφύγιο, θα κοιμηθούν εκτεθειμένοι στις ξαφνικές μπόρες της Καραϊβικής.

Παρακολουθώντας το δημοφιλές τηλεπαιχνίδι που προβάλλεται αυτήν την περίοδο, θυμήθηκα μια φωτογραφία που είχα δει πριν από χρόνια. Εδειχνε έναν ψαρά στο Γκουιλίν στη νότια Κίνα που ψάρευε με τη βοήθεια

ενός κορμοράνου. Η λεζάντα έδινε την απαραίτητη πληροφορία. Ο κορμοράνος έπανε το ψάρι, αλλά δεν μπορούσε να το καταπιεί, γιατί είχε περασμένο στον λαιμό του ένα χαλκά. Η ιστορία της αναζήτησης τροφής από τον άνθρωπο είναι γεμάτη ιστορίες, πλούσιες σε ευρηματικότητα και φαντασία. Δεν περιμένω να δω αντίστοιχες στη μικρή οθόνη το 2017. Αλλά πίσω από αυτόν τον αγώνα επιβίωσης, όπου ο νικητής θα κατακτήσει το έπαθλο των 100.000 ευρώ, υπάρχει και μια μικρή διαπίστωση: Στον καιρό μας, από πλευράς τροφής, βιώνουμε τις καλύτερες αλλά και τις χειρότερες μέρες, αν κάποιος αποφασίσει να απομακρυνθεί από το ασφαλές πλαίσιο, έστω και για να παίξει λίγο...

Διπλό ταξίδι στο πύκνωμα του χρόνου

Μια έκθεση βίντεο-αρτ που φιλοξενείται
σε αθηναϊκή κατοικία του 1923

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ

Καθώς περνάς τη δίφυλλη ξύλινη πόρτα της Ακαδημίας 23 και μπαίνεις στο κτίριο, αρχίζει μια ιδιότυπη διαδικασία... λήθης. Ξεκινάς τον γεμάτο φασαρία δρόμο έξω, την ώρα της ημέρας ή της νύχτας, ξεκινάς -σχεδόν- ακόμα και τον λόγο για τον οποίο ήρθες ως εκεί, ειδικά όταν, ανεβαίνοντας την επιβλητική σκάλα, βρίσκεσαι σε ένα (μινιμαλιστικό) μπαρ της δεκαετίας του 1920. Το πύκνωμα του χρόνου, αυτό το ιδιαίτερο ταξίδι στην Ιστορία και την κοινωνική γεωγραφία, έχει ήδη ξεκινήσει κι ο επισκέπτης-επιβάτης παρακολουθεί τη διπλή, παράλληλη αφήγηση το λιγότερο γοητευμένος...

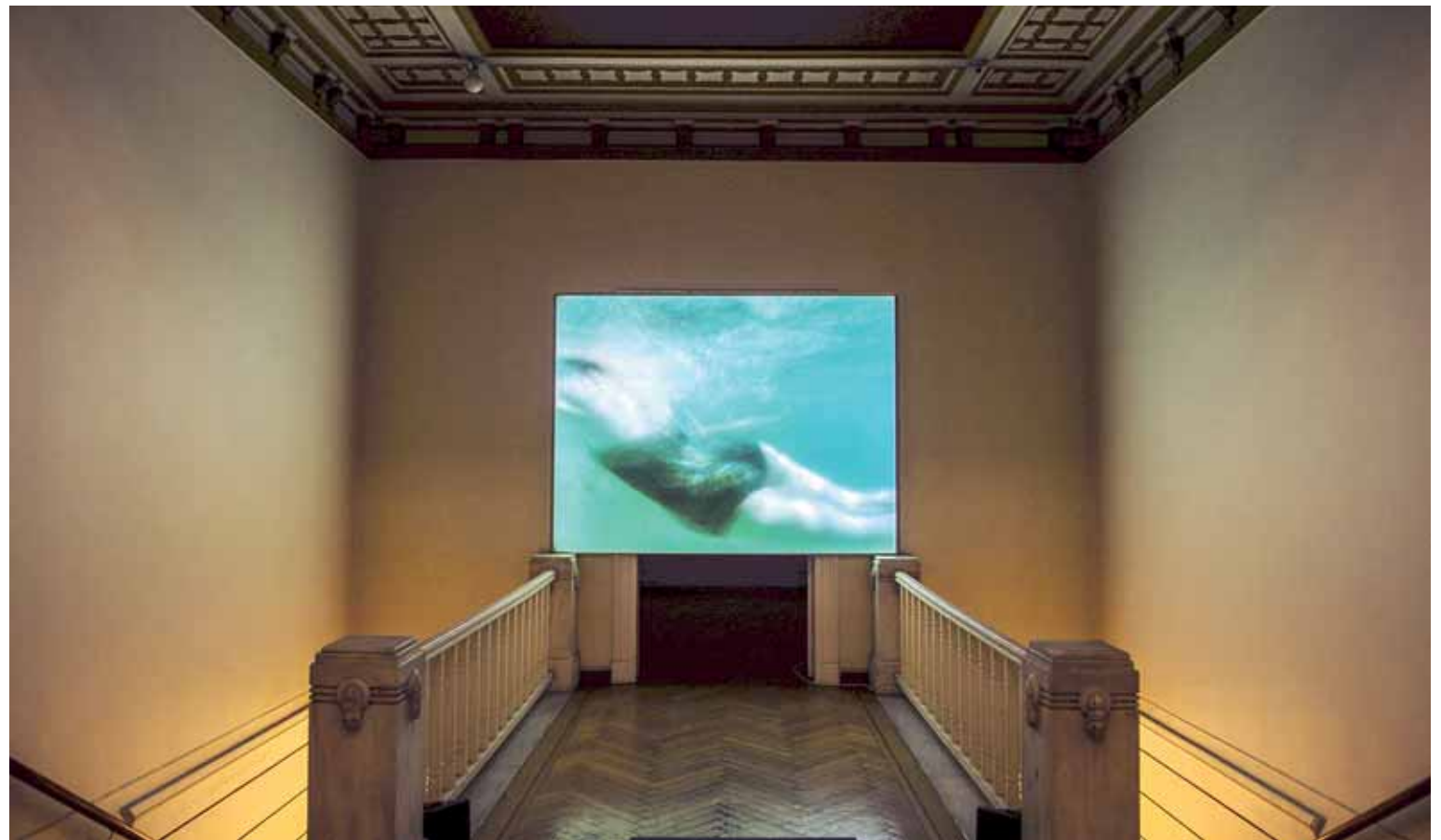
Η μεγαλοαστική αθηναϊκή κατοικία, έργο του Βασιλείου Τσαγρή από το 1923, φιλοξενεί αυτές τις μέρες την έκθεση βίντεο-αρτ «The Thickness of Time», η οποία αποτελεί πρότζεκτ της locus athens. Η δημιουργική ομάδα, που συχνά-πυκνά από την τέχνη, βρίσκεται εδώ σε μια από τις καλύτερες στιγμές της, τοποθετώντας ευφύως τα φίλμ πέντε καλλιτεχνών μέσα στον ιστορικό κλωβό της εκατονταετούς κατοικίας. Πέντε κινηματογραφικοί αφηγητές, με καταγωγή από την Αρμενία, την Παλαιστίνη, το Μπανγκλαντές, το

Ισραήλ και το Μαρόκο, μιλούν με τρόπο ελεύθερο και αποσπασματικό για τις ρίζες και το παρελθόν του τόπου τους, αναζητώντας μέσω αυτού μια αλήθεια για το σήμερα, που μπορεί να λάβει ακόμα και οικουμενικές διαστάσεις.

Σε άλλο τόπο

Οχι τυχαία, οι περισσότεροι από τους καλλιτέχνες που εκπροσωπούνται εδώ ζουν και δημιουργούν σε τόπους ολότελα διαφορετικούς από εκείνους που προέρχονται: η Jumana Manna στο Νιου Τζέρσεϊ, η Yto Barrada στο Παρίσι, ο Naeem Mohaie-men στην Αγγλία. Επιπλέον, η Ελληνίδα Aikaterini Gegisian κινηματογραφεί το Ερεβάν της Αρμενίας, τόπο καταγωγής της, με αναφορές στη φυλετική ταυτότητα της πόλης. Τέλος, μια έκπν καλλιτέχνης, η Didem Pekun από την Τουρκία, δεν κατάφερε να ολοκληρώσει το έργο της λόγω του πραξικοπήματος και των έκτακτων πολιτικών καταστάσεων που επικρατούν στην πατρίδα της. Ολοι πάντως οι δημιουργοί δεν διαστάζουν να πάρουν πολιτική θέση και (κυρίως) να αντικρίσουν την Ιστορία, τη μνήμη και το προσωπικό βίωμα με τρόπο που ξεφεύγει από την επιφανειακή και σύμφωνη με τις συμβάσεις απεικόνιση.

«Λίγο μετά τα γεγονότα του πάρκου Γκεζί, βρέθηκα στην Κωνσταν-

Το φίλμ «Hand-Me-Downs» (2011) της Yto Barrada, στο οποίο η καλλιτέχνης ασχολείται με μύθους βγαλμένους από το οικογενειακό της παρελθόν.

“
Πέντε κινηματογραφικοί
αφηγητές μιλούν με
τρόπο ελεύθερο και απο-
σπασματικό για τις ρίζες
και το παρελθόν του τό-
που τους.

τινούπολη, όπου έτυχε να δω ένα έργο της Didem Pekun, το οποίο μοίραζε την αφήγησή του ανάμεσα στην Πόλη και το Λονδίνο, χρησιμοποιώντας και τις αντίστοιχες γλώσσες. Η πολύ σύγχρονη προσέγγισή της, κάτι μεταξύ ντοκιμαντέρ, ημερολογίου και εικαστικού φίλμ, με ταρακούνησε: ένιωσα ότι αυτό είναι το καλύτερο ντοκουμέντο που μπο-

ρούσα να βρω για τα συγκεκριμένα θέματα, μέσα στο χάος των πληροφοριών που μας βομβαρδίζουν καθημερινά. Επιστρέφοντας στην Αθήνα, αρχίσαμε να αναζητούμε δουλειές βίντεο-αρτ με παρόμοια χαρακτηριστικά, ώστε να συγκεντρώσουμε τελικά ένα σώμα έργων για την έκθεση», μας λέει η επιμελήτρια της locus athens Ολγα Χατζηδάκη.

Όπως ήδη αναφέραμε, σύμμαχος τόσο των καλλιτεχνών που εκπροσωπούνται όσο και της δημιουργικής ομάδας είναι το θαυμαστό αρχιτεκτόνημα που τους περικλείει. Προορισμένο αρχικά για Έλληνες ομογενείς, το κτίριο έγινε κατά τη διάρκεια της Κατοχής κέντρο των διπλωματικών υπηρεσιών του Γ' Ράικ και έδρα της Ένωσης Ανταποκριτών Ξένου Τύπου, επιβιώνοντας τελικά όλων των κοσμογονικών μεταβολών του περασμένου αιώνα.

Σήμερα παραμένει άδειο, αναζητώντας νέους ενοίκους: αν και οι προσωρινοί του αποδείχθηκαν εξαιρετικά δημιουργικοί...

Παρέμβαση

Εκτός των βίντεο εγκαταστάσεων, η έκθεση της locus athens περιλαμβάνει και αρχιτεκτονική παρέμβαση. Στο πλαίσιο της τελευταίας, η ομάδα DIPLOMATES τοποθετούν τη φωτεινή επιγραφή «The Sickness of Time» (παραλλάσσοντας το όνομα της έκθεσης), προσθέτοντας ακόμα επιπλα και φωτισμό, ώστε να δώσουν ζωή στο παραμελημένο μπαρ της κατοικίας. Ο προθάλαμος αυτός της έκθεσης, η οποία λειτουργεί και βραδινές ώρες (8-12 τα μεσάνυχτα τις Πέμπτες και Παρασκευές), μετατρέπεται έτσι σε τόπο συνάντησης και ελεύθερης επικοινωνίας, συνοδεύεται πάντα επικουρικού σε τέτοιες

περιπτώσεις αλκοόλ. Καθώς ο επισκέπτης κάνει τη βόλτα του βράδυ στα δωμάτια όπου προβάλλονται τα βίντεο, ανεβαίνοντας και στον δεύτερο όροφο, αποκομίζει την εντύπωση της αρμονίας. Οι σύγχρονες φωνές και οι μουσικές των φίλμ δένουν εξαιρετικά με τη γεμάτη περιεχόμενο σιωπή του μισοσκοτεινού αρχοντικού. Όσο για τις προβολές που «τρέχουν» σε λούπα, άλλοι προτιμούν να τις παρακολουθούν όρθιοι, όπως μια εικαστική έκθεση για παράδειγμα, κι άλλοι κάθονται στις τακτικά τοποθετημένες καρέκλες, σαν θεατές του σινεμά.

Βγαίνοντας έξω στην κίνηση του δρόμου, έχεις την αίσθηση πως εξέρχεσαι μέσα από την ίδια την πύκνωση του χρόνου, όπως συμβαίνει με ένα όνειρο που μοιάζει με πολύωρη ταινία, διαρκεί όμως μόλις λίγα δευτερόλεπτα.

Captured live by
National Theatre Live

28/02/2017
Νεκρή Ζώνη HAROLD PINTER No Man's Land τρι / tue 20:30

Μία Πολιτιστική Προσφορά του Συνεργασισμού

BY EXPERIENCE HD
BRITISH COUNCIL
British High Commission
H ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

77 77 77 45
rialto.com.cy
€10 / 7

4 - 5 MARCH

H **BLACK DOT** EVENTS
Παρουσιάζει

ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
9:30 - 20:00
HALL A

FASHION! SQUARE
THE NEW PURCHASING CONCEPT!

Χορηγοί:
Living
Καθ' οδόν

Χορηγός Επικοινωνίας:
LOVE 100.7 FM
BEAUTIFUL PEOPLE

Συμμετέχουν οι:

VOIT 2 ELEVEN, Unizue, glon, Regalinas, constantinos, mdm, bouja, Yogi 3, WINDOW, STEFANO, KOUROSS, Rock & Boutique, mass, SPOTLIGHT, Gloss, BOJO, CINEMA, MAKE UP STORE, il mio, BIKENSTOCK, BAROC, Pollini, MEAT, MAMA MANTEL, Mi-b, Anjo sobe, Constantinos, REFAN, LOKA, Avraamides, VitaMED, Bakin, BG, mAlarion, KAMARANI, Diadora, Nike, adidas, Sάββατο 16:30 FASHION SHOW BY CONSTANTINA EVRIPIDOU, CATWALK modeling & feminine school

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ / Της ΜΑΡΙΑΛΕΝΑΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Η ρώμη του χρόνου

Οι άνθρωποι θα έπρεπε να είναι η Ρώμη. Να επιτρέπουν να συνυπάρχει όλη η ιστορία. Και να πατάνε στο τώρα.

Εδώ και αρκετό καιρό με απασχολεί η έννοια του χρόνου. Σκαλώνω πάνω σε αυτόν σε διάφορα σημεία, λες και αυτός είναι η πηγή του προβλήματος και η λύση ταυτόχρονα. Ο χρόνος από μόνος του δεν σημαίνει και τίποτα, το σίγουρο είναι ότι δεν σημαίνει το ίδιο για όλους τους ανθρώπους. Είναι μεγάλη πληγή όμως. Ο χρόνος που περνάει, ο ιστορικός χρόνος, ο χρόνος που διαχειριζόμαστε την καθημερινότητά μας, πώς αξιοποιείται, ο χρόνος μέσα μας, τι γράφει το κοντέρ της ψυχής μας, ο χρόνος που χωρίζει εμάς με τον εαυτό μας και τους άλλους, ο βιωμένος χρόνος.

Τις προάλλες βρέθηκα στη Ρώμη. Η πόλη αυτή έχει την ικανότητα να συνδυάζει αρμονικά όλους τους ιστορικούς χρόνους στην καθημερινότητά της. Η Ρώμη της αρχαιότητας συνομιλεί με το παρόν, τα κτίρια του Μουσολίνι συνυπάρχουν με τη σύγχρονη αρχιτεκτονική, το όμορφο είναι δίπλα στο άσχημο, οι κάτοικοί της συμφιλιώνονται στο πέρασμά τους με όλο το μακρύ και αναπόφευκτα δύσκολο παρελθόν τους. Αλλά δεν υπάρχει και σταμάτημα, σαν αυτό που θα θέλαμε όλοι οι Έλληνες, μόνον σε μια περίοδο που μας άρεσε.

Πριν από μερικές εβδομάδες με επισκέφτηκε μια μαμά να μου μιλήσει για τις έφηβες κόρες της. Υπήρχαν όλα αυτά τα ζητήματα που απασχολούν σήμερα τις μαμάδες εφήβων και φυσικά τις έφηβες. Αντίδραση, επιθετικότητα, σύγκρουση, λίγο-πολύ καμιά μαμά δεν θα ξεφύγει από τον μεγεθυντικό φακό της κοριτσιίστικης σύγκρισης. Όλη την ώρα, όμως, που άκουγα τη μαμά, έπιασα τον εαυτό μου να κοιτάω κάτι και να μην ακούω. Ο χρόνος για μένα δεν περνούσε. Και αναρωτήθηκα, γιατί δεν μπορώ να ταξιδέψω στον χρόνο μέσα κατά τα άλλα συμπαθέστατα μαμάς; Τι είναι αυτό που δεν νιώθω μέσα στον χρόνο που αλλάζει ανάμεσα στη μαμά που γεννάει, μεγαλώνει τα παιδιά της και τώρα τα βλέπει στην εφηβεία να γίνονται άνθη; Συνειδητοποίησα ότι η γονιτευτική αυτή μαμά

ήταν ατσάλωτη όση ώρα μιλούσε για αγωνίες και συγκρούσεις. Το πρόσωπό της δεν τσάκιζε ούτε από έγνοια, θυμό, αγωνία και αγάπη. Το πρόσωπό της δεν τσάκιζε ούτε από τα χρόνια της, που θα ήταν κοντά στα πενήντα. Σκέφτηκα αίφνης, τι ωραία ηλικία για μια μαμά με μεγάλες κόρες τα 50 έτη; Και ύστερα μια θλίψη με κατέκλυσε γιατί εκείνη δεν το βίωνε έτσι. Η μαμά ήταν αλαβάστρινη. Σαν μια κούκλα γυαλισμένη, με πορσελάνινη επιστρωμάτωση. Και ήταν δύσκολο να δεις εκεί μέσα τις δύο καισαρικές της, τον αποτυχημένο γάμο αλλά και τα ωραία της σχέσης με τα παιδιά της. Εκεί σε αυτό το πρόσωπο, το σταματημένο από τον χρόνο, το καλογουλισμένο σαν λαμαρίνα αυτοκινήτου, εγώ δεν έβλεπα τον χρόνο.

Και ξάφνου, με αρκετούς από τους αν-

θρώπους που συναντώ, νιώθω ότι οι άνθρωποι βιώνουμε άλλο χρόνο, ανεξάρτητα από τον πραγματικό. Σαν χώρα βιώνουμε αλλιώς τον χρόνο, αφηφώντας την πραγματική του επιδραση. Πότε έπρεπε να κλείσει μια αξιολόγηση και πότε κλείνει; Πώς αξιοποιούμε τον χρόνο της κρίσης; Πώς χρονοτριβούμε, μπρυκάζουμε, εξιδανικεύουμε το παρελθόν κατά το δοκούν ή την ίδια στιγμή πώς αγνοούμε σημαντικά κομμάτια του ιστορικού χρόνου, που είτε μας βολεύει, μας αρέσει, μας εξυπηρετεί ή όχι, συνέβησαν, χαράχτηκαν και άφησαν το αποτύπωμά τους, ακόμα και εν κρυπτώ. Και την ίδια στιγμή σκέφτομαι ότι όλες οι ψυχικές διαταραχές από τις βαρύτερες μέχρι τις λειτουργικές σχετίζονται με τον χρόνο. Με την ψυχική αδυναμία να αφήσουμε τον χρόνο να κάνει τη δουλειά του. Να συνδέσει τη φαντασίωση, την

επιθυμία με την πραγματικότητα. Γιατί ο χρόνος έχει μια βασική παράμετρο, την πραγματικότητα. Αυτή μπορεί να εμπεριέχει όλο μας το παρελθόν, τις συγκρούσεις μας, τις απώλειές μας, τα πένθη μας και να μας συνδέει με το παρόν. Το παρόν της πραγματικότητας όμως, όχι μιας κάποιας φαντασίωσης, που πάλι αμύνεται απέναντι στον χρόνο. Οι άνθρωποι θα έπρεπε να είναι η Ρώμη. Να επιτρέπουν να συνυπάρχει όλη η ιστορία. Και να πατάνε στο τώρα. Αλλά δυστυχώς αυτό απαιτεί δύο στοιχεία: την ικανότητα να πενθούμε μιας αιματηρής παράδοσης και να τις εγκαταλείψουμε, καθώς και την τόλμη να αντέξουμε ότι όσο και αν γυαλίσουμε την εξωτερική μας επιφάνεια, ο αμείλικτος, ίσως και ανεκμετάλλετος χρόνος καθώς και οι ελλείψεις μας «φωνάζουν» από κάτω.

ΚΡΙΤΙΚΗ / Της ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ

Ο κύκλος του μίσους

ΚΟΣΜΑΣ ΧΑΡΠΑΝΤΙΔΗΣ
Το άκυρο αύριο
εκδ. Πόλις, σελ. 280

Από τη μεταπολίτευση του 1974, και πολύ περισσότερο απ' την άνοδο του ΠΑΣΟΚ το 1981, ένας άνεμος δημοκρατίας και προόδου σάρωσε την Ελλάδα απ' άκρη σ' άκρη. Οι συντελεστές της κακοδομίας που επί σαράντα χρόνια ταλάιζαν τον τόπο εξαφανίστηκαν ως διά μαγείας. Κατοίκησαν πράγματι στη χώρα αυτή βασανιστές, καφέδες και εκτελεστές ενός πολύ βίαιου παρακρατικού για δεκαετίες άλωσης το κράτος; Και τι απέγιναν την επομένη της δημοκρατικής αποκατάστασης που εμφανίστηκε ολοκληρωτική και πλήρης;

Καλύπτοντας μια περίοδο περίπου ογδόντα χρόνων, «Το άκυρο αύριο» του Κοσμά Χαρπαντίδη ανασυστήνει τα πολυπλόκαμα δίκτυα των σκοτεινών πολιτικοστρατιωτικών δυνάμεων στη διπλά βασανισμένη από τη γερμανική και βουλγαρική Κατοχή Δράμα. Κινούμενο ανάμεσα σε πραγματικότητα και φαντασία, αναμειγνύοντας αληθινά με επινόημένα γεγονότα, το πολιτικό μυθιστόρημα του 58χρονου συγγραφέα αποκαλύπτει πως οι δυνάμεις του σκότους – η αμιγής βία, η δεισιδαιμών θρησκευ-

τική εμμονή και η εθνικιστική υστερία – ουδέποτε εξαφανίστηκαν. Υποχώρησαν για λόγους τακτικής προκειμένου να ξαναανδρωθούν με την είσοδο των μεταναστών από τις χώρες του πρώην κομμουνιστικού μπλοκ στη μεθοριακή Ελλάδα και πολύ περισσότερο βέβαια με τη σύγχρονη, παρατεταμένη κοινωνικοοικονομική κρίση.

Σε μια περιοχή όπως η Ανατολική Μακεδονία η οποία, σύμφωνα με τον ιστορικό Ευάνθη Χατζηβασιλείου, άλλαξε στην περίοδο 1912-1946 έξι φορές κυρίαρχο, γνώρισε τρεις βουλγαρικές κατοχές και η μοίρα της παίχτηκε σε δύο Βαλκανικούς και σε δύο Παγκόσμιους Πολέμους, ο φόρος του αίματος είναι πολύ βαρύς και η αξιολόγηση της πραγματικότητας αλλάζει διαρκώς πρόσημο. Ο μυθιστορηματικός ήρωας στο «Άκυρο αύριο» Πρόδρομος Αρσλάνογλου – ή αλλιώς Αρσλάν αγάς – αποτελεί μια αμφιλεγόμενη μορφή εθνικιστή καπετάνιου (υπενθυμίζοντας τον πολυθρύλτο

αντικομμουνιστή Αντών Τσαούς). Ηγήθηκε ένοπλων ομάδων που συγκροήθηκαν με ιδιαίτερη αγριότητα με τους Βούλγαρους κατακτητές της περιόδου 1941-1944, ενώ από το 1945 και για 37 χρόνια κατόρθωσε χρησιμοποιώντας κάθε νόμιμο και παράνομο τρόπο να εκλέγεται σταθερά δήμαρχος του ορεινού κεφαλοχώρι της Μικροπόλεως.

Όταν στη δεκαετία του '80 οι καιροί αλλάζουν, το άστρο του σβήνει και ο Αρσλάνογλου εξαφανίζεται, χωρίς ωστόσο η μνήμη του να εξαλειφθεί. Τη διαφυλάσσουν ως κόρη οφθαλμού οι οπισθοδρομικές μοναστικές δυνάμεις της περιοχής μαζί με το αγιοποιημένο του σκάνημα, για να τη μεταβιβάσουν μαζί με το ρατσιστικό μίσος του στην εθνικιστική τρομοκρατική οργάνωση «Σπάρτιατική Λάβρυς», που στις αρχές της δεκαετίας του 2010 λυμάνειται την περιοχή.

Την ιστορία του Αρσλάν αγά αφηγείται η κόρη του γραμματέα του, ο οποίος

υπήρξε ταυτόχρονα και θύμα του αιμοσταγούς τυράννου. Αρετή του μυθιστορήματος, που κινείται αμφίδρομα στο παρελθόν και στο τώρα, αποτελεί η αποτύπωση μιας αιματηρής παράδοσης που λόγω ιστορικών συνθηκών έχει βαθιές ρίζες. Πολεμώντας με πείσμα να μην ξεριζωθούν οι ελληνικοί πληθυσμοί από τον γενέθλιο τόπο, ο Αρσλάνογλου ενίοτε εμφανίζεται να μη διαφέρει απ' την εικόνα πολλών εθνικών ηρώων μας. Άλλοτε ωστόσο μοιάζει να αποτελεί την πεμπουσία του κακού, έναν διαρκή εφιάλτη, αναδεικνύοντας τη βία σε αναπόσπαστο στοιχείο της εθνικής ταυτότητάς μας. Το μόνο σημείο στο οποίο κατά τη γνώμη μου το μυθιστόρημα πάσχει είναι η σχέση της αφηγήτριας με την οικογένειά της ή, καλύτερα, η ανυπαρξία σχέσης με τα τρία της παιδιά, τα οποία την απορρίπτουν συλλήβδην. (Δεν ξεμπερδύουμε εύκολα με τις εξίσου σκοτεινές πολυσχιδείς οικογενειακές σχέσεις, ακόμα κι αν μεγαλώσαμε σε ένα άκαρδο τυραννικό οικοτροφείο.)

Αποτελεί αντιθέτως επιτυχία η μεταβίβαση της απεχθούς εθνικιστικής σκυτάλης από τους παλαιότερους στους νεότερους, ακυρώνοντας οποιαδήποτε ελπίδα εξόδου από τον φαύλο κύκλο του μίσους.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ
ΜΑΡΙΑ ΚΑΡΑΒΙΑ
Παράπλευρες απώλειες
Παιδικά χρόνια στην Αθήνα της Κατοχής και του Εμφυλίου
εκδ. Καπόν, σελ. 144

Καράβια χάνει τη μητέρα και τη γιαγιά της από όλο που πέφτει τυχαία κατά τη διάρκεια των Δεκεμβριανών στο οικογενειακό σπίτι της Καλλιθέας. Και η ζωή συνεχίζεται σε μια πρωτεύουσα που τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια διατηρεί ακόμη τη μεσοπολεμική μαγεία της, μέσα ωστόσο σε ένα κενό που αθέλητα το υποβάλλει η θερμή αγκαλιά της οικογένειας που με αμέριστη αγάπη περιβάλλει το κοριτσάκι.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ

ΛΕΥΚΩΜΑ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΙΣΑΡΗΣ
Τα έργα του Φθινοπώρου, Ζωγραφικά 2008-2016
εκδ. Αρμός, σελ. 106

Τιμητικός τόμος στο ζωγραφικό έργο του γνωστού συγγραφέα, ποιητή, ζωγράφου και μεταφραστή. Παρουσιάζονται έργα του της περιόδου 2008-2016. Με υποστηρικτικά κείμενα τις κριτικές που γράφτηκαν για τη ζωγραφική του από γνωστούς τεχνοκριτικούς, σχολιάζονται και αναλύονται τα Έργα του Φθινοπώρου από την ιστορική της Τέχνης Ευθυμία Γεωργιάδου-Κουντουρά. Δημοσιεύεται επίσης συνέντευξη του ζωγράφου στην εφημερίδα «Μακεδονία». Αξίζει να τονιστεί ότι στο επίκεντρο της θεματικής του ζωγράφου βρίσκονται ο ύπνος, τα όνειρα, ο θάνατος και η φθορά. Τα χρώματα του φθινοπώρου τονίζουν το αναπόφευκτο τέλος.

ΧΡΥΣΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

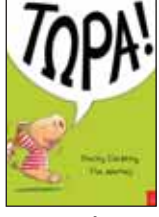
ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ
ΡΑΝΤΙΜΙΛΑ ΖΥΓΟΥΡΗ
Ο άγνωστος δεσμός.
Για τη μεταβίβαση στην ψυχανάλυση
μτφρ., σημειώσεις: Ελισάβετ Κούκη
Εισαγωγή-διάλογος με τη συγγραφέα:
Αννα Αγγελιοπούλου
εκδ. Κουκίδα, σελ. 162

Η Ραντιμίλα Ζυγούρη έζησε πενήντα χρόνια στο Παρίσι, γεννήθηκε στο Βελιγράδι, πέρασε τα πρώτα της χρόνια στην Αργεντινή ενώ είναι Ελληνίδα, και σήκωσε σήμερα στους σημαντικούς ψυχαναλυτές στην ιστορία του σύγχρονου γαλλικού ψυχολογικού κινήματος. Πέρα από όλες τις ιδιότητές της, η ελληνική ταυτότητα την καθόρισε στη σκέψη και στο πνεύμα. Τα κείμενα πραγματεύονται τη μεταβίβαση στην ψυχανάλυση κατά κύριο λόγο, αλλά και τα συναισθήματα που συνυφάνθηκαν τις ορμές ζωής, τον έρωτα και την αγάπη.

ΜΑΡΙΑΛΕΝΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΙΔΙΚΟ
TRACEY CORDEROY & TIM WARNES
Τώρα!
μτφρ.: Φίλιππος Μανδηλαράς
εκδ. Ικαρος, σελ. 32

Η γραφή της Tracey Corderoy είναι απερίττη παιχνοδιάρικη. Οι εικόνες του Tim Warnes είναι απλές και όμορφες. Οι δύο δημιουργοί καταφέρνουν ένα ολοκληρωμένο εικονογραφημένο βιβλίο που με ένα υπέροχο παράδειγμα εξηγεί στις μικρές ηλικίες την αξία της υπομονής. Ο μικρός ήρωας του βιβλίου είναι ανυπόμονος. Απαιτεί όλα να γίνουν τώρα! Φωνάζει «τώρα!» στον πατέρα του να του διαβάσει ένα παραμύθι, ενώ αυτός είναι απασχολημένος. Φωνάζει «τώρα!» να ανέβει στο τραμπολίνο τη στιγμή που προηγούνται άλλα παιδιά. Θα αναγκαστεί να μάθει να διαχειρίζεται την ανυπομονησία του, γιατί το ταξίδι που είναι να πάει με τους γονείς του αργεί.

ΣΠΥΡΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΣΤΑΥΡΟ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟ

Η **Ιωάννα Μπαμπέτα** σπούδασε Κοινωνική Πολιτική και Κοινωνική Ανθρωπολογία. Έχει εκδώσει 16 βιβλία για παιδιά, κάποια από τα οποία έχουν βραβευτεί. Διδάσκει δημιουργική γραφή, παρουσιάζει παιδικά βιβλία σε διάφορα sites και οργανώνει δράσεις που προάγουν τη φιλοαναγνωσία.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;

Τώρα διαβάζω το «Confiteor», του Jaume Cabré, εκδ. Πόλις, ενώ θα ακολουθήσει το «Εμβατήριο του Ραντέτσκι», του Joseph Roth, εκδ. Αγρ.

Ποιός ήρωας/ηρωίδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;

Η Τζέιν Εϊρ χωρίς δεύτερη σκέψη. Γιατί είναι γυναίκα διαφορετική, έξυπνη, δυναμική και ανεξάρτητη.

Με ποιον συγγραφέα θα θέλατε να δειννήσετε;

Με τον Ρενέ Γκοσινί. Ο δημιουργός του Αστέριξ και του Μικρού Νικόλα θα ήταν ιδανική παρέα. Εκτιμώ το χούμορ στους ανθρώπους.

Ποιο ήταν το τελευταίο βιβλίο που σας έκανε να θυμώσετε;

Όταν διάβασα το «Αγαπώ Θεέ», του Ερίκ Εμάουελ Σμιτ, θύμωσα. Όχι με το βιβλίο. Είναι αριστουργήμα! Όμως οι λέξεις θάνατος και παιδί δεν θα έπρεπε να μπαίνουν στην ίδια πρόταση. Αυτή η αδικία της ζωής ήταν που με θύμωσε.

Και το τελευταίο που σας συγκίνησε;

«Ομορφη πορτοκαλιά μου», του Χοσέ Μάουρο ντε Βασκόνσελο, εκδ. Μεταίχμιο. Δεν θα ξεχάσω ποτέ.

Ποιο κλασικό βιβλίο δεν έχετε διαβάσει και ντρέφεστε γι' αυτό;

Δεν έχω διαβάσει τον «Δον Κικώτη». Κι είναι κρίμα γιατί θα μπορούσα να ταυτιστώ με αυτόν τον ονειροπόλο και τρελό ήρωα.

Παιδικό βιβλίο: πόσο έχει αλλάξει στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια;

Η μεγαλύτερη αλλαγή αφορά περισσότερο την ποσότητα κι όχι την ποιότητα ή τη θεματολογία. Κυκλοφορούν περισσότερα βιβλία αλλά διακρίνω ακόμα μια ατομία σε συγγραφείς και εκδότες.

Ο «Ιάσοντας» πραγματεύεται τη γνωστή εκστρατεία της μυθολογίας προσαρμοσμένη για παιδιά; Πόσο παιδί πρέπει να γίνει για να το πετύχει ένας συγγραφέας;

Ο Ιάσοντας είναι ένας αγαπημένος μου μυθολογικός ήρωας. Οι άθλοι του και η Αργοναυτική εκστρατεία περιγράφονται με απλό –όχι απλοϊκό– τρόπο και συνοδεύονται από όμορφες εικόνες. Ο συγγραφέας είναι ένας ενήλικας που γράφει για παιδιά. Έχει υπάρξει όμως κι εκείνος παιδί. Για να καταφέρει να πλησιάσει τους μικρούς αναγνώστες θα πρέπει να εισπνεύσει πίσω. Στην εποχή εκείνη όπου όλα ήταν πιθανά και μπορούσε να καταφέρει τα πάντα. Ταυτόχρονα όμως θα πρέπει να αφοινγκράζεται και να παρατηρεί πώς είναι και τα παιδιά της σημερινής εποχής.

Έχετε Facebook, Twitter κτλ.; Εάν ναι, εμποδίζουν ή εμπλουτίζουν το γράψιμο και το διάβασμα; Έχω λογαριασμό στο Facebook. Με βοηθά πολύ. Ενημερώνομαι για εκδηλώσεις και βιβλία. Την ώρα που γράφω ή διαβάζω, όμως, το κλείνω.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

Λαϊκισμός στην ιστορία, στην τέχνη, στην πολιτική
εκδ. Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού
σελ. 260

Κρίσιμες παρεμβάσεις πάνω σε ένα από τα πιο επίκαιρα κοινωνικοπολιτικά ζητήματα: Μεταξύ άλλων, ο Ν. Δεμερτζής τοποθετείται πάνω στις θυμικές διαστάσεις του λαϊκισμού, ο Γ. Σταυρακάκης πάνω στις έννοιες λαός, λαϊκισμός και αντιλαϊκισμός και η Αν. Ηλιαδέλη πάνω στη συνωμοσιολογική σκέψη και τον ακροδεξιό λαϊκισμό. Ο Β. Βαμβάκης γράφει για τον συστημικό εθνικολαϊκισμό των ελληνικών ΜΜΕ, ο Κ. Καραβίδας για τις εκδοχές του «λαϊκού» στην κουλτούρα της μεταπολίτευσης, ο Δημ. Κούρτοβικ για τον λαϊκισμό ως «δημιουργική ασάφεια» και ο Β. Χατζηβασιλείου για πέντε λαϊκιστικούς μύθους γύρω από την ελληνική λογοτεχνική κριτική.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΚΑΪΡΟ
Ο Μέσι στην Αίγυπτο
Η επίσκεψη του Λιονέλ Μέσι στην Αίγυπτο έντυσε για λίγες μέρες το Κάιρο με αυτές τις γιγαντοαφίσες, δημιουργώντας ένα ιδιαίτερο αστικό σκηνικό μέσα στο χάος της αιγυπτιακής πρωτεύουσας. Ο Αργεντινός ποδοσφαιριστής επισκέφτηκε την Αίγυπτο για να προωθήσει την καμπάνια ενημέρωσης για την ηπατίτιδα C. Είναι ένα διεθνές κύμα εκστρατείας ενημέρωσης με σκοπό την πρόληψη.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
Μετάλλια της Αναγέννησης
Αυτό το μπρούντζινο μετάλλιο του 1449-50 με την υπογραφή του Πιζανέλο ανήκει στην περίφημη συλλογή του Robert Lehman. Παρουσιάζεται σε μία ενότητα για ειδικά γούστα στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης μαζί με άλλα 29, που φωτίζουν αυτήν την πτυχή της Αναγέννησης και τον ρόλο αλλά και την τέχνη και την τεχνική των μεταλλίων. Το πρόσωπο στο επίκεντρο, πλέον, της νέας εποχής.

ΜΠΕΡΒΕΛΙ ΧΙΛΣ
Η κληρονομιά της Τζάκι Κόλινς
Ενα πορτρέτο της Τζάκι Κόλινς με τον τρόπο της Ταμάρα ντε Λεμπίκα και μία βιβλιοθήκη με τίτλους βιβλίων της αποτελούν ένα μικρό μέρος των υπαρχόντων της στο σπίτι της στο Μπέρβελι Χιλς. Οσα άφησε στους κληρονόμους της θα δημοπρατηθούν στις 16 και 17 Μαΐου. Πρόκειται για περίπου 1.000 αντικείμενα και έργα τέχνης που έχουν εκτιμηθεί στα τρία εκατομμύρια δολάρια.

Μουμπάι, ασιατική πρωτεύουσα της αρ ντεκό

ΙΝΔΙΑ
Στο Μουμπάι, την παλιά Βομβάη, ένα από τα μεγαλύτερα αστικά κέντρα της Ασίας, μια ξεχασμένη αρχιτεκτονική κληρονομιά έρχεται σταδιακά στο φως. Και όπως συμβαίνει συχνά, το όραμα ενός ανθρώπου, του Ατούλ Κουμάρ, ορ-

γανώνεται σταδιακά σε ένα κύμα αγάπης για τα πολλά και εξαιρετικά αρ ντεκό κτίρια του Μουμπάι, που μετά το Μαϊάμι θεωρείται η πόλη με τη μεγαλύτερη πυκνότητα σε αυτήν την κατηγορία κτιρίων. Τα αρ ντεκό κτίρια του Μουμπάι, χτισμένα στις δεκαετίες του 1920 και

του 1930, πολλά από αυτά από Ινδούς αρχιτέκτονες μιας δυτικόστρωτης ελίτ, βρίσκονται στο κέντρο της πόλης κοντά στο μεγάλο δημόσιο πάρκο που τα χωρίζει από τη βικτωριανή πόλη της βρετανικής αποικιοκρατίας. Πολλά από τα σινεμά της πόλης, όπως αναφέρει σχετικό

δημοσίευμα των FT, είναι χτισμένα σε ύψος αρ ντεκό, όπως και το Κρίκετ Κλαμπ της Ινδίας και το κτίριο της New India Assurance. Οσοι ταξιδεύουν στην Ινδία και ενδιαφέρονται υπάρχουν οργανωμένες ξεναγήσεις (info@artdeco-mumbai.in).

ΓΚΣΤΑΑΝΤ
Τέχνη στις Άλπεις
Μια σειρά από γλυπτά στο Γκστάαντ συνιστά μια μεγάλη και φιλόδοξη παρέμβαση δημόσιας τέχνης, που συνεχίζει σε δεύτερη έκδοση αυτό που είχε ξεκινήσει το 2014. Με πρωτοβουλία δύο επιμελητών από τη Νέα Υόρκη, η ιδέα ότι ένα χωριό στις Άλπεις εξελίχθηκε σε πόλο έλξης του τζετ σκι αλλά και πιο ταπεινών φίλων του σκι, αποτέλεσε έναυσμα για να εμπλουτιστεί η εμπειρία της διαμονής στο Γκστάαντ με τις προεκτάσεις που μπορεί να γεννήσει η δημόσια τέχνη. Η νέα παρέμβαση με ένδεκα γλυπτά έχει τίτλο «Avalanche» και θα διαρκέσει έως τις 19 Μαρτίου, ενώ ένα από αυτά θα παραμείνει.

ΜΠΙΛΜΠΑΟ
Ο Ρενουάρ στη Χώρα των Βάσκων
Ενας επισκέπτης στέκεται μπροστά στον πίνακα «Ο Ζαν Ρενουάρ ως κυνηγός», ένα από τα έργα του Πιερ-Ογκίστ Ρενουάρ που προσελκύει τα βλέμματα του κοινού. Η έκθεση «Ρενουάρ: οικειότητα» παρουσιάζεται στο Μουσείο Καλών Τεχνών του Μπιλμπάο και προέρχεται από το Μουσείο Thyssen-Bornemisza της Μαδρίτης. Εκτίθενται 64 πίνακες του Ρενουάρ, διαφόρων προελεύσεων, που θα παραμείνουν σε κοινή θέα στο Μπιλμπάο τις 15 Μαΐου. Είναι η πρώτη φορά που παρουσιάζεται αναδρομική του Ρενουάρ στην Ισπανία.

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

ΑΚΟΥΩ ΦΩΝΕΣ / Γράφουν η ΖΑΝ και η ΝΤΑΡΚ

«Πότε ο κόσμος θα σκάσει στην πυροστιά σαν κάστανο»

Ζαν: Τι θα γίνει; Εχεις αποφασίσει τι θα ντυθείς φέτος;
Νταρκ: Έλεγα να βάλω το κουστούμι της Μαντάμας Μπατερφλάι αν και πιστεύω ότι με το οικονομικό έλλειμμα που έχει να αντιμετωπίσει η Λυρική Σκηνή, καλύτερα να διαλέξω έναν χαρακτήρα από την Μποέμι: σε μια φτωχή σοφίτα θα περιφέρονται φορώντας κουρέλια και θα καίω χειρόγραφα για να ζεσταθώ.
— Δεν είναι κακή ιδέα. Αν θες να βρεις μια ακόμη πιο οικονομική λύση, να ντυθείς όπως η πρωίδα στην Υπνοβάτιδα του Μπελίνι και να τρέχεις σαν τρελή τυλιγμένη με ένα σεντόνι. Βέβαια, αν είχες πραγματικά την υποκριτική μέσα σου, που δεν το νομίζω, θα παρέμενες ψυχραιμη μπροστά στη φρικωδία της οικονομικής στενότητας που αντιμετωπίζουν όλοι οι δημόσιοι πολιτιστικοί οργανισμοί. Δες τη Λυδία Κονιόρδου. Βάζει το μαντίλι στον ώμο και τρέχει χαμογελαστή παντού.
— Μου είπαν ότι προχθές έλεγε

στους δημοσιογράφους πως τους οφείλει μια μεγάλη συνέντευξη Τύπου και πως τόσο καιρό δεν μιλά διότι μελετά και ενημερώνεται.
— Εγώ πιστεύω πως υπάρχει μυστικό σχέδιο, γι' αυτό δεν έχουν χάσει την ψυχραιμία τους στο υπουργείο Πολιτισμού.
— Και ποιο είναι αυτό;
— Θα μπαίνεις σε μια παράσταση στο Μέγαρο ή τη Λυρική και θα σε ρωτάνε στο ταμείο αν θες να κάνεις διαπραγμάτευση προτού πληρώσεις το εισιτήριο. Αν είσαι από μια ηλικία και πάνω, θα δίνεις λιγότερα χρήματα και θα στα παίρνουν από τη σύνταξη. Ισοδύναμα μέτρα λέγεται αυτό. Είναι η τελευταία λέξη της μόδας.
— Τι λες τώρα... Και αν είσαι νέος, από πού θα στα κόβουν;
— Εκεί είναι πιο ύπουλοι. Θα μπαίνεις ανυποψίαστος και μετά θα τα πληρώνεις σε εισφορές στον εργοδότη. Αν είσαι ελεύθερος επαγγελματίας με «μπλοκάκι», θα περνάς από οντισιόν για να εισέλθεις στην αίθουσα. Καταλαβαίνεις

Η Κατερίνα Στανίση του «Σ' έχω κάνει Θεό» σε θέατρο σκιών. Μια παράσταση αυστηρά ακατάλληλη για ανηλίκους, βασισμένη σε κλασικό λαϊκό παραμύθι.

τώρα, είναι να μην σε στοχοποιήσουν.
— Με προβληματίζεις. Και με αυτούς που θα μπαίνουν για βόλτα στο Κέντρο Πολιτισμού του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος, τι θα

γίνεται τώρα που παραδόθηκε επισήμως στο ελληνικό Δημόσιο;
— Θα σου δίνουν αναγκαστικά ένα αυτόγραφο του Γιώργου Κιμούλη, όπου θα συμπληρώνεις

μόνος σου το όνομά σου σε ειδικό κενό πάνω από την υπογραφή του.
— Ευτυχώς, Θεέ μου, που δεν θα σου δίνουν και γιγαντοαφίσες του Καρανίκου που να έχει από την πίσω πλευρά τη μορφή της Ελένης Μενεγάκη.
— Οχι, αλλά τώρα που το λες μπορείς να σου δίνουν ένα χαρταετό που να γράφει «Not one euro measures» και η ουρά του να είναι φτιαγμένη από παλιά πεντοχίλιαρα. Ή να σου χαρίζουν την πομπική συλλογή του Τάσου Κουράκη.
— Εμένα με έχει επηρεάσει ένα ποίημα του με τίτλο «Και...» που λέει: «Εκείνη κραύγασε: / Στάζω γυμνή και ανήμπορη να κλάψω με το λαιμό σπασμένο, / στα δόντια η λέξη ματώνει / σαν τα έμμηνα της παρθένας που απορεί. Πότε ο κόσμος θα σκάσει στην πυροστιά / σαν κάστανο. Πότε η βία δεν θα / κουλουριάζεται σαν οξιά / στη βάλανο».
— Υπάρχει και χειρότερο: Να σου δίνουν φωτογραφία της Πέμης

Ζούνη με τον Ανγκ Λι και να σε βάζουν να ψάξεις να βρεις την πραγματική πίσω από το photo-shop.
— Εμένα πάντως πιο πειστικό θα μου ακουγόταν ως είδηση ένα ντουέτο της Κατερίνας Στανίση με τον Μικ Τζάγκερ.
— Δεν ξέρω για τον Μικ, πάντως η Στανίση ετοιμάζει κάτι γκράντε. Την παράσταση «Οι Πεντάμορφοι και το Κέρας», βασισμένη σ' ένα κλασικό λαϊκό παραμύθι θεάτρου σκιών. Θα είναι παράσταση αυστηρά ακατάλληλη για ανηλίκους.
— Αν δεν είναι πλάκα, είναι υπέροχο.
— Μα ναι. Και ξέρεις πώς αρχίζει η ιστορία; Όταν ο Καραγκιόζης και ο κολλήτος του φίλος Χατζηαβάνης μαθαίνουν πως οι γυναικες τους, τους απατούν. Η συνέχεια στη σκηνή.
— Το καταλαβαίνεις ότι πρέπει να είμαστε εκεί στην πρεμιέρα.
— Το καταλαβαίνω όπως την ποιηση του Κουράκη. «Πότε ο κόσμος θα σκάσει στην πυροστιά σαν κάστανο.»

Η Ελένη Ερήμου στο ελληνικό Playboy (Μάρτιος 1992), ένα από τα καλύτερα έντυπα του ελληνικού περιοδικού Τύπου της εποχής.

«Το γυμνό είναι φυσιολογικό», διαβάζουμε στο εξώφυλλο. Το νέο τεύχος του αμερικανικού Playboy, με το οποίο σηματοδοτείται η επιστροφή στο γυμνό.

Σάρον Στόουν. Από τα πλέον εμβληματικά cover girls στην ιστορία του περιοδικού. Δεκέμβριος 1992, εποχή του «Βασικού ενστίκτου».

Η επιστροφή του γυμνού στο Playboy

Με σύνθημα «το γυμνό δεν αποτέλεσε ποτέ πρόβλημα», το αμερικάνικο περιοδικό ξαναβρίσκει την ταυτότητα και το κοινό του

Του **ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ**

Η ειδηση είναι πλέον γνωστή: το αμερικανικό περιοδικό *Playboy* επαναφέρει το γυμνό στις σελίδες του έπειτα από ένα χρόνο αποχής. Το εξώφυλλο του τεύχους Μαρτίου-Απριλίου 2017 απεικονίζει την playmate του μήνα, την Ελίζαμπεθ Ελαν, ενώ στη βάση του γράφει: «Το γυμνό είναι φυσιολογικό».

Διμυούργημα του Χιου Χέφνερ (γενν. το 1926), το πρώτο τεύχος του ιστορικού περιοδικού κυκλοφόρησε τον Δεκέμβριο του 1953 (με τη Μέρilin στο εξάφυλλο) και το 1972 μετρούσε πλέον πάνω από επτά εκατομμύρια αναγνώστες. Σήμερα, η κυκλοφορία του έχει πέσει στο ένα εκατομμύριο περίπου, με άλλο 1,5 εκατομμύριο να «επικελίπεται» το playboy.com καθημερινά.

Από τα τέλη του 2015, λοιπόν, το περιοδικό έπαψε να δημοσιεύει γυμνές φωτογραφίες. Το σκεπτικό βασιζόταν στο ότι από τη στιγμή που το πορνό είναι ανά πάσα στιγμή διαθέσιμο και ανεξάντλητο στο Διαδίκτυο, δεν είχε νόημα λίγο γυμνό ακόμα στις σελίδες ενός παραδοσιακού εντύπου. Ήταν μία απόφαση που λήφθηκε από τον τότε διευθύνοντα σύμβουλο της Playboy Enterprises Σκοτ Φλάντνερ, ο οποίος εγκατέλειψε την εταιρεία τον περασμένο Μάιο. Ο Κούπερ Χέφνερ, γιος του ιδρυτή Χίου, και στέλεχος της εταιρείας, δήλωσε ότι η παύση του γυμνού αποξένωσε περισσότερους αναγνώστες από όσους προσέλκυσε. Όπως έγραψε στο Twitter, «Σήμερα παίρνουμε πίσω την ταυτότητά μας και αναγκάζουμε το ποιο είμαστε». Το ξέωφυλλο του νέου «γυμνού» τεύχους του Playboy περισσότερο υπαινίσσεται το γυμνό παρά το δείχνει, είναι δε καλίσθητο. Πράγματι, όσο κι αν φέρταρε με το σεξιστικό kits, το Playboy διατήρησε όλες αυτές τις κυριατίες μian αισθητική και, κυρίως, μια πολύ πλούσια δημοσιογραφική ύλη, κάτι που είχε αντανακλασικά και στο διεθνές franchizing του. Το ελληνικό Playboy, για παράδειγμα, επί διευθύνσεως του αείμνηστου Ανταίου Χρυσόστομιδη, υπήρξε ένα από τα καλύτερα ελληνικά περιοδικά που κυκλοφορούσαν στη χώρα στα τέλη της δεκαετίας του '80, κομμάτι μιας απροσδόκητης, όσο και βραχύβιας, ακμής στον ελληνικό περιοδικό Τύπο γενικά.

Μεγάλο κεφάλαιο στην ιστορία του Playboj ήταν επίσης τα πρωτότυπα διηγήματα που φιλοξένησε σπουδaiών Αμερικανών και ξένων συγγραφέων. Γι' αυτό και ο μεγάλος λογοτεχνικός οργανισμός PEN USA

Φωτογράφιση για το Playboy. Για έναν ολόκληρο χρόνο, το ιστορικό ανδρικό περιοδικό έκανε παύση στο γυμνό εξαιτίας της πληθώρας πορνογραφικού υλικού στο Διαδίκτυο. Έχασε αναγνώστες και τώρα επιστρέφει στο γυμνό.

έχει βραβεύσει τον Χιου Χέφνερ για τη συνεισφορά του στη στήριξη των συγγραφέων και στην καταπολέμηση της λογοκρισίας. Ενδεικτικά, μερικά ονόματα συγγραφέων που δημοσίευσαν στο Playboy: Τζακ Κέρουακ (το 1959 δημοσίευσε το διήγημα «Before The Road», ένα prequel στο διάσημο «Στο δρόμο»), καθώς επίσης το 1965 το διήγημα «Good Blonde»)· Ρέι Μπράντμπερι (το 1954, το περιοδικό δημοσίευσε σε συνέχειες μια εκδοχή του κλασικού «Φαρενάιτ 451»)· Ιαν Φλέμινγκ (τον Απρίλιο του 1963)· Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες (1971)· Νόρμαν Μέιλερ (1976)· Τζόζεφ Χέλερ (1987)· Χαρούκι Μουρακάμι (1992)· Κερτ Βόνεγκατ (2008) κ.ά. Η Μάργκαρετ Ατγουντ έχει δημοσιεύσει κάμποσα διηγήματα στο περιοδικό, εξαιρετικά δημοσιογραφία έδωσε σε αυτό ο Χάντερ Τόμσον και ο Γκορ Βιντάλ, και βέβαια δύο μεγάλοι της επιστημονικής φαντασίας δημοσίευσαν εκεί μικρά αριστουργήματά τους: Ισαάκ Ασίμοφ, Άρθουρ Κλαρκ. Δεν είναι τυχαία ό,ι αυτά: το Playboy ήταν τέκνο της αμερικανικής δεκαετίας του '50, του «χρυσού αιώνα» του διηγήματος στην Αμερική, με «ναυαρχίδα» στο είδος το περιοδικό The New Yorker. Επίσης, ιστορία έχουν γράψει οι μεγάλες συντεχνίες του περιοδικού: Μάιλς Ντέιβις το 1962, Βλάντιμιρ Ναμποκόφφ το 1964, Μάρτιν Λούθερ Κινγκ το 1965, Στάνλεϊ Κιούμπρικ το 1968, Μπέτι Ντέιβις το 1982, Στιβ Τζορπς το 1985 και πολλοί άλλοι.

Πορνογραφία;

Σε ένα άλλο Tweet, ο Κούπερ Χέφνερ έγραψε ότι «το γυμνό δεν αποτέλεσε ποτέ πρόβλημα, διότι το γυμνό δεν είναι πρόβλημα». Η

“Τα σπουδαία διηγήματα, οι αντιδράσεις των φεμινιστριών και το δωμάτιο του Χιου Χέφνερ.

Ο Χιου Χέφνερ υπογράφει την ειδική συλλεκτική έκδοση με όλα τα εξώφυλλα του περιοδικού.

αλήθεια είναι ότι το γυμνό ενός παγκόσμιου, διαχρονικού πολιτισμικού φαινομένου όπως το Playboy ουδεμία σχέση έχει με τη σκληροπυρηνική πορνογραφία. Δεν αποτελεί σύμπτωση ότι οι εκπρόσωποι της «σκληρής» πορνογραφίας παραδοσιακά περιφρονούνσαν το Playboy. Στο μυθιστόρημά του «Μάθημα ανατομίας» (εκδ. Πόλις), ο Φίλιπ Ροθ έμεινε έναν φανταστικό εκδότη hardcore πορνογραφίας, ο οποίος φθώνει θανάσιμα την επιτυχία του Χιου Χέφνερ την ίδια στιγμή που απεχθάνεται το περιοδικό για τη σεμνότητα του.

«Εγχειρίδιο του αστού άνδρα»
 όριζε το περιοδικό ο ίδιος ο ιδρυτής
 του, ο Χίου Χέφνερ. Οντως: από
 το ξεκίνημά του, το περιοδικό προ-

σέγγιζε τον άνδρα όχι ως κουφιο-
κέφαλο κυνηγό γυναικών αλλά ως
άνθρωπο του κόσμου, που θα διεκ-
δικήσει το καλύτερο και θα το υπη-
ρετήσει.

To Playboy αναδόθηκε στην Αμερική των '50s: ευμάρεια αλλά και συντηρητισμός· πειραματισμός μα και Ψυχρός Πόλεμος. Μια γυναίκα δεν μπορούσε να πάρει δάνειο παρά μόνον μέσω του συζύγου της και παρά το σκάνδαλο που προέξηνσαν οι έρευνες του δρος Άλφρεντ Κίνσεϊ σχετικά με την (έξαλλη κάτω από το τραπέζι) ερωτική ζωή και τις φαντασιώσεις των Αμερικανών ανδρών και γυναικών, η ιδέα ότι μια γυναίκα μπορούσε να ποθεί σεξ δεν ήταν για να την «πολύες παραξένω». Αντίθετα, το Playboy αποδείξει γυναίκες που έδειχναν να απολαμβάνουν με μίαν αντάρκεια το ίδιο τους το σώμα, αδιαφορώντας για το πόδονοβλεπτικό ανδρικό βλέμμα.

Επιπλέον, αμέσως μετά τον πόλεμο, το περιοδικό αποτέλεσε σύμβολο ενός αισθημάτων προοπτικώς και ανοικτών οριζόντων. Για πολλούς άνδρες που είχαν υπάρξει μάχιμοι «πολίτες-στρατιώτες», δεν χρειαζόταν μόνον λίγη ανακουφιστική αίσθηση (ερωτικής) φυχής αλλά και ένα μέσο διεύθυνσης εποπτείας και, γιατί όχι, γνώσης και ερεθισμάτων. Το Playboy ξεχώρισε επίσης μια βασική αρχή του δυτικού κόσμου: πώς δίνει ένας άνθρωπος αξία στο σώμα του, πώς όταν σέβεται το άτομο σέβεται και το σώμα του.

Υπάρχει και ο αντίλογος φυσικά και ήρθε τη δεκαετία του '70, με την άνοδο του φεμινιστικού κινήματος. Θυμάμαι ακόμα μια σκηνή από το ντοκιμαντέρ για την ταινία «Βαθύ λαρύγγι», όπου σε ένα τοκ

οόου ο Χιου Χέφνερ δέχεται δριμύτατα κριτική από φεμινίστριες συγγραφείς, όταν τον ακούει να αποκαλεί τις γυναίκες που ποζάρουν στον περιοδικό «κορίτσια». «Είναι γυναίκες, κύριε Χέφνερ, γυναίκες. Οχι κορίτσια», του αντι-στρέφει οργισμένη η συνομιλήτριά του. Ο Χέφνερ χαμογελά αμήχανος. Ωστόσο, η αντίδραση του φεμινισμού στο γυμνό του Playboy ήταν ότι τόσο στο γυμνό καθεαυτό όσο στην εκμετάλλευσή του, στην άισθηση ότι πολύ συχνά το γυμνό αποκόβεται από το άτομο και την ταυτότητά του. Το βραβίο είναι ότι οι άνθρωποι του αναπτυγμένου κόσμου δεν αντέχουν σε απαγορεύσεις. Πάντοτε χρειάζεται ένα φρένο στην ακόρεστη επιθυμία, όχι όμως με απαγορεύσεις αλλά με αξιολόγηση, συνειδητοποίηση. Το Playboy αποτελεί όντως κομμάτι της έκφρασης της ακόρεστης επιθυμίας, είναι όμως συνάμα και έκφραση της πάλμς μας με αυτήν ή του πώς μαθαίνουμε να ζούμε με αυτή μέσα σε ένα όριο αλλά χωρίς απαγορεύσεις.

Στο κρεβάτι με τον Χέφνερ

Στις αρχές του 1956, μια νεαρή και όμορφη μελαχρινή, η Άλις Ντένχαμ (Alice Denham, 1927-2016) δοκιμάζει τα πρώτα της βήματα ως μοντέλο και συγγραφέας. Τότε, απορροπείται στα πιο Playboy να ποζάρει γυμνή αλλά και να δημοσιευθεί στο ίδιο τεύχος δικό της διήγημα. Οπως γράφει στο αυτοβιογραφικό «Sleeping With Bad Boys. A Juicy Tell-All of Literary New York in the 1950s and 1960s» (Book Republic Press, 2006), «το Playboy αγόρασε την ιδέα. Ο Χέφνερ την λάτρευσε».

Ο Χέφνερ της βγάζει τα αερο-

πορικά εισιτήρια, την περιμένει ο ίδιος στο αεροδρόμιο του Σικάγου με τη λιμουζίνα του, το ίδιο βράδυ της κάνει το τραπέζι και της λέει πως ξεκίνησε, με εξακόσια δολάρια που έβαλε ο ίδιος και με δανεικά. Κι όλο αυτό επειδή η περιοδική Esquire, όπου εργαζόταν, αρνήθηκε να του δώσει αύξηση πέντε δολαρίων (!). Παραιτήθηκε και ξεκίνησε κάτι δικό του. «Ήταν ευφυής, αναλυτικός και καλλιεργημένος», γράφει η Ντένιμ, η οποία την ίδια εκείνη νύχτα αρνήθηκε να πάει στο κρεβάτι του.

Την επομένη όμως, μετά τη φωτογράφιση, πήγε. Η κρεβατοκάμαρά του, στον τελευταίο όροφο των γραφείων του περιοδικού ήταν σαν κινηματογραφικό στούντιο, γεμάτο τεχνολογικά γκάτζετ, λες και βρισκόσουν σε διαστημόπλοιο με το ταβάνι καλυμμένο με καθρέφτη. Της έβαλε να ακούσει Ντιούκ Ελινγκτον και Ντέιβ Μπρούμπεκ, ήταν λίγο και της πρόβαλε βουβή πορνό stag films της εποχής. «Μου αρέσει να σκέφτομαι τον εαυτό μου ως τον αρχετυπικό αστό άνδρα», της είπε. Όλα μοιάζουν ειδικά, όπως του, την επομένη, η Ντένναμ συνειδητοποιεί ότι στο μεγάλο συμβόλαιο (5.000 δολάρια) περιλαμβάνονται διάφορες... υπηρεσίες προς μεγάλους πελάτες. Η Ντένναμ αρνείται κατηγορηματικά να υπογράψει και αρκείται στην αμοιβή των 500 δολαρίων ως playmate και fiction writer στο Playboy του Ιουλίου 1956. Όσο για το πώς ήταν ο «Χερς» ως εραστής, η Ντένναμ είναι μάλλον σαφής: τεχνικά άβυσσος, συναρπαστικά κενός.

Σήμερα, η περιουσία του Χιου Χέφνερ ανέρχεται στα 43 εκατομμύρια δολάρια, χάρη στο Playboy και μόνον.

Η «μαύρη» αμερικανική ταυτότητα

Η συμαντική συμβολή τριών Αφροαμερικανίδων στην κατάκτηση του Διαστήματος

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ

Μετά το χαμηλών τόνων αλλά αρτιότατο «Moonlight», έχουμε αυτή την εβδομάδα τη δεύτερη πολύ ενδιαφέρουσα οσκαρική ταινία, αφιερωμένη στη «μαύρη» αμερικανική ταυτότητα. Τούτη τη φορά, ωστόσο, αυτή συνοδεύεται από μπόλικη κολιγουντιανή εξτραγκάντζα, μιας και το θέμα των «Αφανών ηρώων» είναι χαρακτηριστικά... διαστημικό.

Για την ακρίβεια, πρόκειται για τη σχεδόν άγνωστη ιστορία τριών Αφροαμερικανίδων, οι οποίες συνέβαλαν σημαντικά στην κούρσα για την κατάκτηση του Διαστήματος στις αρχές της δεκαετίας του 1960. Ο Θιοντορ Μέλφι, μόλις στο δεύτερο φιλμ του μετά το συμπληρωτικό «Ο αγαπημένος μου άγιος», ποντάρει στο χαρτί της θαυμαστής feelgood ιστορίας και τα καταφέρνει, αφού το ακολουθεί με συνέπεια ως το τέλος.

Όπως είπαμε, η αφήγηση εξελίσσεται στις αρχές των '60s, λίγο μετά την υπερπτήση του Γιούρι Γκαγκάριν. Με την πίεση για άμεσες απαντήσεις να σωρευείται πάνω από τη NASA και τους επιστήμονες να βαδίζουν πρακτικά σε αχατογράφητα νερά, η απροσδόκητη συνδρομή θα έρθει από μια ομάδα Αφροαμερικανίδων μαθηματικών. Ιδιαίτερα

Οι Αφροαμερικανίδες μαθηματικοί παρελαύνουν προς την αναγνώριση (και την οσκαρική δόξα;) στις «Αφανείς ηρώες».

τριών από αυτές, οι οποίες θα ξεχωρίσουν στους τομείς των μαθηματικών υπολογισμών, της μηχανικής και του (πρώτου) προγραμματισμού αντίστοιχα.

Στην αρχή του φιλμ παρακολουθούμε τις πρωταγωνίστριές μας να δουλεύουν ως ανθρωπίνα κομπιούτερ, στη δυτική, «μαύρη» πτέρυγα των εγκαταστάσεων της NASA.

Όλες οι γνωστές διακρίσεις, που κρατούσαν καλά ακόμη εκείνη την εποχή, βρίσκονται εδώ: οι χωριστές τουαλέτες, οι πίσω θέσεις στο λεωφορείο, ο επαγγελματικός αποκλεισμός κ.ο.κ. Για την ακρίβεια όλες εκείνες που ένας λευκός άνδρας, σαν τον Θιοντορ Μέλφι, έχει υπ' όψιν του και αναμφισβήτητα καταδικάζει. Πέρα από αυτό, βέβαια, λίγα

συμβαίνουν. Η ταινία του δεν αναλύει σε βάθος το ψυχολογικό στίγμα του ρατσισμού, καταφέρνει ωστόσο να πυροδοτήσει –και με το παραπάνω– τα συναισθήματα του θεατή.

Το ωραίο, μάλιστα, είναι πως η συγκίνηση δεν έρχεται συγκυριακά ή με φθηνά κόλπα, αλλά αντιθέτως χτίζεται αριστοτεχνικά και με κλιμακούμενη ένταση. Η ιδιοφυής Κάθριν Τζόνσον (Ταράτζι Π. Χένσον) διασχίζει 1,5 μίλι για να πάει τουαλέτα, παρόλο που οι πρωτότυπες εξισώσεις της στέλνουν τον Τζον Γκλεν στο Διάστημα. Από την άλλη, η φίλη της Ντόροθι Βον (η υποψήφια για Όσκαρ Οκτάβια Σπένσερ) στέκεται αγέρωχα μπροστά στη λευκή προϊσταμένη της, αρνούμενη να προαχθεί και

να αφήσει πίσω τις μαύρες συναδέλφους της. Ο συμβολικός περίπατος των τελευταίων προς τα κεντρικά επιτελεία της NASA θα μπορούσε να είναι βγαλμένος από διαδήλωση κατά του Τραμπ. Όταν πια η κάψουλα του Αμερικανού κοσμοναύτη θα φθάσει στο μεταίχμιο Γης και ουρανού είναι λίγα τα μάτια που θα μείνουν στεγνά...

Το πραγματικά δυνατό σημείο της ταινίας είναι ο ρυθμός και το καστ: ή μάλλον αυτά τα δύο αλληλένδετα, αφού οι γεμάτες ζωντάνια ερμηνείες των πρωταγωνιστριών γεμίζουν όλα τα κάδρα και εκτοξεύουν τον πυραυλό της –κατά τα άλλα ανώδυνες– αφήγησης στη σφαίρα μιας οσκαρικού βεληνικού ιστορίας.

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Αξιοπρόσεκτος είναι αυτή την εβδομάδα και ο «Ιδρυτής μιας αυτοκρατορίας», άλλη μία αληθινή ιστορία που μεταφέρεται στη μεγάλη οθόνη. Βρισκόμαστε στο 1954. Ο Ρέι Κροκ, ένας αποτυχημένος πωλητής μηχανών μιλκσέικ, θα «πιάσει» την καλή όταν θα εμπνεύσει την επέκταση ενός πρωτοποριακού τοπικού μπεργκεράδικου: αυτού των αδελφών Μακντόναλντ. Ο Μάικλ Κίτον («Bidman») υποδύεται τον φιλόδοξο και επίμονο οραματιστή, ο οποίος εκμεταλλεύθηκε μια μοναδική ευκαιρία για να χτίσει τη μεγαλύτερη αυτοκρατορία «γρήγορου» φαγητού στον κόσμο. Επιπλέον, αποδίδει την άλλη, ασδιάκτα πλευρά, που η τυφλή επιδίωξη του αμερικανικού ονείρου μπορεί να αποκαλύψει σε κάθε κυνηγό του. Ισορροπώντας μεταξύ συμβατικής βιογραφίας και διακριτικού πολιτικού σχολίου, ο Τζον Λι Χάνκοκ («The Blind Side») αφηγείται την ιστορία με σιβαρότητα, καλώντας, επί της ουσίας, τον θεατή να θαυμάσει ή να καταδικάσει τον πρωταγωνιστή του.

Το «Κωδικός 999» του Τζον Χίλκοουτ («Ο δρόμος») μοιάζει με χαμένη ευκαιρία. Μια συμμορία που αποτελείται από εγκληματίες αλλά και από «βρωμικούς» αστυνομικούς ετοιμάζει μια θεωρητικό απίθανη ληστεία, κατά παραγγελία της ρωσικής μαφίας. Απαιρείται συστατικό του σχεδίου, ως αντιπερισπασμός, η δολοφονία ενός οργάνου της τάξης (κωδικός 999). Το πολλά υποσχόμενο καστ (Κέισι Αφλεκ, Σιουτέλ Ετζοφορντ, Γούντι Χάρεσον, Κέιτ Γουίνσλετ, Άαρντ Πολ) αποτυγχάνει να ανυψώσει μια καταγιστική, αλλά μάλλον μπερδεμένη περιπέτεια, όπου οι ανατροπές και τα πισώπλατα μαχαίρώματα μοιάζουν υπερβολικά στημένα και προβλέψιμα.

Αφανείς ηρώες**

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΡΑΜΑ

Σκηνοθεσία: Θιοντορ Μέλφι

Ερμηνείες: Ταράτζι Π. Χένσον, Οκτάβια Σπένσερ, Τζανέλ Μόνα, Κέβιν Κόσνερ

25 Χρόνια
KANALI 6
106.00 | 98.6 | 107.00

στον
αέρα
με
πρόσωπο

www.kanali6.com.cy
www.facebook.com/kanali6
twitter.com/kanali_6

106.00 | 98.6 | 107.00

ΘΕΑΤΡΟ
ΑΝΤΙΛΟΓΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΤΕΡ ΓΚΕΛΜΑΝ
ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΟΙ ΔΥΟ ΜΑΣ

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: ΝΕΟΚΛΗΣ ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ
ΠΑΙΖΟΥΝ: ΝΕΟΚΛΗΣ ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ, ANNA ΓΙΑΓΚΙΩΖΗ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ-ΔΙΑΣΚΕΥΗ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΙΜΟΥΛΗΣ

ΠΡΕΜΙΕΡΑ: Σάββατο, 18 Φεβρουαρίου 2017, 20:30

ΛΕΥΚΩΣΙΑ
18-19, 25-26 Φεβρουαρίου, 4-5 Μαρτίου 2017
Σάββατο στις 20:30
Κυριακή στις 18:00 και στις 20:00 (2 παραστάσεις)

ΕΞΑΝΤΑΣ Bar Theatre
(Θεμιστοκλή Πετρίδη 11, Καϊμακλί-Λευκωσία)

Κατά τη διάρκεια της παράστασης οι θεατές μπορούν να απολαμβάνουν τον καφέ, το τσάι ή το ποτό τους (το σέρβις σταματάει με την έναρξη του έργου).

ΛΕΜΕΣΟΣ
Κυριακή, 12 Μαρτίου 2017, στις 18:30 και στις 20:30 (2 παραστάσεις)

Θέατρο ΕΝΑ
(Β' Δημοτική Αγορά)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ
99 251331 & 99 544454

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ: 10 ευρώ κανονικό / 7 ευρώ μειωμένο (φοιτητές, άνεργοι, συνταξιούχοι, ηθοποιοί)

ΧΟΡΗΓΟΣ: ΕΞΑΝΤΑΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ: ΕΞΑΝΤΑΣ Bar Theatre
ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: PK, LEON, WIZ, BEAUTIFUL PEOPLE

Θέατρο Αντίλογος

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ: 13.2.2017 - 19.2.2017

Τα ριάλιτι επιστρέφουν δυναμικά στους δέκτες μας

Χιλιάδες τηλεθεατές παρακολουθούν τις περιπέτειες γνωστών και αγνώστων σ' ένα νησί

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Η εκπομπή «Survivor» και τα πολύ υψηλά νούμερα τηλεθέας που κάνει, τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ελλάδα, μου γυρίζουν πίσω καμιά εικοσαριά χρόνια περίπου, όταν άρχισαν να προβάλλονται στην Ελλάδα τα πρώτα ριάλιτι. Χιλιάδες τηλεθεατές συντονισμένες στις περιπέτειες εκουσίως έγκλειστων σε σπίτια και σε μπαρ, σε αγροκτήματα και σε σπηλιές, αλλά και εκείνα τα ριάλιτι που είχαν σκοπό να αναδείξουν την επόμενη λαϊκή φωνή. Τσακωμοί, ειρωνείες, σεξ και συνωμοσίες έδιναν και

Το «Survivor» έδωσε στο Sigma την τρίτη θέση στον πίνακα τηλεθέας, με 85.000 τηλεθεατές. Απέχει πάντως πολύ από την εκπομπή βασίλισσα του πίνακα «Δίδυμα φεγγάρια» του ANT1.

έπαιρναν, και ο κόσμος τα έβλεπε μανιωδώς, και πολλές φορές η τηλεόραση έμενε ανοικτή και σε περιστάσεις όπως βράδυ Ανάστασης, Χριστούγεννα, πρωτοχρονιά, και όχι μόνο παρέμενε σε λειτουργία, αλλά χιλιάδες μάτια τσούγκριζαν και εύχονταν ο ένας στον άλλο σχεδόν μηχανικά, διότι έπρεπε να είναι καρφωμένα στους δέκτες.

Κάποια στιγμή αυτό το είδος εκπομπών περιορίστηκε, και κάποτε περιθωριοποιήθηκε μάλιστα, οπότε οι εκπομπές ταλέντων άρχισαν να παίρνουν κεφάλι και να γίνονται λιγότερο ριάλιτι και περισσότερο... διαγωνισμός για την καλύτερη φωνή

Αυτό είναι survival, αλλά τα νούμερα εκεί αφορούν κάτι ταμπελάκια...

ή για τον καλύτερο χορό. Προσωπικά, ποτέ δεν ήμουν φίλος αυτών των εκπομπών, ανέκαθεν τις θεωρούσα ανούσιες και ένιωθα άβολα να κάθμαι και να παρακολουθώ μέσα από μία κλειδαρότρυπα τον χαρακτήρα του άλλου, γνωρίζοντας ότι κατά 80 τοις εκατόν προσποιείται είτε τον καλό είτε τον κακό. Φυσικά, με ενόχλούσε και εκείνο το 20 που ήταν ο αληθινός χαρακτήρας και όταν έβγαινε έλεγε: και τώρα που είδα την κρίση πανικού του άλλου, το ξεπαίσιμα της οργής του, το ξεκατίνιασμα και το ευτελισμό των ανθρώπων τι κατάλαβα; Ε, αυτό εξακολουθεί να με εννοκλεί και σήμερα. Φυσικά, ο κάθε τηλεθεατής έχει δικαίωμα να παρακολουθεί ό,τι του αρέσει και το κάθε κανάλι να προβάλλει οτιδήποτε του εξασφαλίζει διαφημιστικά έσοδα. Νομίζω, όμως, ότι αυτές οι εκπομπές μοιάζουν κάπως σαν ζωολογικός κήπος με τη διαφορά ότι σε αυτά δεν έχουμε αιχμαλωσία, αλλά οικιοθελή

εγκλεισμό και εκούσια ταλαιπωρία και έκθεση στο κοινό. Προσωπικά αντιπαθώ τους ζωολογικούς κήπους, διότι το αιχμάλωτο ζώο δεν είναι κανονική λεοπαρδάλι, δεν είναι φυσιολογική μαιμού, δεν είναι ο ελέφαντας της σαβάνας, είναι ένα ζώο που έχει καταπιεστεί, οπότε αυτό που βλέπεις είναι κάτι που μοιάζει με το ζώο. Έτσι και στο ριάλιτι, ο παίκτης είναι κάτι που προσομοιάζει στον άνθρωπο που συμμετέχει, δεν είναι ούτε τόσο κακός ούτε τόσο καλός.

Το γιατί να συμμετάσχει κάποιος σε ένα τέτοιο παιχνίδι είναι ένα φαινόμενο κοινωνιολογικό, το οποίο δεν είμαι ειδικός να σχολιάσω, αλλά θεωρώ ότι ένα ψώνιο πρέπει να το έχεις, έναν κρυφό έρωτα με τη γρήγορη αναγνωρισιμότητα επίσης, αλλά περί ορέξεως... μπανανόπιτα. Αυτό που μου κάνει μεγαλύτερη εντύπωση όμως είναι γιατί τόσους πολλούς κόσμους να παρακολουθεί φανατικά, δεν μπο-

ρώ να καταλάβω πώς μπορεί κάποιος να διασκεδάσει και να περάσει την ώρα του βλέποντας διάσημους και άσημους να λογοφέρνουν, να οργίζονται και να ταλαιπωρούνται. Δεν είναι βέβαια υποχρεωτικό να καταλάβω, και ούτε μου πέφτει λόγος για το πώς θέλει ο καθένας να χαλαρώσει, αλλά μπαίνω σε σκέψεις όταν χιλιάδες άνθρωποι παρακολουθούν με τόση προσήλωση μία εκπομπή ριάλιτι, και ιδιαίτερα όταν είναι νέοι. Τώρα θα μου πει κάποιος, κι εμένα ρε άνθρωπε τι σε νοιάζει, στον καναπέ σου κάθεται;

Όπως και να 'χουν τα πράγματα το «Survivor» έδωσε στο Sigma την τρίτη θέση στον πίνακα τηλεθέας, με περίπου 85.000 τηλεθεατές. Απέχει πάντως πολύ από την εκπομπή βασίλισσα του πίνακα «Δίδυμα φεγγάρια» τα οποία έχουν αποδειχθεί χρυσά και μαλαματένια για τον ANT1, μιας και συγκεντρώνουν περίπου 100.000 τηλεθεατές ανά εκπομπή.

ΑΝΤΙΘΕΤΟ ΠΛΑΝΟ

«The Iron Lady»

Το «The Iron Lady» είναι μία βιογραφική ταινία για τη Μάργκαρετ Θάσερ, την πρώτη και μοναδική έως σήμερα γυναίκα πρωθυπουργό της Μεγάλης Βρετανίας (1979-1990), η οποία κέρδισε τρεις συνεχόμενες εκλογικές αναμετρήσεις και συγκρούστηκε με όσους θεωρούσε ότι δεν εξυπηρέτούσαν το πολιτικό της πρόγραμμα. Εν τέλει η Θάσερ άφησε ανεξίτηλο το στίγμα της στη μεταβατική δεκαετία του 1980. Η Meryl Streep έδωσε τον καλύτερό της εαυτό, μία κορυφαία ερμηνεία που όμως δεν της έδωσε το τρίτο Όσκαρ, σε αυτή την αμιγώς βρετανική παραγωγή σχετικά με τη ζωή μιας εμβληματικής και αμφιλεγόμενης προσωπικότητας. Σκηνοθεσία: Phyllida Lloyd. Πρωταγωνιστούν: Meryl Streep, Jim Broadbent, Richard E. Grant, Anthony Head, Roger Allam. NovaCinema 2HD, Πέμπτη 2 Μαρτίου, ώρα 9:00 μ.μ.

1	OTHERS	19,5%
2	ANT1	17,4%
3	SIGMA	16,8%
4	MEGAONE	12,9%
5	PIK1	12,1%
6	ALPHA ΚΥΠΡΟΥ	9,6%
7	OTHER CY	6,9%
8	PIK2	1,9%
9	PLUS	1,7%
10	EPT WORLD	1,2%

OTHERS: DreamBox, Nova Gr, Nova Cy, Ξένα κανάλια των CytaVision, Primetel, CableNet.
OTHER CY: Extra, Capital, MADcy, Music TV.
CY PAY: CytaVision, Primetel, NRG.

ΠΗΓΗ: NIELSEN AUDIENCE MEASUREMENT

PIK1 ΤΗΛ.: 22862000

21.30 Ο ροζ πάνθηρας 2

- 07.30 Θεία λειτουργία
- 10.00 Στην άκρη του παράδεισου - (Ε) Σειρά εποχής.
- 11.00 Όσα δεν ξέρεις - (Ε) Κοινωνική, δραματική σειρά.
- 12.30 Μάθε τέχνη κι άσπινε (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 13.00 Με οδηγό την Ελπίδα - (Ε) Εκπομπή με την Ελπίδα Ιακωβίδου.
- 13.30 Αμύνεσθαι περί Πάτρης
- 14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 14.10 Καρναβαλιστική παρέλαση Απευθείας μετάδοση.
- 18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
- 18.15 Το χάνιν Κυριώτικο σκετς, με τους Κώστα Δημητρίου, Πάνη Κόκκινος, κ.ά.
- 19.20 Χωρίς αποσκευές (Δ' κύκλος). Ψυχαγωγική εκπομπή, με τον Σάββα Πούμπουρα.
- 20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 21.30 Ο ροζ πάνθηρας 2 (The pink panther 2). Κωμική περιπέτεια, με τους Στιβ Μάρτιν, Ζιαν Ρενό, κ.ά.
- 23.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 23.15 Στην άκρη του παράδεισου - (Ε) Σειρά εποχής.
- 00.15 Χωρίς αποσκευές - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή.
- 00.45 Αμύνεσθαι περί Πάτρης - (Ε)
- 01.15 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
- 02.45 Καρναβαλιστική παρέλαση - (Ε)
- 06.30 Το χάνιν - (Ε)

PIK2 ΤΗΛ.: 22862000

21.30 Σάββατο κι απόβραδο

- 07.30 Παιδική ζώνη α. Ο κήπος της Εδέμ β. Η μικρή Λουλού γ. Μάγια η μέλισσα δ. Νέλι το ελεφαντάκι ε. Χίθκλιρ ο γάτος στ. Τα σουπερ ζωάκια ζ. Ντένις ο τρομερός η. Η μικρή εξερευνητριά θ. Ο τρελός κόσμος του Τεξ Έιβερι ι. Στη χώρα του Γιατί κ. Στρομφοκία
- 13.15 Παιδική ζώνη - (Ε)
- 16.00 Το σαφάρι της Σκάουτ (Scout's Safari, II) Οικογενειακή σειρά. Επεισόδιο 30/13.
- 16.30 Οικογένεια Στίβενς (Even Stevens, I) Οικογενειακή σειρά. Euromaxx
- 17.00 Το λευκό λιοντάρι, ο βασιλιάς των ζώων (White Lions, king of kings). Ντοκιμαντέρ.
- 20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
- 21.30 Σάββατο κι απόβραδο (Ε)
- 23.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αγγλική)
- 23.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (τουρκική)
- 23.20 Λεμεσός: Με το βλέμμα στραμμένο στη θάλασσα Ντοκιμαντέρ.
- 00.10 ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ

MEGAONE ΤΗΛ.: 22477777

21.20 Red

- 07.00 Θεία λειτουργία
- 09.45 Παιδική ζώνη α. Shaun the Sheep β. Garfield γ. Tom And Jerry Kids δ. Mia And Me
- 11.50 Η μαμά λείπει ταξίδι για δουλειές - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 12.50 Ροντεβού! - (Ε) Με τον Μάρκο Σεφερλή.
- 13.50 ΦΑΚΑΤΕΤΟΥΣ 2 - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 14.40 Ροντεβού! - (Ε) Με τον Μάρκο Σεφερλή.
- 15.00 Σατιρική εκπομπή, με τον Γιώργο Λιάγκα.
- 16.20 Αντικλειδί Εκπομπή με την Χριστίνα Ιακωβίδου.
- 17.00 Τροχός της τύχης - (Ε) Τηλεπαίχνιδι με τον Πέτρο Πολυχρονίδη και την Τζούλια Νόβα.
- 19.10 Shopping Star - (Ε) Παιχνίδι μόδας, με τη Βίκυ Καγιά.
- 20.20 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 21.20 Red: Πράκτορες παραπολιμένοι αλλά πάντα επικίνδυνοι Ταινία δράσης, με τους Μπρους Γουίλις, Μέρι-Λουίζ Πάρκερ, κ.ά.
- 23.10 Το κεφάλαιο Πολιτικό θρίλερ.
- 01.00 Την τύχη μου μέσα (Ε) Κωμική σειρά.
- 02.00 Σημεία και τέρατα (Ε) Κωμική σειρά.
- 02.40 Μουσικό κουτί (Ε)
- 04.40 Ξυπνήσατε; (Ε)

ANT1 ΤΗΛ.: 22200200

21.00 Rising Star - Duets

- 06.20 Πρωινή ενημέρωση
- 07.00 Οι ντετέκτιβ - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 07.30 Το έβδομο κλειδί - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 08.20 Δείξε μου το φίλο σου (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 09.30 Το πιο γλυκό μου ψέμα Ελληνική σειρά.
- 10.10 Οι συμμαθητές - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 11.10 Τα πέντε κλειδιά - (Ε) Κοινωνική σειρά.
- 13.30 Πάθος για εξουσία (Passion Y Poder). Αισθηματική κοινωνική τηλενουβέλα.
- 15.00 Lucky Room - (Ε) Τηλεπαίχνιδι με το Γιώργο Λιάγκα.
- 16.45 Follow Εκπομπή με την Αφροδίτη Γεωργίου.
- 17.20 Mamma Mia - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 17.55 Τα νέα του ANT1 σε 10'
- 18.05 Συνέχεια της σειράς
- 18.45 Οι συμμαθητές, III Κωμική σειρά, με τους Κρατέρο Κατσούλη, Μαριάννα Τουμασάτου.
- 20.20 Τα νέα του ANT1
- 21.00 Rising Star - Duets Ζωντανή εκπομπή με τον Γιώργο Λιάγκα και την Καλομοίρα.
- 00.40 Τίτλοι ειδήσεων
- 00.50 Grey's Anatomy, IX Ιατρική σειρά.
- 01.40 Ο γηπευτής - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 02.30 Οικογένεια Καράμπελα
- 03.20 Επ. προγραμμάτων

ΣΙΓΜΑ ΤΗΛ.: 22580100

21.15 Survivor

- 07.30 Παιδική ζώνη
- 08.00 Love and style - (Best of) Ψυχαγωγική εκπομπή με την Γιώτα Κουφαλίδου.
- 09.30 Masterclass Εκπομπή μαγειρικής με τον Βαγγέλη Δράσκα.
- 10.20 Happy traveller Ταξιδιωτική εκπομπή μαγειρικής, με τον Ευτύχη Μπλέτσα.
- 11.20 Τα πέντε κλειδιά - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 13.30 The Social Media Show Παραδοσιακή βραδιά (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 14.20 90210, IV Δραματική νεανική σειρά. Επ. 80.
- 15.10 Μαγειρίσας άμεσης βοήθειας Ριάλιτι μαγειρικής, με τη Μυράννη Λαμπράκη.
- 16.00 Προορισμός Ευτυχία Ταξιδιωτική εκπομπή με την Ευτυχία Ανδρέου.
- 17.40 The Voice of Greece - Live 3 - (Ε) Μουσικό talent show.
- 18.00 Γεγονότα σε συντομία
- 18.10 The Voice of Greece - Live 3 - (Συνέχεια)
- 20.15 Τομές στα γεγονότα
- 21.15 Survivor Ψυχαγωγικό τηλεπαίχνιδι επιβίωσης. Επ. 90.
- 00.00 Τίτλοι ειδήσεων
- 00.05 Θύρα Σίγμα
- 01.30 I Survived Ξένη σειρά ντοκιμαντέρ.
- 02.10 90210, IV - (Ε)
- 03.00 Σε φρόντο κόκκινο - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 04.20 Love and Style - (Ε) Lifestyle εκπομπή.

ALPHA ΤΗΛ.: 22212400

21.15 Πάμε πακέτο

- 06.45 Η κουζίνα της μαμάς Εκπομπή μαγειρικής, 60' Ελλάδα - (Ε) Οδοιπορικό με τον Νίκο Μάνεση.
- 09.00 Οικογενειακές ιστορίες Real life πρόγραμμα.
- 09.45 Σπίτι μου σπίτιά μου Ψυχαγωγική εκπομπή με την Κωνσταντίνα Σπυροπούλου.
- 13.00 Στην υγεία μας ρε παιδιά
- 16.15 360ο Εκπομπή, με τη Σοφία Παπαϊωάννου.
- 17.00 Έλα στη θέση μου - (Ε) Κωμική σειρά με τους Γιάννη Τοιματσέλη, Μαρίνο Κόνσολο, κ.ά.
- 18.15 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 18.40 Σαν οικογένεια Δραματική σειρά, με τους Μαρίνα Μανδρή, Ερμηνένη Σκίτση, κ.ά.
- 19.30 Τα μαύρα μάτια Κυπριακή σειρά εποχής με τους Σίμο Τσιάκκα, Στέλιο Καυκαρίδη, κ.ά.
- 20.15 ALPHA NEWS
- 21.15 Πάμε πακέτο Κοινωνική εκπομπή με τη Βίκυ Χατζηβασιλείου.
- 22.45 Λούξ Night Show - (Ε) Σατιρική εκπομπή.
- 00.30 World party - (Ε)
- 01.30 Οικογενειακές ιστορίες Real life πρόγραμμα.
- 02.15 10n εντολή Αστυνομική σειρά.
- 03.45 Ανείδικτους εργάτες (Ε)
- 04.30 Στη γειτονιά μας - (Ε)
- 05.15 Άλλαξέ το - (Ε)

MAD ΤΗΛ.: 22472472

06.00 Wake Up... Hits

- 08.00 Breakfast
 - 11.00 Greeks Only Mixer
 - 12.00 Mixer
 - 15.00 Zone M
 - 16.30 30 Best Videos
 - 18.30 MAD X Rays
 - 19.00 Λάικ στα ελληνικά
 - 20.00 Στη Διασώων
 - 22.00 Zone M
 - 00.00 TV War
 - 01.30 Insomnia Mixer
- TV PLUS ΤΗΛ.: 22600600
- 06.55 Παιδική ζώνη
 - 12.00 Τηλεαγορά
 - 13.05 KOYIZ FUN
 - 15.00 Τηλεαγορά
 - 17.10 ANNITAgg Με την Αννίτα Πάνια.
 - 19.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
 - 20.00 Ξένη σειρά
 - 21.00 What doesn't kill you Δραματική ταινία.
 - 22.45 Looking for Kitty Κωμωδία.
 - 00.10 Ξένη σειρά
 - 01.00 Άστρα είναι
 - 03.15 Video Clips
- CAPITAL ΤΗΛ.: 25577577
- 07.05 Τηλεαγορά
 - 07.30 Ο Ντένις ο τρομερός Ξένη ταινία.
 - 09.00 Επιτέλους Σ/Κ Με τη Ναταλία Γερμανού
 - 12.30 Τηλεαγορά
 - 13.30 Καρναβαλιστική παρέλαση
 - 18.00 Arpa Cola News - (Ε)
 - 19.10 The out of towners Κωμωδία.
 - 21.00 Ξένη ταινία
 - 23.00 Ξένη ταινία
 - 01.00 Dead man down Αστυνομική ταινία.
 - 03.10 The people next door Δραματική τηλεταινία.
 - 04.50 Identity Theft - Δράμα.
 - 06.30 Arpa Cola News - (Ε)

MOVIES BEST

21.00 Rocky IV

- 08.15 Hits
- 10.00 The Forger
- 11.45 7 Chinese Brothers
- 13.15 Suddenly
- 15.00 Houba! On The Trail Of The Marsupilami
- 17.00 The Words
- 19.00 The Roomates Party aka Le Grand Partage
- 21.00 Rocky IV
- 22.45 Nightcrawler
- 00.45 Kiss Me
- 02.15 Naked Lunch
- 04.15 Parker
- 06.15 The Roomates Party aka Le Grand Partage

GREEK CINEMA

22.00 Η ψεύτρα

- 07.50 2000 ναύτες και ένα κορίτσι
- 09.10 Η μουσίσσα
- 10.40 Το πιθάρι
- 12.10 Η μοδιετρούλα
- 13.40 Τα αδελφία ορκίστηκαν εκδίκηση
- 15.15 Το πρόσωπο της ημέρας
- 17.00 Οι δοσατζήδες
- 18.35 Η καφετζού
- 20.15 Ο φίλος μου, ο Λευτεράκης
- 22.00 Η ψεύτρα
- 23.40 Γάμος αλά ελληνικά

Το Αμπου Ντάμπι καμαρώνει για το καινούργιο Λούβρο, που σχεδιάστηκε από τον Ζαν Νουβέλ. Η ολοκλήρωσή του έχει ανακοινωθεί πολλές φορές στο παρελθόν, αλλά το 2017 είναι η τυχερή χρονιά.

Ο γύρος του κόσμου με έξι νέα μουσεία

Πολιτιστικοί προορισμοί σε Αμπου Ντάμπι, Φιλαδέλφεια, Σενζέν, Ινδονησία, Κέιπ Τάουν και Πότσονταμ

Της ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑ

Δεν χρειάζεται να μιλήσει κανείς για το διάσημο μουσείο του Φρανκ Γκέρρι στο Μπιλμπάο, που έδωσε το όνομά του στον όρο «Το φαινόμενο Γκούγκενχάιμ». Όλοι γνωρίζουν πως ένα νέο πολιτιστικό ίδρυμα μπορεί να φέρει τεράστιο τουριστικό ρεύμα σε μια πόλη έστω και στη σημερινή εποχή που οι ταξιδιώτες καθορίζουν τους προορισμούς τους, λαμβάνοντας υπ' όψιν πολλούς παράγοντες.

Ακόμη και έτσι, η σύγχρονη τέχνη αποτελεί πάντα ένα δέλεαρ και, ως εκ τούτου, ένα καινούργιο μουσείο αφιερωμένο σε contemporary δημιουργίες μπορεί να βάλει μια περιοχή στον τουριστικό χάρτη. Το 2017 ανοίγει επιτέλους το περίφημο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στην Αθήνα, γεγονός που έχει κάνει την ελληνική πρωτεύουσα να φιγουράρει σε πολλά δημοσιεύματα του ξένου τύπου ως προορισμός με εικαστικό πρόσημο. Ποιους έχει να ανταγωνιστεί το Φιξ μέσα στη νέα χρονιά; Οι προτάσεις είναι πολλές και ενδιαφέρουσες: Το Αμπου Ντάμπι υποδέχεται το παράρτημα του Λούβρου διά χειρός Ζαν Νουβέλ, σε ένα εντυπωσιακό παραθαλάσσιο αρχιτεκτόνημα που θα θυμίζει αραβική Μεντίνα.

Η Φιλαδέλφεια των ΗΠΑ θα παρου-

Η Ινδονησία αποκτά το δικό της Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης χάρις σε έναν μεγάλο ευεργέτη.

σιάσει με υπερηφάνεια ένα μουσείο για την Ιστορία του Αμερικανικού Εμφυλίου την ώρα που πολώνεται όλο και περισσότερο το πολιτικό κλίμα μετά την εκλογή του Τραμπ. Θα έχει χιλιάδες αντικείμενα και ντοκουμέντα από την εποχή εκείνη.

Αν οι Γάλλοι συνεργάζονται με τους Αραβες, οι Βρετανοί «εξάγουν» πολιτιστική τεχνονομία στην Κίνα. Το περίφημο Victoria & Albert βρίσκεται πίσω από τη δημιουργία Design Society στη Σενζέν. Πρόκειται για ένα σύμ-

πλεγμα που θα περιλαμβάνει θέατρο, καταστήματα, ρουφ γκάρντεν, αλλά και ειδικούς χώρους για τις εφαρμοσμένες τέχνες. Θα υπάρχει και εκθεσιακός χώρος με έμφαση στο ντιζάιν του 20ού και του 21ου αιώνα με δύο περιοδικές εκθέσεις μέσα στο προσεχές χρονικό διάστημα.

Η Ινδονησία θα αποκτήσει και αυτή το δικό της Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης. Ονομάζεται MACAN και ανεγέρθηκε χάρις στην προσπάθεια ενός ευεργέτη, του Haryanto Adikoesoemo, που είχε

το όραμα της ίδρυσης του εδώ και πολλά χρόνια και θα δώσει έργα από τη συλλογή του.

Το Κέιπ Τάουν στη Νότιο Αφρική θα έχει και αυτό την τιμητική του μέσα στο 2017, καθώς εκεί θα ανοίξει τις πόρτες του το Zeitz Museum of Contemporary Art Africa. Είναι το μεγαλύτερο μουσείο που εγκαινιάζεται στην ήπειρο εδώ και πολλές δεκαετίες. Στοιχίσε περίπου 38 εκατομμύρια δολάρια και θα στεγάσει την περίφημη συλλογή του ευεργέτη ιδιοκτήτη της

εταιρείας Puma, Γερμανού Jochen Zeitz. Τα έργα αποτελούν καλλιτεχνική παραγωγή από το έτος 2000 και μετά.

Ενα από τα πιο εντυπωσιακά μουσεία, πάντως, έχει ήδη ανοίξει αρχές Ιανουαρίου στη Γηραιά Ηπειρο. Η γερμανική πόλη Πότσονταμ καμαρώνει πλέον το Μουσείο Μπαρμπερίνι, που παίρνει το όνομά του από ένα παλάτι που βρίσκεται στο ιστορικό κέντρο. Θα έχει εκθέσεις με τέχνη του 19ου και 20ού αιώνα, καθώς και σύγχρονες δημιουργίες.

Η μακέτα του Μουσείου για τον Εμφύλιο Πόλεμο.

Το Design Society στην Σενζέν, με την υπογραφή των Βρετανών του Victoria & Albert.

Το Zeitz στο Κέιπ Τάουν.

Το Μουσείο Μπαρμπερίνι στο Πότσονταμ της Γερμανίας.

Ο όμιλος SPPMEDIA ζητά να προσλάβει άτομο για το λογιστήριο.

Απαραίτητα προσόντα:

- Κάτοχος πτυχίου λογιστικής ή παρόμοιο στον τομέα πτυχίου.
- Άριστη γνώση Microsoft Excel, Word.
- Καλή γνώση Αγγλικής γλώσσας τόσο στον γραπτό όσο και στον προφορικό λόγο.
- Γνώση του λογιστικού προγράμματος Sage θα θεωρηθεί ως πλεονέκτημα.

Καθήκοντα του υποψηφίου:

- Καταχώρηση τιμολογίων αγοράς και πωλήσεων στο σύστημα.
 - Εκδόση τιμολογίων πώλησης.
 - Συμφωνία λογαριασμών χρεωστών / πιστωτών.
 - Συμφωνία τραπεζών.
 - Καταχώρηση τρεχόντων εξόδων και πληρωμών στο σύστημα.
- Παρακαλώ αν ενδιαφέρεστε όπως αποστείλετε το βιογραφικό σας στο email: polykargroua@sppmedia.com ή στο φαξ: 22664874.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΚΙΝΗΤΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ χωράφι 2 σκάλες στους Αγίους Τριμυθιάς, οικιστικό, σε περιοχή με πολυτελείς επαύλεις. Τιμή €145.000. Τηλ.: 99689357.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ χωράφι στην Αγία Βάρβαρα, στην Πάφο, με θέα στη θάλασσα, 3 χιλ. από το κέντρο της πόλης της Πάφου, 4.683τ.μ., 1.000μ. από τον κύριο δρόμο Λεμεσού - Πάφου. Εφάπτεται σε δημόσιο δρόμο με ρεύμα, νερό. Συντελεστής δόμησης 10%. Τιμή €200.000. Για περισσότερες πληροφορίες τηλ. 99400224 ή 26732420.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ή ενοικιάζεται σπίτι από ιδιώτη στο κέντρο του χωριού Κακοπετριάς. Για περισσότερες πληροφορίες στο τηλέφωνο 99964213.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ επεγόντως προς άμεση ενοίκιαση (ή και αγορά), οικίες με πισίνα και διαμερίσματα 1, 2, 3, 4 υπνοδωματίων σε κεντρικές περιοχές της Λευκωσίας και προάστια. Επίσης επαύλεις για προεβίσεις, υπερκτιές εταιρείες και ιδιώτες πελάτες τους γραφείου μας. Κώστας Μαρκόδης, Εγγ. Κτηματομεσίτης, Α.Ε. 487, Α.Α. Ε/16, τηλ. 22378898, 99464764 www.markidesestates.com

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ: 1. Πολυτελής οικία πάνω/κάτω στον Άγιο Δομέτιο, σε μεγάλο οικόπεδο 590τ.μ., εσωτερικοί χώροι 310τ.μ., 3 υπν., ensuite, open plan, με σοφίτα, a/c, c/h και κήπο. 2. Πολυτελής οικία στη Μακεδονίτσα 6 χρόνων, κτισμένη σε δύο οικόπεδα συνολικά 1.210τ.μ. γης, εσωτερικοί χώροι 600τ.μ., με μεγάλο υπόγειο, 5 υπν., γραφείο, 3 κουζίνες, σάουνα, πισίνα, σοφίτα, a/c, c/h και κήπο. 3. Ρεσιτέ/οροφιακή οροφή, πλήρως της οδού Ελαϊκών στον Στρόβολο, 110τ.μ. εσωτερικός χώρος, 100τ.μ. βεράντα με έπιπλα καινούργια, 3 υπν., 2 wc, 5 χρόνων. Αποτέλεσμα: ABC CYPRUS HOMES, Αρ. Αδείας Α/Α: 171Ε, Α/Μ 695, τηλ. 99653131, 99332732.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ σπώνιο του 2009, πλήρως εξοπλισμένο, σε ήσυχη περιοχή στο κέντρο της Λεμεσού. Σε ακτίνα 1,5 χιλ. βρίσκονται η Μαρίνα Λεμεσού, πα-

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ραλία λουομένων και το ΤΕΠΑΚ. Με δικό του στεγασμένο χώρο στάθμευσης και αποθηκευτικό χώρο στο ισόγειο. Τιμή €78.000, αυθημερόν. Για περισσότερες πληροφορίες στο 99478159.

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ πλήρως εξοπλισμένο γυμνάσιο - σουβλιτζίδικο στη Λεμεσό, σε τιμή ευκαιρίας, με πολύ λαμπρή πελατεία, λόγω συνταξοδότησης του ιδιοκτήτη. Για σύντομη πώληση γίνεται δεκτή και ανταλλαγή με ακίνητη περιουσία. Τηλ. 99060514.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ πλήρως εξοπλισμένο εστιατόριο σε κεντρική περιοχή της Λευκωσίας με όλες τις προβλεπόμενες άδειες. Για περισσότερες πληροφορίες στο τηλ. 96363377.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ μικρό λεωφορείο TOYOTA HIACE, δώδεκα θέσεων, κατασκευής 2002, με 597.329 χιλιόμετρα, σε πολύ καλή κατάσταση. Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται όπως υποβάλουν την προσφορά τους σε ενασφράγιστο φάκελο, στα

γραφεία του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Κύπρου, οδός Παρασκευά Ιωάννου 2, Δασούπολη, Στρόβολος, τηλ. 22446222, μέχρι την Πέμπτη, 27/10/2016, και όχι αργότερα από τις 12μ.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ στη Λευκωσία: Στην Ακρόπολη γωνιακό οροφιακή οροφή σε τριώροφη οικοδομή με 3 σαλόνια, τραπεζαρία, 3 υπν., με λευκό μαρμαρο και παρκέ στα υπνοδωμάτια. Κεντρική αυτόνομη θέρμανση και a/c σε όλα τα δωμάτια και 2 στεγασμένοι χώροι στάθμευσης. Ενοίκιο €700 τον μήνα. Επίσης ενοικιάζεται γωνιακό φωτεινό γραφείο 57τ.μ., απέναντι από το ξενοδοχείο "Κλεοπάτρα"

στην οδό Φλωρίνης 7, Α' όροφος, μικρή κουζίνα, WC και Shower. Ενοίκιο €300 το μήνα. Για περισσότερες πληροφορίες στα τηλ. 99600506 ή 99680506.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα 1 υπν. στην Ακρόπολη, οδός Ευελθόντος 6, περιοχή Αγίας Παρασκευής. Βρίσκεται στον 1ον όροφο, πλήρως επιπλωμένο. Ενοίκιο €320 τον μήνα (συμπεριλαμβάνονται και τα κοινόχρηστα). Για πληροφορίες στο 99510660.

ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ σεβρίτοροι/σεβρίτορες για εστιατόριο στη Λευκωσία. Οι ενδιαφερόμενοι/νες παρακαλούνται να αποστέλλονται στο τηλ. 22512000.

Τηλέφωνο κρατήσεων: 22472500 Φαξ: 22472550
Email: mikresaggelies@kathimerini.com.cy

Τηλέφωνο αυτόματης χρέωσης κρατήσεων:

90034210

€5.12 ανά κλήση + Φ.Π.Α.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΣΤΕΓΗΣ

Οι Ειδικοί στα στεγαστικά δάνεια

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ: Τηλ. 22 503333

Οργανισμός Χρηματοδότησης Στέγης | www.hfc.com.cy

16^η ΑΠΟΝΟΜΗ

Τράπεζα Κύπρου
MAN
 OF THE YEAR
 2017

Όπου άμιλλα,
 ενταύθα και νίκη εστί

Αριστοτέλης

2 Μαρτίου 2017
Royal Hall

Διαχρονικός χορηγός

© Η διαγώνισμα και το λογότυπο «Man of the Year» είναι πνευματικά δικαιώματα του ομίλου SPRI MEDIA

Στηρίζουν

Ελεγκτές της διαδικασίας

Προβάλλει το

Επισκεφθείτε το www.kathimerini.com.cy και γνωρίστε τους υποψηφίους

